

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
KAMU HUKUKU PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE
KULLANILMASI SUÇU (TCK Madde 245)**

Mehmet Emre YILDIZ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Behiye EKER KAZANCI

2011

YÜKSEK LİSANS
TEZ/ PROJE ONAY SAYFASI

Üniversite : Dokuz Eylül Üniversitesi 2007800531
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Adı ve Soyadı : Mehmet Emre YILDIZ
Tez Başlığı : Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK Madde 245)

Savunma Tarihi : 28.07.2011
Danışmanı : Yrd.Doç.Dr.Behiye EKER KAZANCI

JÜRİ ÜYELERİ

<u>Ünvanı, Adı, Soyadı</u>	<u>Üniversitesi</u>	<u>İmza</u>
Yrd.Doç.Dr.Behiye EKER KAZANCI	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	
Prof.Dr.Veli Özer ÖZBEK	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	
Doç.Dr.Ahmet TÜRK	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	

Oybirliği
Oy Çokluğu ( )

Mehmet Emre YILDIZ tarafından hazırlanmış ve sunulmuş "**Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK Madde 245)**" başlıklı Tezi / Projesi ( ) kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Utku UTKULU
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK Madde 245)**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

..../07/2011

Mehmet Emre YILDIZ

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK Madde 245)

Mehmet Emre YILDIZ

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Kamu Hukuku Anabilim Dalı

Kamu Hukuku Programı

Nakit olmaksızın kartlı ödeme sektöründeki gelişmeler, banka ve müşterilerine birçok avantaj sağlamakla birlikte, getirmiş olduğu güvenlik açıkları nedeniyle suç ve suçluluk açısından elverişli ortamlar yaratmıştır. Bu nedenle gündelik yaşamın bir parçası haline gelen banka ve kredi kartları ile gerçekleştirilen hukuka aykırı bazı eylemlerin ceza hukuku kuralları ile cezalandırılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

5237 sayılı TCK'nun yürürlüğe girmesi ile birlikte banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu TCK'nın "Bilişim Alanında Suçlar" bölümünde özel olarak yaptırım altına alınmıştır. Kanunkoyucu tarafından bu suçun özel olarak düzenlenmesinin temelinde, 765 sayılı TCK döneminde yaşanan bu suçun bir bilişim suçu mu yoksa malvarlığına karşı işlenen bir suç mu olduğu yönündeki tartışmalara son vermek düşüncesinin yattığı görülmektedir. Bu nedenle tez kapsamında öncelikle bilişim suçu kavramı açıklanmış daha sonra banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu, bilişim suçu kavramı çerçevesinde irdelenmeye çalışılmıştır. Daha sonra nakit olmaksızın kartlı ödeme sisteminin işleyişi, sistemin unsurları olan banka ve kredi kartlarının tanımı, özellikleri kullanıldıkları alanlar(ATM, POS, İnternet Bankacılığı vb.) açıklanmaya çalışılmıştır.

TCK m. 245’de yer alan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu düzenlemesine bakıldığında, aslında madde kapsamında birden çok suçun düzenlendiği görülmektedir. Maddenin birinci fıkrasında gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması fiilleri, ikinci fıkrasında sahte kart üretimi ve bu kartların el değiştirmesine yönelik fiiller ve üçüncü fıkrasında sahte kartların kullanılması yoluyla yarar sağlanması fiilleri suç olarak düzenlenmiştir. Bu suçlar çalışmada ayrı başlıklar halinde suçun unsurlarına ayrılarak incelenmeye çalışılmış, tartışmalı hususlar hakkında yargı kararları ve öğretideki görüşler de dikkate alınarak çözüm önerisi getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Banka Kartı, Kredi Kartı, ATM, POS, İnternet Bankacılığı, Kartlı Ödeme Sistemi, Bilişim Suçu.

ABSTRACT

Master Thesis

Misuse of Debit and Credit Cards Crime

(Turkish Criminal Code art. 245)

Mehmet Emre YILDIZ

Dokuz Eylül University

Graduate School of Social Sciences

Department of Public Law

Public Law Program

Developments in the payment with card sector provided so many advantages to it's customers as well as providing a convenient environment for crime and criminality with it's security vulnerability. That's why illegal acts that are committed by debit and credit cards which are a part of the daliy life should be punished by the rules of criminal law.

When Turkish Criminal Code no. 5237 was enacted, crime of misuse of credit and bank cards was regulated under computer crimes section of the code. The legislator regultes this crime privately in order to end the discussion during the effect of the criminal code no.765 concerning if this crime is a computer crime or a crime against property. In this thesis first topic discussed is the concept of computer crimes and the work aims to analyse this crime within the scope of computer crimes. Afterwards general information was given about the operation of payment card systems and definition, features also usage (ATM, POS , Internet banking etc.) of the elements of these systems debit and credit cards.

The regulation in art. 245 of the Turkish Criminal Code includes several crimes. First paragraph regulates misuse of the debit and credit cards, second paragraph regulates production of counterfeit cards and trading these cards, third paragraph regulates benefitting by using counterfeit cards. These crimes

were discussed under separate titles. Controversial issues are tried to be solved by regarding court decisions and doctrinal opinions.

Key Words: Debit Card, Credit Card, ATM, POS, Internet Banking, Payment system with Cards, Cyber Crime.

BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU
(TCK MADDE 245)

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	xv
GİRİŞ	1

**Ş 1. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI
SUÇUNUN BİLİŞİM SUÇU OLUP OLMADIĞI SORUNU VE BU SUÇLA
İLGİLİ KAVRAMLAR..... 3**

**I. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI
SUÇUNUN BİLİŞİM SUÇU OLUP OLMADIĞI SORUNU..... 3**

A. Genel Olarak	3
B. Bilişim Suçu Kavramı	4
1. Tanım	4
2. Bilişim Suçu İle İlgili Kavramlar	6
a. Bilgisayar	6
b. Bilişim Sistemi	7
c. Veri	8
d. İnternet	9
C. Görüşümüz	10

**II. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU
İLE İLGİLİ KAVRAMLAR..... 12**

A. Kartlı Ödeme Sistemi	12
1. Kartlı Ödeme Sisteminde Yer Alan Søjeler	12
a. Kart Hamili	12
b. Kart Çıkaran Kuruluş	13

c. Üye İşyeri	14
d. Üye İşyeri Anlaşması Yapan Kuruluş.....	14
e. Bankalararası Kart Merkezi (BKM).....	15
aa. Kuruluşu	15
bb. Görevleri	16
f. Kartlı Sistem Kuruluşları	16
aa. Tanım.....	16
bb. Başlıca Kartlı Sistem Kuruluşları.....	17
aaa. American Express (AMEX).....	17
bbb. Diners Club	17
ccc. Japan Credit Bureau (JCB)	18
ddd. MasterCard.....	18
eee. Visa	18
2. Kartlı Ödeme Sisteminde Kullanılan Cihazlar.....	19
a. ATM (Otomatik Vezne Makinesi)	19
b. POS (Point Of Sale) Cihazları	20
c. İmprinter Cihazı	22
d. Kiosklar	22
B. Banka ve Kredi Kartı.....	23
1. Banka Kartı	23
2. Kredi Kartı	25
a. Tanım ve Özellikler.....	25
b. Kredi Kartı Sistemleri	26
aa. İki Taraflı Sistem	26
bb. Üç Taraflı Sistem	27
cc. Karma Sistem	28
c. Kredi Kartlarında Yetkilendirme(Otorizasyon/Provizyon) Süreci.....	29
d. Kredi Kartı Türleri	29
aa. Bireysel Kartlar ve Firma Kartları.....	29
bb. Asıl Kartlar ve Ek Kartlar	30
cc. Diğer Kredi Kartı Türleri.....	30
aaa. Co-Branding Kart	30

bbb. Sanal Kart.....	31
ccc. Affinity Kart	31
ddd. Çipli/Akıllı (Smart) Kart.....	32
C. İnternet Bankacılığı	33
1. Tanım	33
2. İnternet Bankacılığının İşleyişi	34
III. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇUNUN BENZER SUÇLARLA İLİŞKİSİ.....	36

§ 2. TCK'DA YER ALAN BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU .....

40

I. GERÇEK BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI KÖTÜYE KULLANMAK(TCK m. 245/1).....	40
A. Genel Olarak	40
B. Suçla Korunan Hukuki Değer	41
1. Genel Olarak	41
2. Öğretideki Görüşler.....	42
3. Görüşümüz.....	46
C. Suçun Objektif (Maddi) Nitelikteki Unsurları	48
1. Suçun Maddi Konusu.....	48
2. Fail-Mağdur	51
a. Fail.....	51
b. Mağdur	54
3. Eylem	58
a. Hareket	58
aa. Başkasına Ait Kartı Ele Geçirme veya Elinde Bulundurma.....	59
aaa. Kartın Fizikî Anlamda Ele Geçirilmesi veya Elde Bulundurulması.....	61
bbb. Kart Bilgilerinin Ele Geçirilmesi veya Elde Bulundurulması.....	62
aaaa. Genel Olarak	62
bbbb. Kartın Ele Geçirilmesi veya Elde Bulundurulması Çeşitleri ...	64
(a)1. Phishing (<i>Olta Saldırıları</i>).....	64

(a)2. Pharming.....	67
(a)3. Vishing (Ses Olta Saldırıları) ve Smishing (SMS Olta Saldırısı).....	68
(a)4. Zararlı Yazılımlar (<i>Malware</i>).....	70
(a)5. Bilgi Güvenliği Yükümlülüğüne Aykırı Davranılması.....	72
bb. Banka veya Kredi Kartının Rıza Dışında Kullanılması veya Kullandırılması.....	75
aaa. Kart Sahibinin veya Kartın Kendisine Verilmesi Gereken Kişinin Rızasının Bulunmaması.....	75
bbb. Kartın Fizikî Anlamda Kullanılması veya Kullandırılması.....	79
aaaa. Adına Düzenlenen Kişiye Ulaşmayan Kartların Kullanılması ya da Kullandırılması.....	80
bbbb. Kredi Kartının Limit Üzerinde Kullanılması ya da Kullandırılması.....	80
cccc. Gerçeğe Aykırı Beyanda Bulunarak Kartın Kullanılması ya da Kullandırılması.....	87
dddd. Ölen Kişilerin Kartlarının Kullanılması ya da Kullandırılması.....	89
eeee. ATM Cihazına Müdahale Sonucu veya ATM Önünde Kart Hamili Yanıltılarak Ele Geçen Kartların Kullanılması ya da Kullandırılması.....	90
ccc. Kart Bilgilerinin Kullanılması veya Kullandırılması.....	94
b. Netice.....	101
4. Suçu Etkileyen Sebepler.....	103
D. Suçun Sübjektif (Manevi) Nitelikteki Unsuru.....	103
E. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	104
F. Kusurluluk.....	105
G. Unsurlar Dışında Kalan ve Cezalandırılmaya Etkili Olan Şartlar.....	106
1. Şahsi Cezasızlık Sebebi Olarak Akrabalık İlişkisi(TCK m. 245/4).....	107
a. Suçun Haklarında Ayrılık Kararı Verilmemiş Eşlerden Birinin Zararına İşlenmesi.....	109
b. Suçun Üstsoy veya Altsoyunun veya Bu Derecede Kayın Hısımlarından Birinin veya Evlat Edinen veya Evlatlığın Zararına İşlenmesi.....	111

c. Suçun Aynı Konutta Beraber Yaşayan Kardeşlerden Birinin Zararına İşlenmesi	113
2. Cezada İndirim Sebebi Olarak Etkin Pişmanlık(Suç Sonrası Pişmanlık)....	113
a. Suçun Tamamlanmış Olması	115
b. Failin ya da Suça İştirak Edenin Bizzat Pişmanlık Göstererek Geri Verme veya Tazmin Suretiyle Mağdurun Zararını Gidermesi	117
c. Geri Verme veya Tazminin Hüküm Verilmeden Önce Gerçekleşmesi ...	119
H. Teşebbüs.....	119
J. İştirak (Suçluların Çokluğu).....	124
K. Suçların İçtimaı (Suçların Birleşmesi)	126
1. Bileşik suç	126
2. Fikri İçtima.....	129
3. Zincirleme Suç	132
L. Yaptırım.....	134
M. Muhakeme	135
II. BAŞKALARINA AİT BANKA HESAPLARIYLA İLİŞKİLENDİREREK SAHTE BANKA VEYA KREDİ KARTI ÜRETME, SATMA, DEVRETME, SATIN ALMA VEYA KABUL ETME SUÇU (TCK m. 245/2).....	137
A. Genel Olarak	137
B. Suçla Korunan Hukuki Değer	137
C. Suçun Objektif (Maddi) Nitelikteki Unsurları	138
1. Suçun Maddi Konusu.....	138
2. Fail-Mağdur	139
a. Fail	139
b. Mağdur	139
3. Eylem	140
a. Hareket	140
aa. Başkasına Ait Hesap ile İlişkilendirilmiş Sahte Banka veya Kredi Kartı Üretme.....	141
aaa. Gerçeğe Aykırı Başvuru Sonucu Sahte Kart Üretilmesi	143
bbb. Başkasına Ait Gerçek Kart Bilgileri Kullanılarak Sahte Kart Üretilmesi.....	145

aaaa. Kart Kopyalama (Skimming) ve Manyetik Şerit Sahteciliği ..	145
bbbb. Boş/Beyaz Plastik(White Plastik) Sahteciliği	147
bb. Başkasına Ait Hesap İle İlişkilendirilmiş Sahte Banka veya Kredi Kartı Satma, Devretme, Satın Alma veya Kabul Etme	147
b. Netice	149
c. Nedensellik Bağlantısı.....	149
D. Suçun Sübjektif(Manevi) Nitelikteki Unsuru	149
E. Hukuka Aykırılık	149
F. Kusurluluk	150
G. Teşebbüs.....	150
H. İştirak(Suçluların Çokluğu).....	152
J. Suçların İctimai (Suçların Birleşmesi)	152
K. Yaptırım	156
L. Muhakeme	156
III. SAHTE BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI KULLANMAK SURETİYLE KENDİSİNE VEYA BAŞKASINA YARAR SAĞLAMA	
SUÇU (TCK m. 245/3)	157
A. Genel Olarak	157
B. Suçla Korunan Hukuki Değer	157
C. Suçun Objektif (Maddi) Nitelikteki Unsurları	158
1. Suçun Maddi Konusu.....	158
2. Fail-Mağdur	159
a. Fail.....	159
b. Mağdur	159
3. Eylem	160
a. Hareket	160
b. Netice	162
c. Nedensellik Bağlantısı.....	163
D. Suçun Sübjektif (Manevi) Nitelikteki Unsuru	163
E. Hukuka Aykırılık Unsuru	163
F. Kusurluluk	163
G. Teşebbüs.....	164

H. İştirak (Suçluların Çokluğu).....	165
J. Suçların İçtimaı (Suçların Birleşmesi)	165
K. Yaptırım	167
L. Muhakeme	168
SONUÇ	169
KAYNAKÇA	181

KISALTMALAR

AMK	: Anayasa Mahkemesi Kararı
ATM	: Automated Teller Machine (Otomatik Vezne Makinesi)
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
BBSYEAİİT	: Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
BKKKK	: Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu
BKM	: Bankalar arası Kart Merkezi
Bkz.	: Bakınız
c.	: cümle
C.	: Cilt
CD.	: Ceza Dairesi
CHD	: Ceza Hukuku Dergisi
Der.	: Derleyen
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
E.	: Esas
Edit.	: Editör
K.	: Karar
No.	: Numara
POS	: Point of Sale
RG.	: Resmi Gazete
S.	: Sayı
s.	: sayfa
T.	: Tarih
TBB	: Türkiye Bankalar Birliği
TBBD	: Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu
Vol.	: Volume

Y : Yargıtay
YCGK : Yargıtay Ceza Genel Kurulu
YHGK : Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YKD : Yargıtay Kararları Dergisi

GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler gündelik hayatta olduğu gibi bankacılık sektöründe de önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Bu gelişmelerin yansımaları olan banka ve kredi kartları ile birlikte, banka ve diğer finansal kuruluşlar müşterilerine nakit olmaksızın alışveriş imkanı ve ATM, internet bankacılığı gibi değişik dağıtım kanalları ile zamana ve mekana bağlı olmaksızın bankacılık hizmetlerinden yararlanma hizmetleri sağlamaktadırlar. Bu hizmetler genel kapsayıcı bir kavram olarak kartlı ödeme sistemi içinde yer alan banka veya kredi kartı hamilleri, kart çıkaran kuruluşlar, kartlı ödeme sistemleri ve üye işyerleri açısından birçok yeni hukuki ilişkinin de temelini oluşturmaktadır. Nakit olmaksızın ödemede kullanılan banka veya kredi kartları, kartlı ödeme sisteminde yer alan taraflara birçok yarar sağlamakla birlikte, bünyesinde barındırdığı unsurların finansal değerler olması ve bilişim alanından kaynaklanan güvenlik açıkları nedeniyle kart hamili, kart çıkaran kuruluşlar ve üye işyerleri açısından birçok riski de beraberinde getirmektedir. Kuşkusuz kartlı ödeme sisteminin esasen finansal unsurları barındırması ve bu sistemdeki güvenlik açıkları suç ve suçluluk açısından elverişli bir ortam sağlamaktadır.

İncelememize konu 5237 sayılı TCK'da düzenlenen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu, banka ve kredi kartları ile gerçekleştirilen haksız eylemleri bağımsız ve özel olarak yaptırım altına alan ilk düzenleme olması nedeniyle büyük önem arz etmektedir. 765 sayılı TCK döneminde yaşanan başkasına ait bir banka veya kredi kartının haksız olarak kullanımı eylemlerine hangi normun uygulanacağı tartışmalarına bu düzenleme ile son verilmek istenmiştir. Ancak TCK m. 245'de düzenlenen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun "Bilişim Alanında Suçlar" altında düzenlenmesi, bu suçun bir bilişim suçu mu yoksa malvarlığına karşı suç mu olduğu tartışmasını gündeme getirmiştir. Bu nedenle çalışmada öncelikle banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu bilişim suçu kavramı çerçevesinde irdelenmiş, daha sonra bu suç ile ilgili temel kavramlar özellikle kartlı ödeme sisteminin işleyişi, banka kartı, kredi kartı, internet bankacılığı

gibi hususlar üzerinde durulmuştur. Bu temel unsurlar belirtildikten sonra 5237 sayılı TCK m. 245’de yer alan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu öğretide yer alan görüşler ve Yargıtay kararları ışığında incelenmeye çalışılmıştır.

TCK m. 245’de yer alan düzenlemeye bakıldığında, madde kapsamında üç farklı suçun düzenlendiği görülmektedir. Bunlar; gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması (TCK m. 245/1), kartlarda sahtecilik ve sahte kartların el değiştirmesi (TCK m. 245/2) ve sahte kartların kötüye kullanılması suretiyle yarar sağlama (TCK m. 245/3) suçlarıdır. Bu nedenle suç tipi incelenirken belirtilen üç farklı suç ayrı ayrı başlıklar altında incelenmeye çalışılmıştır.

Yukarıda açıklanan nedenler ile banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun 5237 sayılı TCK’da düzenleniş tarzı ve uygulamada gün geçtikçe artan görülme sıklığı konunun yakından incelenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

§ 1. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇUNUN BİLİŞİM SUÇU OLUP OLMADIĞI SORUNU VE BU SUÇLA İLGİLİ KAVRAMLAR

I. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇUNUN BİLİŞİM SUÇU OLUP OLMADIĞI SORUNU

A. Genel Olarak

765 sayılı TCK'da banka veya kredi kartları ile haksız yarar sağlama eylemlerine ilişkin özel bir düzenleme bulunmamaktaydı. Bu nedenle başkasına ait banka veya kredi kartları ile haksız çıkar sağlama eylemlerinin bilişim suçu mu yoksa banka ve kredi kartlarının kilit açmada sair alet sayılıp hırsızlık suçunun mu oluşturacağı tartışılmaktaydı. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun E. 2000/6-62, K. 2000/72, 11.4.2000 tarih¹ ve E. 2001/6-30, K. 2001/57, 10.4.2001 tarihli² kararları ile bir başkasına ait banka kartı ve şifreyi ele geçirerek kartın kullanılması yoluyla hukuka aykırı yarar sağlama eyleminin m. 525/b-2'de düzenlenmiş bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğu, dolayısıyla bu suçların birer bilişim suçu olduğu benimsenmişti.

5237 sayılı TCK'da özel bir düzenleme ile yaptırım altına alınmış olan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu TCK m. 245'de "Bilişim Alanında Suçlar" bölümünde düzenlenmiştir. Kanun koyucunun TCK sistematığındeki bu tercihi, 765 sayılı TCK döneminde banka veya kredi kartlarının haksız olarak kullanılması eylemlerinin bir bilişim suçu mu yoksa TCK'da yer alan hırsızlık,

---

¹ "Sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın üç farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı yarar sağlama eylemi, Türk Ceza Kanununun 493/2. madde ve fıkrasındaki suçu değil aynı Yasanın 525/b-2. madde ve fıkrasında düzenlenen, bilgilerini otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturur." Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E. 2000/6-62, K. 2000/72, T. 11.4.2000 (www.kazanci.com).

² "Sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın iki farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı yarar sağlama eylemi, TCY'nin 493/2. madde ve fıkrasındaki suçu değil aynı Yasanın 525/b-2. madde ve fıkrasında düzenlenen, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturur." Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E. 2001/6-30, K. 2001/57, 10.4.2001 (www.kazanci.com).

dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma gibi klasik suçları mı oluşturacağı tartışmalarını ortadan kaldırmaya yönelik olduğu söylenebilir³. Ancak yine de başkasına ait banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun esas noktasını kart hamillerinin malvarlığı değerlerinin oluşturması nedeniyle bu suçun malvarlığına karşı bir suç mu yoksa bilişim suçu mu olduğu incelenmelidir. Bu nedenle aşağıda öncelikle bilişim suçu ve bilişim suçu ile ilgili kavramlar açıklanacak, daha sonra TCK m. 245’de yer alan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu hakkındaki görüşümüze yer verilecektir.

B. Bilişim Suçu Kavramı

1. Tanım

Teknolojik gelişmelere paralel olarak birçok alanda değişiklikler meydana gelmiş ve bu değişiklikler normal hayattan finans sektörüne, güvenlik alanından diğer alanlara köklü değişiklikler olarak etkisini göstermiştir. Söz konusu değişikliklerin bu olumlu yansımaları dışında, suç ve suçluluk açısından birçok yeni alanlar ortaya çıkması nedeniyle olumsuz birtakım yansımalarının da bulunduğu söylenmelidir. Bu değişikliklerin olumsuz yansımaları olan bilişim suçu kavramı anlamının ortaya konulabilmesi için öncelikle bilişim kavramının açıklanması gerekmektedir. Bilişim sözlükte, “*İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi, enformatik.*” şeklinde tanımlanmıştır⁴. Öğretide de benzer şekilde bilişim, bilginin ve

---

³ Nitekim madde gerekçesinde de bu husus şu şekilde açıklanmıştır: “*Aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının ratio legis’lerinin tümünü de içeren bu fiillerin, duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla, bağımsız suç hâline getirilmeleri uygun görülmüştür.*”

⁴ <http://tdkterim.gov.tr/bts/> ; Bilişim Terimleri Sözlüğünde ise bilişim şu şekilde tanımlanmaktadır: “*İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin, özellikle elektronik makineler aracılığıyla, düzenli ve ussal biçimde işlenmesi bilimi. Bilgi olgusunu, bilgi saklama, erişim dizgeleri, bilginin işlenmesi, aktarılması ve kullanılması yöntemlerini, toplum ve insanlık yararı gözeterek inceleyen uygulamalı bilim dalı. Disiplinlerarası özellik taşıyan bir öğretim ve hizmet kesimi olan bilişim bilgisayar da içeride olmak üzere, bilişim ve bilgi erişim dizgelerinde kullanılan türlü araçların tasarlanması, geliştirilmesi ve üretilmesiyle ilgili konuları da kapsar. Bundan başka her türlü endüstri*

iletişim yapısı ve özellikleri; bilginin aktarılması, organize edilmesi, saklanması, tekrar elde edilmesi, değerlendirilmesi ve dağıtımını için gerekli kuram ve yöntemler ve öte yandan da; bilgiyi kaynağından alıp kullanıcıya aktaran ve genel sistem bilimi, siberetik, otomasyon ile insanın çalışma çevrelerindeki yerinde ve zamanında kullanılan teknolojileri temel alan bilgi sistemleri, şebekeleri, işlevleri, süreçleri ve etkinlikleri şeklinde tanımlanmaktadır⁵. Bu görüşe göre bilişim aslında bir veri işlem sürecidir. Bir diğer görüşe göre bilişim teknik, ekonomik, sosyal, hukuk ve benzeri alanlardaki verinin saklanması, saklanan bu verinin otomatik olarak işlenmesi, organize edilmesi, değerlendirilmesi ve aktarılması ile ilgili bir bilim dalıdır⁶. Aynı şekilde bir başka yazar bilişim kavramını, bilgisayardan da faydalanmak suretiyle bilginin saklanması, iletilmesi ve işlenerek kullanılabilir hale gelmesini konu alan akademik ve mesleki disipline verilen ad olarak tanımlamıştır⁷. Bu tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere bilişim kavramı bilgisayar kavramını da kapsayan fakat verilerin otomatik olarak işlenmesini sağlayan bilgisayar temelli çalışan diğer unsurları da içine alan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Düzenlemelerde bilişim kavramına ilk kez 1989 TCK Öntasarısında yer verilmiştir. Bu tasarının 342. maddesinin gerekçesinde bilişim alanı, bilgileri toplayıp depo ettikten sonra bunları otomatik işleme tabi tutma sistemlerinden oluşan alan şeklinde tanımlanmıştır.

Bilişim faaliyeti kapsamına nelerin girebileceği konusundaki farklılıklar bilişim suçu kavramının da ortaya konulabilmesini güçleştirmektedir. Verilerin işlenmesi, saklanması, depolanması ya da aktarılması işlemlerinin söz konusu olduğu suç teşkil eden eylemlerin adlandırılmasında bilgisayar suçu⁸, bilişim suçu⁹, siber suç, ileri teknoloji suçları gibi adlandırılmalara rastlanmaktadır. Bilişim kavramının bilgisayarı kapsamakla birlikte daha geniş bir alanı ifade etmesi nedeniyle kanımızca bilişim suçu teriminin kullanılması daha yerindedir. Bilişim suçunun birçok değişik

---

üretiminin özdevimli olarak düzenlenmesine ilişkin teknikleri kapsayan özdevim alanına giren birçok konu da, geniş anlamda, bilişimin kapsamı içerisinde yer alır. bk. özdevimli bilgi işlem.”

⁵ Aydın Emin D., Bilişim Suçları ve Hukukuna Giriş, Ankara, 1992, s. 3.

⁶ Yenidünya A. Caner/Değirmenci Olgun, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, İstanbul, 2003, s. 27.

⁷ Yazıcıoğlu R. Yılmaz, Bilgisayar Suçları: Kriminolojik, Sosyolojik ve Hukuksal Boyutları İle, İstanbul, 1997, s. 131.

⁸ Erem Faruk, “Bilgisayar Suçları ve Türk Ceza Kanunu”, YD, C. 17, S. 4, s. 436.

⁹ Yenidünya/Değirmenci, s. 31; Ersoy Yücel, “Genel Hukuki Koruma Çerçevesinde Bilişim Suçları”, Prof. Dr. Yılmaz Günel’a Armağan, Ankara, 1995, s. 152.

tanımı yapılmakla birlikte üzerinde uzlaşma sağlanan bir tanım bulunmamaktadır. Bu konuda en kapsayıcı tanım olması nedeniyle Avrupa Ekonomik Topluluğu Uzmanlar Komisyonunun Mayıs 1983 Paris Toplantısında yapılan bilişim suçu tanımının belirtilmesinde yarar vardır. Bu tanıma göre bilişim suçu, “*bilgileri otomatik işleme tabi tutan veya verilerin nakline yarayan bir sistemle gayri kanuni, gayri ahlaki veya yetki dışı gerçekleştirilen her türlü davranıştır.*” Dikkat edilecek olursa bilişim sistemleri daima bilişim suçu kapsamına giren eylemlerin gerçekleştirilmesinde bir araç olduğu görülmektedir¹⁰. Bu nedenle bilişim suçu kapsamına verilere karşı ve/veya veri işleme bağlantısı olan sistemlere karşı, bilişim sistemleri aracılığıyla işlenen suçların girdiği söylenebilecektir¹¹.

2. Bilişim Suçu İle İlgili Kavramlar

a. Bilgisayar

Bilgisayar sözlükte, “*Çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran elektronik araç, elektronik beyin*” olarak tanımlanmıştır¹². Bu özellikleri nedeniyle bilişim sisteminin asli unsurunu oluşturmaktadır. Bilgisayar dış ortamdan çeşitli yöntemlerle aldığı verileri, içeriğinde bulundurduğu programlar doğrultusunda depolayan, işleyen, bu verilerden yeni sonuçlar üreten, ürettiği sonuçları kullanıcıya sunan, bu surette veri iletişimi sağlayan makinedir¹³. Bilişim sistemi kavramının temel unsurunu bilgisayar, bilgisayarın temel unsurunu da donanım(Hardware) ve yazılım(Software) oluşturmaktadır. Donanım, bilgisayarın fiziksel yani somut

---

¹⁰ Dülger M. Volkan, Bilişim Suçları, Ankara, 2004, s. 67.

¹¹ Dülger, s. 67.

¹² <http://tdkterim.gov.tr/bts/>; Bilişim Terimleri Sözlüğünde ise bilgisayar şu şekilde tanımlanmaktadır: “*Çok sayıda aritmetiksel ya da mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, çalışması sırasında bir işletmen'in işe karışması gerekmeksizin, önceden verilmiş bir izleneye göre, özdevimli olarak yürüten bir veri işleyici. Bir bilgisayar dizgesi elektronik ve mekanik birimlerden oluşan donanım ile bu donanım birimlerini ya da kaynakları istenen işlere yöneltip verimli bir çalışma düzeni içerisinde kullanabilmek için gerekli tüm izlencelerden ve veri yapılarından oluşan yazılım öğelerini kapsar. Minibilgisayar, mikrobilgisayar tanımlarının dışındaki geleneksel bilgisayarlar ana işlem birimlerinin hız ve yapısına, ana belleklerinin sığasına, dış belleklerin ve giriş-çıkış birimlerinin türünlüğüne, sayısına ve hızına göre büyük, ortaboy ya da küçük dizgeler olarak sınıflandırılır.*”

¹³ Yenidünya/Değirmenci, s. 19.

kısımlarına verilen isimdir. Bu anlamda ekran, klavye, fare, sabit disk, RAM, mikroişlemci, kart okuyucu vb. elemanlar bilgisayarın donanım unsurunu teşkil eder. Yazılım ise, bilgisayarın donanım elemanlarını kullanmak için gereken, donanıma hayat veren tüm soyut unsurlardır. Bir başka deyişle yazılım donanım elemanlarına nasıl hareket edeceklerini belirten komutlardır.

b. Bilişim Sistemi

5237 sayılı TCK'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte, 765 sayılı TCK'da yer alan "*bilgileri otomatik işleme tabi tutan sistem*" terimi terk edilerek, yerinde olarak bunun yerine bilişim suçları açısından daha kapsayıcı bir terim olan "*bilişim sistemi*" terimi tercih edilmiştir. 5237 sayılı TCK'nın 243 ve 244'üncü maddelerinde "*bilişim sistemi*" terimi kullanılmakla birlikte, bu terimin tanımına kanun metninde yer verilmemiştir. Bilişim sistemi 243'üncü maddenin gerekçesinde, "...*verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tâbi tutma olanağını veren manyetik sistemlerdir...*" şeklinde tanımlanmıştır¹⁴. Bilişim Ağı Hizmetlerinin Düzenlenmesi ve Bilişim Suçları Hakkında Kanun Tasarısı'nın tanımlar başlıklı 2/1-d maddesinde ise bilişim sistemi, "*Bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistem...*" şeklinde tanımlanmıştır. Görüldüğü üzere, bilişim sistemi kavramı, bilgisayar ile aynı anlama gelmemektedir. Bilişim sistemi, "bilgisayar" a göre daha geniş bir kavram olup bu haliyle bir üst kavramdır¹⁵. Bilgisayar¹⁶, verilerin depo edilmesi, saklanması, işlenmesi ve yeniden değerlendirilmesi faaliyetini gerçekleştirmesine karşın, "bilişim sistemi" hem verilerin işlenmesi hem de verilerin aktarılmasını kapsar. Ancak bilişim sisteminden

---

¹⁴ Avrupa Siber Suç Sözleşmesinde, bilişim sistemi tanımlanmamakla beraber "bilgisayar sistemi" tanımlanmıştır: "*Herhangi bir cihaz ve birbiriyle bağlantılı bir grup veya cihazlar yoluyla bir veya birden fazla program tarafından devam ettirilen verinin otomatik olarak işlenmesi, bu işlemin yerine getirilmesi.*"

¹⁵ Benzer yönde bkz. **Koca** Mahmut, "*Hukukumuzda TCK'nun 244. Maddesi Kapsamında Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu*" , Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, 09-10 Ekim, 2008, s. 92.

¹⁶ Bilgisayar, "*Çok sayıda aritmetiksel ya da mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, çalışması sırasında bir işletmen'in işe karışması gerekmeksizin, önceden verilmiş bir izleneye göre, özdevimli olarak yürüten bir veri işleyici.*" olarak da tanımlanabilir. (Bilişim Terimleri Sözlüğü TDK) <http://tdkterim.gov.tr/?kelime=bilgisayar&kategori=terim&hng=md> (Erişim tarihi: 23.10.2010).

söz edilebilmesi için, bir bilgisayarı gerekli kılar¹⁷. Ketizmen öncelikle bilişim sistemlerini de kapsar nitelikte bir “*enformasyon sistemi*” kavramından hareket etmiş ve enformasyon sistemini de; enformasyonun toplanmasını, adlandırılmasını, düzenlenmesini dönüştürülmesini, saklanmasını ve iletilmesini mümkün kılan sistemler olarak tanımlamıştır¹⁸.

c. Veri

5237 sayılı TCK’da bilişim alanında suçlar başlığı altında, veri kavramına TCK m. 244/2 kapsamında (bir bilişim sistemindeki verileri bozma, yok etme, değiştirme veya erişilmez kılma, sisteme veri yerleştirme veya var olan verileri başka bir yere gönderme suçu) suç tipinde özel olarak yer verilmiştir. Bu eylemler suç olarak tanımlanmakla birlikte, veri kavramından ne anlaşılması gerektiğine yer verilmemiştir. TCK m. 243’ün gerekçesinde verinin tanımı yapılmamakla birlikte sadece sistemdeki soyut unsurların veri olduğu belirtilmiştir¹⁹. 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun m. 2/1-k’ da ise veri, “*Bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değeri..*” ifade etmektedir. Bu anlamda veri, bilişim sistemlerinin üzerinde işlem yapabildiği, bu işlemlere dayalı sonuçlar üretebildiği, saklayabildiği, sakladıklarını sonradan tekrar okuyup işleyebildiği ve diğer bilişim sistemlerine iletebildiği her türlü bilgi olarak açıklanabilir²⁰. Benzer şekilde Avrupa Siber Suç Sözleşmesinin Tanımlar başlıklı 1. maddesinde “bilgisayar verisi”, “*...bir bilgisayar sisteminin belli bir işlevi yerine getirmesini sağlayan yazılımlar da dahil olmak üzere, bir bilgisayar sisteminde işlenmeye uygun nitelikteki her türlü bilgi ve konsept...*” olarak tanımlanmıştır.

---

¹⁷ Bilişim sistemi kavramının temel unsurunu bilgisayar, bilgisayarın temel unsurunu da donanım(Hardware) ve yazılım(Software) oluşturmaktadır. Donanım, bilgisayarın fiziksel yani somut kısımlarına verilen isimdir. Bu anlamda ekran, klavye, fare, sabit disk, RAM, mikroişlemci, kart okuyucu vb. elemanlar bilgisayarın donanım unsurunu teşkil eder. Yazılım ise, bilgisayarın donanım elemanlarını kullanmak için gereken, donanıma hayat veren tüm soyut unsurlardır. Bu anlamda, yazılım donanım elemanlarına nasıl hareket edeceklerini belirten komutlardır.

¹⁸ **Ketizmen** Muammer, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Ankara, 2008, s. 11.

¹⁹ “*Sistem içindeki bütün soyut unsurlar, fıkrada geçen “veri” teriminin kapsamındadır.*” m. 243 gerekçesi.

²⁰ **Dülger**, s. 50; *Koca*’ya göre, veri, bilgilerin belirli bir formata dönüştürülmüş şeklidir. Bu bağlamda bir bilişim sisteminde saklanan yazı, resim, web sayfası tasarımı ve rakam gibi bilgiler veri olarak kabul edilmelidir. **Koca**, s. 94.

Özellik TCK m. 245 açısından bakıldığında banka veya kredi kartlarının manyetik şeridine kodlanmış ya da çipli kartlarda çipin barındığı bilgiler bir bilişim sisteminde kullanıldığı durumlarda veri halini almaktadırlar. Örneğin internet alışverişlerinde kart bilgileri üye işyerinin oluşturmuş olduğu sisteme internet aracılığıyla gönderilmesi söz konusudur. Aynı şekilde ATM, POS cihazları da esasen kartın barındırdığı verileri banka bilişim sistemine gönderilmesinde araç teşkil etmektedirler.

d. İnternet

İnternet en kısa anlamı ile genel ağ anlamına gelmektedir. İnternet dünya üzerindeki milyonlarca bilgisayarın birbirine bağlanmaları ile oluşan global bir bilgisayar ağları sistemini ifade ederken aynı zamanda da dünyada üzerindeki bilgisayar ağlarının aralarında tekrar bağlantı kurlmaları ile büyüyerek gelişen bir “ağlararası ağ” niteliği internetin en önemli karakteristiğini yansıtmaktadır²¹.

İnternet ilk olarak ABD’de askeri amaçlı bir proje ile ortaya çıkmıştır. 1960’lı yıllarda soğuk savaş döneminin nükleer çatışma tehdidi yüzünden savunma amaçlı projelere büyük harcamalar yapılmaktaydı. ABD tarafından geliştirilen ve ARPANET (Advanced Research Projects Authority Net) adı verilen proje, ülke savunmasını birbirine bağlı bilgisayarlarla kurulacak iletişimle koordineli bir biçimde sağlamak amacıyla 1969 yılında geliştirilmiştir. Projeye göre herhangi bir bilgisayarın devre dışı kalması ağa bağlı diğer bilgisayarları etkilemeyecek ve iletişim devam edecekti. Ağı düzenleyen ya da denetleyen herhangi bir merkez bulunmadığından sürekli ve kesintisiz bir iletişim mümkün olabilecekti. Bugünkü İnternet’in temelini oluşturan bu projede daha sonra aynı ağa başka yeni bilgisayarların eklenmesiyle ağ üzerinden iletişim giderek arttı ve çok sayıda

---

²¹ **Sınar** Hasan, İnternet ve Ceza Hukuku, İstanbul, 2001, s. 21; **İçel** Kayıhan/**Ünver** Yener, Kitle Haberleşme Hukuku, İstanbul, 2007, s. 469 vd.

kullanıcının yararlandığı elektronik mektup, tartışma listeleri, forumlar, dosya transfer hizmetleri gibi yeni kullanım alanları ortaya çıkmıştır²².

Bu bağlamda tasarlanan ARPANET projesinin temel hedefi, ciddi yapısal zarar verici eylemlere rağmen güvenilir ve hızlı bilgi akışını sağlayacak bir iletişim sisteminin, bir ağı oluşturulması olmuştur. *“Bu dönem içerisinde bilgisayar sistemlerinin birbiriyle bağlantı kurabilmesini sağlayan teknolojilerin gelişimi, TCP/IP protokolü, enformasyonun gönderildiği hedefe ulaşabilmesi amacıyla küçük paketlere ayrılması ve öngörülen hedefe bu şekilde gönderilmesi anlamına gelen paket anahtarlama teknolojisi, alan adı sistemi bugünkü anlamıyla internetin altyapısının oluşturulması anlamında önemli adımları oluşturmaktadır.”*²³

İnternetin toplum ve hukuk bakımından bazı sorunları da beraberinde getirdiği göz ardı edilemez bir gerçektir. İnternet, özellikle hukuksal alanda, pek çok yeni davranış şekilleri ile birlikte yeni sorunlar da ortaya çıkarmıştır²⁴. İnternet ile birlikte kuşkusuz bankacılık hizmetlerinin ve kartlı ödeme sistemlerinin de niteliği değişmiştir. Bu bakımdan üye işyerleri sunmuş oldukları mal ve hizmetlerin satışını sanal ortama taşıyarak bu ürünlerin zamana ve mekana bağlı olunmaksızın müşteriler tarafından alınmasına olanak sağlamıştır. Kuşkusuz internet alışverişlerinde kredi kartlara ait kart numarası, güvenlik kodu gibi unsurların kullanılması internet alanındaki güvenlik sorununun TCK m. 245’de yer alan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu açısından önemli bir hale getirmektedir.

C. Görüşümüz

TCK m. 245’de düzenlenen başkasına ait banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçuna bakıldığında bilişim kavramı ile ilgili birçok unsurun bu suçun işlenmesi açısından söz konusu olduğu söylenebilir. Banka ve kredi kartlarının barındırdığı bilgilerin bir bilişim sistemi ya da bilişim sisteminin bir parçası olan

²² Kurt Levent, Bilişim Suçları, Ankara, 2005, s. 42.

²³ Ketizmen, s. 21.

²⁴ İnternet kullanımı ile ilgili ortaya çıkan ceza hukuku sorunları için bkz. Özbek Veli Özer, “İnternet Kullanımında Ortaya Çıkabilecek Bazı Ceza Hukuku Sorunları”, DEÜHFD, C.4, S. 1, 2002, s. 106 vd.

ATM, POS, internet gibi araçlar aracılığıyla kullanılması aslında temelde banka bilişim sistemi ile gerçekleştirilmek istenen işlemin ve işlemi gerçekleştiren kişinin doğrulanması işlevini görmektedir. Bu doğrulama işlemi gerçekleşirken kartın barındırdığı bilgiler bir bilişim sistemi aracılığıyla gönderildiği için veri niteliği kazanmaktadır. Başkasına ait banka veya kredi kartının kullanılması eylemlerinde aslında diğer bilişim suçlarında olduğu gibi veriler ile ilgili işlem yapılmaktadır. Ancak tüm bu özelliklere rağmen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen her suçun mutlaka bir bilişim suçu olarak kabulü mümkün değildir. Zira bilişim sistemleri suçun işlenmesinde bir araç olarak kullanılıyor ise, işlenmek istenen suç ile korunan hukuki değer sırf suçun işlenmesinde bilişim sisteminin kullanılması nedeniyle değişiklik arz etmemektedir. Söz gelimi internet kullanılarak hakaret suçunun işlendiği durumda hakaret suçu ile korunan hukuki değer, suçun işlenmesinde bir bilişim sisteminin kullanılması nedeniyle değişiklik arz etmemektedir. Kanımızca bu örnek de dikkate alındığında dar anlamda(gerçek) bilişim suçları ile geniş anlamda bilişim suçları ayırımına değinmekte fayda vardır. Dar anlamda bilişim suçlarında suçun eylem unsuru, bir bilişim sistemi ya da bu sistem ile ilgili veriler ya da ağlar üzerinde gerçekleşmektedir. Bu suçlara TCK m. 243 ve TCK m. 244 örnek olarak verilebilir. Dikkat edilecek olursa bu suçlarla ilgili korunan hukuki değer bir bilişim sisteminin ve sistemin soyut unsurları verilerin güvenliği, dokunulmazlığı ve işleyişidir. Geniş anlamda bilişim suçlarında ise, bilişim sistemleri başka hukuki değerlerin korunduğu suçların işlenmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır. Nitekim kanun koyucu bilişim sistemlerinin kullanılmasının suçun işlenmesinde gösterdiği kolaylık nedeniyle bazı suç tipleri açısından suçun işlenmesinin bir bilişim sistemi aracılığıyla gerçekleştirilmesini nitelikli hal olarak öngörmüştür. Ancak bu suçlarda suçun bir bilişim sistemi kullanılarak işlenmesi bu suçların koruduğu hukuki değer üzerinde herhangi bir değişiklik meydana getirmemektedir.

Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında TCK m. 245’de yer alan suçun koruduğu hukuki değer dikkate alındığında bu suçun aslında geniş anlamda bilişim suçları kapsamına dahil olduğunu göstermektedir. Zira bu suçla korunan hukuki değer aslında banka veya kredi kartı hamillerinin sahip olduğu malvarlığı

değerleridir. Salt suçun işlenmesinde bilişim sistemlerinin kullanılıyor olması nedeniyle kanımızca TCK m. 245’de yer alan suçun TCK’da “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında düzenlenmesi yerinde değildir. Kanımızca bu suçun koruduğu hukuki değer de dikkate alınarak TCK’nın “Malvarlığına Karşı Suçlar” başlığı altında düzenlenmesi gerekmektedir. Maddeye eklenen, TCK m. 245/1 kapsamına giren eylemlerde malvarlığına karşı işlenen suçlara ait etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanacağını belirten TCK m. 245/5 hükmü de bu görüşü benimser niteliktedir.

II. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

A. Kartlı Ödeme Sistemi

1. Kartlı Ödeme Sisteminde Yer Alan Süjeler

a. Kart Hamili

Kartlı ödeme sistemi içerisinde yer alan süjelerden ilki kart hamilidir. Kart hamili, kartın çıkartılması konusunda kart çıkaran kuruluşa hukuka uygun şekilde başvurarak sözleşme imzalamış ve bu işlemler sonucu adına kart düzenlenmesi uygun bulunmuş kişidir. 5464 sayılı BKKKK m. 3/1-j’de kart hamili, banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlanmıştır. Tanımdan da anlaşılacağı üzere kart hamilinin mutlaka gerçek kişi olması gerekliliği bulunmamaktadır. Bu bakımdan şirket kredi kartlarında olduğu gibi tüzel kişiler de kart hamili olabilecektir. Kart hamili esasen kart çıkaran kuruluşlar tarafından düzenlenen kartın kullanıcısı durumdadır. Bu kartların mülkiyeti kart çıkaran kuruluşa aittir. Kart hamilleri kart çıkaran kuruluş ile yaptıkları sözleşme çerçevesinde edinmiş oldukları banka veya kredi kartını ATM’lerde, mal veya hizmet alımında ödeme aracı olarak üye işyerlerindeki POS cihazlarında, kart bilgilerini bildirmek suretiyle çeşitli iletişim araçları vasıtasıyla mal veya hizmet siparişinde kullanabilmektedir.

b. Kart Çıkaran Kuruluş

Kartlı ödeme sisteminde kullanılan kartı çıkarma yetkisine sahip banka veya diğer finansal kuruluşlardır. Kart çıkaran kuruluşlar 5464 sayılı BKKKK m. 3/1-g'de, banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz bankalar ile diğer kuruluşlar olarak tanımlanmıştır. Banka veya kredi kartı çıkarma yetkisine sahip olunabilmesi için gerekli nitelikler 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 4. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre:

“Kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların Kuruldan izin almaları şarttır.

Bu kuruluşların;

- a) Anonim şirket şeklinde kurulması,*
  - b) Kurucularının gerekli malî güç ve itibara sahip bulunması, işin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olması ve banka ortaklarında aranan diğer nitelikleri haiz olması,*
  - c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması, tüzel kişi kurucuların yönetim ve denetimine sahip gerçek kişilerin kim olduğunun belgelenmesi,*
  - d) Nakden ve her türlü muvazaadan arî olarak ödenmiş olan sermayesinin altı milyon Yeni Türk Lirasından az olmaması,*
  - e) Ana sözleşmesinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,*
  - f) Bu Kanun kapsamındaki işlemleri gerçekleştirebilecek yönetim, yeterli personel ve teknik donanıma sahip olması, şikâyet ve itirazlarla ilgili birimleri oluşturması,*
  - g) (d) bendinde belirtilen sermayenin yüzde beşi tutarındaki sisteme giriş payının Kurum hesabına yatırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi,*
- şarttır.”.*

Maddede geçen banka veya kredi kartı çıkarılabilmesi için izin alınması gereken kurul ise aynı kanunun 3. maddesi gereği, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur. Görüleceği üzere banka veya kredi kartı çıkarma yetkisi gerçek kişilere ya da anonim şirket dışındaki şirketlere verilmemiştir. Kart çıkaran

kuruluşlar kartlı ödeme sisteminin işleyişi açısından kart hamili, üye işyeri ve uluslararası ödeme sistemleri ile sözleşme ilişkisi içindedir. Kart çıkaran kuruluşlar kart hamili ile bankacılık hizmet sözleşmesi ya da kredi kartı üyelik sözleşmesi, üye işyeri ile üye işyeri sözleşmesi, uluslararası ödeme sistemi kuruluşları ile lisans sözleşmesi, çıkarmış olduğu kartlar diğer bankalara ait ATM ve POS cihazlarında da kullanılacağından BKM(Bankalararası Kart Merkezi) ile üyelik ve hizmet sözleşmesi²⁵ imzalamaktadır.

c. Üye İşyeri

Üye işyeri, sunmuş olduğu mal veya hizmet bedellerinin kart ile ödenmesini kabul eden, anlaşmalı olduğu kart çıkaran kuruluşça temin edilen POS cihazı ile kart bilgilerinin doğruluğunu veya geçerliliğini doğrulayarak işlemin güvenli bir şekilde gerçekleşmesini sağlayan gerçek veya tüzel kişilerdir. Üye işyeri, 5464 sayılı BKKKK m. 3/1-i’de, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile yaptığı sözleşme çerçevesinde kart hamiline mal ve hizmet satmayı veya nakit temin etmeyi kabul eden gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlanmıştır. Üye işyerinin mal veya hizmet karşılığı ödemedede bulunan kişinin sahip olduğu kartı çıkaran banka ile anlaşmalı olması gerekmektedir.

d. Üye İşyeri Anlaşması Yapan Kuruluş

5464 sayılı BKKKK m. 3/1-h’de üye işyeri anlaşması yapan kuruluş, banka kartı veya kredi kartı kabulünü sağlamak amacıyla işyerleriyle anlaşma yapan bankalar ya da kuruluşlar olarak tanımlanmıştır. Gerçekten bilindiği gibi üye işyerlerinden mal veya hizmet alımı gerçekleştirilirken, üye işyerinin anlaşmalı olduğu banka ile ödemedede bulunan kart hamilinin kartı her zaman aynı bankaya ait olmamaktadır. Üye işyeri sözleşmesinin tarafı olan ve POS cihazlarını üye işyerinin kullanımına tahsis eden banka veya diğer kuruluş üye işyeri anlaşması yapan kuruluştur.

---

²⁵ **Yılmaz** Eyyüp, Türkiye’de Kredi Kartı Uygulaması ve Ekonomik Etkileri, İstanbul, 2000, s. 96.

e. Bankalararası Kart Merkezi (BKM)

aa. Kuruluşu

Bankalararası Kart Merkezi (BKM), kartlı ödeme sistemi içerisinde ortak sorunlara çözüm bulmak, ülkedeki banka ve kredi kartları kural ve standartlarını geliştirmek amacıyla 1990 yılında, 13 kamu ve özel Türk bankasının ortaklığı ile kurulmuştur²⁶. Bankalararası Kart Merkezi'nin kurulması, kart çıkaran farklı kurumlar arasında bilgisayar ağı ile bilgi akışının beklemeden ve günün her saatinde gerçekleşmesine olanak sağlamıştır²⁷. BKM gibi bir şirketin var olması gerekliliği 5464 sayılı BKKKK m. 29'da da belirtilmiştir. Bu düzenlemeye göre; *“Kart hamillerinin risk durumlarının izlenmesi, değerlendirilmesi, kontrolü ve müşteri hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla yapılacak bilgi ve belge alışverişi veya kartların kullanımından doğan borç ve alacakların takas ve mahsup işlemleri kart çıkaran kuruluşların aralarında akdedecekleri yazılı sözleşmeler çerçevesinde kendi aralarında veya en az beş kart çıkaran kuruluş tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla gerçekleştirilir. Bilgi alışverişine ilişkin olarak kurulacak sistemlerden, ilgili gerçek ve tüzel kişiler ücret karşılığında faydalanır.”*

Tüzel kişilerin Bankalararası Kart Merkezi'ne üye olabilmesi için müracaat eden tüzel kişilerde şu koşullar aranmaktadır²⁸:

1. Tüzel kişinin 4389 sayılı Türk Bankalar Kanunu'na tabi olan ve kendi isimleri altında banka kartı ihraç eden veya ihraç etmeyi planlayan banka veya,
2. Visa International, MasterCard International kuruluşlarından en az birine üye olarak kabul edilmiş banka/kuruluş olmaları gerekir.

BKM Yönetim Kurulu'nun onayına tabi olmak üzere Türkiye'de yerleşik olmayan yabancı bankalar BKM'ye üyelik için başvurabilir.

---

²⁶ <http://www.bkm.com.tr/kurulus.aspx> (Erişim Tarihi: 23.03.2010)

²⁷ **İşgüzar** Hasan, Banka Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara, 2003, s. 38.

²⁸ <http://www.bkm.com.tr/uyelik-kabul-esaslari.aspx> (Erişim Tarihi: 23.03.2011).

bb. Görevleri

Bankalararası Kart Merkezinin görevleri kuruluş ana sözleşmesinde şu şekilde belirtilmiştir²⁹:

- Yurtiçi ve yurtdışı takas ve provizyon işlemlerini yürütmek,
- Yurt içinde uygulanacak prosedürleri geliştirmek, standardizasyonu sağlamaya yönelik kararlar almak, bunları yayınlamak ve uygulamaları takip etmek,
- Eğitim hizmetlerini düzenlemek,
- Kullanımı arttırıcı ve teşvik edici çalışmalar yapmak, reklam faaliyetinde bulunmak,
- Takas hizmetinden yararlanacak kuruluşlar arasında takas komisyonunu belirlemek,
- Şirket ortakları ve şirketten hizmet alan diğer gerçek ve tüzel kişiler arasında istişarî mahiyette hakemlik yapmak,
- Yurtdışı kuruluş ve komisyonlar ile ilişkiler kurmak ve gerektiğinde ortak bankaları bu kuruluşlarda temsil etmek,
- Sahtekarlığı önleyici tedbirler almak, birleşik uyarı listesi yayınlamak³⁰, güvenlik yöntemleri tespit etmek bunları uygulamak.

f. Kartlı Sistem Kuruluşları

aa. Tanım

5464 sayılı BKKKK m. 3/1-f’de, kartlı sistem kuruluşu, banka kartı veya kredi kartı sistemi kuran ve bu sisteme göre kart çıkarma veya üye işyeri anlaşması yapma yetkisi veren kuruluşlar şeklinde tanımlanmıştır. Bilindiği gibi uluslararası

---

²⁹ Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi, T. 24.08.1990, S. 2595, s. 225-228(Yılmaz, s. 107; Teoman Ömer, Hukuki Yönden Kredi Kartı Uygulaması, İstanbul, 1996, s. 25; TBB, “Banka Kartları ve Kredi Kartları Uygulamaları Hakkında Yararlı Bilgiler”, Nisan 2008, İstanbul, s. 31).

³⁰ Birleşik uyarı listesi(BUL), periyodik olarak işyerlerine gönderilen kabul edilmesi sakıncalı ve kayıp/çalıntı olan Visa-Mastercard kredi kartlarının numaralarını içeren listedir. Bu liste işyerlerine elektronik ve kağıt olmak üzere 2 ayrı şekilde ulaştırılır. POS’a sahip işyerlerinde BUL kontrolü elektronik ortamda yapılır. İmprinter ile hizmet veren işyerlerinde ise BUL kontrolü basılı listeden gerçekleştirilir. Bkz. BKM, “Birleşik Uyarı Listesi-BUL”, Pano Dergisi, S. 2, Kasım 1997, s. 4.

kartlı sistem kuruluşlarının logolarını kullanarak kart basabilmek için kart çıkaran kuruluşlar, kartlı sistem kuruluşları ile “lisans sözleşmesi” yapmaktadırlar. Bu sözleşme imzalandıktan sonra ilgili bankanın teknolojik yapısının kart sistemine uygun hale getirilmesi için gerekli incelemeler yapılmaktadır³¹.

bb. Başlıca Kartlı Sistem Kuruluşları

aaa. American Express (AMEX)

American Express, 1850’li yılların başında nakit ve önemli finansal evrakları “express” olarak taşıma amacıyla kurulmuştur. Daha sonra finansal hizmetler alanında birçok yeniliğe imza atan şirket aynı zamanda seyahat hizmetleri sektöründe de önemli gelişmelere öncülük yapmıştır³². American Express kart ilk defa 1958 yılında Amerika’da piyasaya sunulmuştur³³. American Express, 1999 yılında dünyanın ilk şeffaf tasarımlı kredi kartı "Blue from American Express" kartını çıkarmış ve 2000’li yılların başında ise üstün ve benzersiz hizmetler sunan dünyanın en prestijli kartı kabul edilen "Black Card" adı ile ünlenmiş "Centurion Kart"ı çıkarmıştır³⁴.

bbb. Diners Club

Dünya üzerinde saygın kart sistemlerinden biri olan Diners Club International kredi kartları dünyada ve Türkiye’de ilk kredi kartı olma özelliğini taşımaktadır³⁵. 1950 yılında Amerika’da Frank Mc Namara tarafından kurulmuş olan Diners Club, dünya genelinde 8,6 milyon kart müşterisine sahiptir³⁶.

---

³¹ **Yılmaz**, s. 95.

³² **TBB**, Banka Kartları ve Kredi Kartları Uygulamaları Hakkında Yararlı Bilgiler, s. 28.

³³ **BKM**, “Türkiye’de Kabul Gören Uluslararası Kartlar”, Pano Dergisi, S. 3, Mayıs 1998, s. 3.

³⁴ **Kaya** Feridun, Türkiye’de Kredi Kartı Uygulaması, İstanbul, Ocak 2009, s. 55.

³⁵ **BKM**, Türkiye’de Kabul Gören Uluslararası Kartlar, s. 3.

³⁶ **Kaya**, s. 55.

ccc. Japan Credit Bureau (JCB)

Dünyanın 4. büyük kart sistem kuruluşu olan JCB 1960'lı yılların başında Japonya'da verilmeye başlayan bir charge kart³⁷ türüdür³⁸. Bugün itibariyle dünya genelinde toplam 51 milyon kart müşterisi olan JCB, yine dünya genelinde 11 milyonu aşkın işyerinde kabul edilmektedir. Yıllık ortalama cirosu 52 milyar dolar olan JCB 190 ülkede faaliyet göstermektedir. Türkiye'de bazı iş yerlerinde de JCB kredi kartları kabul edilmektedir³⁹.

ddd. MasterCard

MasterCard tüm dünyada geçerli ve yaygın bir ödeme sistemi kuruluşudur. Aralarında MasterCard kredi kartları, Maestro® online banka kartları ve Cirrus ATM nakit erişim kartlarının bulunduğu ödeme sistemleri MasterCard çatısı altında bulunmaktadır⁴⁰. MasterCard'ın ödeme sistemlerindeki rolü, kart ile ödeme yapanlar, bu ödemeleri kabul eden işyerleri ve bunların arasındaki bağlantıyı kuran finans kuruluşları arasındaki işlemleri kolaylaştırmak, bu işlemleri başarıyla sonuçlandıracak altyapı ve teknolojiyi sağlamak olarak belirtilebilir⁴¹.

eee. Visa

Dünyadaki büyük ve yaygın kartlı sistem kuruluşlarından birisi olup merkezi Amerika'da bulunmaktadır. Visa kuruluşunun amacı ödemeleri kolaylaştırarak tüketicilere, perakendecilere ve ticari işletmelere, bankalara, diğer ödeme hizmeti sağlayıcılarına ve devletlere hız, güvenlik ve kolaylık sağlamaktadır⁴². 2010 yılı

---

³⁷ *Charge card* (Kredilendirilemeyen Kredi Kartları): Charge kartların da bankalardan temin edilme prosedürü diğer kredi kartları gibidir. Ancak en önemli farkı, devre içinde (örneğin 1 ay) yapılan alışverişlerin veya nakit çekilişlerin hesap özeti içinde gözüken toplam tutarın yeniden kredilendirme özelliğinin olmayışı ve tamamının ilgili bankaya öngörülen gün içinde ödenmesidir. Bkz. **Kaya**, dp. 109.

³⁸ **BKM**, Türkiye'de Kabul Gören Uluslararası Kartlar, s. 3.

³⁹ **Kaya**, s. 56; **TBB**, Banka Kartları ve Kredi Kartları Uygulamaları Hakkında Yararlı Bilgiler, s. 29.

⁴⁰ **TBB**, Banka Kartları ve Kredi Kartları Uygulamaları Hakkında Yararlı Bilgiler, s. 29.

⁴¹ <http://www.mastercard.com/tr/aboutus/test.html> (Erişim Tarihi: 14.05.2011)

⁴² http://www.visa.com.tr/tr/visa_hakkında/biz_kimiz.aspx (Erişim Tarihi: 14.05.2011)

itibariyle 27.378.115 kredi kartı ve 43.733.055 banka kartı sayısı ile Türkiye’de en çok kartı bulunan kartlı sistem kuruluşudur⁴³.

2. Kartlı Ödeme Sisteminde Kullanılan Cihazlar

a. ATM (Otomatik Vezne Makinesi)

Banka veya kredi kartlarının yaygın olarak kullanıldığı cihazlardan ilki ATM’ler olarak karşımıza çıkmaktadır. ATM⁴⁴, finansal kuruluş müşterisinin herhangi bir banka çalışanı yardımına ihtiyaç duymaksızın finansal işlemleri gerçekleştirmesine yarayan bilgisayar destekli cihaz olarak tanımlanabilir⁴⁵. Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İkelere İlişkin Tebliğ m. 3/1-c’de ATM, otomatik para çekme işleminin yanı sıra diğer bankacılık işlemlerinin tamamının veya bir bölümünün gerçekleştirilmesine imkân veren elektronik işlem cihazları şeklinde tanımlanmıştır. Gerçekten de bankaların zamana ve mekana bağlı olmaksızın hizmetlerini sunma gayreti bankacılık hizmetlerinin değişik dağıtım kanalları ile sunulması sonucunu doğurmuştur. Bu dağıtım kanallarından biri olan ATM’ler ile şubede gerçekleştirilen birçok işlem, bir bilişim sistemi olan ATM’ler aracılığıyla da gerçekleştirilebilmektedir. ATM’lerde hesap açma ya da kapatma işlemleri hariç birçok finansal işlem(Örneğin, nakit çekme, nakit yatırma, havale işlemleri, fatura ödeme, bakiye sorgulama ve benzeri işlemler) gerçekleştirilebilmektedir. Kart hamillerinin ATM’ler vasıtasıyla finansal işlemler yapabilecekleri alana geçebilmeleri için kuşkusuz öncelikle işlem yapmayı talep eden kişinin gerçekte işlemleri gerçekleştirme hakkına sahip olup olmadığı denetlenecektir. Bu denetim ise, “kimlik doğrulama” işlemi ile gerçekleştirilmektedir. Kimlik doğrulama, BBSYEAİİT m. 3/1-t’de bildirilen bir kimliğin gerçekten bildiren şahsa ait olduğuna dair güvence sağlayan mekanizma olarak tanımlanmıştır. ATM’lerde ise kimlik doğrulama işlemi, müşterinin "bildiği", müşterinin "sahip olduğu" veya müşterinin "biyometrik bir karakteristiği olan"

⁴³ <http://www.bkm.com.tr/yillara-gore-istatistiki-bilgiler.aspx> (Erişim Tarihi: 14.05.2011)

⁴⁴ “Automated Teller Machine”. Bu kavram Türkçe’ye “Otomatik Vezne Makinesi” ya da “Otomatik Ödeme Makinesi” şeklinde çevrilebilir.

⁴⁵ ENİSA(European Network and Information Security Agency), “*ATM Crime: Overview Of The Situation And Golden Rules On How To Avoid It*”, Ağustos 2009, s. 10.

unsurlardan farklı ikisine ait bileşenlerle gerçekleştirilmesi gerekliliği düzenlenmiştir. Müşterinin "bildiği" unsur olarak PIN bilgisi gibi bileşenler, "sahip olduğu" unsur olarak ATM kartı gibi bileşenler kullanılabilir⁴⁶. Kuşkusuz bu iki bileşen teknolojik gelişmelere dayalı olarak farklılıklar gösterebilecektir. Günümüzde ATM'lerde işlem yapabilmek için mutlaka fiziki bir kart kullanmak zorunlu değildir. Kartsız işlem adı altında banka müşterisinin cep telefonuna yüklediği bir yazılım ile ya da bankadan edinilen belirli cihazla tek kullanımlık şifre üretilerek ve banka müşterisine ait bazı numaralar kullanılarak ATM'lerde finansal işlemler gerçekleştirilebilmektedir.

TCK m. 245'de yer alan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu açısından ATM güvenliği büyük önem arz etmektedir. Nitekim ATM'lerde gerçekleştirilen birtakım eylemlerle başkasına ait banka veya kredi kartı ele geçirilebilmekte, kopyalanabilmekte ve bunun üzerine sahte kartlar üretilip, banka ve kart hamilleri zararına işlemler gerçekleştirilebilmektedir. ATM'lerin bir bilişim sistemi olması ve bilgisayar destekli işlevlerini yerine getirmesi, aynı bilgisayarlarda olduğu gibi ATM'lerin hem donanım hem de yazılım unsuru açısından güvenliğinin sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan ATM'lerin fiziki güvenliğinin sağlanması yanında bu cihazların donanım unsurlarına hayat veren yazılım unsurlarının da dış müdahalelerden korunması gerekmektedir⁴⁷.

b. POS (Point Of Sale) Cihazları

Kart çıkaran kuruluşlar çıkarmış oldukları kartlar ile üye işyerlerinde alışveriş yapılmasını sağlayacak birtakım mekanizmalar oluşturmaktadır. Bu mekanizmanın en önemli noktası ödemede kullanılan kart bilgilerinin kart çıkaran kuruluşa iletilerek

---

⁴⁶ Bkz. BBSYEAİİT m. 32/5.

⁴⁷ BBSYEAİİT m. 32/3'de ATM'lerin yazılım unsurunun güvenliğinin sağlanması yükümlülüğü şu şekilde düzenlenmiştir: "ATM cihazları üzerine, zararlı içerikli programların kötü niyetli kişilerce yüklenmesini ve yetkisiz erişimi engelleyecek gerekli tedbirler alınmalı, cihaza yetkisiz kişilerin herhangi bir şekilde başka bir elektronik cihaz bağlanmasını sağlayacak bütün giriş noktaları erişime kapatılmalıdır. ATM'ler üzerine, güvenlik açıklıklarını gidermek amacıyla otomatik olarak veya düzenli periyotlar ile gerekli güncellemeler ve yamalar yüklenir. ATM cihazı ile banka arasındaki ağ bağlantısına yetkisiz olarak diğer cihazların bağlanmasını engelleyecek ek güvenlik tedbirleri uygulanır."

yapılan işlem için onay alınmasıdır. Bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için kart çıkaran kuruluşlar üye işyeri sözleşmesi kapsamında alışveriş yapılan işletmelere POS cihazı tahsis etmektedirler. POS cihazı, enerji ile çalışan telefon ve data hatlarını kullanarak elektronik ortamda kurulumu gerçekleştirilerek kurulum bankası ile iletişim sağlayarak, dünyadaki kartlı sisteme dahil bankaların bilişim sistemlerine ulaşarak 10-15 saniye gibi kısa sürede yetkilendirme (otorizasyon) alan ve kendi belleği ile de bazı kontrolleri yaparak satış belgesi basabilen bir tür cihazdır⁴⁸. POS cihazının işlevi dikkate alınarak yapılmış bir başka tanıma göre ise POS, perakende satış yerlerinde veya hizmet edimlerinin ifa edildiği yerlerde kurulu bulunan otomatik terminallerde, edim bedellerinin nakit kullanılmaksızın ve belgesiz olarak, plastik kartlar aracılığıyla elektronik yolla ödenmesidir⁴⁹. POS cihazları kartın türüne göre karta ait manyetik şeride kodlanmış ya da çip üzerinde yüklü bilgileri işlem için onay alınması hususunda kart çıkaran kuruluşa ileten cihazlardır. POS ile gerçekleştirilmek istenen işlemde işleyiş şu şekildedir⁵⁰:

1. POS sahibi bankaya ait POS üzerinden farklı bir bankaya ait kart ile işlem gerçekleştirilmek istendiğinde, işlem POS tarafından önce POS sahibi bankaya iletilir.

2. POS sahibi banka kartın ait olduğu banka bilgilerini kontrol edip hedefi belirledikten sonra ilgili hedefe gönderir. (Hedef BKM, Visa, MasterCard, Amex, Diners Club'de herhangi birisi olabilir. Şayet yurt içi banka ise hedef BKM'dir.)

3. BKM, kart sahibi bankaya işlemi herhangi bir nedenle iletemezse (banka ile iletişimin olmaması, banka sisteminin arızalı olması, vb) ya da kart sahibi banka timeout süresi olan 15 saniye içerisinde işleme yanıt veremezse BKM yerine yetkilendirme modülü devreye girer.

4. BKM, çeşitli kontroller uygulayarak kart sahibi banka tarafından belirtilmiş limitler dâhilinde işleme onay verir (ya da reddeder). Sonucu POS sahibi bankaya iletir. İşlem, iletilen bilginin içeriğine uygun olarak tamamlanır.

---

⁴⁸ **Kaya**, s. 68; “POS adı verilen satış noktası terminali ise elektronik bir aygıttır. Bu aygıt, kredi kartının arka yüzündeki manyetik şerit bilgilerini okuyarak, uyarı listesi kontrolünü ve provizyon (otorizasyon) işlemini on-line olarak gerçekleştirir. İşlemin sonucunda aygıt, tamamen kendisinin düzenlediği harcama belgesini çıkarır.” YCGK. , E. 2001/6-106, K. 2001/111, T. 29.05.2001 (YKD. , C. 28, S. 1, Ocak 2002, s. 109).

⁴⁹ **Şener** Oruç Hami, Satış Noktasından Elektronik Fon Transfer Sistemi (EFTPOS) ve Hukuki Niteliği, İstanbul, 2000, s. 6.

⁵⁰ **TBB**, Banka Kartları ve Kredi Kartları Uygulamaları Hakkında Yararlı Bilgiler, s. 33.

Özellikle kredi kartı bilgilerinin internet ortamında mal veya hizmet alımında kullanılması durumunda onay alınması işleminin nasıl gerçekleşeceği önem arz etmektedir. Özellikle teknolojik gelişmeler sonucu mal veya hizmet satışı gerçekleştiren işletmeler ürünlerini internet ortamında satarak geniş müşteri kitlelerine ulaşabilmektedir. İnternet ortamında kredi kartı bilgilerinin kullanılması yoluyla gerçekleştirilen alışverişlerde POS cihazının görevini VPOS⁵¹ (Sanal POS) almaktadır. VPOS, internette kredi kartı ile alışveriş yapılmasına yönelik olarak tasarlanmış ve fiziksel bir POS cihazının yerine getirebildiği işlevleri olan bir yazılımdır. Standart bir POS işleminden en temel farkı işlemin kart hamili tarafından başlatılması ve bilgilerin onun tarafından girilmesidir⁵².

c. İmprinter Cihazı

İmprinter cihazı, işyerinin kredi kartı kabul ederken kullandığı ve kredi kartının ön yüzündeki kabartma bilgileri (kart hamilinin adı soyadı, kartın geçerlilik süresi, kart numarası gibi) satış belgesi üzerine geçiren mekanik cihazdır. Ayrıca satış tutarı ve tarihi gibi bilgiler de üye işyeri görevlisi tarafından satış belgesi üzerine elle yazılır. İmprinter ile yapılan işlemlerde işyeri, bankanın kredi kartları provizyon servisini telefonla arayıp kart numarasını vererek işlem için onay talep eder⁵³. Bu cihazların kullanımı POS cihazların yaygınlaşması ile sona ermiştir.

d. Kiosklar

Banka veya kredi kartı çıkaran kuruluşlar ATM, internet bankacılığı ya da mobil bankacılık gibi değişik kanallar ile müşterilerine finansal işlemler gerçekleştirilebilecek yeni imkanlar sunmaktadırlar. Bu kanallardan birisi de kiosklardır. Kiosk cihazlarında para çekmek veya yatırmak dışında hemen hemen tüm bankacılık işlemleri gerçekleştirilebilir. Bu cihaz ATM'den bu yönüyle ayrılmaktadır. Öncelikle banka müşterisi banka veya kredi kartının manyetik şeridini

---

⁵¹ "Virtual POS"

⁵² **BKM**, "Sanal POS uygulaması Nedir?", Pano Dergisi, S. 12, Temmuz 2003, s. 5.

⁵³ <http://www.bkm.com.tr/sozluk.aspx> (Erişim Tarihi: 11.05.2010).

cihazda okutarak şifresini girer. Bununla birlikte işlem yapılabilen alana geçiş yapılmış olunur. Bu cihazlar son derece güvenlidir çünkü parasal bir işlem gerçekleştirildiğinde işlemi tamamlamadan hemen önce işlemlere başlarken kullanılan kartı bir kez daha okuyucudan geçirilmesi istenir. Ayrıca ekranın kullanımı için süre kontrolü vardır. Belirli bir sürenin geçmesi durumunda otomatik olarak sistemden çıkılır ve sisteme giriş için tekrar kartın okutulması ve şifrenin girilmesi gerekir⁵⁴.

B. Banka ve Kredi Kartı

1. Banka Kartı

Banka kartı⁵⁵ bankaların müşterilerine sunmuş olduğu, banka şubesi çalışanlarına gerek duymaksızın kendilerine özel bir şifre/parola aracılığıyla hesaplarına ulaşma, para çekme ve diğer bankacılık hizmetlerini gerçekleştirmek için gerekli alana geçiş yapmalarına olanak sağlayan plastik karttır⁵⁶. Banka kartının işlevi TCK m. 245'in gerekçesinde, “*Banka kartı, bankanın kurduğu sisteme hukuka uygun olarak girmeyi sağlamaktadır. Bu kart, saptanan ve kart sahibince bilinen bir numara marifetiyle, banka görevlisinin yardımı olmadan, kart sahibinin kendi hesabından para çekmesini sağlamaktadır.*” şeklinde açıklanmıştır. Banka müşterisi bu işlemleri, banka bilişim sisteminin bir unsuru olan ATM⁵⁷ cihazı üzerinde, banka kartı ve kendisine özgü belirlemiş olduğu şifre/parola aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Bir başka deyişle banka kartı, banka bilişim sistemi ile işlem

---

⁵⁴ www.isbank.com.tr.

⁵⁵ ATM kartı, bankamatik kartı kavramları da kullanılmaktadır. Ayrıca öğretilerde bu kartlara “*hesaba erişim kartları*” da denilmektedir. Bkz. Çeker Mustafa, Kredi Kartı Uygulaması ve Özel Hukuk Açısından Kredi Kartının Hukuka Aykırı Kullanımı, Ankara, 1997, s. 35.

⁵⁶ *Banka kartı*, bankadaki bir veya birden fazla vadesiz hesaba bağlı ve kullanılabilir bakiye kadar, otomatik vezne makineleri(ATM) vasıtasıyla para çekme ve satış noktası terminaleri(POS) aracılığıyla alışveriş yapma işlemleri için kullanılan karttır. Bkz. **BKM, 2009 Faaliyet Raporu Kitapçığı**, s. 28.

⁵⁷ “Automated Teller Machine”. Bu kavram Türkçe’ye “Otomatik Vezne Makinesi” ya da “Otomatik Ödeme Makinesi” şeklinde çevrilebilir.

yapmaya yetkili kişi arasında şifre/parola ile birlikte kimlik doğrulama işlevi görmektedir⁵⁸.

Banka kartı, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu⁵⁹ m. 3/1-d’de, “*Mevduat hesabı veya özel carî hesapların kullanımı dahil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlayan kart*” şeklinde tanımlanmıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere, banka kartının fiziki varlığı bulunması gerekmektedir.

Banka kartının mülkiyeti, bu kartı çıkaran bankaya ait olmakla beraber banka müşterisine sadece kullanım hakkı verilmektedir⁶⁰. Banka kartının ön yüzünde ait olduğu kurumun ayırıcı işaretleri, kullanıcının adı soyadı, kart numarası ve kartın geçerlilik süresi bulunmakta; kartın arka yüzünde ise kart ve kullanıcıya ait bilgilerin sayısal veri halinde bulunduğu manyetik şerit yer almaktadır⁶¹.

Banka kartı, ATM cihazları vasıtasıyla birçok bankacılık işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamanın yanında, ayrıca ödeme aracı olma özelliğine de sahiptir. Gerçekten de günümüzde artık mal veya hizmet alımı sonucu ödeme konusunda, üye işyerleri banka kartı hamillerine şifre/parolalarını kullanmak suretiyle ödeme imkânı tanımaktadır. Ancak banka kartını kredi kartından ayıran en önemli unsur, banka kartı ile ödemede banka tarafından müşterisine bir kredi olanağı sunulmamakta, ödeme direkt olarak banka müşterisinin mevduat hesabı üzerinden düşülmektedir. Yani banka kartı ile ödeme yapılabilmesi için mutlaka banka müşterisinin mevduat hesabında söz konusu ödeme tutarına karşılık gelen paranın mevcut olması gerekmektedir.

---

⁵⁸ Nitekim BDDK’nın çıkarmış olduğu Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelerle İlişkin Tebliğ (Resmi Gazete T. 14.09.2007, S. 26643)’de, kimlik doğrulamada bu unsurların kullanılması zorunluluğu belirtilmiştir. m. 32/5: “*Müşterilere uygulanan kimlik doğrulama mekanizması birbirinden bağımsız en az iki bileşenden oluşur. Bu iki bileşen; müşterinin "bildiği", müşterinin "sahip olduğu" veya müşterinin " biyometrik bir karakteristiği olan" unsur sınıflarından farklı ikisine ait olmak üzere seçilir. Müşterinin "bildiği" unsur olarak PIN bilgisi gibi bileşenler, "sahip olduğu" unsur olarak ATM kartı gibi bileşenler kullanılabilir. Bileşenler tamamen müşterinin şahsına özgü olmalı ve bunlar sunulmadan kimlik doğrulama gerçekleştirilememeli, hizmetlere erişim sağlanamamalıdır.*”.

⁵⁹ Resmi Gazete T. 01.03.2006, S. 26095.

⁶⁰ “...Banka kartında mülkiyet bankaya, kullanım hakkı ise kart hamiline ait olmaktadır...” YCGK, E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (YKD, C. 36, S. 9, Eylül 2010, s.1699.).

⁶¹ **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 170-171.

2. Kredi Kartı

a. Tanım ve Özellikler

Kartı çıkaran kurum tarafından mülkiyeti kendisine ait olmak üzere, belirli bir limit dahilinde üye işyerlerinde mal ve hizmet satın alma ile nakit çekme yerleri veya otomatik para ödeme makinelerinden nakit çekimlerinde kullanılmak üzere kart hamillerine verilen karta kredi kartı adı verilmektedir⁶². Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere kredi kartı bir ödeme aracıdır. Kredi kartının işlevi TCK m. 245'in gerekçesinde, “*Kredi kartları ise, banka ile kendisine kart verilen kişi arasında yapılmış bir sözleşme gereğince, kişinin bankanın belirli koşullarla sağladığı kredi olanağını kullanmasını sağlayan araçtır.*” şeklinde açıklanmıştır. Kredi kartı hamili, kredi kartını ibraz ederek nakit ödeme belgesini⁶³ imzalamak veya kredi kartına ait şifre/parolayı girmek suretiyle, satın aldığı malın bedelini veya sunulan hizmetin karşılığını ödemekten o an için kurtulur. Bu harcamadan doğan borç, kart hamili tarafından alışveriş yapılan üye işyerine değil, kartı çıkaran kuruma ödenir. Böylece kart hamili, yanında para taşımaktan kurtulmanın yanı sıra, alışveriş ile borcun ödenmesi arasında geçen sürede faizsiz bir krediden yararlanmış olur⁶⁴.

Kredi kartı, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 3/1-e’de “*Nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarası*” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere, kredi kartının işlevlerini yerine getiren fiziki varlığı bulunmayan kart numarası da bu suçun maddi konusunu oluşturabilecektir. Özellikle firmaların teknolojik gelişmeler ışığında ürün satışlarını elektronik ortamlara aktarmaları, kredi kartlarının bu ortamlarda yapılan alışverişlerde kullanılmasının yaygınlaşması sonucunu doğurmuş, bu durum yasa

---

⁶² Teoman, s. 6-7.

⁶³ 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 3/1-l’de, nakit ödeme belgesi, “*Bankalarca veya yetkili üye işyerlerince banka kartı veya kredi kartı hamiline yapılan nakit ödemelerde düzenlenerek, kart hamilinin kimliğinin bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemle belirlendiği haller dışında kart hamili tarafından imzalanan belge*” şeklinde tanımlanmıştır.

⁶⁴ Çeker, s. 33.

koyucuyu, böyle bir tanımlamada bulunmaya sevk etmiştir. Fiziki anlamda kredi kartı bulunmasa da finansal işlemlerin gerçekleştirilmesine olanak sağlayan bu numaralar “*karta ilişkin hassas veri*”⁶⁵ olarak kabul edilmektedir. Özellikle internet üzerinden alışverişlerde ya da değişik kanallardan(internet, telefon, faks vb.) mal siparişinde bulunulmasında kredi kartı numarasının, dolayısıyla karta ilişkin hassas verinin ödeme için kullanıldığı görülmektedir.

b. Kredi Kartı Sistemleri

Kredi kartı sistemleri kredi kartı ile ödeme sistemine katılan taraf sayısına göre iki taraflı, üç taraflı ve karma sistem olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır.

aa. İki Taraflı Sistem

İki taraflı sistemde kart çıkaran kuruluş ve kart hamili olmak üzere iki taraf bulunmaktadır. Kart çıkaran kuruluşun müşterilerine kredi kartı vererek, onlara kendine ait işyerlerinde nakit ödemeksizin alışveriş olanağı sağlaması halinde iki taraflı sistem söz konusudur⁶⁶. İki taraflı sistemin en önemli özelliği kartı çıkaran ile mal veya hizmeti satan tarafın özdeş olmasıdır⁶⁷. Zira kartı çıkaran kuruluşun düzenlemiş olduğu kredi kartı kart çıkaran kuruluş dışındaki işletmelerde kullanılamamaktadır. Bu bakımdan iki taraflı sistemde bağımsız olarak üye işyeri tarafı bulunmamaktadır. Esasen üye işyeri sadece kartı çıkaran kuruluş ve bu kuruluşa bağlı işletmelerdir. Bu yüzden öğretilen iki taraflı sistemde çıkarılan kartlara basit kart, tacir kartı, satıcı kredi kartı, işletmeye özgü kart(*Unternehmeneigener*) denilmektedir⁶⁸. Bu nedenle bu kartlar gerçek anlamda kredi kartı sayılmamaktadır⁶⁹.

---

⁶⁵ 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun ilgili maddelerine dayanılarak çıkartılan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete T. 10.03.2007, S. 26458) m. 4/1-ç’de Kartlara İlişkin Hassas Veri, “*Banka kartı veya kredi kartı üzerinde yer alan ve ele geçirilmesi durumunda finansal işlem gerçekleştirilmede kullanılacak bilgi setini/setlerini, ve ayrıca kart hamili doğrulamada kullanılan ve gizli kalması gereken PIN bilgisi*” şeklinde açıklanmıştır.

⁶⁶ Çeker, s. 7.

⁶⁷ Teoman, s. 46.

⁶⁸ Teoman, s. 47.

⁶⁹ Açıkgül Emine/Açıkgül Hacı Ali, Teori ve Uygulamada Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara, 2007, s. 27.

Kart hamili kartı çıkaran kuruluşa ait işletmede nakit kullanmaksızın alışveriş yapabilmekte, daha sonra kartı çıkaran kuruluş müşteriye bir hesap belgesi göndererek bu harcama tutarlarının ödenmesini istemektedir⁷⁰. Bir başka deyişle iki taraflı sistemde, kart hamili ile işyeri arasında kartın kullanılmasına ilişkin olarak akdedilen ve sürekli bir borç ilişkisi doğuran çerçeve sözleşme nedeniyle borcun önceden, ileriye dönük olarak tecili söz konusudur⁷¹. Kanun koyucu iki taraflı sistemde çıkarılan kartları 5464 sayılı BKKKK kapsamına almamıştır. Zira 5464 sayılı BKKKK m. 2/2'ye göre, “Kendi işyerleri ile sınırlı olmak üzere, mal veya hizmetlerin vadeli satışı ile alıcının borç alacak durumunun izlenmesi amacıyla kart çıkaran veya sistem oluşturan veya herhangi bir kredilendirme işlemi yapılmaksızın veya hesaba bağlı olmaksızın önceden belirlenen bir tutarla sınırlı olmak üzere kart düzenleyen gerçek veya tüzel kişiler bu Kanun hükümlerine tâbi değildir.”

bb. Üç Taraflı Sistem

Üç taraflı sistemde iki taraflı sistemden farklı olarak sadece kart hamili ve kart çıkaran kuruluş yer almamakta, aynı zamanda kart çıkaran kuruluşun anlaşmalı olduğu üye işyeri de sistemde yer almaktadır. Bu sistemde kart çıkaran kuruluşlar bir yandan üye işyerleri ile sözleşme yapmak suretiyle bu işletmelerin kartla ödemeyi kabul etmelerini bir başka deyişle bu işletmelerin nakit ödeme talebinden vazgeçmelerini sağlamakta, diğer taraftan kredi kartı sözleşmesi imzalamak suretiyle kişilere kart çıkararak nakit ödemeksizin alışveriş imkanı sunmaktadır⁷². Üç taraflı sistemde kartı çıkaran kuruluş, müşteri tarafından yapılan harcama bedellerini üye işyerine ödeme garantisi vererek iki taraflı sistemdeki ödememe riskini üzerine almaktadır⁷³. Bir başka deyişle kart hamili kart çıkaran kuruluş ile yaptığı kredi kartı sözleşmesine dayanan harcama tutarlarını kart çıkaran kuruluşa ödemekte, üye işyeri

---

⁷⁰ Çeker, s. 8.

⁷¹ Atamer Yeşim M., “Kredi Kartının Üçüncü Kişi Tarafından Hukuka Aykırı Şekilde Kullanılması Halinde Doğan Zararları Kim Taşımacaktır?”, Prof. Dr. Ünal Tekinalp’e Armağan, İstanbul, 2003, s. 995-996.

⁷² Çeker, s. 8-9; Atamer, s. 996.

⁷³ Yılmaz, s. 19.

ise harcama belgesi ile kart çıkaran kuruluşa başvurarak kart hamilinin yaptığı harcamaları kart çıkaran kuruluştan tahsil etmektedir⁷⁴.

Öğretide üç taraflı sistem basit üç taraflı sistem ve genişletilmiş üç taraflı sistem olarak ayırma tabi tutulmaktadır⁷⁵. Genişletilmiş üç taraflı sistemde kredi kartı çıkaran kuruluşlar uluslararası kredi kartı şirketleriyle(Örneğin, Visa, Mastercard) kart çıkarılması konusunda lisans sözleşmesi imzalamaktadırlar. Burada kart çıkaran kuruluş, kredi kartının pazarlanması, tanıtımı ve ticari işletmeler tarafından kabulü gibi konularda sistemi kuran şirketten destek alır⁷⁶. Bu sistemde uluslararası kredi kartı şirketlerinin piyasaya sundukları kredi kartları evrensel bir hale geldiğinden, kart hamili dünyanın her yerinde nakit ödemeksizin alışveriş yapabilir⁷⁷. Genişletilmiş üç taraflı sistemde aslında beş tarafın olduğu da ileri sürülmüştür⁷⁸. Bu görüşe göre, bu sistemin tarafları;

- Lisans veren kredi kartı kuruluşu (Visa, Mastercard gibi),
- Lisans alan ve kart pazarlamasını yapan banka,
- Yetkili bir bankadan kredi kartını alan kart hamili,
- İşyeri ile üye işyeri sözleşmesi imzalamış bulunan başka bir banka,
- Üye işyeri sözleşmesini bir banka ile imzalayan ve başkaca bir bankanın verdiği kart hamilinin kartını kendi işyerinde kabul eden üye işyeridir.

cc. Karma Sistem

Genişletilmiş iki taraflı sistem olarak adlandırılan karma sistemde, kredi kartı hamili kartını kendisine veren işletmenin yanı sıra diğer bazı işletmelerde de kullanabilir⁷⁹. Burada mal veya hizmet sunan bazı işletmeler aralarında anlaşmak suretiyle aynı ad altında ortak kredi kartı çıkartmaktadırlar. Bu durumda sisteme

---

⁷⁴ Çeker, s. 9; Teoman, s. 47-48; Kuntalp Erden, “Kartlı Ödeme Sistemi Hakkında Genel Bilgiler, Kavramlar ve Taraflar Arasındaki Hukuki İlişkiler”, Hukuki Açından Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını, s. 8-9.

⁷⁵ Genişletilmiş üç taraflı sistemin işleyiş şeması için bkz. Çeker, s. 11.

⁷⁶ Çeker, s. 10; Açıkgül/Açıkgül, s. 29.

⁷⁷ Ceylan Ebru, Türk, İsviçre ve Avrupa Birliği Hukukunda Kredi Kartını Kullanan Tüketicinin Hukuki Durumu, İstanbul, 2010, s. 24.

⁷⁸ Yılmaz, s. 19-20.

⁷⁹ Teoman, s. 49.

katılan ticari işletmeler kendi çıkardıkları kredi kartlarında olduğu gibi, diğer işletmeler tarafından çıkarılan kartları da ödeme aracı olarak kabul etmektedirler⁸⁰. Bu açıklamalar ışığında kredi kartının, kartı çıkaran kuruluş dışında başka işletmelerde de kullanılabilmesi karma sistemin iki taraflı sistemden farkını ortaya koyarken, kart çıkaran kuruluşun kart hamillerine mal veya hizmet sunması da üç taraflı sistemle olan farklılığı ortaya koymaktadır⁸¹.

c. Kredi Kartlarında Yetkilendirme(Otorizasyon/Provizyon) Süreci

Yetkilendirme süreci, kartı kabul eden bankanın POS terminali, hamilin kartının işlem hacmi, yapılan harcamayı karşılayıp karşılamadığı hakkında, hamilin bankasından onay alınmasına yardımcı olur. Şayet kredi kartı ile yapılan harcama için kartı ihraç eden bankanın kurmuş olduğu POS terminalinden harcama izni (yetkilendirme) alınmak isteniyorsa bu durumda yetkilendirme işlemi, üye iş yeri, POS terminalinin bağlı olduğu banka (kart hamilinin bankası) ve kart hamilinin kredi kartı arasında gerçekleşir⁸². Yetkilendirme işlemi ile kullanılan kartın kayıp/çalıntı olup olmadığı, limitinin yeterli olup olmadığı, son kullanma tarihinin geçmiş olup olmadığı gibi hususlar tespit edilmektedir. Şayet kart kart çıkaran kuruluş tarafından kullanılabilir olarak tespit edilirse, gerçekleştirilmek istenen işleme onay verilecektir.

d. Kredi Kartı Türleri

aa. Bireysel Kartlar ve Firma Kartları

Kredi kartı sözleşmesinin bir gerçek kişi adına yapıldığı ve tüm harcamalardan kişisel olarak kart sahibinin sorumlu olduğu kredi kartlarıdır⁸³. Bireysel kredi kartının belirleyici üç özelliği bulunmaktadır. Birincisi gerçek kişi adına düzenlenmesi, ikincisi tüm ödemelerden kart sahibinin asli olarak tek başına

---

⁸⁰ Çeker, s. 12.

⁸¹ Çeker, s. 12.

⁸² Kaya, s. 72.

⁸³ Teoman, s. 53.

sorumlu olması ve üçüncü özelliği ise bu kredi kartının birden fazla kişi tarafından kullanılmasının mümkün olmamasıdır⁸⁴.

Firma kartlarında ise, kredi kartı bir tüzel kişi veya tüzel kişinin yetkilisi adına düzenlenmektedir. Firma adına bu kartı kullanan gerçek kişi ödemelerden kartı çıkaran kuruluşa karşı sorumlu değildir, kendi firmasına karşı sorumludur⁸⁵. 5464 sayılı BKKKK m. 43 gereği kurumsal kredi kartları hakkında BKKKK m. 8/2, m. 9, m. 12, m. 24, m. 25, m. 26 ve m. 44 hükümleri uygulanamaz.

bb. Asıl Kartlar ve Ek Kartlar

Asıl kart kredi kartı sözleşmesinin tarafı olan ve kartı çıkaran kuruluşun kredi kartı sahibi sıfatıyla kendisine kredi kartı düzenlediği kişinin kullandığı kart asli kredi kartıdır⁸⁶. Kart hamilinin hesabından eş veya çocuklarına başka bir kredi kartı verilmesi durumunda, bu ikinci kart ek kart olarak adlandırılır⁸⁷. Ek kart hamili asıl kart ile yapılan harcamalardan sorumlu olmamakla birlikte kendi ek kartı ile yaptığı harcamalardan sorumludur⁸⁸.

cc. Diğer Kredi Kartı Türleri

aaa. Co-Branding Kart

Ticari bir kuruluşun bir banka ile anlaşıp kendi logo ve dizaynını taşıyan bir kart çıkarmasıdır. Ticari kuruluş ile kartı çıkartacak bankanın bilgi ve yeteneklerini birleştirmesi suretiyle bir araya gelmesi neticesinde çıkarılan, böylece sinerji

---

⁸⁴ İşgüzar, s. 45.

⁸⁵ Teoman, s. 53; Çeker, s. 41.

⁸⁶ İşgüzar, s. 44.

⁸⁷ Teoman, s. 55; Çeker, s. 42.

⁸⁸ “Dairemizin yerleşmiş uygulamasına göre, ek kart hamili, asıl kart hamilinin yaptığı harcamalardan sorumlu değil ise de, kendi ek kartıyla yapılan harcamalardan sorumludur. Ancak asıl kart sahibi, kendi harcamaları yanında ek kart hamilinin yaptığı harcamalardan da sorumludur.” YHGK, E. 1998/19-90, K. 1998/107, T. 11.2.1998.(www.kazanci.com.tr).

yaratacağı inancıyla hem banka hem de firma açısından müşteriye çeşitli imkanlar sunan kart türleridir⁸⁹.

bbb. Sanal Kart

Elektronik ticaretin yaygınlaşması ile birlikte, finansal işlemler gerçekleşmede salt kredi kartı üzerindeki bilgilerin kullanılması, bu bilgilerin güvenliğinin sağlanmasını önemli hale getirmiştir. Bu bilgilerin güvenliğinin sağlanması konusunda geliştirilmiş yollardan birisi de sanal kartlardır. Sanal kart internet ortamında yapılan alışverişlerde kullanılmak üzere geçerli olan üzerinde kartı çıkaran bankanın ve sistem sağlayıcı kuruluşun logosu bulunan bir kredi kartı çeşididir⁹⁰. Sanal kart, kart hamilinin asıl kartından farklı kart numarası ve kart güvenlik koduna sahiptir. Bu nedenle kart hamili internet alışverişinde kullanacağı harcama miktarı kadar sanal karta, asıl kartından limit aktarımı yapabilir. Alışveriş sonunda sanal kartın limiti sıfırlanacağından, sanal karta ait kart numarası ve güvenlik kodu ele geçirilse dahi bu kart finansal işlemlerde kullanılamayacaktır. Sanal kart ile nakit avans kullanılma imkânı yoktur ve ek kart tahsis edilemez. Yalnızca internet ortamında yapılacak alışverişlerde kredi kartı numarasının alışveriş yapılan üye iş yeri sitesine girilmesi talep edildiği durumlarda geçerli olabilmektedir⁹¹. Müşteriler bankaların kendilerine verdikleri sanal kartı fiziksel olarak karta gereksinim duyulmayan mail order, telefon order ve internet alışverişlerinde kullanabilmektedir⁹².

ccc. Affinity Kart

Belli bir organizasyona bağlı, ortak özellikleri, sosyal statüleri ve zevkleri olan kişilerden oluşmuş gruplara yönelik hazırlanan ve çoğunlukla bu tür kuruluşlara, kart kullanımına bağlı olarak katkı sağlayan kredi kartı ya da banka kartıdır⁹³.

---

⁸⁹ **BKM**, “Co-Branding Nedir?”, Pano Dergisi, S. 2, Kasım 1997, s. 2.

⁹⁰ **Kaya**, s. 81.

⁹¹ **Kaya**, s. 82.

⁹² **Yılmaz**, s. 16.

⁹³ **BKM**, “Affinity Kart Nedir?”, Pano Dergisi, S. 4, Kasım 1998, s. 4.

ddd. Çipli/Akıllı (Smart) Kart

31 Mart 2006 tarihinden itibaren uygulamaya geçen ve kartlı ödemelerde yeni bir uygulama başlatan chip&PIN uygulaması ile kredi kartı sahtecilikleri ve dolandırıcılıklarının önüne geçilmek istenmiştir. Bu uygulama ile birlikte üye işyerlerinden yapılacak alışverişlerde kredi kartının manyetik şeridi POS cihazında okutulmamakta bunun yerine kartın çipli kısmı POS cihazında okutularak kart hamilinin önceden belirlemiş olduğu şifre ile işlem tamamlanmaktadır. Böylece kart hamili tarafından POS cihazının ürettiği slipin imzalanması gerekmekte bu işlemin yerini şifre almaktadır. Çipli kartların manyetik kartların yerini alması kartlı ödeme sistemlerinde bir evrim noktası olduğu söylenmektedir⁹⁴. Çipli kartlar, üzerlerinde bulundurdukları gömülü entegre devre ve sayısal hafıza sayesinde kullanıcı bilgilerini, elektronik para miktarını, hatta bir elektronik cüzdanı barındırabilmekte ve şifreleme işlemi yapabilmektedir⁹⁵. Çipli kartlarla birlikte kredi kartlarının kopyalanması ve kopyalanmış kartların alışverişlerde ya da diğer finansal işlemlerde kullanılması, kartın kullanılması şifre gerektirdiği için güçleşmiştir. Çipli kartlar temaslı ve temassız çipli kartlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Temaslı çipli kartta kredi kartının arka yüzünde bulunan manyetik bandın yerine çipli kartın ön yüzünde küçük bir plaka vardır. Kart POS cihazının içindeki okuyucu yuvaya yerleştirilir ve elektrikli konnektörler ile temas eder. Kart üzerindeki mikroçip ile POS cihazı arasındaki bilgi alışverişi yapılarak işlem tamamlanır⁹⁶. Temassız çipli kartta ise kartın içinde mikroçip ve anten gömülüdür. Radyo dalgaları sayesinde kablo gerekmeksizin özel okuyucu ile temas kurabilir. Bu kartlar ile belli tutara kadar olan alışverişler şifresiz imzasız yapılabilir⁹⁷.

1994 yılında Europay, Mastercard International ve Visa International gerek veri depolama kapasitelerinin çok düşük olması gerekse içerisindeki bilgilerin

---

⁹⁴ **BKM**, “Geleceğin Değil Bugünün Teknolojisi: Çipli Kartlar”, Pano Dergisi, S. 11, Şubat 2003, s. 4.

⁹⁵ **Güler**, s. 27.

⁹⁶ **BKM**, “Çip Kart”, Pano Dergisi, S. 7, Haziran 2000, s. 2.

⁹⁷ **Canko Soner**, “Gelecekteki Teknolojiler Taraflararası İlişkilerin Boyutları”, Hukuki Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, Antalya, 2006, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını, s. 54.

kolayca kopyalanabilmesi nedeni ile ödeme kartlarında, manyetik bantlı kartlar yerine akıllı(çip) kart teknolojisinin kullanılabilmesi amacıyla EMV adında bir organizasyon oluşturmuştur⁹⁸. Bu organizasyonun çalışmaları sonucu birtakım standartlar oluşturulmuştur. EMV standartları akıllı kart teknolojisinin sağladığı imkanları kullanarak kart güvenliği konusunda iki yeni uygulama getirmiştir. Bu uygulamalardan birincisi kart üzerinde kart sahibine ait bir şifre(offline-PIN) tutulmasıdır⁹⁹. Bu şifrenin kartın kullanıldığı POS cihazına doğru olarak girilmesi ile işlem tamamlanmaktadır. Şifrenin belirli sayıda yanlış girilmesi halinde kart bloke olmakta ve kullanılamaz hale gelmektedir. İkinci uygulama ise kart üzerindeki bilgilerin kopyalamaya karşı korunmasıdır. Şifrelenmiş olan bu bilgiler kartın kullanıldığı terminallerde kontrol edilmekte ve müdahale tespit edildiği anda işlem gerçekleştirilmemektedir¹⁰⁰.

C. İnternet Bankacılığı

1. Tanım

Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında gün geçtikçe artan ilerlemeler, hemen hemen her alanda olduğu gibi, bankacılık sektöründe de bir takım köklü değişikliklere neden olmuştur. Bir taraftan bankaların maliyetlerini düşürme ve müşterilerinin memnuniyetini sağlama çabası, diğer taraftan banka müşterilerinin zaman kaybetmeden, hızlı, banka şubesine gitmeden finansal işlemlerini rahatça yapma isteği, klasik bankacılık hizmetlerinin değişik iletişim araçlarıyla sunulmasına yol açmıştır. Kuşkusuz bu iletişim araçlarından en önemlisi de, artık normal hayatın bir parçası olan ve büyük kitlelere hitap etmeyi sağlayan internettir.

---

⁹⁸ BKM, “Dünya EMV Çip’e Geçiyor”, Pano Dergisi, S. 11, Şubat 2003, s. 1.

⁹⁹ Offline/Online otorizasyon ayrımı için bkz. Şener, s. 107-110.

¹⁰⁰ BKM, “Akıllı Kart Uygulamaları”, Pano Dergisi, S. 11, Şubat 2003, s. 2.

Elektronik bankacılığın¹⁰¹ bir türü olan internet bankacılığı, banka ve müşterisi arasındaki karşılıklı sözleşme gereği, bankacılık hizmetlerinin internet üzerinden sunulması olarak tanımlanabilir. Banka sözleşmelerinde internet bankacılığı, *şahsın (tüketicinin) kablolu, kablosuz iletişim sistemleri ile teknik şartlara haiz bilgisayar (avuç içi dizüstü) GSM, telefon gibi araçlar üzerinden ve İnternet-Wap aracılığı ile otomatik, sesli, yanıt sistemi ile şifre ve parolayı kullanarak, bankanın belirleyeceği kurallar ve limitler dahilinde şahsın banka hesapları üzerinde her türlü işlem yapma yöntemi*¹⁰² olarak tanımlanmaktadır.

İnternet bankacılığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından çıkarılan, Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ¹⁰³ m.3/1-ö’de ise, *müşterilerin banka tarafından sunulan hizmetlere internet yoluyla ulaşmalarını ve yapmak istedikleri işlemleri gerçekleştirmelerini sağlayan bankacılık hizmeti dağıtım kanalı* olarak tanımlanmıştır.

2. İnternet Bankacılığının İşleyişi

Bankacılık işlemlerinin internet ortamında gerçekleştirilebilmesi için ilk başta bankaların buna olanak sağlayacak web sayfası ve işlemlerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli teknik altyapıyı oluşturması gerekmektedir¹⁰⁴. Genellikle banka web sayfaları bünyesinde oluşturulan bu yapıya internet şubesi¹⁰⁵ adı verilmektedir.

---

¹⁰¹ Elektronik bankacılık, bankacılık hizmetlerinin her türlü elektronik vasıtalar aracılığıyla verilmesi şeklinde tanımlanabilir. Elektronik Bankacılık (*Electronic Banking*), Ev ve Ofis Bankacılığı (*Home and Office Banking*), Telefon Bankacılığı (*Telephone Banking*), Televizyon Bankacılığı (*Television Banking*), Kablosuz Uygulama Protokolü (*Wireless Application Protocol-WAP*) Bankacılığı, Avuç içi (*Palmtop*) Bilgisayar Bankacılığı, Kabin (*Kiosk*) Bankacılığı, Kısa Mesaj Servisi (*SMS – Short Message Service*) Bankacılığı ve İnternet Bankacılığı (*Internet Banking*) şeklinde gruplara ayrılabilir. Bkz. **Yılmaz** Süleyman, Hukuki Açıdan İnternet Bankacılığı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2007, s. 19-20.

¹⁰² **Özdamar** Naci, “*İnternet Bankacılığı ve Banka Kartları*”, Bilişim ve Hukuk, Ankara Barosu Uluslar arası Hukuk Kurultayı, C. II, 2008, s. 67; **Lale** Muktedir, “*İnternet Bankacılığında Hukuki Sorumluluk*”, Terazi Hukuk Dergisi, S. 42, Şubat 2010, s. 22.

¹⁰³ R.G. , T: 14.09.2007, S : 26643.

¹⁰⁴ Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ(Bundan sonra BBSYEAİT olarak anılacaktır)’in 24. maddesine göre, internet bankacılığına ilişkin her türlü altyapı bankanın bilgi sistemlerinin bir parçası olarak değerlendirilir.

¹⁰⁵ İnternet şubesi, banka sözleşmelerinde; müşterinin teknik şartlara sahip donanımlarla internet üzerinden bankaya bağlanarak, münhasıran kendisine verilen parolayı/şifreyi ve diğer güvenlik unsurlarını kullanarak ve bankaca tanımlanacak yetki çerçevesinde hesaplarını görüntüleme,

İnternet bankacılığının kullanılması için, banka ve müşterisi arasında yapılacak sözleşme ile banka müşterisine internet şubesinde oturum¹⁰⁶ açabilmesi için kullanıcı adı ve parola verilir. Müşteri, bankanın web sitesindeki internet şubesine bağlanarak kullanıcı adı ve parolasını ilgili bölümlere girer¹⁰⁷. Müşterinin kullanıcı adı ve parolası, web sitesine yüklenen yazılım sayesinde bankanın web sunucusunda tutulan verilerle karşılaştırılır. Web sunucusunda tutulan verilerle müşterinin girdiği veriler aynı değilse, müşterinin hatalı işlem yaptığı, yine web sitesi üzerinden müşteriye bildirilir. Genellikle bankalar güvenlik gerekçesiyle, müşterilerin kullanıcı adı ve parolalarını üç kez yanlış girmeleri halinde, internet şubesi girişini bloke ederler ve onları yeni kullanıcı adı ve parolalarını almak üzere, bankaların fizikî şubelerine yönlendirirler. Web sunucusunda tutulan verilerle müşterinin girdiği veriler aynı ise müşterinin bir sonraki aşamaya geçerek internet bankacılığı hizmetlerinden yararlanmasına izin verilir¹⁰⁸. Bir başka deyişle, mevduat sahibi, banka tarafından kendisine tanınan yetki alanı içinde, bankanın hazırladığı web sayfasına girip işlem yaptığı, kendisine özel parolayı girmek suretiyle bu işlemin kendi iradesiyle yapıldığını beyan etmiş olur ve sonuçlarından şahsen sorumludur¹⁰⁹. İnternet bankacılığında kullanıcı olan müşteri bankanın fiziki şubedeki banko çalışanı gibi düşünülebilir. Farkı ise banko çalışanı tüm hesaplara ve işlemlere ulaşabilirken kullanıcı sadece sisteme tanımlı işlemleri yapabilir¹¹⁰.

İnternet bankacılığı işlemleri açısından kuşkusuz en önemli unsur, finansal nitelik taşıyan işlemlerin, sadece yetkili kişiler tarafından gerçekleştirilmesinin

---

hesapları üzerinde her türlü işlem ve sorgulama ile bankanın daha sonra kullanıma sunabileceği diğer işlemleri yapma olanağının sağlanması olarak tanımlanmaktadır. Bkz. **Lale**, s. 22.

¹⁰⁶ BBSYEAİT m. 3/1-ü'ye göre oturum; *veri aktarımı, sunuşu veya gerçekleştirilecek finansal işlemler için taraflar arasında kurulan mantıksal bağı* ifade eder.

¹⁰⁷ Artık bankalar sisteme giriş için kimlik doğrulamada, yetkisiz kimselerin işlem yapmasını engellemek için, kullanıcı adı ve parolanın yanında tek kullanımlık parolaya da ek bir unsur olarak yer vermektedirler. BBSYEAİT m. 3/1-çç'ye göre tek kullanımlık parola; *kimlik doğrulamada sadece bir kez kullanılmak üzere rastgele yaratılan alfabetik ve/veya rakamsal karakterler dizisini* ifade eder.

¹⁰⁸ **Yılmaz**, İnternet Bankacılığı, s. 33-34.

¹⁰⁹ **Çeker** Mustafa, "İnternet Bankacılığı ve Bankaların Sorumluluğu", Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, İstanbul, 2007, s. 1339.

¹¹⁰ **Kaya** Taner, "İnternet Bankacılığı", Bilişim ve Hukuk Dergisi(Ankara Barosu), S. 9, 2008, s. 32.

sağlanmasıdır¹¹¹. İnternet aracılığıyla bankacılık işlemlerinin gerçekleştirilmesi, kullanıcılarına birçok avantaj sağlamasına karşılık, internete özgü birtakım güvenlik sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Gerçekten de gerek internetin anonim olması ve bir üst otoritenin olmayışı gerekse bazı suç faillerinin tespitindeki zorluk¹¹², suç ve suçlu açısından elverişli bir ortam sağlamaktadır. Bu elverişli ortamın yanında, ayrıca internet bankacılığının gün geçtikçe artan uygulaması¹¹³ ve asli unsurunu ekonomik değerlerin oluşturması, bu alanda suçluluk açısından takviye edici unsurlardır.

III. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇUNUN BENZER SUÇLARLA İLİŞKİSİ

5464 sayılı BKKKK'da kredi kartı tanımının fiziki varlığı olmayan kart numarasını da kapsar şekilde yapılması, mal veya hizmet alımında kredi kartı bilgilerinin kullanılması sonucunu doğurmuştur. Bu bakımdan başkasına ait kredi kartı numaralarının internet gibi çeşitli iletişim araçları ile kullanılması suretiyle haksız yarar sağlama eylemleri bakımından TCK m. 244/4 (bilişim sisteminin işleyişine veya sistemde var olan verilere müdahale suretiyle yarar sağlama suçu) ile TCK m. 245/1'de yer alan suçun ilişkisi belirtilmelidir. Kanımızca 5464 sayılı BKKKK hükümleri uyarınca, kredi kartı tanımının fiziki varlığı olmayan kart numarasını da kapsamı nedeniyle, kart bilgilerinin kullanılması suretiyle yarar sağlanması halinde m. 245/1'de yer alan suç oluşacaktır. Bu durumda haklı olarak

---

¹¹¹ Bankalar, mevduat sahiplerinin hesaplarına internet bankacılığı yolu ile yetkisiz kişilerce erişilememesi için değişik güvenlik uygulamaları kullanmaktadırlar. Bunlardan bazıları sanal klavye kullanımı, erişimde veya işlem yapılabilmesi için tek kullanımlık parolalar, erişim için IP kısıtlamalarıdır. Her ne kadar bu güvenlik uygulamaları kullanılsa da, banka müşterisinin internet bankacılığını kullandığı bilgisayarda konuşlanmış, key logger(tuş kaydedici) ve screen logger (ekran kaydedici) adlı kötü yazılımlar sayesinde gerek güvenli şifre gerekse sanal klavye uygulamaları, 3. kişilerin başkasına ait banka hesaplarına yetkisiz erişimini engelleyememektedir.

¹¹² Özellikle internet kafelerden ve başkasına ait şifrelenmemiş veya şifrelenmiş olmakla birlikte şifresi kırılmış kablosuz internet yoluyla gerçekleştirilen eylemlerde, failere ulaşmada büyük zorluklar yaşanmaktadır.

¹¹³ Türkiye Bankalar Birliği verilerine göre, Ekim-Aralık 2009 dönemi itibariyle, internet bankacılığı hizmeti kullanılarak yapılan yatırım işlemleri dışındaki finansal işlemlerin toplam adedi 70,9 milyon, tutarı ise 171 milyar TL olmuştur. Yine Aralık 2009 tarihi itibariyle, sisteme kayıtlı ve en az bir kere login olmuş internet bankacılığı kullanan müşteri sayısı ise, 13,361,926 dır. Bkz. Türkiye Bankalar Birliği İnternet Bankacılığı İstatistikleri, Aralık 2009.

belirtildiği gibi¹¹⁴, bir verinin gönderilmesi söz konusu olacağından, şayet bu verilerin gönderilmesi suretiyle yarar sağlanmışsa hem m. 244/4'deki suç hem de m. 245/1'deki suç oluşacaktır. TCK m. 244/4 düzenlemesine bakıldığı zaman, bilişim sisteminin işleyişine veya sistemdeki verilere müdahale suretiyle haksız çıkar sağlama eylemi, maddede geçen “*fiilin başka bir suç oluşturmaması*¹¹⁵” ibaresi nedeniyle ancak başka bir suçu oluşturmaması halinde, bu madde kapsamına girecek şekilde düzenlenmiştir¹¹⁶. Söz konusu ifade bizim yasaların tekliği (görünüşte içtima) hallerinden biri olarak kabul etmiş olduğumuz asli-tali norm ilişkisi içinde değerlendirilmelidir¹¹⁷. Bir norm diğer bir norm uygulanmadığı sürece uygulanabilir hale geliyorsa ikincil ya da talidir. Bu nedenle kart bilgilerinin çeşitli iletişim araçları aracılığıyla kullanılarak yarar sağlanması eyleminde, m. 244/4'deki normun tali norm olarak düzenlenmesi nedeniyle, sadece m. 245/1 uygulanacaktır.

Başkasına ait internet bankacılığı şifresi kullanılarak haksız yarar sağlama eylemlerinde ise kanımızca ikili bir ayırım yapmak gerekecektir. Başkasına ait internet bankacılığı şifrelerinin ele geçirilmesi durumunda, kişinin o bankadan edinmiş olduğu kredi kartının da ele geçirilmiş olduğu söylenmelidir. Zira internet bankacılığı hizmetinde hesaplar üzerinde işlemler gerçekleştirebilme imkanı ele geçtiği gibi, kredi kartlarının kullanılması suretiyle de finansal işlemler gerçekleştirilebilir. Bu bakımdan şayet internet bankacılığı aracılığıyla hesaplar üzerinde banka havalesi, hesaptan borç ödeme vb. işlemler gerçekleştirilerek haksız yarar sağlanmışsa ortada TCK m. 245/1'deki suçun maddi konusunu oluşturan bir banka veya kredi kartının olmaması nedeniyle, TCK m. 244/4'de yer alan suç

---

¹¹⁴ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1032.

¹¹⁵ Madde gerekçesinde bu husus “*fiilin daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmaması*” şeklinde yer almış, madde metni ile gerekçesi arasında çelişki meydana gelmiştir. Ancak bağlayıcılık noktasında sadece kanunda yer alan düzenlemeye itibar edileceğinden, söz konusu fiilin TCK'da başka bir suçu oluşturup oluşturmadığına bakılacak, bu suçun daha ağır bir suç olması gerekmecektir.

¹¹⁶ Bu husus madde gerekçesinde de vurgulanmıştır: “*...fiilin örneğin dolandırıcılık, hırsızlık, güveni kötüye kullanma veya zimmet suçunu oluşturmaması hâlinde, bu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedilmeyecektir.*”

¹¹⁷ Birden fazla ceza kanunundan ya da aynı kanunda yer alan birden fazla ceza normundan birinin uygulanması diğerinin uygulanmasını gereksiz kılıyor ise yasaların tekliğinden (görünüşte içtima) söz edilir. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 541-542.

oluşacaktır¹¹⁸. Ancak fail internet bankacılığında kredi kartını kullanarak haksız yarar sağlamışsa bu durumda TCK m. 245/1’de yer alan suç oluşacaktır.

Bilindiği gibi 5237 sayılı TCK’da 765 sayılı TCK’dan farklı olarak, hırsızlık ve dolandırıcılık gibi malvarlığına karşı suçlar altında düzenlenmiş suçların bilişim sistemleri aracılığıyla işlenmesi bu suçların nitelikli hali olarak öngörülmüştür¹¹⁹. Bu suçlar, TCK m. 142/2-e’de düzenlenmiş bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık¹²⁰ ve TCK m. 158/1-f’de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık¹²¹ suçlarıdır¹²².

Bu noktada TCK m. 158/1-f’de yer alan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu ile TCK m. 245/1 arasındaki ayrımın belirtilmesi gerekmektedir. Bilindiği üzere dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için, hileli

---

¹¹⁸ Yargıtay Ceza Genel Kurulu yeni tarihli bir kararında bu eylemlerin nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğu yönde karar vermiştir; “*Sanığın; firari diğer sanık ile birlikte hareket ederek, daha önceden haksız bir şekilde ele geçirdikleri katılan firmanın internet bankacılık şifresini kullanmak suretiyle, banka şubesindeki hesabından 10.750 YTL 'yi, kendi adına açtırdıkları hesaba havale edip, aynı gün banka şubesinden çekmek şeklinde gerçekleştirdiği eylem, 5237 sayılı TCY'nin 142/2-e maddesinde düzenlenmiş bulunan "bilişim sistemi kullanılmak suretiyle hırsızlık" suçunu oluşturur.*” YCGK, E. 2009/11-193, K. 2009/268, T. 17.11.2009 (YKD., S. 4, C. 36, Nisan 2010, s. 714-715).

¹¹⁹ Öğretide 5237 sayılı TCK’daki bu düzenleme tarzı eleştirilmektedir. *Yazıcıoğlu*’na göre, suçta ve cezada kanunilik ve kıyas yasağı gibi ilkeler karşısında uygulama olanağı bulunmayacak olmasına rağmen, bilişim suçlarını hırsızlık ve dolandırıcılık gibi suçlar içinde değerlendirmek yerinde değildir. Bkz. **Yazıcıoğlu** Yılmaz, “*Yeni Türk Ceza Kanunundaki Suçların Genel Değerlendirmesi*”, Yeditepe ÜHFD , S. 2, 2005, C. II, s. 396.

¹²⁰ *Hafizoğulları/Özen*’e göre, bilişim sistemlerini kullanarak hırsızlık suçunun işlenmesinin yeterince belli, belirgin olduğu söylenemez. Bu hükümlerle, şifreli kilitlerin şifrelerinin kırılması, hırsızlığa karşı alınan elektronik tedbirlerin gene bu yolla giderilmesi mi kastedilmektedir, yoksa ..... hükümleri karşısında hukuka aykırı olarak eline geçirdiği kredi kartının şifresini kırarak bir kimsenin banka hesabından para çekmek, banka hesaplarına girerek para çekmek, bir hesaptan diğer bir hesaba para aktarmak, vs. mi anlaşılmaktadır, belli değildir. Yine *Hafizoğulları/Özen*’e göre, bu hüküm, kilit yerine geçen, güvenlik sağlayan elektronik sistemlerin gene bu yolla giderilerek hırsızlık yapılması ile sınırlıdır. Bkz. **Hafizoğulları Zeki/Özen** Muharrem, “*Hırsızlık*”, Gazi Üniversitesi HFD ,S. 1-2, C. XII, 2008, s. 794-795; **Hafizoğulları Zeki/Özen** Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*, Ankara, 2010, s. 331-332.

¹²¹ TCK m. 158/1-f’de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunun madde gerekçesine bakıldığında bu nitelikli hale yer verilmesi nedeni “...*Bilişim sistemlerinin...araç olarak kullanılması, dolandırıcılık suçunun işlenmesi açısından önemli bir kolaylık sağlamaktadır.*” şeklinde açıklanmaktadır.

¹²² *Yazıcıoğlu*’na göre, kanunun hırsızlık ve dolandırıcılık suçlarında, bu suçların bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenmesi durumunu nitelikli hal olarak düzenlemesi, kendi içinde çelişki yaratmaktadır. Bu çelişkiyi de m. 163’ün gerekçesi ile açıklamaktadır. 5237 sayılı TCK m. 163’ün gerekçesinde “...*başkasına ya da kamuya ait telefon şebekesinden bedeli ödenmeksizin ve hukuk dışı yollarla yararlanılması durumunda, hırsızlık suçu oluşmaz. Çünkü, ortada taşınabilir bir mal yoktur.*” Bkz. **Yazıcıoğlu**, s. 398.

davranışlarla bir kişinin aldatılması yani aldatıcı davranışların gerçek bir kişiye yani bir insana karşı yapılması gerekmektedir. Yargıtay da söz konusu suçlar bakımından ayrımı ortaya koyarken gerçekleştirilen eylemin, kime veya neye karşı gerçekleştirildiği kriterinden yola çıkarak, kararlarını vermektedir. Bir başka deyişle, başkasına ait banka veya kredi kartını ele geçirip, söz konusu kartın kullanılması ya da kullandırılması eyleminde, gerçek kişilere yönelik ve bu kişilerin iradesini etkileyecek bir hileli davranış olmaması sebebiyle, TCK m. 158/1-f’de düzenlenen nitelikli dolandırıcılık suçu oluşmayacaktır¹²³.

TCK m. 245/2’de yer alan başkalarına ait banka hesapları ile ilişkilendirilerek sahte kart üretmek suçu ile 5464 sayılı BKKKK m. 38/1’de¹²⁴ yer alan izinsiz kart çıkarma suçunun ilişkisinin de incelenmesi gerekmektedir. Şayet gerekli izinler alınmaksızın başkasına ait hesaplarla ilişkilendirilerek kart üretilmiş ise hem TCK m. 245/2’de yer alan suç hem de 5464 sayılı BKKKK m. 38/1’de yer alan suç oluşmuş olacaktır. Bu durumda farklı neviden fikri içtima kuralları gereğince, fail en ağır cezayı gerektiren suçtan cezalandırılacaktır¹²⁵.

---

¹²³ “Dolandırıcılık suçunda unsur olan hilenin, gerçek kişiye yöneltilmesi ve hataya düşülerek bu işlem sonucunda onun veya bir başkasının mal varlığı aleyhine, sanığın kendine veya başkalarının yararına haksız bir menfaat sağlaması gerekmekte olup somut olayda; katılanın kredi kartını ele geçiren sanık Metin Güldal’ın, diğer sanık ile anlaşarak onun çalıştığı işyerindeki P.O.S. cihazından bu kartı geçirmek suretiyle alışveriş yapılmadığı halde yapılmış gibi gerçeğe aykırı olarak ürettikleri toplam 2 slip karşılığında 250.000.000 lirayı işyeri hesabına aktarmaları şeklinde oluşan eylemlerinde gerçek kişiye yönelik bir hile bulunmadığından yüklenen dolandırıcılık suçunun yasal unsurları itibariyle oluşmadığı ve sanıkların açıklanan bu eylemlerinin bir bütün halinde sonradan yürürlüğe giren 5237 Sayılı Yasanın 245/1.maddesine göre suç tarihinde yürürlükte bulunan sanıklar lehine olan, 765 Sayılı TCK. nun 525/b-2, 80. maddelerinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden dolandırıcılık suçunu oluşturduğunun kabulü ile yazılı şekilde hüküm kurulması,...bozmayı gerektirmiş...” Y., 11 CD., E. 2009/21905, K. 2010/13744, T. 01.12.2010 (yayımlanmamıştır); aynı yönde Y., 11 CD., E. 2009/2725, K. 2010/13954, T. 07.12.2010 (yayımlanmamıştır).

¹²⁴ “Bu Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen izinleri almaksızın kartlı sistem kuran, kredi kartı çıkaran veya üye işyeri anlaşması yapan veya ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilân ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu işlemlerle uğraştıkları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.”

¹²⁵ Artuk M. Emin/Gökçen Ahmet/Yenidünya A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010, s. 737.

§ 2. TCK'DA YER ALAN BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU

I. GERÇEK BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI KÖTÜYE KULLANMAK(TCK m. 245/1)

A. Genel Olarak

5237 sayılı TCK m. 245'de düzenlenen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun düzenlemesine bakıldığında birinci fıkranın¹²⁶, ikinci ve üçüncü fıkraların aksine, hukuka uygun olarak üretilmiş bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılmasını düzenlediği görülmektedir. Bu anlamda m. 245/1'deki suçtan söz edebilmek için ortada, kart hamili veya kartın kendisine verilmesi gereken kişi tarafından usulüne uygun bir şekilde, kart çıkartmaya yetkili kuruluşlara¹²⁷ başvurulmuş ve bu başvuru sonucu üretilmiş bir banka veya kredi kartının bulunması gerekmektedir. Bu nedenle sahte olarak üretilmiş, gerçek olmakla birlikte üzerinde sahtecilik yapılmış veya başkasına ait kimlik bilgileri kullanılarak, kart çıkarmaya

---

¹²⁶ 5237 sayılı TCK m. 245/1: "Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır." ; Bilişim Ağı Hizmetlerinin Düzenlenmesi ve Bilişim Suçları Hakkında Kanun Tasarısı m. 20/1'de de aynı düzenlemeye yer verildiği görülmektedir.

¹²⁷ Banka veya kredi kartı çıkarma yetkisine sahip olunabilmesi için gerekli nitelikler 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 4. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre: "Kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların Kuruldan izin almaları şarttır. Bu kuruluşların;

- a) Anonim şirket şeklinde kurulması,
  - b) Kurucularının gerekli malî güç ve itibara sahip bulunması, işin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olması ve banka ortaklarında aranan diğer nitelikleri haiz olması,
  - c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması, tüzel kişi kurucuların yönetim ve denetimine sahip gerçek kişilerin kim olduğunun belgelenmesi,
  - d) Nakden ve her türlü muvazaadan arı olarak ödenmiş olan sermayesinin altı milyon Yeni Türk Lirasından az olmaması,
  - e) Ana sözleşmesinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,
  - f) Bu Kanun kapsamındaki işlemleri gerçekleştirebilecek yönetim, yeterli personel ve teknik donanımına sahip olması, şikâyet ve itirazlarla ilgili birimleri oluşturması,
  - g) (d) bendinde belirtilen sermayenin yüzde beşi tutarındaki sisteme giriş payının Kurum hesabına yatırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi,
- şarttır.". Maddede geçen banka veya kredi kartı çıkarılabilmesi için izin alınması gereken kurul ise aynı kanunun 3. maddesi gereği, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur.

yetkili kuruluşlardan edinilen kartlarla gerçekleştirilen eylemler açısından m. 245/1 gündeme gelmeyecektir¹²⁸. Aynı Şekilde bu suçun oluşabilmesi açısından suça konu banka veya kredi kartının başkasına ait olması gerekmektedir¹²⁹. Bir başka deyişle kart çıkaran kuruluşlarca adına kart düzenlenen kişi, söz konusu kartın kendisine ait olduğunu bilmeden kullanarak veya bir başkasına kullandırarak bir yarar sağlasa da m. 245/1'deki suç oluşmayacaktır.

B. Suçla Korunan Hukuki Değer

1. Genel Olarak

Suçla korunan hukuki değer ya da suçla korunan hukuksal yarar kavramı, ceza hukukunda birçok açıdan önem arz etmektedir. Bu hususlardan bir tanesi, suçla korunan hukuki değer kavramının bir davranışı suç olarak düzenlemek veya suç olmaktan çıkarmak bakımından, kanun koyucuyu yönlendiren, denetleyen ve sınırlandıran bir kavram olması ve bu nedenle doğrudan devlet modeliyle ilişki olmasıdır¹³⁰. Ayrıca suçla korunan hukuki değerin tam anlamıyla ortaya koyulması, ceza kanunlarının özel kısımlarının tasnifi açısından da büyük önem arz etmektedir. Nitekim suçla korunan hukuki değer kavramı yalnızca suç tipinin oluşturulması açısından bir hareket noktası olmayıp, aynı zamanda ceza kanunlarının özel kısımlarındaki suçların tasnifinde önemli bir bağlantı noktasıdır¹³¹. Bu açıklamalar ışığında aşağıda TCK m. 245/1'de yer alan gerçek bir banka veya kredi kartının

---

¹²⁸ “ *Sanığın ele geçirdiği başkasına ait nüfus cüzdanını kullanarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartı “sahte oluşturulan” kart niteliğinde olup bu kartın kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlaması eylemi daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturmadığından 5237 sayılı Yasanın 245/3. maddesinde düzenlenen suçu oluşturmaktadır.*” YCGK, E. 2008/11-87, K. 2008/150, T. 27.5.2008. (www.kazanci.com).

¹²⁹ *Donay* banka veya kredi kartının başkasına ait olması gerekliliğini suçun nşartı olduğunu belirtmektedir. Bkz. **Donay** Süheyl, Bankacılık Ceza Hukuku, İstanbul, 2007, s. 168.

¹³⁰ **nver** Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara, 2003, s. 45.

¹³¹ **nver**, s. 45; **Toroslu** Nevzat, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara, 1970, s. 72-81; *Hafizoğulları/Güngör*'e göre, suçlar ceza kanunlarını ihlal eden beşeri davranışlardır. Bu nedenle bu ihlal fiili, hukuki bir değer veya menfaati ihlal etmektedir. Suçla ihlal edilen, ceza ile korunan bu değer veya menfaat, suçun hukuki konusunu oluşturmaktadır. Suçun hukuki konusu ise cezalandırma erkinin kullanımında keyfilikten kurtulmada, suçların tasnifinde ve ceza kanununun yorumunda önemli rol oynamaktadır. **Hafizoğulları** Zeki/ **Güngör** Devrim, “*Türk Ceza Hukukunda Suçların Tasnifi*”, TBBD, S. 69, Mart-Nisan 2007, s. 22-23.

kötüye kullanılması suçu ile korunan hukuki değer ne olduğu incelenmeye çalışılacaktır.

2. Öğretideki Görüşler

5237 sayılı TCK m. 245/1’de düzenlenen suçla korunan hukuki değer ne olduğu konusunda öğretide değişik görüşler ileri sürülmüştür. *Dülger*’e göre, madde gerekçesinde de belirtildiği gibi hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçları ile korunmak istenilen hukuksal değerler, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu ile korunan hukuksal değeri oluşturmaktadır. Ancak bu değerler arasında en baskın olanı kişinin mal varlığıdır; söz konusu suçun gerçekleştirilmesiyle kişilerin mal varlıkları üzerinde büyük zararlar verilebilmektedir¹³². Bu nedenle yazara göre, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun koruduğu hukuksal değer bireyin mal varlığı olmasına rağmen, suçun bilişim alanında suçlar bölümünde düzenlenmiş olması yerinde değildir. Bu nedenle bu suç, ceza kanunu sistematığında mal varlığına karşı suçlar bölümünde düzenlenmelidir¹³³.

Kurt madde gerekçesinden yola çıkarak bu suçun aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının özelliklerini barındırması sebebiyle, m. 245’de düzenlenen suçun koruduğu hukuki yararın bu suçlarla korunan hukuki yarar olduğunu belirtmiştir. Ayrıca yazara göre, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun bir bilişim sistemi olmaksızın işlenememesi nedeniyle bu suç bir bilişim suçudur¹³⁴.

---

¹³² **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 251-252.

¹³³ **Dülger** Murat Volkan, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçunda 5377 Sayılı Yasayla Yapılan Değişikliğin Değerlendirilmesi”, Güncel Hukuk Dergisi, S. 23, Kasım 2005, s. 28-30; aksi görüşte olan *Taşkın*’a göre, 245. maddenin 765 sayılı TCK’deki karşılığı olan 525/b-2’deki düzenleme ile banka kartları aracılığıyla haksız yarar sağlama eylemlerine uygulanacak hükmü açıklığa kavuşturan Yargıtay Ceza Kurulu kararları birlikte değerlendirildiğinde ve madde gerekçesi de gözetildiğinde, bu suçun bilişim alanında suçlar bölümünde düzenlenmesinin yerinde olduğu söylenebilir. Bkz. **Taşkın** Şaban, Bilişim Suçları, Bursa, 2008, s. 64.

¹³⁴ **Kurt**, s. 177-178.

Koca'ya göre, bu suçla birden çok hukuki değer korunmak istenmektedir. Bu suç ile hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının kredi kartları kullanılarak işlenmiş hali düzenlenmiştir. Bu durumda korunan hukuki değerler malvarlığı, bilişim alanı ve bu alanın güvenliğidir¹³⁵.

Yaşar/Gökcan/Artuç' a göre, bu suçla korunan hukuki yarar karma nitelik göstermektedir. Bir taraftan hırsızlık, dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma gibi malvarlığı değerleri korunmaya çalışılırken, diğer taraftan sahtecilik gibi kamuya duyulan güven ve itibar korunmaktadır. Ayrıca banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılmasını önlemek suretiyle de, bu kartların ve dolayısıyla bilişim sisteminin sağlıklı ve güvenli bir şekilde işleyişi sağlanmaya çalışılmaktadır¹³⁶.

Yılmaz'a göre, bu suçla korunan hukuki yarar karma nitelik taşımaktadır. Bu bağlamda hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarıyla korunmak istenen hukuki değerler, banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu ile de korunan hukuki değerlerdir. Ancak bu hukuki değerlerden en baskın olanı kişinin malvarlığıdır. Ayrıca maddeye 29.06.2005 gün ve 5377 sayılı Kanunla eklenen 4. fıkrayla bu suçu işleyen failler yönünden şahsi cezasızlık sebebi öngörülmesi ve 06.12.2006 gün ve 5560 sayılı Kanunun 11. maddesi ile eklenen 5. fıkrayla, bu suçu işleyen faillere malvarlığına karşı işlenen suçlar bölümünde yer alan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması imkanının sağlanması, bu suçların malvarlığına karşı suçlar bölümünde düzenlenmesi gerekliliğini göstermektedir¹³⁷.

Karagülmez'e göre, bu suçla kişinin malvarlığının korunduğunda şüphe yoktur. Diğer taraftan bu suçla bankacılık hizmetlerinin güvenle, hızlı bir şekilde yapılması ve dolayısıyla da, ekonomik yapının sağlıklı işlemesi korunmak istenmektedir. Ancak banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu, bilişim

---

¹³⁵ **Koca** Mahmut, “*Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)*”, www.erzincan.edu.tr/userfiles/file/haber_gundem/bilisim.../TCK_sunum.ppt (Erişim Tarihi: 10.08.2010.).

¹³⁶ **Yaşar** Osman/**Gökcan** Hasan Tahsin/**Artuç** Mustafa, Türk Ceza Kanunu, C. V, Ankara, 2010, s. 6798.

¹³⁷ **Yılmaz** Sacit, “*Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu*”, TBBD, S. 87, 2010, s. 266-267.

sistemleri aracılığıyla çalışan banka ve kredi kartlarıyla ilgilidir ve burada işlenen suçlar, bilişim suçları içerisindedir. Bu nedenlerle, bu suçun 5237 sayılı TCK'deki yeri isabetlidir. Bu suçlarla korunan hukuki yararın en başta kişinin malvarlığı olması maddenin yerinin değiştirilmesine gerekçe olamaz. Yazara göre, 244/4'de(bilişim sisteminin işleyişine veya verilere müdahale suretiyle haksız yarar sağlama) düzenlenen suçta da korunan hukuki yararlar içerisinde kişinin malvarlığı da vardır. Ancak bu özelliği bu suçun kanun sistematigi içinde yer değiştirmesi gerektiği sonucunu doğurmaz¹³⁸.

Ketizmen'e göre, m. 245'e 5377 sayılı kanunla eklenen dördüncü fıkradaki şahsi cezasızlık sebepleri ile birlikte, aslında bu suçla korunan hukuki değerin kişiye ait bir yarar olduğunun kabul edilmiş olduğunu belirtmektedir. Nitekim yazara göre, bu düzenleme TCK m. 167'de yer alan malvarlığına karşı suçlarda şahsi cezasızlık sebepleri ile paralellik arz etmektedir. Bu durum maddede kişiye ait bir mameleki bir değerin korunduğunu zımni olarak belirtmektedir¹³⁹.

Katoğlu madde gerekçesindeki açıklamaların¹⁴⁰ ilk bakışta m. 245/1'de düzenlenen suç ile malvarlığı unsurlarının korunmasının amaçlanmış olduğunu düşündürdüğünü, 5377 sayılı kanun ile eklenen 4. fıkradaki şahsi cezasızlık halleri ile de bu görüşün desteklendiğini belirtmektedir. Ancak yazara göre, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun topluma karşı suçlar arasında düzenlenmesi nedeniyle söz konusu varlık veya menfaatler toplumsal açıdan korunmaktadır¹⁴¹.

Nuhoğlu'na göre, suçla korunabilecek yararlar yelpazesi oldukça geniş olup, bu suçla korunan hukuki yararı yasa koyucunun suç politikası belirler. Özellikle günümüzde ödemelerin artık nakit paradan çok plastik para ile gerçekleştirildiği göz

---

¹³⁸ **Karagülmez** Ali, *Bilişim Suçları ve Soruşturma-Kovuşturma Evreleri*, Ankara, 2011, s. 261-262.

¹³⁹ **Ketizmen** Muammer, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları*, Ankara, 2008, s. 66.

¹⁴⁰ “Aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının ratio legis'lerinin tümünü de içeren bu fillerin, duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla, bağımsız suç hâline getirilmeleri uygun görülmüştür.”

¹⁴¹ **Katoğlu** Tuğrul, “Banka ve Kredi Kartlarının Kullanımı İle İlgili Suçlar”, *Hukuki Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu*, 23-25 Ekim 2009, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını, s. 37.

önüne alındığında, nakit olmayan ödeme işlemleri de ceza hukuku tarafından korunması gereken yararlıdır. Çünkü bu sistemin iyi işlememesi ülkenin ekonomik düzeni üzerinde ciddi olumsuz etkiler meydana getirecektir¹⁴².

Tezcan/Erdem/Önok'a göre, bu suçla korunan hukuki yarar karma nitelik taşımaktadır. Her ne kadar bu suç “bilşim alanında suçlar” başlığı altında düzenlenmişse de, birinci derecede korunan hukuki yarar kartın sahibinin bu kartla bağlantılı olarak sahip olduğu malvarlığı değeridir. Bunun yanında ticari yaşamın ve bankacılık sistemine olan güvenin de ikinci derecede korunduğu söylenebilir¹⁴³.

Özbek'e göre, bu suçla korunan hukuki yarar karma niteliktedir. Madde gerekçesinde yer alan “*banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle bankaların veya kredi sahiplerinin zarara sokulmasını, bu yolla çıkar sağlanmasını önlemek ve failleri cezalandırmak amacıyla kaleme alınmıştır.*” ve “*...Aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının ratio legis'lerinin tümünü de içeren bu fiillerin, duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla, bağımsız suç hâline getirilmeleri uygun görülmüştür.*” ifadeleri, her ne kadar bilşim alanında suçlar başlığı altında düzenlenmişse de, bu suçun daha çok malvarlığına karşı işlenen suçlardan olduğunu göstermektedir. Ancak bu suç TCK'nın İkinci Kitabının Toplum Karşı Suçlar başlıklı Üçüncü Kısımının Bilşim Alanında Suçlar başlıklı Onuncu Bölümünde düzenlenmektedir. Bu durumda korunan hukuki yararın kamu güveni ve bilşim alanı olduğu söylenebilir. Ticari yaşamın ve bankacılık sisteminin güvenilirliğini de bu suçla korunan hukuki yarar arasında saymak mümkündür¹⁴⁴.

---

¹⁴² **Nuhoğlu** Ayşe, Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, İstanbul, 2002, s. 74.

¹⁴³ **Tezcan** Durmuş/**Erdem** Mustafa Ruhan/**Önok** R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2010, s. 780.

¹⁴⁴ **Özbek** Veli Özer, “*Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu(TCK. m. 245)*”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, C. 9 Özel Sayı 2007, s. 1021-1022.

3. Görüşümüz

TCK m. 245/1’de yer alan gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu ile korunan hukuki değer karma nitelik taşımaktadır. Bu suç ile bir yönüyle banka veya kredi kartı kullanıcılarının bu kartlar dolayısıyla eriştiği malvarlığı değerleri korunmakta, diğer yönüyle bir bütün olarak nakit olmaksızın kartlı ödeme sistemlerinin güvenilirliğine ilişkin güven korunmaktadır. Kuşkusuz toplumda var olan nakit olmaksızın kartlı ödeme sistemlerine olan güvenin zedelenmesi ticari yaşam ve bankacılık sektörü açısından olumsuz etkilere sahiptir. Ancak TCK m. 245/1’de yer alan suçun işlenmesi ile birinci planda kart hamillerinin malvarlığı değerleri zedelenmektedir. Başkasına ait banka veya kredi kartının rıza dışı kullanılması eyleminin suç olarak düzenlenmesinde, suç neticesinde zedelenen söz konusu malvarlığı değerlerinin toplum açısından korunmasından çok birey(kart hamili) açısından korunması ön plandadır. Bu özellik nedeniyle TCK m. 245/1’deki suçun TCK’nın “*Kişilere Karşı Suçlar*” kısmı içinde “*Malvarlığına Karşı Suçlar*” bölümünde düzenlenmesi kanımızca daha doğrudur. Bu suçun bilişim alanında suçlar bölümünde düzenlenmesi, TCK m. 245/1 kapsamında olan her eylemin bilişim alanında gerçekleşmemesi nedeni ile tezatlık oluşturmaktadır. Kanımızca bu suçun bir bilişim sistemi olmaksızın işlenememesi nedeniyle bilişim suçu olduğu görüşü¹⁴⁵ de yerinde değildir. Zira kredi kartı bir bilişim sistemi olmayan ankesörlü telefonda görüşme yapılmak suretiyle de kullanılabilir. Burada bilişim alanında suçlar başlığı altında düzenlenen TCK m. 243, 244 ile m. 245’in farkını ortaya koymak gerekecektir. TCK m. 243 ve 244’de yer alan suçlara bakıldığında bu suçların eylem unsurunun daima bir bilişim sistemi veya bu sistemin barındırdığı soyut unsurlara(veri) karşı gerçekleştiği görülecektir. Buna karşılık TCK m. 245/1’deki suçta fail tarafından hedeflenen bilişim sistemi ya da bilişim sistemindeki soyut unsurlar(veri) değil, kart hamilinin sahip olduğu malvarlığı değeridir. Maddeye 5377 sayılı Kanunla şahsi cezasızlık sebeplerini öngören 4. fıkranın eklenmesi ve 5560 sayılı Kanunla TCK m. 245/1’deki suçu işleyen failler açısından malvarlığına karşı işlenen suçlar bölümünde yer alan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasını

---

¹⁴⁵ Kurt, s. 177-178.

öngören 5. fıkranın eklenmesi de bu suçun malvarlığına karşı işlenen bir suç olduğunu göstermektedir.

Bilindiği üzere 765 sayılı TCK'de banka veya kredi kartları ile haksız yarar sağlama eylemlerine ilişkin özel bir düzenleme bulunmamaktaydı. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun E. 2000/6-62, K. 2000/72, 11.4.2000 tarih¹⁴⁶ ve E. 2001/6-30, K. 2001/57, 10.4.2001 tarihli¹⁴⁷ kararları ile bir başkasına ait banka kartı ve şifreyi ele geçirerek kartın kullanılması yoluyla hukuka aykırı yarar sağlama eyleminin m. 525/b-2'de düzenlenmiş bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğu, dolayısıyla bu suçların birer bilişim suçu olduğu benimsenmişti. 765 sayılı TCK'deki bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçu, 5237 sayılı TCK'da üç ayrı şekilde düzenlendiği görülmektedir. Bu suçlar; bilişim sisteminin işleyişine veya verilere müdahale yoluyla haksız yarar sağlama(m. 244/4), banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması(m. 245), en son olarak bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık(m. 142/2-e) ve dolandırıcılık(m. 158/1-f) olarak belirtilebilir. Buradan da bilişim sisteminin kullanılarak gerçekleştirildiği her suçun bilişim alanında suçlar altında düzenlenmediği görülmektedir.

---

¹⁴⁶ “Sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın üç farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı yarar sağlama eylemi, Türk Ceza Kanununun 493/2. madde ve fıkrasındaki suçu değil aynı Yasanın 525/b-2. madde ve fıkrasında düzenlenen, bilgilerini otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturur.” Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E. 2000/6-62, K. 2000/72, T. 11.4.2000 (www.kazanci.com).

¹⁴⁷ “Sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın iki farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı yarar sağlama eylemi, TCY'nin 493/2. madde ve fıkrasındaki suçu değil aynı Yasanın 525/b-2. madde ve fıkrasında düzenlenen, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturur.” Yargıtay Ceza Genel Kurulu, E. 2001/6-30, K. 2001/57, 10.4.2001 (www.kazanci.com).

C. Suçun Objektif (Maddi) Nitelikteki Unsurları

1. Suçun Maddi Konusu

Suçun maddi konusu, suçun üzerinde işlendiği şahıs veya şeydir¹⁴⁸. Bir başka deyişle, suçu oluşturan ihmal veya icraî hareket suçun maddi konusu olan obje veya şahıs üzerinde icra edilir¹⁴⁹. Suçun maddi konusu suçun objektif unsuru olup bunun aracılığıyla suçla korunan menfaat ihlal edilmektedir¹⁵⁰. Bu bilgiler ışığında m. 245/1’de düzenlenen suçta ele geçirme, elinde bulundurma, kullanma, kullandırtma gibi hareketler sahte olmayan gerçek bir banka veya kredi kartı üzerinde gerçekleştiği için, bu suçun maddi konusu sahte olmayan gerçek bir banka veya kredi kartıdır¹⁵¹. Kuşkusuz bu kart başkasına ait bir banka veya kredi kartı olmak zorundadır. Bu kartlar dışında bazı firmaların bireysel müşterilerine bazı avantajlar sunmak için çıkartmış olduğu alışveriş kartları, telefon kartı veya diğer kartlar bu suçun maddi konusunu oluşturmayacaktır.

Banka kartı¹⁵² bankaların müşterilerine, banka şubesi çalışanlarına gerek duymaksızın kendilerine özel bir şifre/parola aracılığıyla hesaplarına ulaşma, para çekme ve diğer bankacılık hizmetlerini gerçekleştirmek için gerekli alana geçiş yapmaları için, sunmuş olduğu plastik karttır. Banka kartının işlevi TCK m. 245’in gerekçesinde, “*Banka kartı, bankanın kurduğu sisteme hukuka uygun olarak girmeyi sağlamaktadır. Bu kart, saptanan ve kart sahibince bilinen bir numara marifetiyle, banka görevlisinin yardımı olmadan, kart sahibinin kendi hesabından para çekmesini sağlamaktadır.*” şeklinde açıklanmıştır. Banka müşterisi bu işlemleri, banka bilişim sisteminin bir unsuru olan ATM cihazı üzerinde, banka kartı ve

---

¹⁴⁸ **Demirbaş** Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009, s. 504; **Toroslu** Nevzat, Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara, 2008, s. 93; **Alacakaptan** Uğur, İşlenemez Suç, Ankara, Tarihsiz, s. 113; **Toroslu**, Cürümlerin Tasnifi, s. 61.

¹⁴⁹ **Soyaslan** Doğan, Teşebbüs Suçu, Ankara, 1994, s. 15.

¹⁵⁰ **Soyaslan**, s. 15.

¹⁵¹ Aynı yönde bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1025; **Tezcan/Erдем/Önok**, s. 781; **Yaşar/Gökcan/Artuç** s. 6799. Öğretideki bazı yazarlar ise bu suçun maddi konusunun failin sağladığı yarar olduğunu savunmaktadırlar. Bkz. **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 253; **Taşkın**, s. 65.

¹⁵² ATM kartı, bankamatik kartı kavramları da kullanılmaktadır. Ayrıca öğretide bu kartlara “*hesaba erişim kartları*” da denilmektedir. Bkz. **Çeker**, s. 35.

kendisine özgü belirlemiş olduğu şifre/parola aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Bir başka deyişle banka kartı, banka bilişim sistemi ile işlem yapmaya yetkili kişi arasında şifre/parola ile birlikte kimlik doğrulama işlevi görmektedir¹⁵³.

Banka kartı, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu¹⁵⁴ m. 3/1-d'de, "*Mevduat hesabı veya özel carî hesapların kullanımı dahil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlayan kart*" şeklinde tanımlanmıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere, banka kartının fiziki varlığı bulunması gerekmektedir.

Banka kartının mülkiyeti, bu kartı çıkaran bankaya ait olmakla beraber banka müşterisine sadece kullanım hakkı verilmektedir. Banka kartının ön yüzünde ait olduğu kurumun ayırıcı işaretleri, kullanıcının adı soyadı, kart numarası ve kartın geçerlilik süresi bulunmakta; kartın arka yüzünde ise kart ve kullanıcıya ait bilgilerin sayısal veri halinde bulunduğu manyetik şerit yer almaktadır¹⁵⁵.

Banka kartı, ATM cihazları vasıtasıyla birçok bankacılık işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamanın yanında, ayrıca ödeme aracı olma özelliğine de sahiptir. Gerçekten de günümüzde artık mal veya hizmet alımı sonucu ödeme konusunda, üye işyerleri banka kartı hamillerine şifre/parolalarını kullanmak suretiyle ödeme imkânı tanımaktadır. Ancak banka kartını kredi kartından ayıran en önemli unsur, banka kartı ile ödemede banka tarafından müşterisine bir kredi olanağı sunulmamakta, ödeme direkt olarak banka müşterisinin mevduat hesabı üzerinden düşülmektedir. Yani banka kartı ile ödeme yapılabilmesi için mutlaka banka müşterisinin mevduat hesabında söz konusu ödeme tutarına karşılık gelen paranın mevcut olması gerekmektedir.

---

¹⁵³ Nitekim BDDK'nın çıkarmış olduğu Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ (Resmi Gazete T. 14.09.2007, S. 26643)'de, kimlik doğrulamada bu unsurların kullanılması zorunluluğu belirtilmiştir. m. 32/5: "*Müşterilere uygulanan kimlik doğrulama mekanizması birbirinden bağımsız en az iki bileşenden oluşur. Bu iki bileşen; müşterinin "bildiği", müşterinin "sahip olduğu" veya müşterinin " biyometrik bir karakteristiği olan" unsur sınıflarından farklı ikisine ait olmak üzere seçilir. Müşterinin "bildiği" unsur olarak PIN bilgisi gibi bileşenler, "sahip olduğu" unsur olarak ATM kartı gibi bileşenler kullanılabilir. Bileşenler tamamen müşterinin şahsına özgü olmalı ve bunlar sunulmadan kimlik doğrulama gerçekleştirilememeli, hizmetlere erişim sağlanamamalıdır.*".

¹⁵⁴ Resmi Gazete T. 01.03.2006, S. 26095.

¹⁵⁵ **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 170-171.

Kartı çıkaran kurum tarafından mülkiyeti kendisine ait olmak üzere, belirli bir limit dahilinde üye işyerlerinde mal ve hizmet satın alma ile nakit çekme yerleri veya otomatik para ödeme makinelerinden nakit çekimlerinde kullanılmak üzere kart hamillerine verilen karta kredi kartı adı verilmektedir¹⁵⁶. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere kredi kartı bir ödeme aracıdır. Kredi kartının işlevi TCK m. 245'in gerekçesinde, “*Kredi kartları ise, banka ile kendisine kart verilen kişi arasında yapılmış bir sözleşme gereğince, kişinin bankanın belirli koşullarla sağladığı kredi olanağını kullanmasını sağlayan araçtır.*” şeklinde açıklanmıştır. Kredi kartı hamili, kredi kartını ibraz ederek nakit ödeme belgesini¹⁵⁷ imzalamak veya kredi kartına ait şifre/parolayı girmek suretiyle, satın aldığı malın bedelini veya sunulan hizmetin karşılığını ödemekten o an için kurtulur. Bu harcamadan doğan borç, kart hamili tarafından alışveriş yapılan üye işyerine değil, kartı çıkaran kuruma ödenir. Böylece kart hamili, yanında para taşımaktan kurtulmanın yanı sıra, alışveriş ile borcun ödenmesi arasında geçen sürede faizsiz bir krediden yararlanmış olur¹⁵⁸.

Kredi kartı, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 3/1-e’de “*Nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarası*” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere, kredi kartının işlevlerini yerine getiren fiziki varlığı bulunmayan kart numarası da bu suçun maddi konusunu oluşturabilecektir. Özellikle firmaların teknolojik gelişmeler ışığında ürün satışlarını elektronik ortamlara aktarmaları, kredi kartlarının bu ortamlarda yapılan alışverişlerde kullanılmasının yaygınlaşması sonucunu doğurmuş, bu durum yasa koyucuyu, böyle bir tanımlamada bulunmaya sevk etmiştir. Fiziki anlamda kredi kartı bulunmasa da finansal işlemlerin gerçekleştirilmesine olanak sağlayan bu

---

¹⁵⁶ **Teoman**, s. 6-7.

¹⁵⁷ 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 3/1-l’de, nakit ödeme belgesi, “*Bankalarca veya yetkili üye işyerlerince banka kartı veya kredi kartı hamiline yapılan nakit ödemelerde düzenlenerek, kart hamilinin kimliğinin bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemle belirlendiği haller dışında kart hamili tarafından imzalanan belge*” şeklinde tanımlanmıştır.

¹⁵⁸ **Çeker**, s. 33.

numaralar “*karta ilişkin hassas veri*”¹⁵⁹ olarak kabul edilmektedir. Uygulamada özellikle internet üzerinden alışverişlerde ya da değişik kanallardan(internet, telefon, faks vb.) mal siparişinde bulunulmasında kredi kartı numarasının, dolayısıyla karta ilişkin hassas verinin ödeme için kullanıldığı görülmektedir.

Nihayet, asli kredi kartı hamilinin sözleşme şartlarına göre ve asli kartın limiti dahilinde, kredi kartı hamilinin yakınları (eş, çocuk, kardeş gibi) tarafından kullanılmak üzere düzenlenen¹⁶⁰ “*ek kart*” da bu suçun maddi konusunu oluşturabilecektir.

2. Fail-Mağdur

a. Fail

Fail suçun aktif sujesini oluşturmaktadır. Suç tipinde düzenlenen “*her kim*”, “*kimse*”, “*...kişi*” gibi ibareler suçun failini işaret etmektedir. Her suçun mutlaka bir faili, yani o suçu oluşturan fiili işleyen bir kişi vardır¹⁶¹. 5237 sayılı TCK m. 37’de fail, suçun kanuni tarifindeki fiili gerçekleştiren kişi olarak tanımlanmıştır. Bu açıklamalar ışığında TCK m. 245/1’deki suça bakılacak olursa, bu suçun faili herkes olabilir. Suçun faili olabilmek için herhangi bir şart aranmamıştır. Bu anlamda, bu suçun faili olabilmek için mutlaka uzmanlık seviyesinde bir bilişim sistemi bilgisine sahip olmak gerekmemektedir¹⁶². Ancak kredi kartının fiziki varlığı olmayan kart numarası olarak tanımlanması ve bu karta ait hassas verilerin dijital ortamda kullanılarak alışveriş yapılabilen olması, failin kartı ele geçirmesi bakımından uzman olmasa da belli bir bilişim düzeyi gerektiren yöntemleri de kullanması

---

¹⁵⁹ 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun ilgili maddelerine dayanılarak çıkartılan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik (Resmi Gazete T. 10.03.2007, S. 26458) m. 4/1-ç’de Kartlara İlişkin Hassas Veri, “*Banka kartı veya kredi kartı üzerinde yer alan ve ele geçirilmesi durumunda finansal işlem gerçekleştirmede kullanılacak bilgi setini/setlerini, ve ayrıca kart hamili doğrulamada kullanılan ve gizli kalması gereken PIN bilgisi*” şeklinde açıklanmıştır.

¹⁶⁰ **İşgüzar**, s. 44; **Çeker**, s. 42; **Teoman**, s. 55.

¹⁶¹ **Koca Mahmut/Üzülmez İlhan**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010, s. 150; **Hafizoğulları Zeki/Özen Muharrem**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010, s. 393.

¹⁶² **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 252.

ihtimalini doğurmuştur. Gerçekten de fail kartın ele geçirilmesinde phishing¹⁶³, pharming¹⁶⁴ yöntemleri ile keylogger¹⁶⁵, screenlogger¹⁶⁶ yazılımı yerleştirme vb. gibi bilişim konusunda belli bir bilgi düzeyi gerektiren yöntemlere de başvurulabilir.

Suçun oluşabilmesi için gerekli yararın fail tarafından bizzat elde edilmiş olması gerekli değildir. Madde metninde “*kendisine veya başkasına yarar sağlarsa*” ifadesi bu gerekliliği ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca m. 245/4’de, failin mağdur ile arasındaki belirli akrabalık ilişkileri, şahsi cezasızlık sebebi olarak düzenlenmiştir¹⁶⁷. Burada değinilmesi gereken bir başka konu ise, tüzel kişilerin bu suçun faili olup olamayacağıdır. Bilindiği gibi tüzel kişilerin suç faili olup olamayacağı hususu öğretide tartışılmış, bu hususta lehte¹⁶⁸ ve aleyhte¹⁶⁹ düşünceler öne sürülmüştür.

---

¹⁶³ *Phishing* kısaca bankanızın, e-postanızın veya bunun gibi bilgi girmenizi gerektiren bir kuruluşun web sayfasının bir kopyasını yapıp kullanıcının hesap bilgilerini çalmayı amaçlayan bir internet dolandırıcılığı. İngilizce “balık tutma” anlamına gelen “fishing” sözcüğünün “f” harfi yerine “ph” harflerinin konulmasıyla oluşan terim. Bkz. **Eralp Özgür**, *Hukukçular İçin Bilişim Terimleri Sözlüğü*, Ankara, 2007, s. 112.

¹⁶⁴ *Pharming*, virüs veya zararlı programın bilgisayara gizlice yüklendiği, teknolojik olarak phishing’in gelişmiş formudur. Bu saldırı DNS(Domain Name System) odaklı olduğu için phishing’den daha tehlikelidir. **Brody Richard G./Mulig Elizabeth/Kimball Valerie**, “*Phishing, Pharming and Identity Theft*”, *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, Vol. 11, No. 3, 2007, s. 47.

¹⁶⁵ *Keylogger*(Tuş kaydedici), başkasının bilgisayarına yerleşerek, bu kişinin bilgisayar üzerinden tuşlamış olduğu şifre, kredi kartı numarası, güvenlik kodu vb. bilgileri kaydettikten sonra, bu bilgileri dolandırıcılıkta kullanacak kişilere gönderen yazılım şeklinde tanımlanabilir.

¹⁶⁶ *Screenlogger*(Ekran kaydedici), sanal klavyeden şifre girilirken kaydedilen ekran görüntülerini; yazılımı hazırlayan kişilere istenildiği anda, istediği oranda göndererek, kullanıcının sanal klavye kullanarak girdiği şifrelerin ele geçirilmesini sağlayan yazılım şeklinde tanımlanabilir. Bkz. **Yazıcıoğlu Yılmaz**, “*Dialler, Keylogger Programları-İnternet Bankacılığı Dolandırıcılığı*”, *Türkiye II. Bilişim Hukuku Sempozyumu*, Der: Mete Tevetoğlu, İstanbul, 2006, s. 80.

¹⁶⁷ TCK m. 245/4: “*Birinci fıkrada yer alan suçun;*
a)*Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,*
b)*Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin,*
veya evlat edinen veya evlâtlığın,
c)*Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,*
ararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.”.

¹⁶⁸ *Kangal*’a göre, tüzel kişinin bünyesinde bir suç işlendiği zaman, tüzel kişiliğe haiz şirket değil de, gerçek kişi cezalandırıldığında, kamuoyu açısından o gerçek kişinin cezalandırılmasının bir önemi olmamaktadır. Çünkü kamuoyunun gözünde, işlenen suçun gerçek faili şirkettir. Ayrıca, şirketin cezalandırıldığı durumlarda, şirketin kamuoyu önündeki imajı da zedeleneceğinden, şirketlerin sahip oldukları olumlu imajını korumak için suç işlemeyecekleri söylenmektedir. Bkz. **Kangal Zeynel T.**, *Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu*, Ankara, 2003, s. 148.

¹⁶⁹ *Özbek*’e göre, tüzel kişilerin ceza sorumluluğunun kabul edilmesi, ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine aykırıdır. Zira tüzel kişiler farazi(varsayılan) kişilerdir ve bu anlamda suç faili olarak kabul edilemezler. Çünkü; 1). Tüzel kişiler gerçek kişiler gibi suç işleyemezler. Suçu işleyenler tüzel kişinin yönetici veya temsilcileridir. Tüzel kişiler gerçek kişiler olmadıkları gibi hareket kabiliyetleri de yoktur. 2). Tüzel kişinin cezai sorumluluğu üçüncü kişinin fiilinden sorumlulukla eş anlamda olup, objektif sorumluluk yaratır. 3). Tüzel kişilerin sorumluluğu yüklenme yeteneği

5237 sayılı TCK'nin yürürlüğe girmesinden sonra, ceza sorumluluğunun şahsiliği başlıklı 20. maddesi ile birlikte tüzel kişilerin suç faili olamayacakları¹⁷⁰ ancak suç nedeniyle tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanabileceği düzenlenmiştir¹⁷¹. Sonuç olarak TCK m. 246 gereğince m. 245/1'de yer alan suçun işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbiri uygulanacaktır¹⁷².

---

bulunmadıkları gibi, anlama yani iradi olarak davranma yetenekleri de yoktur. Yine özgür iradeleri ve kendiliğinden nedensel değer taşıyan bir eylemde bulunması olanağı da bulunmamaktadır. 4). Tüzel kişiler kusurlu hareket edemezler. Bkz. **Özbek Veli Özer/Kanbur M. Nihat/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2011, s. 207; *İçel/Evik'e* göre, tüzel kişilik yapay nitelikteki bir topluluk olup, bu yapıyı temsil eden gerçek kişiler onun adına hareket etmektedirler. Yani ortaya çıkan irade aslında gerçek kişilere ait bir iradedir. Şayet bu iradeyi tüzel kişilik adına bünyesinde bulunan herkesi kapsayacak bir biçimde kabul edersek, cezaların bireyselliği ilkesiyle açık bir çelişkiye düşülür. Öyle ki, tüzel kişi adına kararı alan, kusurlu iradenin yanı sıra, karara katılmayan diğer üyeler de bu kapsamda cezalandırılabilir. Doğaldır ki, ceza hukukunun genel esasları bu sonuçlara izin vermez. Demek oluyor ki tüzel kişiler kusurlu hareket edemezler, anlama ve isteme yetenekleri yoktur. Bkz. **İçel Kayıhan/Evik A. Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler II, İstanbul, 2007, s. 56; *Özen'e* göre, suç faili ancak kendiliğinden iradi hareketi isteyerek dış dünyada değişiklik yaratabilen ve iradi hareketinin kusurlu olup olmadığı değerlendirilebilen gerçek kişi olabilir. Tüzel kişi tarafından işlenmiş gibi görülen suç, aslında tüzel kişinin organı olan gerçek kişi veya kişilerin eserlerinden başka bir şey değildir. Tüzel kişinin kast veya taksir şeklinde kusurlu davranışında söz edilmeyeceğinden, tüzel kişinin ceza sorumluluğunu benimsemek objektif sorumluluktur; hatta tüzel kişi iradesini organı veya temsilcisi olan gerçek kişi aracılığıyla gerçekleştirdiği için böyle bir sorumluluk üçüncü kişinin fiilinden sorumluluk anlamına gelecektir. Bkz. **Özen Muharrem**, "Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış", AÜHF, C. 52, S. 1, 2003, s. 69.

¹⁷⁰ Tüzel kişilerin suç faili olamayacakları 5237 sayılı TCK'de kabul edilmişken, Türkiye'nin 27.09.2001 tarihinde imzaladığı, 5065 sayılı ve 14.01.2004 tarihli kanun ile kabul ettiği *Avrupa Konseyi Yolsuzlukla Mücadeleye Dair Ceza Hukuku Sözleşmesi*'nde (Strazburg, 27.01.1999) yükümlülükler arasında, tüzel kişilerin ceza sorumluluğunun kabulü ve bu yönde düzenlemeler yapılması da yer almaktadır. Tüzel kişilerin cezai sorumluluklarının tanınması bakımından Avrupa Birliği kapsamında da çalışmalar yürütülmektedir. Zira "*Avrupa Birliği'nin Finansal Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Ceza Hukuku Düzenlemelerinin Corpus Juris'i*" adlı proje ile de, tüzel kişilerin cezai sorumluluklarının öngörüldüğü söylenmelidir. *Corpus Juris* m. 14'e göre:

"1. ...maddelerdeki suçlar, tüzel kişi veya birlik yararına organlarından biri, temsilcisi veya tüzel kişi veya birlik adına hareket eden veya hukuki veya fiili olarak topluluk adına karar verme yetkisine sahip olan diğer herhangi bir kişi tarafından işlendiği takdirde bu suçlardan tüzel kişiler ve hukuk süjesi olup kendine ait malvarlığı bulunan topluluklar da cezaen sorumludur..." **Keskin Serap/Kocasakal Ümit/Zafer Hamide**, Avrupa Birliği'nin Mali Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Ceza Hukuku Kuralları (Corpus Juris), Ankara, 2001, s. 66; **Erdem Mustafa Ruhan**, Avrupa Birliği Hukukunun Üye Devletlerin Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukuna Etkisi, Ankara, 2004, s. 182-183.

¹⁷¹ Madde gerekçesinde bu husus, "Özel hukuk tüzel kişilerinin suç faili sayılıp sayılmaması ile işlenen bir suçtan dolayı bunlar hakkında bir yaptırıma hükmedilmesi sorununu birbirinden ayırmak gerekir. Suç ve ceza politikası gereği olarak ancak gerçek kişiler suç faili olabilir ve sadece gerçek kişiler hakkında ceza yaptırımına hükmedilebilir. Bu anlaşılış, Anayasamızda da güvence altına alınan ceza sorumluluğunun şahsiliği kuralının bir gereğidir. Ancak, işlenen suç dolayısıyla özel hukuk tüzel kişileri hakkında güvenlik tedbiri niteliğinde yaptırımlara hükmedilebilecektir." şeklinde açıklanmıştır.

¹⁷² Söz konusu bu güvenlik tedbirleri TCK m. 60 gereği, iznin iptali ve müsadereidir.

b. Mağdur

Mağdur suçun pasif sujesini oluşturmaktadır. Suçun mağduru suçla korunmak istenen hukuki değer sahibi olan gerçek veya tüzel kişilerdir¹⁷³. Bir başka deyişle mağdur, belirli bir suç ile zarara uğratılan veya tehlikeye maruz bırakılan hak veya yararın sahibini belirten terimdir¹⁷⁴. Kanımızca öğretilerde her ne kadar tüzel kişilerin suç mağduru olamayacakları görüşü¹⁷⁵ bulunsa da, hukuk düzenince oluşturulmuş haklara ve borçlara sahip olabilen bu anlamda üyelerinden ayrı bağımsız malvarlıkları bulunan tüzel kişiler de yapılarına uygun düştüğü ölçüde¹⁷⁶, suç mağduru olabileceklerdir. Kural olarak her suçun bir mağduru vardır¹⁷⁷. Mağdur kavramının benzer kavram olan suçtan zarar gören kavramı ile farkının ortaya konulması özellikle zincirleme suç hükümlerinin ve etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması bakımından büyük önem arz eder. Mağdur ve suçtan zarar gören kavramları arasındaki temel fark, suçun mağduru, suçtan doğan ceza ilişkisinin tarafı olduğu halde, suçtan zarar gören kimse ancak hukuk ilişkisinin tarafıdır ve iddiası esas itibarıyla yalnız zarar ve ziyana ilişkin olup, hukuki nitelik taşımaktadır¹⁷⁸.

Gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu mağdur bakımından bir özellik göstermemektedir. Bu suçun mağduru herkes olabilir. Ancak burada değişik ihtimallerin değerlendirilebilmesi için “*kart hamili*”¹⁷⁹, “*kart çıkarıcı*

---

¹⁷³ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 198.

¹⁷⁴ **Dönmezer Sulhi/Erman Sahir**, Nazarı ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. II, İstanbul, 1999, s. 426.

¹⁷⁵ **Koca/Üzülmez**, s. 152-153.

¹⁷⁶ Kuşkusuz tüzel kişiler yapılarına uygun düşmeyen öldürme(TCK m. 81 vd.), yaralama(TCK m. 86 vd.) ve benzeri suçların mağduru olamayacaklardır.

¹⁷⁷ Bu konuda öğretilerde yer alan “*mağdursuz suç*” kavramına değinmekte yarar vardır. Aslında bu suçların da bir mağduru bulunmaktadır. Mağdursuz suçta aslında suçun faili kendi işlemiş olduğu suçun aynı zamanda mağdurudur. Bu suçlara uyuşturucu madde kullanma veya 765 sayılı TCK dönemindeki itiyadi sarhoşluk örnek gösterilebilir. **Özbek Veli Özer**, Ceza Hukukunda Suçtan Doğan Mağduriyetin Giderilmesi, Ankara, 1999, s. 320-321; **Sokullu-Akıncı R. Fusun**, Viktimoloji, İstanbul, 1999, s. 80, 82.

¹⁷⁸ **Dönmezer /Erman**, s. 427.

¹⁷⁹ 5237 sayılı TCK m. 245’de “*kart hamili*” terimi yerine, “*kart sahibi*” teriminin tercih edildiği görülmektedir. Ancak ismine kart düzenlenen kişi bu kartın mülkiyetine sahip değil, sadece kullanım hakkına sahiptir. Kartın asıl sahibi bu kartı çıkarıcı banka veya diğer finansal kuruluştur. Kartın mülkiyetinin bu kuruluşlara ait olduğu gerek kartın arka kısmında gerekse mevduat açtırma sözleşmeleri veya kredi kartı üyelik sözleşmelerinde ifade edilmektedir. Bu yüzden öğretilerde,

kuruluş” ve *“kartın kendisine verilmesi gereken kişi”* kavramları üzerinde durulmalıdır. Kart hamili, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 3’te, *“banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan gerçek veya tüzel kişi”* şeklinde tanımlanmıştır. Aynı maddede kart çıkaran kuruluş, *“Banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz bankalar ile diğer kuruluşlar”* şeklinde tanımlanmıştır. *“kartın kendisine verilmesi gereken kişi”* ise ne TCK’de ne de 5464 sayılı kanunda tanımlanmamıştır. Kanımızca kartın kendisine verilmesi gereken kişi, adına kart çıkarılması hususunda usulüne uygun olarak kart çıkarma yetkisine sahip kuruluşlara başvurmuş ancak henüz kartın zilyetliği kendisine geçmemiş yahut fizikî varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmemiş kişi ile özel düzenleme¹⁸⁰ gereği kartın kendisine teslimi zorunlu olan kişidir¹⁸¹. Zira kartın kendisine verilmesi gereken kişi esasen henüz banka veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanmaya başlamamış olan kişidir¹⁸².

Mağdur suçla korunmak istenen hukuki değer sahibi olan gerçek veya tüzel kişi olduğuna göre, öncelikle bu suçun mağduru, kartın kötüye kullanılması sonucu malvarlığında eksilme olan kart hamilidir¹⁸³. Ek kart hamili de, ek kart ile yapılmış olan harcamalardan sorumlu olacağından, bu suçun mağduru olabilecektir. Ek kartın kötüye kullanılması durumunda kanımızca ek kartın bağlı olduğu asıl kartın hamili suçtan zarar görendir¹⁸⁴. Asıl kartın rıza dışında kullanılması halinde ise bu eylem ek

---

mevzuatta birlik sağlanması ve daha doğru bir ifade olacağı gerekçesiyle maddede geçen *“kart sahibi”* ifadesinin *“kart hamili”* olarak değiştirilmesi gerekliliği dile getirilmiştir. Bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1030.

¹⁸⁰ Örneğin, 5464 sayılı BKKKK m. 8/6 uyarınca reşit olmayan kişiler adına çıkartılan ek kartların teslimi asıl kart hamiline yapılması gerekmektedir.

¹⁸¹ *Karagülmez*’e göre, *“kartın kendisine verilmesi gereken kişi”* kartın kullanıma hazır halde banka tarafından üretildikten sonra sahibine henüz verilmemiş aşamada, özellikle banka görevlileri veya teslimle görevli kişiler ve hatta kaybedilen kartı bulan kişi karşısında, adına kart çıkartılan kişiyi ifade eder. Bkz. **Karagülmez**, s. 263.

¹⁸² Eğer kişiye kartın zilyetliği geçmişse yahut kişi fizikî varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmişse, bu kişi kart hamili olacaktır. Zira ancak bu aşamalardan sonra kişi kart hamili tanımındaki *banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan kişi* olabilecektir. *Özbek*’e göre ise, *“kartın kendisine verilmesi gereken kişi”* esasen kart hamilidir. Bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1030.

¹⁸³ *Katoğlu* bu suçun kanunkoyucu tarafından topluma karşı suçlar altında düzenlendiği gerekçesiyle bu suçun mağdurunun toplum olduğunu, kart sahibi ve bankanın suçtan zarar gören olarak kabul edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bkz. **Katoğlu**, s. 37.

¹⁸⁴ *“Dairemizin yerleşmiş uygulamasına göre, ek kart hamili, asıl kart hamilinin yaptığı harcamalardan sorumlu değil ise de, kendi ek kartıyla yapılan harcamalardan sorumludur. Ancak asıl kart sahibi, kendi harcamaları yanında ek kart hamilinin yaptığı harcamalardan da*

kart hamilinin malvarlığında bir etki doğurmayacağından, ek kart hamili suçtan zarar gören olarak kabul edilemez.

Maddede kart hamilinin yanında, kartın kendisine verilmesi gereken kişiden söz edilmiştir. Bu bağlamda m. 245/1’de mağdur kavramı genişletilerek, sadece kart hamili değil, adına kart çıkarmaya yetkili kuruluşlarca kart üretilmiş olan ancak kart henüz eline ulaşmamış yahut fizikî varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmemiş kişi de koruma altına alınmıştır¹⁸⁵. Kartın kendisine verilmesi gereken kişinin kim olduğu her olay bakımından tespit edilmesi gereken bir konudur. Örneğin, reşit olmayan bir kişinin kullanımı için çıkartılan ek kartın teslimi, ek kartın bağlı olduğu asıl kart hamiline yapılacaktır¹⁸⁶. Bu durumda reşit olmayan bir kişi adına ek kart üretilmiş ancak henüz ek kart teslim edilmeden 3. kişiler tarafından söz konusu ek kart ile yarar sağlanmışsa, ek kartın dayandığı asıl kart hamili mağdur sayılacaktır. Adına ek kart çıkartılan reşit olmayan kişi ise, gerek henüz kart hizmetlerinden yararlanan kişi sıfatına sahip olmaması nedeniyle gerekse kartın kendisine verilmesi gereken kişi olmaması nedeniyle mağdur sayılmayacaktır. Kartın kendisine verilmesi gereken kişinin tespiti özellikle eylemin tipikliğini kaldıracak rıza bakımından önem arz edecektir¹⁸⁷.

---

sorumludur.” Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E. 1998/19-90, K. 1998/107, T. 11.2.1998.(www.kazanci.com.tr).

¹⁸⁵ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1030; *Taşkın*’a göre, kart henüz adına kart çıkarılan kişiye teslim edilmemiş olduğundan “*kartın kendisine verilmesi gereken kişi*” mağdur değil suçtan zarar görendir. Bu durumda mağdur bankadır. Bkz. **Taşkın**, s. 68. Ancak kanımızca bu görüşe katılmak mümkün değildir. Zira daha önce de belirttiğimiz gibi her ne kadar adına kart çıkarılmış kişinin özel hukuk anlamında sorumluluğu kartın zilyetliğinin kendisine geçmesi ya da fizikî varlığı bulunmayan kart numarasının öğrenilmesiyle başlasa da, yasa koyucunun iradesi “*kartın kendisine verilmesi gereken kişi*” nin mağdur kabul edilmesi gerektiği yöndedir. Çünkü gerçek bir banka veya kredi kartının bankaca üretildikten sonra henüz adına kart çıkarılan kişinin eline geçmeden kötüye kullanılması eylemi, “*kartın kendisine verilmesi gereken kişi*”nin rızası ile hukuka uygun hale gelecektir. Kart çıkaran kuruluşun rızası bu anlamda hukuka aykırılığı kaldırmamaktadır. Bu yüzden bu kuruluşların mağdur kabul edilebilmesi olanağı yoktur.

¹⁸⁶ 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 8/6: “*Kart çıkaran kuruluşlar, banka kartı ve kredi kartlarının asıl kart hamiline teslim edilmesini sağlayacak önlemleri almak, reşit olmayan ek kart hamilleri adına düzenlenen banka ve kredi kartlarının asıl kart hamillerine teslimini sağlamakla yükümlüdür.*”. Bu düzenlemeden çıkan sonuç reşit olan ek kart hamili adına düzenlenen kartların teslimi, adına ek kart çıkarılan kişi olacaktır.

¹⁸⁷ Maddede kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızasının aranması konusunda açıklamalar için, “*kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası*” başlığındaki açıklamalara bakılmalıdır.

Gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması durumunda, kartı çıkaran banka veya diğer finansal kuruluşların bilişim sistemi(ATM, POS, İnternet Şubesi...vs.) aynı zamanda kredi ve banka kartları kullanılmaktadır. Bu bağlamda her ne kadar banka veya diğer finansal kuruluşların mal varlığında bir eksilme söz konusu olmasa da, oluşan suç nedeniyle bu kuruluşların genel olarak bilişim sistemlerine ve kartlarına olan güvenin sarsılması ayrıca ticari itibarlarının zedelenmesi sonuçları ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerle kart çıkaran banka veya diğer finansal kuruluşlar “suçtan zarar gören” sayılmalıdır¹⁸⁸. Ancak Yargıtay bu durumlarda ilgili bankanın davaya katılmasına karar verilmesini yerinde görmemiştir¹⁸⁹.

---

¹⁸⁸ **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 253; **Tezcan/Erdem/Önok**, s.781; **Özbek** ise, suç dolayısıyla banka ya da finans kuruluşunun malvarlığında azalma olması ve sistemi kullanılarak ona olan güvenin sarsılması nedenleriyle, banka veya finans kuruluşunun bu suçun mağduru olduğunu belirtmektedir. Bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s.1029.

¹⁸⁹ “*Saniğin bankamatikte kurduğu tertibatla şikayetçinin kartının sıkışmasını sağlayıp yardım etme bahanesi ile şifresini de öğrenerek para çekmekten ibaret eyleminde suçtan doğrudan doğruya zarar görmeyen bankanın kamu davasına katılmasına karar verilerek ücreti vekaletle hükmolunması, yasaya aykırı...düzeltilecek onanmasına...karar verildi.*” Yargıtay 11. CD., T. 11.12.2007, 177-9139(**Parlar** Ali, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Ankara, 2011, s. 162); Benzer şekilde bir başkasının internet bankacılığı şifresini ele geçirerek, bu kişi hesabından havale yaparak haksız çıkar sağlama hallerinde de, banka bilişim sisteminin bir parçası olan internet şubesi kullanılmaktadır. Bu halde de bankaya ait internet şubesine olan güven sarsılmakta ve bankanın itibarı zedelenmektedir. Ancak Yargıtay bu halde ilgili bankanın suçtan zarar gören olarak davaya katılmasını hukuka uygun görmemiştir. “*Somut olayda ise; katılan İ... K.. adına A...bank Van Şubesinde açılan hesaba internet üzerinden girilerek, mevduatında bulunan paraların, fikir ve eylem birliği içerisinde hareket edip, ayırma kararı verilen sanıklar tarafından aynı tarihte Aydın ilinde sahte isimlerle açtırılmış üç ayrı banka hesabına havale edilerek, yine aynı tarihte bankalardan çekilmesinden ibaret eylemlerinin yarar sağlama unsuru da gözetilerek suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 (Ceza Genel Kurulunun 17.11.2009 tarih ve 2009/11-193, 2009/268 sayılı kararında açıklandığı üzere, 5237 sayılı Yasanın 142/2-e) maddesinde öngörülen ve teselsül eden bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturacağı gözetilmeden bilişim ve nitelikli dolandırıcılık suçlarından yazılı şekilde ayrı ayrı mahkumiyet hükmü kurulması, 2-Suçtan doğrudan zarar görmeyen A...bank ve İ...bankası AŞ.nin davaya katılmasına ve İ... Bankası AŞ. Lehine vekalet ücretine hükmolunması...yasaya aykırı olduğundan...bozulmasına...*” Yargıtay, 11. CD, E. 2009/20344, K. 2011/339, T. 25.01.2011, (yayımlanmamıştır).

3. Eylem

a. Hareket

Hareket, insanın dış dünyada beliren iradî davranışı olarak tanımlanır¹⁹⁰. Bu bağlamda suç yolu(iter criminis)'nin aşamalarını suç fikrinin ortaya çıkması, hazırlık hareketleri, icra hareketleri, suçun tamamlanması ve suçun sona ermesi şeklinde açıklarsak, cezalandırma konusunda ceza hukukunun inceleme alanını düşünceler dışında, dış dünyada değişiklik yaratan insan davranışları oluşturur. Bu nedenle suç yolundaki suç fikrinin ortaya çıkması aşaması hareket şeklinde dış dünyaya yansımadıkça ceza hukukunun müdahalesi dışında kalır. Ceza hukuku yönünden önem taşıyan hareket her hangi bir hareket değil, kanunun suç saydığı bir neticeye neden olan harekettir¹⁹¹.

TCK m. 245/1'de yer alan düzenlemeye bakıldığında, başkasına ait bir banka veya kredi kartının her ne surette olursa olsun ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması sonucu, kart sahibi veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın, bu kartların kullanılması veya kullandırılması yoluyla kendisine veya üçüncü bir şahsa yarar sağlamak suç olarak düzenlenmiştir. Maddede geçen “*her ne surette olursa olsun*” ifadesi çalışmanın suçların çokluğu(suçların içtimai) kısmında ele alınacağı için burada değinilmekle yetinilmiştir.

İlk fıkradaki düzenlemeye bakıldığında, suçun oluşması için birden fazla hareketin gerçekleşmesinin gerektiği görülmektedir. Bu hareketlerden ilki başkasına ait banka veya kredi kartını ele geçirme ya da elinde bulundurma, ikincisi ise bu kartların kullanılması veya kullandırılması ve nihayet sonuncusu kendisine ya da başkasına yarar sağlanmasıdır. Bu nedenle bu suç hareket sayısı bakımından çok hareketli bir suçların çeşidi olan birleşmiş hareketli suçtur. Yani tipte gösterilmiş olan birden fazla hareketin yapılması suçun oluşması bakımından zorunlu olup,

---

¹⁹⁰ Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 199.

¹⁹¹ Demirbaş, s. 208; Öztürk Bahri/Erdem Mustafa Ruhan, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, Ankara, 2011, s. 167; Koca/Üzülmez, s. 157.

hareketlerden yalnız birinin yapılması suçun oluşması için yetmez¹⁹². Hareketin önemine göre ise bu suç serbest hareketli bir suçtur. Zira madde düzenlemesinde kullanmak veya kullandırmak terimlerine yer verilmişse de bu hareketin ne şekilde yapılacağı özel olarak belirlenmemiştir¹⁹³. Öncelikle başkasına ait banka veya kredi kartının ele geçirilmesi ya da elinde bulundurulması hareketlerini, m. 245/1 açısından hazırlık hareketi saymak gerekecektir¹⁹⁴. Gerçekten de gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılabilmesi için failin bir şekilde bu kartları ele geçirmesi ya da elinde bulunduruyor olması gerekmektedir. Ancak bu suçun icrası kullanma veya kullandırma ile ya da bu hareketlerle zorunlu bir bağlantı içinde olan hareketler gerçekleştiği anda başlamış sayılacaktır. Söz gelimi kartın ATM'ye yerleştirilmesi, kartın ödeme için satış görevlisine uzatılması ve benzeri gibi. Bu açıklamalardan sonra madde düzenlemesindeki hareketler ayrı başlıklar halinde incelenmelidir.

aa. Başkasına Ait Kartı Ele Geçirme veya Elinde Bulundurma

Gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçunun icrasına başlanabilmesi için kuşkusuz failin bir şekilde başkasına ait banka veya kredi kartını ele geçirmesi veya elinde bulundurması gerekmektedir. Madde düzenlemesindeki “*her ne surette olursa olsun*” ifadesi nedeniyle ele geçirme veya elinde bulundurma hareketlerinin ne şekilde gerçekleşmesi gerektiği konusunda bir özellik aranmadığı görülmektedir¹⁹⁵. Bu durumda failin banka veya kredi kartını bulması, çalması¹⁹⁶, gasp etmesi¹⁹⁷, alış veriş harcamalarını tahsil etmek için alması¹⁹⁸, ATM’de kartın

¹⁹² **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 208.

¹⁹³ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s.1034.

¹⁹⁴ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s.1031; **Taşdemir**, s. 326.

¹⁹⁵ *Artuk/Gökçen/Yenidünya*’ya göre, TCK m. 245/1’de kartın ele geçiriliş şekline önem verilmemesi ve suçun oluşabilmesi bakımından kartın rızaya aykırı olarak kullanılmasının yeterli görülmesi yerinde olmuştur. Bkz. **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, s. 735.

¹⁹⁶ “*Sanığın evinde kaldığı yakınının cüzdanından kredi kartını çalması eylemi TCK'nun 491/3. maddesindeki suçtu, bu kartla ATM'den para çekmesi ise 525/b-2. maddesindeki suçtu oluşturur.*” Yargıtay, 6. CD, E. 2003/558, K. 2004/4634, T. 13.4.2004. (www.kazanci.com.tr).

¹⁹⁷ “*Sanıkların silahla adı geçen yakınının içerisinde cep telefonu, 50,00.-TL para ve kimlik kartının bulunduğu çantasını zorla aldıklarının, daha sonra da yakınlara F. A. ve Y. Ö.'nün özgürlüklerini yanlarında alıkoymak suretiyle iki saat kısıtladıklarının ve yakınlara F. A.'dan zorla alıp şifresini öğrendikleri banka kartıyla bankamatikten 300,00.-TL'sini çektiklerinin anlaşılması karşısında; yakınlara Y. Ö.'ye yönelik eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nun 149/1- (a,c); yakınlara F. A.'ya yönelik aynı Kanununun 245 ve her iki yakınlara yönelik alıkoyma eylemlerinin anılan Yasanın 109.maddelerine uyan suçları oluşturduğu gözetilmeden, yakınlara yargılama aşamasındaki sanıkları cezadan kurtarmaya yönelik açıklamasına üstünlük tanınarak ve yağma suçunun*

sıkışmasını sağlayan tertibat kurması, adına kart düzenlenmesi uygun bulunan kişiye kartın teslimi için alması, kartın iptal edilmesi için alması¹⁹⁹ durumları arasında bir fark yoktur.

Her ne kadar ele geçirme ve elinde bulundurma hareketlerinin farkını ortaya koymak bakımından, elde bulundurmanın ele geçirmeden sonraki bir süreci anlatmakta olduğu ifade edilmişse de²⁰⁰, kanımızca bu ayırımın pratikte bir önemi yoktur. Failin bir şekilde başkasına ait banka veya kredi kartını, kullanmak veya kullandırmak üzere elde etmiş olması yeterlidir²⁰¹. Yine de ele geçirmek veya elinde bulundurma hareketlerinin farkının ortaya konulması gerekirse, madde gerekçesi de göz önünde bulundurulduğunda kanımızca *ele geçirmek*, kartın failin aktif bir hareketi (örneğin, kartın çalınması, gasp edilmesi, düzenekle ele geçirilmesi, internet üzerinden kredi kartı bilgilerinin değişik yöntemlerle öğrenilmesi, kartın bulunması...vs.) sonucu failce elde edilmesidir. *Elinde bulundurma* ise kartın, failin aktif bir hareketi bulunmaksızın, sözleşme veya görev gereği(kartın teslimi konusunda kurye şirketleri ile kart çıkaran kuruluşlar arasındaki sözleşme nedeniyle kargo, PTT veya dağıtım görevlilerinin kartı elinde bulundurması...vs.) ya da kart hamilinin iradesi sonucu(ödeme yapmak amacıyla kartın satış görevlisine verilmesi,

---

unsurları olduğu gerekçesiyle yazılı biçimde ayrı ayrı beraatlerine karar verilmesi...bozmayı gerektirmiş..." Yargıtay, 6. CD, E. 2007/14075, K. 2008/13647, T. 17.6.2008. (www.kazanci.com.tr).

¹⁹⁸ "Sanığın, müdahile ait benzin istasyonunda çalışmakta olduğu, farklı tarihlerde işyerine ait peşin mal satışlarından elde ettiği paraları mal edindiği, bu suretle müdahile karşı emniyeti suistimal suçunu işlediği; ayrıca bu suçtan dolayı takibata uğramamak için mağdurların kredi kartları ile bu işyerinden yaptıkları alışverişlerinde, kredi kartlarını habersizce ikinci kez bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistem olan post cihazından geçirerek silip, harcama makbuzlarına sonraki yaptığı peşin satışlardan tahsil ettiği paralardan mal edindiği miktarları yazıp, imzalarını taklit etmek suretiyle bankadaki hesaplarından müdahil tarafa ödemeler yapılmasını sağlamak suretiyle yararlandığı anlaşıldığına göre, sanığın TCK.nun 510, 80 ve 525/b maddesinin 2. bendi, 80. maddelerine uyan iki ayrı fiilden dolayı ayrı ayrı mahkumiyeti gerekir." Yargıtay, 11. CD, E. 2002/4342, K. 2002/5394, T. 6.6.2002. (www.kazanci.com.tr).

¹⁹⁹ "İptal ettirilmesi için şikayetçi tarafından sanığa verilen banka kredi kartıyla değişik tarihlerde nakit para çekmekten ibaret eylemin bilişim suçunu oluşturduğu düşünülmeden yazılı şekilde hüküm kurulması yasaya aykırıdır." Yargıtay, 11. CD, E. 2001/8765, K. 2001/9224, T. 10.10.2001.(www.kazanci.com.tr).

²⁰⁰ Karagülmez, s. 262.

²⁰¹ Yaşar/Gökcan/Artuç'a göre, ele geçirme ile elde bulundurma arasındaki temel fark, mağdurun rızasıdır. Yazarlara göre ele geçirmede mağdurun rızasına aykırı olarak kart alınmakta iken, elinde bulundurma ise mağdurun rızasıyla elde bulundurma ifade edilmektedir. Yaşar/Gökcan/Artuç, s. 6803-6804.

internet aracılığıyla mail-order yöntemiyle yapılan alış-verişlerde kart bilgilerinin üye işyerine verilmesi...vs.) failin elinde bulunmasıdır.

Başkasına ait banka veya kredi kartını ele geçirme veya elde bulundurma hareketlerinin ayrı suçları oluşturması ve bu suçların TCK m. 245/1 ile içtima ilişkisi, bu bölümde tartışılmayıp bu hususlara suçların çokluğu bölümünde yer verilecektir. Bu açıklamalar ışığında banka veya kredi kartının ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması hareketi ikiye ayrılarak incelenmesi gerekmektedir. Bu hareketlerden ilki kartın fiziki anlamda ele geçirilmesi veya elde bulundurulması hareketi, ikincisi ise kart bilgilerinin ele geçirilmesi veya elde bulundurulması hareketidir.

aaa. Kartın Fizikî Anlamda Ele Geçirilmesi veya Elde Bulundurulması

Daha önce de belirtildiği gibi, fiziki varlığı bulunan başkasına ait banka veya kredi kartının kullanılmak ya da kullanılmak üzere değişik şekillerde ele geçirilmesi veya elde bulundurulması mümkündür. Bunlar ATM önünde kart hamilinin yanıtılması sonucu kartı ele geçirme, kartların çalınması ya da gasp edilmesi sonucu ele geçirme, kart hamilinin rızası ile elde bulundurma, akrabalarının ölmesi sonucu bu kişilere ait maaş kartlarını elinde bulundurma, adına kart düzenlenmesi uygun görülmüş kişilere teslim için elinde bulundurma, kartın bulunarak ele geçirilmesi ve benzeri şekillerde gerçekleşebilir. Bu durumda banka veya kredi kartı fiziki anlamda failin eline geçmişse de, fail bu kartları mutlak anlamda fiziki olarak kullanmak zorunda değildir. Zira fail ele geçirmiş olduğu kredi kartı bilgilerini kullanarak internet üzerinden mal veya hizmet alımı gerçekleştirmek suretiyle de bu kartı kullanabilir.

bbb. Kart Bilgilerinin Ele Geçirilmesi veya Elde Bulundurulması

aaaa. Genel Olarak

5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nda kredi kartı tanımının, “ *Nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarası*” şeklinde yapılması, m. 245/1'de yer alan suç bakımından kredi kartı numarasının da bu suçun konusu oluşturabileceğini göstermektedir. Özellikle kredi kartı üzerinde yer alan bilgilerin/numaraların e-ticarete mal veya hizmet alımı konusunda yaygın bir şekilde kullanılıyor olması, kredi kartı tanımının bu şekilde düzenlenmesi sonucunu doğurmuştur. Kuşkusuz kredi kartının fiziki olarak kullanılmadığı alışverişlerde(internet üzerinden yapılan alışverişler, mail veya telefon yoluyla siparişte bulunma ve benzeri) sadece kart numarasının üye işyerine iletilmesi, bu kart ile finansal işlemin gerçekleştirilebilmesi bakımından yeterli değildir. Finansal işlemin gerçekleştirilebilmesi açısından, kart numarası yanında ek bir güvenlik unsuru olarak kartın arka yüzünde genellikle imza kısmında yer alan numaraların son üç hanesi olarak belirtilebilecek, kredi kartı güvenlik kodunun da üye işyerine bildirilmesi gerekmektedir^{202 203}. Değişik kartlı sistem kuruluşlarına göre CVV2²⁰⁴, CVC2²⁰⁵ ya da CID²⁰⁶ isimlerini alan bu güvenlik kodları, kredi kartının fiziksel varlığı olmaksızın finansal işlemlerde kullanılması bakımından büyük önem arz etmektedir. Mevzuatımız açısından bakılacak olursa, kredi kartının fiziki anlamda kullanılmadan finansal işlemler için kullanılmasında kullanılan kart numarası ve kart güvenlik kodu(CVV2, CVC2, CID) “*karta ilişkin hassas veri*” olarak kabul edilmiştir. 5464 sayılı kanuna dayanılarak çıkartılan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında

---

²⁰² Kartın fiziksel anlamda kullanılmadığı ödemeler için kart güvenlik kodunun kullanılması zorunluluğu Ekim 2001 tarihinden bu yana devam etmektedir. Bkz. **Pano dergisi**, BKM yayını, Temmuz, 2001, s. 1.

²⁰³ Bu numaralar kart numarasında olduğu gibi kart üzerinde kabartma şeklinde yer almamaktadır.

²⁰⁴ “Card Verification Value” bu güvenlik kodu Visa kartlarında bulunan güvenlik kodudur.

²⁰⁵ “Card Validation Code” bu güvenlik kodu MasterCard kartlarında bulunan güvenlik kodudur.

²⁰⁶ “Card Identification Number” bu güvenlik kodu American Express kartlarında bulunan güvenlik kodudur. American Express kartlarında bu güvenlik kodu diğer kartlı sistem kuruluşlarında olduğu gibi üç haneli değil, dört hanelidir. Ayrıca farklı olarak bu kartlarda güvenlik kodu kartın ön yüzünde yukarıda bulunmaktadır. Bkz. http://en.wikipedia.org/wiki/Card_security_code (Erişim Tarihi: 28.08.2010).

Yönetmelik (Resmi Gazete T. 10.03.2007, S. 26458) m. 4/1-ç’de kartlara ilişkin hassas veri, “*Banka kartı veya kredi kartı üzerinde yer alan ve ele geçirilmesi durumunda finansal işlem gerçekleştirilmede kullanılacak bilgi setini/setlerini, ve ayrıca kart hamili doğrulamada kullanılan ve gizli kalması gereken PIN bilgisi*” şeklinde açıklanmıştır.

Başkasına ait internet bankacılığı şifresinin ele geçirilerek haksız çıkar sağlama durumlarında kanımızca fail tarafından gerçekleştirilen eylemler bakımından bir ayırmda bulunmak gerekecektir. Bilineceği gibi haksız olarak ele geçirilen başkasına ait internet bankacılığı şifresini kullanmak suretiyle, başkasına ait banka hesabından havale yoluyla kendisine veya başkasına yarar sağlama eyleminde Yargıtay Ceza Genel Kurulu bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun(m. 142/2-e) oluştuğuna karar vermiştir²⁰⁷. Başkasına ait internet bankacılığı şifresinin ele geçirilmesi durumunda, asıl internet bankacılığı kullanıcısının sahip olduğu banka mevduat hesapları, cari hesaplar veya kredi kartları görüntülenebilmekte ayrıca bu unsurlar üzerinde finansal işlemler yapılabilmektedir. Kanımızca kredi kartının ele geçirilmiş ya da elde bulundurulmuş sayılabilmesi, başkasına ait internet bankacılığı şifresinin haksız şekilde ele geçirilmesi durumunda da gerçekleşmektedir. Zira fail başkasına ait internet bankacılığı şifresini ele geçirmekle birlikte aynı zamanda o kişinin sahip olduğu kredi kartı numaralarını da ele geçirmektedir. Bu anlamda fail başkasına ait internet bankacılığı şifresini kullanarak, o kişiye ait banka mevduattan havale yoluyla haksız çıkar sağlayabileceği gibi, kredi kartını kullanmak suretiyle de söz gelimi kendisine veya başkasına kontör yükleme, otomatik ödeme talimatı verme gibi- yarar sağlayabilecektir. Bu durumda

---

²⁰⁷ “*Sanığın; firari diğer sanık ile birlikte hareket ederek, daha önceden haksız bir şekilde ele geçirdikleri katılan firmanın internet bankacılık şifresini kullanmak suretiyle, banka şubesindeki hesabından 10.750 YTL 'yi, kendi adına açtırdıkları hesaba havale edip, aynı gün banka şubesinden çekmek şeklinde gerçekleştirdiği eylem, 5237 sayılı TCY'nin 142/2-e maddesinde düzenlenmiş bulunan "bilişim sistemi kullanılmak suretiyle hırsızlık" suçunu oluşturur.*” Yargıtay CGK. , E. 2009/11-193, K. 2009/268,T. 17.11.2009. Söz konusu eylemler açısından bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun oluşamayacağı, ancak m. 244/4’de yer alan bilişim sisteminin işleyişine veya verilere müdahale yoluyla haksız yarar sağlama suçunun oluşacağı yönde kararın eleştirisi için bkz. **Yıldız** Mehmet Emre, “*İnternet Bankacılığı Hakkında Yargıtay’ın 17.11.2009 Tarih, 2009/11-193 Esas Sayılı Kararının İncelenmesi*”, CHD, Y. 5, S. 14, Aralık 2010, s. 129-150.

başkasına ait kredi kartı ele geçirilmiş sayılacak ve m. 245/1'de yer alan suç gündeme gelebilecektir.

Kartı fiziki anlamda ele geçirmeksizin ya da elde bulundurmaksızın sadece finansal işlemlerde kullanılmak üzere kart bilgilerinin ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması genel olarak açıklandıktan sonra, kanımızca bu haller bakımından önem arz eden bazı durumların ayrıntılı olarak açıklanması gerekmektedir. Bu nedenle aşağıda kart bilgilerinin ele geçirilmesi veya elde bulundurulması açısından önem arz eden yöntemler incelenmeye çalışılacaktır.

bbbb. Kartın Ele Geçirilmesi veya Elde Bulundurulması Çeşitleri

(a)1. Phishing (Olta Saldırıları)

Bilişim suçlarında sosyal mühendisliğin²⁰⁸ bir türü olan phishing yönteminin Türkçe karşılığı olarak olta saldırısı²⁰⁹, sazan avlama²¹⁰, balık avlama²¹¹, şifre avcılığı²¹², yemleme-ortalama²¹³ gibi değişik kavramlar kullanılmaktadır. Phishing kelimesinin İngilizce "*password harvester fishing*" kelimelerinin kısaltılması sonucu oluştuğu²¹⁴ ya da 1980'de ilk kez psikolojik teknikler kullanarak kredi kartı

---

²⁰⁸ Bilişim suçlarında sosyal mühendislik, şifre kırıcının(*password cracker*) bir bilişim sistemine veya bilişim ağına erişim için ihtiyaç duyduğu bilgileri(kullanıcı adı, şifre....vb.) elde etmek için, bu bilişim sistemi veya bilişim ağının meşru kullanıcısı üzerinde psikolojik hile ve desise kullanımınıdır. Bkz. **Chin** Camile, "*Cybercrime and Cyberfraud*", in: The Internet Encyclopedia, Edit: Hossein Bidgoli, Vol. 1, A-F, New Jersey, 2004, s. 330. Benzer bir tanıma göre, sosyal mühendislik, bir bilgisayar korsanının, ilgilendiği bilgisayar sistemini kullanan veya yöneten meşru kullanıcılar üzerinde psikolojik ve sosyal numaralar kullanarak, sisteme erişmek için gerekli bilgiyi elde etme tekniklerine verilen genel addır. Bkz. **Canbek Gürol/Sağiroğlu Şeref**, "*Bilgisayar Sistemlerine Yapılan Saldırıları Ve Türleri: Bir İnceleme*", Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, C. 23, S. 1-2, s. 9.

²⁰⁹ **TBB**, Bankacılıkta Dolandırıcılık Eylemleri Tespit / Önleme Yöntemleri, Nisan, 2007, s. 11.

²¹⁰ **Canbek Gürol/ Sağiroğlu Şeref**, "*Kötücül ve Casus Yazılımlar: Kapsamlı Bir Araştırma*", Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Dergisi, C. 22, S. 1, 2007, s. 130.

²¹¹ **Yazıcıoğlu R. Yılmaz**, "*Hukukumuzda TCK'nun 243. Madde Kapsamında Bilişim Sistemine Girme Eylemi*", Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, 09-10 Ekim 2008, s. 71, 72.

²¹² **Soysal Tamer**, "*Elektronik Posta Yoluyla Kişilik Haklarına Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk*", Bilişim ve Hukuk, S. 1, 2006, s. 57.

²¹³ **Ulaşanoğlu M. Emin/Yılmaz Ramazan/Tekin M. Alper**, Bilgi Güvenliği: Riskler ve Öneriler, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Ankara, Ağustos 2010, s. 27.

²¹⁴ **Soysal**, s. 57.

bilgilerini elde eden Brien Phish'e bir atf olarak ortaya çıktığı belirtilmektedir²¹⁵. İnternetin geniş bir deniz ve kullanıcılarının da bu denizdeki balıklar olduğu var sayılırsa, finansal işlemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılan hassas bilgilerin(Örneğin, internet bankacılığı şifresi, kredi kartı bilgileri) ele geçirilmesi için kullanıcıların oltaya getirilmesi eylemleri phishing(olta saldırıları) olarak nitelendirilmektedir.

Phishing yöntemi, bir banka veya finans kurumundan gönderilmiş gibi görünen ve içerisindeki bağlantının açılması için kullanıcıları aldatıcı ifadeler bulunan e-postalarla bu e-postalardaki bağlantının yöneldiği sahte banka web sitelerinden oluşan bir aldatmaca tekniğidir²¹⁶. Bu yöntemin kullanılması yoluyla, saldırgan tarafından bilgisayar kullanıcısının iradesi değişik yöntemlerle etkilenmekte ve kullanıcıya ait finansal işlemler yapmaya yarayacak bilgiler elde edilmeye çalışılmaktadır. Bu bilgiler ise genellikle kredi kartı numaraları, kart güvelik kodu(CVV2, CVC2), kart şifreleri(PIN), internet bankacılığına girişte kullanılan numara ve şifreler olmaktadır. Saldırgan tarafından gönderilmiş olan e-mail kişileri sahte oluşturulmuş sitelere yönlendirecek bir link ya da URL²¹⁷ içerir²¹⁸. Bu linke tıklandığı anda kullanıcı banka veya diğer finans kuruluşlarının web adresleri ile bire bir oluşturulmuş sahte web adreslerine yönlendirilir. Güvenilir banka veya finans kuruluşunun web adresinde işlem yaptığını zanneden kullanıcı, istenilen bütün bilgileri şüpheden uzak bir biçimde belirtilen alanlara girer. Böylece saldırgan başkasına ait finansal işlemlerde kullanılabilecek bilgilerin hepsini elde etmiş olur.

Saldırganlar e-mailin gerçek ve güvenilir bir banka veya diğer finansal kuruluştan geldiğine ilişkin inandırıcılığını arttırmak için, mailde bu kurumların

---

²¹⁵ **Canbek/Sağiroğlu**, *Kötücül ve Casus Yazılımlar*, s. 130.

²¹⁶ **İlbaş Çığır**, “*Kişisel Verilerin Korunması*”, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, Bilişim ve Hukuk, C. 2, Ankara, 08-11 Ocak 2008, s. 308.

²¹⁷ URL (*Uniform Resource Locator*) web adreslerinin resmi ismidir. Her web sayfası sadece kendisine ait bir URL'ye sahiptir. Örneğin, <http://www.adalet.gov.tr/bakanlik/bakanlik.html> bir URL dir. **Eralp**, s. 138.

²¹⁸ Bu URL saldırganlar tarafından inandırıcılığı arttırmak için “https” ile başlar bir şekilde oluşturulabilmektedir. Zira “http” den sonra gelen “s” harfi, web adreslerinde “security” sözcüğünü temsil etmekte dolayısıyla web adresinin güvenli olduğunu işaret etmektedir. **Bayman İbrahim**, “*Phishing*”, UYAP Bilişim Dergisi, S. 4, Şubat 2010, s. 23.

internet adreslerindeki zemin renkleri ile kurumların logo ve işaretlerini kullanmakta, e-mail sonuna “Her hakkı A...bank A.Ş.’ye aittir. © 2010” gibi ifadeler eklemektedirler. Bu unsurlar kullanıcının kuşkulanması ihtimalini iyice azaltmaktadır. Bu görsel sebeplerle birlikte, kullanıcıyı belirli şekilde davranmaya iten asıl sebep ise, mailin içerdiği kullanıcıyı finansal bilgilerini ilgili alanlara girmeye yönlendiren açıklamalardır. Bu açıklamalar kullanıcıyı finansal bilgilerini saldırganın gösterdiği konuma girmeye iki noktada sevk etmektedir. Bu noktalardan ilki, kullanıcının belirli hizmetlerden yararlanmaya devam edebilmesi için ya da güvenlik açığı nedeniyle bilgilerini güncellemesi gerektiğini içeren açıklamalardır(Örneğin, kullanıcıya gelen mailde kullanıcının online bankacılık hizmet süresinin dolduğu ve bu hizmetten yararlanmaya devam edebilmek için hesabını tekrar aktif hale getirmesi gerektiğini içeren yönlendirmede olduğu gibi). Kullanıcıyı finansal bilgilerini saldırganın istediği yere girmesine sevk eden ikinci nokta ise, kullanıcının adına belli tutarın havale yapıldığını ya da belli bir imtiyaz veya ödül kazandığını içeren açıklamalardır. Burada da kullanıcı kendisine yarar sağlayan bu havale, imtiyaz veya yarara ulaşabilmek için saldırganın belirttiği alana finansal bilgilerini girmeye yönelebilmektedir. Sonuç olarak kullanıcının finansal bilgilerini vermeye zorlamada, kişinin belirli bir yarar elde etmek yönündeki eğilimi ya da belirli hizmetlerin kullanılmasına devam edilmesi veya güvenlik açığı endişeleri sömürülmektedir. Örnek bir phishing maili şu şekilde olmaktadır:

From: A..bank
To: e.....@deu.edu.tr
Date: 27/10/2010 14.46 PM
Subject: İnteraktif Bankacılık Hesabınız A...bank

A...BANK
KİŞİSEL & TİCARET HESABI
Güvenlik Alarmı

A...bank Online Bankacılık hesabınızın hizmet süresi dolmak üzeredir. Aşağıdaki linki kullanarak hesabınıza ulaşabilir ve hesabınızı tekrar aktif hale getirebilirsiniz.

<https://internetsube.a..bank.com.tr/>

Her hakkı A...bank A.Ş.’ye aittir. © 2010.”

Saldırgan kullanıcıyı inandırmak için göstermiş olduğu linkte de ilgili bankanın ismini kullanmaktadır. Ancak bu linke tıklama yapmadan mouse ile üzerine

gelindiğinde aslında bu linkin farklı bir adrese kullanıcıyı yönlendirmek üzere oluşturulmuş bir URL olduğu görülecektir.

Phishing(olta saldırısı) e-mail ile gerçekleştirilebileceği gibi, nakde yönelik kullanıcıyı aldatmak için oluşturulmuş siteler aracılığıyla da gerçekleştirilebilir. Örneğin kredi kartı borçlularını aldatmak üzere oluşturulmuş bir web sitesinden, kredi kartı borçlarının banka faiz oranlarının çok altında ödendiğine ya da taksitlendirildiğine ilişkin açıklamalar sonucu, kullanıcıların kart bilgilerinin istenmesi durumunda bu yöntem kullanılmaktadır. Bu durumda borçları nedeniyle zor durumda olan kullanıcının ekonomik avantaj sağlama isteği sömürülmektedir.

(a)2. Pharming

Kişilerin finansal bilgilerini(banka hesap numaraları, şifre/parola bilgileri, kredi kartı ve CVV/CVC numaraları vb.) elde etmeye yönelik diğer bir yöntem ise pharming olarak karşımıza çıkmaktadır. Pharming DNS²¹⁹ odaklı bir saldırı biçimidir. Bu nedenle pharming, phishing(olta saldırısı) yöntemine nazaran teknolojik anlamda daha gelişmiş bir yöntemdir. Pharming yönteminde de kullanıcıya bir e-mail gönderilmektedir. Ancak zararın doğması için kullanıcının herhangi bir linke tıklaması ya da bir eki açması gerekmemektedir²²⁰. Sadece saldırganın yollamış olduğu e-mailin açılmasıyla birlikte zarar gerçekleşir. Zira saldırganın göndermiş olduğu e-mail kullanıcının bilgisayarına küçük yazılımlar yükleyen virüsler ya da truva atları(trojan horses) içerir²²¹. Yüklenen bu zararlı yazılımlarla birlikte kullanıcı, banka veya finansal kuruluşun gerçek web adresini

---

²¹⁹ “Domain Name System”. DNS (Alan adı sistemi), “adalet.gov.tr” örneğinde olduğu gibi insanlar tarafından kolay anlaşılabilir ve hatırlanabilir metinden oluşan web adreslerini, “128.205.202.194” şeklinde nümerik IP adreslerine çeviren ve kullanıcısını doğru konuma yönlendiren sistemdir. **Gupta Manish/Sharman Raj**, “*Pharming Attack Designs*”, in: Encyclopedia of Information Ethics and Security, Edit: Marian Quigley, New York, 2008, s. 521; Dünyada internet adresleri, IP (Internet Protocol) ismi verilen sayısal adresler ile alan adı (Domain Name) olarak adlandırılan ve insanlara bir anlam ifade eden kısaltmalardan meydana gelmektedir. Alan isimleri Amerika’da Ulusal Bilim Vakfı’nın (NSF) finansörlüğü ile çalışan Network Solutions Inc. (NSI) tarafından tahsis edilmektedir. **Avşar Zakir/Öngören Gürsel**, Bilişim Hukuku, İstanbul, 2010, s. 266.

²²⁰ Bu nedenle pharming yöntemine, “*yemsiz oltta saldırısı*” da denilmektedir. Bkz. **Gupta/Sharman**, s. 520.

²²¹ **Hicks Dawn**, “*Phishing and Pharming: Helping Consumers Avoid Internet Fraud*”, Communities&Banking, Sonbahar 2005, s. 29.

ziyaret etmek için tarayıcıya bu doğru adresi yazmasına rağmen, DNS bileşenlerindeki müdahale sonucu kullanıcı saldırganın istediği sahte web adresine yönlendirilir²²². Bir başka deyişle pharming saldırısında kişilerin finansal işlemlerde kullanılabilecek bilgilerini elde edebilmek için, internet trafiğini bir web adresinden sahte olarak oluşturulmuş diğer bir web adresine yönlendirmek için DNS(alan adı sistemi) bileşenlerinin manipüle edilmesi söz konusudur²²³. İlgili finansal kuruluşun web sitesiyle bire bir oluşturulmuş bu sahte siteye kullanıcının finansal işlemlerde kullanılabilecek bilgilerini girmesiyle saldırgan amacına ulaşmış olmaktadır. Kullanıcının aslında sahte sitede işlem yapmasına rağmen, tarayıcının adres çubuğunda erişilmek istenen banka veya finansal kuruluşun resmi web adresinin görülüyor olması pharming yönteminin fark edilmesini daha da zor hale getirmektedir²²⁴.

(a)3. Vishing (Ses Olta Saldırıları) ve Smishing (SMS Olta Saldırısı)

Phishing yönteminden geliştirilmiş diğer yöntemler Vishing²²⁵ ve Smishing²²⁶ olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yöntemlerden vishing yönteminde phishing ve pharming yöntemlerinde olduğu gibi saldırgan tarafından kullanıcıya bir e-mail gönderilmektedir. Vishing yönteminde de kullanıcının finansal bilgilerini vermeye zorlanmasında, kişinin belirli bir yarar elde etmek yönündeki eğilimi ya da belirli hizmetlerin kullanılmasına devam edilmesi veya güvenlik açığı endişeleri sömürülmektedir. Fakat vishing yönteminin phishingden farkı, kullanılan e-mailde kullanıcının sahte web adrese yönlendirilmesi için bir link veya URL bulunmaması bunun yerine kullanıcı tarafından aranması gereken bir telefon numarası içeriyor olmasıdır. Bu numara genellikle “444 1 XXX” şeklinde banka veya diğer finansal kuruluşların çağrı merkezleri numaralarına benzer numaralardan oluşmaktadır. Bu numaralar ise saldırganlar tarafından önceden kiralanmış bir yurtiçi VoIP²²⁷ hizmeti

---

²²² Milhorn H. Thomas, *Cybercrime: How to Avoid Becoming a Victim*, Florida, 2007, s. 167.

²²³ Gupta/Sharman, s. 520.

²²⁴ Newman Robert C. , *Computer Security: Protecting Digital Resources*, U.S.A., 2009, s. 34.

²²⁵ “Voice phishing”.

²²⁶ “SMS phishing”.

²²⁷ “Voice Over IP”. VoIP ses, belgegeçer ve ilgili hizmetlerin kısmen ya da tamamen paket anahtarlamalı Internet Protokolü şebekelerini kullanarak iletilmesidir. Bkz. **Telekomünikasyon Kurumu IP Hizmetleri Raporu**, “*IP Tabanlı Hizmetler: VoIP ve IPTV*”, s. 9.

için kiralanmış bir pbx hat olmaktadır²²⁸. Bir başka deyişle vishing yöntemi web adresi odaklı değil, VoIP kullanılarak icra edilen bir sosyal mühendislik yöntemidir²²⁹. Banka veya finansal kuruluş müşterisi bu numarayı aradığında bir banka veya finansal kuruluşun telefon şubesi şeklinde işleyen otomatik bir ses kaydı ile karşılaşmaktadır. Bu ses kaydındaki yönlendirmeler sonucu müşteri kuşkudan uzak finansal işlemlerde kullanılacak hassas bilgilerini tuşlayarak, bu bilgileri saldırganlara vermiş olmaktadır²³⁰.

Smishing (SMS olta saldırısı) ise SMS mesajlarının taşıdığı linklerle, Truva atı yüklü sitelere yönlendirme yapılmasıdır. Bu nedenle bu saldırının hedefi internete bağlanabilen mobil telefonlardır. Bu dolandırıcılık yönteminde olta saldırısının SMS aracılığıyla icra edilmesi söz konusudur²³¹. Bankacılık hizmetlerinin değişik dağıtım kanalları ile sunulması banka ve müşterilerine birçok avantaj sağlamakla birlikte, bünyesinde birçok güvenlik açıklarını da barındıran yeni riskler meydana getirmiştir. Mobil bankacılık²³² hizmetlerinde finansal işlemlerin SMS ve mobil telefonlar aracılığıyla gerçekleştiriliyor olması, saldırganların bu alana yönelmesine sebep olmuştur. Dünyadaki finansal kuruluşlar, SMS üzerinden hesaba erişim hizmetinde buldukları gibi, işlemler veya hesaptan çekilen fazla paralar gibi yapılan hesap faaliyetleri konusunda da müşterileri SMS ile uyarabilmektedirler²³³. Ülkemizde henüz müşterinin bilgilendirilmesi dışında çok yaygın olmayan bu hizmetler, ileride

---

²²⁸ **Şekercioğlu** Burak, “Yeni Sanal Dolandırıcılık Yöntemi Vishing(Voice Phishing)”, <http://www.sekercioğlu.eu/index.php/yeni-sanal-dolandiricilik-yontemi-vishing-voice-phishing/> (Erişim Tarihi: 20.05.2010).

²²⁹ **EUROPOL**, “High Tech Crimes Within The EU: Old Crimes New Tools, New Crimes New Tools”, Ağustos, 2007, s. 29.

²³⁰ Vishing yöntemi kullanılan bir olayda, Amerika’da Santa Barbara Bank&Trust müşterileri, hesaplarına bankaca saptanan yetkisiz erişim nedeniyle online banka sistemlerinin geçersiz olduğu yönünde mail almışlardır. Bu mailde banka müşterilerine banka hesap numaraları, kişisel erişim kodları ve diğer bilgileri isteyen otomatik bir ses kaydı içeren, yerel güney California alan kodlu bir telefon numarasının aranması yönünde açıklamalar yer almıştır. FBI tarafından ülke içinde ve dışındaki bilgisayarlardan bu dolandırıcılığın izi araştırılmış fakat FBI tarafından gerçekleştirilen bu faaliyet anına kadar bu telefon numarasının aktifliğine son verilmiştir. Bkz. **Milhorn**, 166-167.

²³¹ **Ulaşanoğlu/Yılmaz/Tekin**, s. 30; **EUROPOL**, *High Tech Crimes Within The EU*, s. 30.

²³² Mobil bankacılık, bankalar tarafından düşük maliyetle bankacılık hizmetleri vermenin bir yolu olarak kabul edildiğinden banka memurlarından cep telefonuna doğru bir dönüş vardır. ABD’deki bir numaralı mobil operatörü olan Cingular Wireless, müşterilerinin cep telefonlarından hesaplarını yönetmelerine olanak sağlayan mobil bankacılık hizmetini 2007 yılından itibaren sunmaya başlamıştır. **Sağiroğlu Şeref/Mohammed** Murad A. , “Mobil Ortamlara Yapılan Saldırılar Üzerine Bir İnceleme”, TÜBAV Bilim Dergisi, C. 2, S. 2, Y. 2009, s. 143.

²³³ **Sağiroğlu/Mohammed**, s. 143.

finansal işlemlerin de gerçekleştirilebileceği yeni ortamlar yaratacaktır. Mevzuatımız açısından bakıldığında, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından çıkarılan Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ²³⁴ m. 30/9 gereği, mobil iletişim cihazları üzerinden gerçekleştirilen internet bankacılığı işlemleri için bankalar müşterilerini bilgilendirme yükümlülüğü altındadır. Smishing yöntemi ile başkasına ait finansal işlemlerde kullanılacak kişisel bilgilerin ele geçirilmesi eylemleri, kuşkusuz gelecekte mobil bankacılık hizmetinin yaygınlaşmasına paralel olarak artacaktır.

(a)4. Zararlı Yazılımlar (*Malware*)

Finansal işlemlerde kullanılacak başkasına ait kredi kartı bilgilerinin ele geçirilmesi yöntemlerinden bir diğeri zararlı yazılımlar(*malware*) kullanılmasıdır. “Malware” terimi, İngilizce “*malicious*(kötü niyetli)” ve “*software*(yazılım)” sözcüklerinin birleşmesinden oluşan bir sözcük olarak karşımıza çıkmaktadır. İsminden de anlaşılacağı üzere kredi kartı bilgilerini ele geçirmede kullanılacak bu unsurlar bilgisayarın temel iki unsurundan yazılım(*software*) unsuru içinde yer almaktadırlar²³⁵. Kredi kartı bilgilerinin elektronik ortamda kullanılması ya da bulundurulması, kötü niyetli kişilerce bu bilgilerin ele geçirilmesi amacıyla değişik teknolojik yöntemler kullanılması sonucunu doğurmaktadır. Özellikle internetin anonim olması ve bu alanda bir üst otoritenin bulunmaması suç ve suçluluk açısından elverişli bir ortam oluşturmaktadır. Dış müdahalelere açık bu elverişli ortamda internet bankacılığı ve e-ticaret gibi temel unsurunu ekonomik değerlerin oluşturduğu yeni hizmetler sunulması, temelde bilişim sisteminin işleyişine ya da verilere müdahalede kullanılan zararlı yazılımların ekonomik unsurları ele geçirme eylemlerinde de kullanılması sonucunu doğurmuştur.

---

²³⁴ R.G., T: 14.09.2007, S. 26643.

²³⁵ Bir bilişim sisteminin temel unsurunu bilgisayar, bilgisayarın temel unsurunu ise donanım(*hardware*) ve yazılım(*software*) oluşturmaktadır. Donanım, bilgisayarın fiziksel yani somut kısımlarına verilen isimdir. Bu anlamda ekran, klavye, fare, sabit disk, RAM, mikroişlemci, kart okuyucu vb. elemanlar bilgisayarın donanım unsurunu teşkil eder. Yazılım ise, bilgisayarın donanım elemanlarını kullanmak için gereken, donanıma hayat veren tüm soyut unsurlardır. Bu anlamda, yazılım donanım elemanlarına nasıl hareket edeceklerini belirten komutlardır. Yıldız, dp. 29.

Esasen zararlı yazılımlar(*malware*) virüsler²³⁶, Truva Atları(*trojan horse*), solucanlar(*worms*)²³⁷, casus yazılımlar(*spyware*)²³⁸, tuş ve ekran kaydediciler(*keylogger, screenlogger*) gibi çok çeşitlilik arz etse de, finansal işlemlerde kullanılabilecek kredi kartı bilgilerinin ele geçirilmesinde Truva Atları ile tuş ve ekran kaydediciler ön plana çıkmaktadır. Truva Atı(*trojan horse*)²³⁹, kişilerin edinmek istedikleri yararlı bir yazılımın sistem dosyalarına eklenen²⁴⁰ veya saldırgan tarafından başka bir obje olarak görünmesi sağlanarak²⁴¹ indirilmesi sağlanan bilişim güvenliğine zarar veren yazılımlardır²⁴². Bu yazılımlar ilk başlarda uzaktaki bir bilgisayardaki verilerin kullanılmasında olduğu gibi hayatı kolaylaştırmak amacıyla tasarlanmış²⁴³ ancak daha sonra bir başkasına ait bir bilgisayara zarar vermede ya da verilere müdahalede bulunmada kullanılabileceği anlaşılmıştır.

Tuş kaydediciler(*keylogger*), kullanıcının klavye kullanarak girdiği bilgileri yakalayıp, tutan ve bunları saldırgana gönderen casus yazılımlardır²⁴⁴. İnternet üzerinden gerçekleştirilen finansal işlemlerde, özellikle internet bankacılığı ve kredi

---

²³⁶ Virüsler, kendi kendisini çoğaltabilen, kopyalarını çeşitli yöntemlerle başka bilişim sistemlerine ulaştırarak bu sistemleri de etkileyebilen yazılımlardır. **Değirmenci** Olgun, “*Bilişim Suçları*”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2002, s. 88.

²³⁷ Solucanlar bilgisayar ağları arasında herhangi bir donanıma veya yazılıma zarar vermeden dolaşabilen, kullanıcılardan bağımsız olarak kendilerini aktif hale getirebilen ve bir kopyasını ağa bağlı diğer bilgisayarlara bulaştırabilen programlardır. **Ulaşanoğlu/Yılmaz/Tekin**, s. 24; Solucanlar yayılmak için başka bir programa veya virüslerde olduğu gibi insan etkileşimine ihtiyaç duymayan, kendi kendini kopyalayarak çoğaltan bir yapı arz ederler. Bkz. **ENİSA(European Network and Information Security Agency)**, “*Information Security Awareness Programmes in EU*”, Eylül, 2006, s. 24; **Canbek/Sağiroğlu**, *Kötücül ve Casus Yazılımlar*, s. 124.

²³⁸ Casus yazılım, kullanıcılara ait önemli bilgilerin ve kullanıcının yaptığı işlemlerin, kullanıcının bilgisi olmadan toplanmasını ve bu bilgilerin kötü niyetli kişilere gönderilmesini sağlayan yazılım olarak tanımlanır. Casus yazılımlar, virüs ve solucanlardan farklı olarak hedef sisteme bir kez bulaştıktan sonra kendi kopyasını oluşturarak daha fazla yayılmaya ihtiyaç duymazlar. **Canbek/Sağiroğlu**, *Kötücül ve Casus Yazılımlar*, s. 125.

²³⁹ Bu yazılımlara “Truva Atı” isminin verilmiş olmasının nedeni, bu yazılımların Yunan mitolojisinde Troyalılar ile Akhalıların yaptığı savaşta, Akhalılarca Troyalılara hediye olarak sunulan büyük tahta atın kalenin içine alınması ve tahta at içine gizlenmiş askerlerin kaleyi içten fethetmesi olayı ile aynı mantıkta çalışıyor olmasıdır. **Evcî Özge**, “*Zararlı Yazılımlar*”, Bilişim ve Hukuk, S.1, 2007, s. 45; **Canbek/Sağiroğlu**, *Kötücül ve Casus Yazılımlar*, s. 125; **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 69-70.

²⁴⁰ **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 70.

²⁴¹ Örneğin; kullanıcı, hava durumu ile ilgili anlık bilgi veren bir program indirdiğini zannederken aslında bir “Truva yazılımını” indirmiş olabilir. **TBB**, Bankacılıkta Dolandırıcılık Eylemleri Tespit / Önleme Yöntemleri, Nisan, 2007, s. 8.

²⁴² Truva Atı(*trojan horse*) zararlı yazılımının değişik türleri için bkz. **Canbek/Sağiroğlu**, *Kötücül ve Casus Yazılımlar*, s. 125.

²⁴³ **Aslan Çiğdem**, “*Bilgisayarımızdaki Gizli Düşman*”, Bilişim ve Hukuk, S. 1, 2007, s. 38.

²⁴⁴ **Canbek/Sağiroğlu**, *Kötücül ve Casus Yazılımlar*, s. 126.

kartı ile alış veriş hallerinde, tuş kaydedici yazılımların kullanılmasıyla, bu hizmetleri kullanan kişilerin finansal işlemlerde kullanılabilecek bilgileri, kötü niyetli kişilerce ele geçirilebilmektedir. Bu yazılım bilgisayar klavyesinden basılan tüm tuş hareketlerini göstermekte ve bunları log.txt dosyasına kaydetmektedir²⁴⁵. Bu dosyada kaydedilen klavye hareketlerinin saldırganla yollanması ile saldırgan finansal işlemlerde kullanılabilecek hassas bilgileri ele geçirmiş olmaktadır. Bu tür yazılımlara karşı koyabilmek amacıyla “sanal klavye(virtual keyboard)²⁴⁶” kullanımı bir ek güvenlik unsuru olarak görülse de, tuş kaydedici yazılımlarla aynı mantıkta çalışan ekran kaydedici(screenlogger) yazılımlar bu güvenlik unsurunu aşmak için oluşturulmuştur. Ekran kaydedici(screenlogger) yazılımlar tuş kaydedicilerden farklı olarak, kullanıcının klavye hareketlerini kaydetmek ve bunları saldırganla göndermek yerine, kullanıcının ekran üzerindeki fare ile tıklamış olduğu görüntülerin resmini çekerek bunları kaydeder ve bu verileri saldırganla gönderir. Bir başka deyişle bu yazılımların temel işlevi, bilgisayar ekranındaki görüntüleri milisaniye milisaniye kaydederek kullanıcıların fare ile girmiş olduğu hassas bilgileri saldırganla göndermektir²⁴⁷.

(a)5. Bilgi Güvenliği Yükümlülüğüne Aykırı Davranılması

Gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçunda, banka veya kredi kartının ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması hareketleri açısından önem arz eden bir başka durum ise, karta ilişkin hassas bilgilerin kart çıkaran kuruluşlar ve üye işyerleri tarafından güvenliğinin sağlanmasıdır. Daha önce de belirtildiği gibi finansal işlemlerin gerçekleşmesinde salt kredi kartı üzerinde yer alan bilgilerin kullanılabilir olması²⁴⁸, fiziki anlamda kredi kartı güvenliğinin yanı sıra, kart üzerinde yer alan bilgilerin de güvenliğinin sağlanması ihtiyacını doğurmuştur.

---

²⁴⁵ Yazıcıoğlu, *Bilişim Sistemine Girme Eylemi*, s. 71.

²⁴⁶ Sanal klavye, bilgisayardaki fizikî klavye kullanılmaksızın ekranda oluşturulmuş klavye görseli üzerinde fare ile tıklamak suretiyle şifre,kod, kart numarası, CVC/CVV gibi hassas verilerin girildiği ek bir güvenlik önlemidir.

²⁴⁷ Yazıcıoğlu, *Bilişim Sistemine Girme Eylemi*, s. 72.

²⁴⁸ Bu husus 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 20. maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, “İşlemin niteliği nedeniyle harcama ve alacak belgesi düzenleme imkânı olmayan hallerde kartlar, hamil tarafından çeşitli iletişim araçları ile kart numarası bildirilmek veya imza yerine geçen kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici benzeri başka bir yöntemle işlem yapılmak suretiyle de kullanılabilir.”.

Bu bilgilerin güvenliğinin sağlanması, şüphesiz kartın ve karta ait bilgilerinin üretilmesinden kartın iptal edilmesi aşamasına kadar göz önünde bulundurulması gereken bir durumdur. Bir başka deyişle kartın ve karta ait bilgilerin finansal işlemlerde kullanma işlevini yerine getirebildiği her aşamada bu bilgilerin güvenliğinin sağlanması zorunluluğu bulunmaktadır. Bu zorunluluğu gözeterek kanunkoyucu kart üzerinde yer alan bilgilerin güvenliğinin sağlanması noktasında, kartı dolayısıyla karta ait bilgileri ihraç eden kuruluşlara(bankalar veya diğer finansal kuruluşlar) ve aynı zamanda kartın veya kart bilgilerinin kullanıldığı üye işyerlerine birtakım yükümlülükler düzenlemiştir.

Kart çıkaran kuruluşlar açısından bakıldığında 5464 sayılı BKKKK m. 8/5’de, “*Kart çıkaran kuruluşlar, kartların kullanılması bir kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa, bu tür bilgilerin gizli kalması amacıyla gerekli önlemleri almak ve harcama ve alacak belgesinin müşteri nüshası üzerinde ve yazışmalarda kart numarasının açıkça yer almasını engellemekle yükümlüdür.*” düzenlemesi yer almaktadır. Bu yükümlülük nedeniyle kart çıkaran kuruluşlar, üye işyerlerine tahsis etmiş oldukları POS cihazlarının ürettiği harcama belgelerinde, ATM’de kartla işlem yapıldığında kullanıcıya verilen makbuzlarda, kredi kartı hesap ekstresinde ve benzeri dökümanlarda karta ait hassas bilgilerin yer almasını önlemekle yükümlü tutulmuştur. Yine benzer bir şekilde 5464 sayılı BKKKK m. 23/2’de, “*Kart çıkaran kuruluşlar, edindikleri kişisel bilgileri gizli tutmak, kendi hizmetlerinin pazarlanması dışında başka amaçlarla kullanmamak ve kanunla yetkili kılınan kişi, kurum ve kuruluşlar dışında kalanların bu bilgilere ulaşmasını engellemek amacıyla gereken önlemleri almakla yükümlüdür.*” düzenlemesi karşımıza çıkmaktadır. Kart çıkaran kuruluşlara ait bu iki yükümlülüğe kasten aykırı hareket edilmesi eylemleri 5464 sayılı BKKKK m. 39/1²⁴⁹’de bağımsız bir suç olarak düzenlenmiştir. Bu yükümlülüklerle aykırı davranılması halinde kuşkusuz finansal işlemlerde kullanılacak karta ait bilgilerin ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması kolaylaşacaktır. Bu da gerçek bir banka

²⁴⁹ 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu m. 39/1:

“*Bu Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrası ve 23 üncü maddesi hükümlerine kasten aykırı hareket eden kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevlileri ve işlemi yapan kişiler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.*”.

veya kredi kartının kötüye kullanılması suçunun işlenmesini büyük oranda arttıracaktır.

Üye işyerleri açısından bakılacak olursa finansal işlemlerde kullanılacak karta ait hassas bilgilerin güvenliğinin sağlanması, üye işyerlerinde ve üye işyerleri tarafından oluşturulmuş ve finansal işlemlerin kart bilgileri kullanılarak gerçekleştiği sistemler açısından söz konusu olmalıdır. Bu zorunluluğu gözetken kanunkoyucu üye işyerlerini, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca çeşitli iletişim araçları yoluyla veya sipariş formu vasıtasıyla işlem yapılmasına olanak sağlamak üzere kuracakları sistemlerin güvenli bir şekilde çalışmasını temin etmekle yükümlü tutmuştur. Bir başka deyişle üye işyerleri, müşterilerinin fiziki anlamda kredi kartı kullanmaksızın değişik yöntemlerle(mail-order, telefon veya faks yoluyla mal siparişinde bulunma, e-ticaret) işyerlerinden yapacakları alışverişler için oluşturdukları sistemlerin güvenliğini sağlamakla yükümlü tutulmuştur. Zira bu sistemlerdeki güvenlik açıkları müşterilerin finansal işlemlerde kullanılacak kredi kartı bilgilerinin kötü niyetli kişilerin eline geçmesine yol açabilecektir. Finansal işlemlerde kullanılacak kart bilgilerinin güvenle saklanması yükümlülüğünü içeren diğer bir düzenleme ise aynı kanunun 23/1. maddesidir. Bu maddeye göre üye işyerleri, kartın kullanımı sonucunda kart ve kart hamili ile ilgili edindikleri bilgileri, kanunla yetkili kılınan kişi, kurum ve kuruluşlar hariç olmak üzere kart hamilinin yazılı rızasını almadan başkasına açıklayamaz, saklayamaz ve kopyalayamaz. Ayrıca üye işyerleri, kart bilgilerini üye işyeri anlaşması yaptığı kuruluş dışındaki şahıs veya kuruluşlarla paylaşamaz, satamaz, satın alamaz ve takas edemez. Bu bağlamda örneğin, üye işyerinden alışveriş kart ile yapan müşterinin kartına ait finansal işlemlerde kullanılacak bilgilerin üye işyeri çalışanlarınca saklanması ya da kopyalanması durumunda, TCK m. 245/1 anlamında başkasına ait kart ele geçirilmiş ya da elde bulundurulmuş olmaktadır. Üye işyerleri açısından karta ait bilgilerin güvenliğinin sağlanması yönündeki m. 23/1'deki yükümlülükler kasten aykırı hareket edilmesi eylemleri 5464 sayılı BKKKK m. 39/1'de bağımsız bir suç olarak düzenlenmiştir. Üye işyerlerinde kartlara ait bilgilerin güvenliğinin sağlanmasına yönelik hükümler 5464 sayılı BKKKK'ya dayanılarak çıkartılan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında

Yönetmelik²⁵⁰,te de yer almaktadır. Bu yönetmeliğin 27/A maddesinin 5. fıkrasında, “...Üye işyerleri, POS'un üye işyeri anlaşması yapan kuruluş sistemleri ile bağlantısını sağlayan alt yapı üzerinde, kartlara ilişkin hassas veriyi tutan, işleyen veya kaydeden bir sistem kuramazlar...” düzenlemesi yer almaktadır.

bb. Banka veya Kredi Kartının Rıza Dışında Kullanılması veya Kullandırılması

aaa. Kart Sahibinin veya Kartın Kendisine Verilmesi Gereken Kişinin Rızasının Bulunmaması

Suçla korunan hukuki değer sahibinin ihlale rıza göstermesi durumunda bu rızanın fiili hukuka uygun hale getirmesine ilgilinin rızası denir²⁵¹. Rızanın hukuka aykırılığı ortadan kaldırabilmesi ilgilinin üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabileceği bir hakkın var olması ve ilgili kişinin rıza açıklamaya ehliyetinin bulunması gerekmektedir. TCK m. 245/1’de suçun oluşabilmesi açısından rızanın bulunmaması suç tipinde açıkça düzenlendiği için, söz konusu rıza hukuka uygunluk sebebi değil, tipikliği kaldıran bir haldir. Bu nedenle TCK m. 245/1 çerçevesinde rıza kavramı hukuka aykırılık unsuru altında değil, tipiklik içerisinde ayrı bir başlık altında incelenmiştir.

Daha önce de belirtildiği gibi gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçunun oluşabilmesi için, bir şekilde elde edilmiş olan banka veya kredi kartının ilgilinin rızası bulunmaksızın kullanılarak veya kullandırılarak yarar sağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan “*kullanma*” ve “*kullandırma*” eylemlerinin içeriğinin açıklanmasından önce, suçun oluşmasını engelleyecek olan “*rıza*” kavramı üzerinde durulmalıdır. Madde kapsamında rıza açıklamaya yetkili kişiler “*kart sahibi*” ve “*kartın kendisine verilmesi gereken kişi*” olarak belirtilmiştir. Kart sahibi²⁵², banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan gerçek veya tüzel

---

²⁵⁰ RG. T. 10.03.2007, S. 26458.

²⁵¹ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 309.

²⁵² Daha önce de belirtildiği üzere, kart hamili kartın mülkiyetine sahip olan kişi değil, kartı kullanma hakkına sahip olan kişidir. Kartın asıl sahibi kartı düzenleyen banka veya diğer finansal kuruluştur.

kişiyi dolayısıyla kart hamilini belirtmektedir. Kartın kendisine verilmesi gereken kişi ise adına kart düzenlenmesi uygun görülüş ancak henüz kartı teslim almamış ya da fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmemiş kişi ile özel düzenleme gereği²⁵³ kartın kendisine teslimi zorunlu olan kişidir. Çoğu halde kart sahibi ile kartın kendisine verilmesi gereken kişi aynı kişidir. Örneğin, kartla ödeme yapılması için kartın kasa elemanına verilmesinde, kartın kullanıldıktan sonra geri verilmesi gerekeceğinden ödemeyi gerçekleştiren kişi hem kart sahibi hem de kartın kendisine verilmesi gereken kişidir. Madde gerekçesinde²⁵⁴ kartın kendisine verilmesi gereken kişi açısından suçu oluşturan hareketlere örnek olarak, kartı sahibine vermekle görevli banka memurunun kartı kendi veya başkası yararına kullanması gösterilmiştir. Bu durumda eğer adına kart düzenlenmiş kişi kartı daha önceden kullanıyor idiyse, zaten kart hamili dolayısıyla kart sahibidir. Kanımızca madde gerekçesinde verilen örnek, kart adına düzenlenmiş olmakla beraber henüz kartı teslim almamış ya da kart numarasını öğrenmemiş olan kişiye teslimi zorunlu olan kartın, banka görevlilerince kötüye kullanılması durumunu karşılamaktadır. Esasen m. 245/1’de kart sahibinin yanında ayrıca kartın kendisine verilmesi gereken kişiye yer verilmesi de bu yüzdendir. Kanun koyucu adına kart düzenlenmesi uygun bulunan ancak henüz kartın hamili sıfatını almamış kişileri de koruma altına almak istemiştir. Bu nedenlerle kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası ancak banka tarafından kartın üretilmesi ile kartın ilgiliye teslimi arasındaki zaman diliminde gerçekleşen eylemler için gündeme gelebilecektir. Örneğin, üretilen kartın banka görevlisi tarafından kötüye kullanılması veya kartın bu kartı teslim ile görevli kişilerce (PTT görevlisi, kargo veya özel kurye şirketi elemanı vb.) kötüye

---

Bu nedenle m. 245/1’de belirtilen kart sahibinin rızasından anlaşılması gereken kart hamilinin rızasıdır. Bu bakımdan ilgili bankanın veya diğer finans kuruluşunun rızası suçun oluşumuna herhangi bir etki göstermemektedir.

²⁵³ 5464 sayılı BKKKK m. 8/6 uyarınca reşit olmayan kişiler adına çıkartılan ek kartların teslimi ek kartın bağlı olduğu asıl kartın hamiline yapılması gerekmektedir.

²⁵⁴ “Maddeye göre, aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilen hareketler bu suçu oluşturmaktadır:
1. Başkasına ait bir banka veya kredi kartının, her ne suretle olursa olsun ele geçirilmesinden sonra, sahibinin rızası bulunmaksızın kullanılması veya kullandırılması ve bu suretle failin kendisine veya başkasına haksız yarar sağlaması.
2. Aynı fiilin, aynı koşullarla sahibine verilmesi gereken bir banka veya kredi kartının bunu elinde bulunduran kimse tarafından kullanılması veya kullandırılması; söz gelimi kartı sahibine vermekle görevli banka memurunun kartı kendi veya başkası yararına kullanması.”.

kullanılması. Kartın ya da fiziki varlığı olmayan kart numarasının teslimi ile kişi zaten kanunun deyimiyle kart sahibi(kart hamili) olacaktır.

Kanımızca TCK m. 245/1’de kart sahibinin rızasının yanında, kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızasına yer verilmesi yerinde olmamıştır. Zira hayatın normal akışına göre kartı henüz teslim almamış bir kişinin kartı teslim ile görevlendirilmiş kişilere(banka görevlisi, PTT çalışanı veya özel kurye şirketi elemanı vb.) kartın kullanılması veya kullandırılması yönünde rıza göstermesi mümkün değildir. Zira adına kart düzenlenen kişi kartın üretilip üretilmediğini, dağıtım görevlilerine verilip verilmediğini hatta kartın hangi görevlide bulunduğu hususlarını bilebilecek durumda değildir. Ayrıca 5464 sayılı BKKKK m. 15/1’e göre²⁵⁵ kart hamilinin kartın kullanılmasından doğan sorumluluğu, sözleşmenin imzalanması ve kartın zilyetliğinin kendisine geçmesi veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmesiyle başlamaktadır. Buradan çıkarılacak sonuç, adına kart düzenlenen kişi sözleşme imzalamasına rağmen henüz kartı teslim almamışsa veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmemişse, kartın kullanılmasından sorumlu değildir. Bu durumda suçla korunan hukuki yararın sahibi yani malvarlığında eksilme olan taraf banka olmasına rağmen, rızası aranacak kişi adına kart düzenlenmesi uygun görülen kişi olmaktadır²⁵⁶. Esasen bu sonuca kart hamili tanımından yola çıkılarak da ulaşılabilir. Zira kartı teslim almamış veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmemiş kişi, henüz banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan kişi sıfatına dolayısıyla kart hamili sıfatına sahip değildir. Uygulamada özellikle kredi kartı taleplerinin T.C. kimlik no bildirmek ve aylık ortalama gelir beyan etmek şeklinde internet, SMS ya da çeşitli yollarla bankaya

²⁵⁵ “Kart kullanımından doğan sorumluluk, sözleşme imzalandığı ve kartın zilyetliğine geçtiği veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarasının öğrenildiği andan itibaren, kart hamiline aittir.”

²⁵⁶ 765 sayılı TCK döneminde de söz konusu eylemlerin bankaya yönelik olduğu vurgulanmıştır: “Özel hukuk tüzelkişisi olan C....Bank tarafından düzenlenen kredi kartlarının, adlarına düzenlenen kişilere teslim edilmeden, dağıtımını üstlenen şirket elemanı sanık tarafından ele geçirilip kullanıldığı bu durumda eylemin doğrudan bankaya yönelik ve TCY.nın 503/1 maddesine uygun nitelikte bulunduğu gözetilmeksizin yazılı şekilde 504/3. maddesiyle hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiş...” Y. , 6. CD. , E. 1999/2418, K. 1999/2370, T. 26.04.1999 (YKD. , C. 25, S. 6, Haziran 1999, s. 865); “Özel bankalarca düzenlenen kartların henüz sahiplerine teslim edilmeden çalınp kullanılması eylemi bankaya yönelik olup TCK.nun 503/1 ve 80. maddelerinde yazılı suçu oluşturur.” Y. , 6. CD. , E. 1998/12638, K. 1999/1628, T. 24.03.1999 (YKD. , C. 25, S. 7, Temmuz 1999, s. 1003); öğretide de bu eylemlerde kart henüz hamiline teslim edilmediğinden suçtan kart hamilinin zarar görmediği, zarar görenin banka olduğu savunulmaktaydı. Bkz. **Ekinci**, s. 103.

bildirildiği görülmektedir. Bankalar ise uygun gördükleri kişiler adına kredi kartı üretip, özel dağıtım şirketleri vasıtasıyla kredi kartı üyelik sözleşmelerini ilgiliye imzalattıktan sonra kartın teslimi yoluna gitmektedirler. Bir başka deyişle bu gibi durumlarda kredi kartının üretilmesi ve özel kurye şirketine teslimi, henüz kredi kartı talebinde bulunan kişinin herhangi bir sözleşmeye imzası olmadan gerçekleşmektedir. Bu durumlarda da eğer kart özel kurye elemanı tarafından rızaya aykırı olarak kullanılırsa, rızası aranacak kişi TCK m. 245/1'e göre, başvuruda bulunan kişidir. Bu durumda da, suçla korunan hukuki yararın sahibi ile kanunun mağdur saydığı kişi farklı olacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, TCK m. 245/1'de suçun oluşabilmesi açısından rızanın bulunmaması suç tipinde açıkça düzenlendiği için, söz konusu rıza hukuka uygunluk sebebi değil, tipikliği kaldıran bir haldir²⁵⁷. Bir başka deyişle rızada bulunabilecek ilgili kişilerin kartın kullanılması, kullandırılması ve sağlanacak yararın kapsamı yönündeki rızası, eylemi m. 245/1'de düzenlenen suç tanımına uymaktan çıkaracaktır. Burada üzerinde durulması gereken husus, söz konusu rızanın kartın kullanılmasına, kullandırılmasına ve sağlanacak olan yarara ilişkin olması gerektiğidir. Kart hamilinin kartın elde edilmesine ya da elde bulundurulmasına yönelik rızası tek başına kartın kullanılması suretiyle yarar sağlama eylemi bakımından suçun oluşumunu engellemez. Zira kart, iptal edilmek üzere, alış verişte ödeme için ve benzeri hallerde olduğu gibi kart hamilinin rızası ile de ele geçmiş ya da elde bulundurulmuş olabilecektir. Bu açıklamalar ışığında somut olayda rızanın bulunup bulunmadığı iki aşama ile değerlendirilecektir. Birinci aşamada kartın kullanılması veya kullandırılması yönündeki rızanın bulunup bulunmadığı, ikinci aşamada ise söz konusu rızanın sağlanmış olan yararı kapsayıp kapsamadığı değerlendirilecektir. Bir başka deyişle kartın kullanılması ya da kullandırılmasına yönelik rızanın tek başına varlığı yetmemekte, kartın kullanımı veya kullandırılması hareketlerinin rıza gösterilen sınırı aşmaması gerekmektedir. Bu sınırın aşılması durumunda m. 245/1 oluşacaktır. Kuşkusuz tipikliği kaldıran rızanın varlığı, kartın kullanılması veya kullandırılması hareketlerinden önce ya da en azından bu

---

²⁵⁷ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1033; **Yaşar/Gökcan/Artuç** s. 6804. Bazı yazarlar ise söz konusu rızayı hukuka aykırılığı kaldıran hal olarak incelemektedir. Bkz. **Dülger**, s. 261; **Taşkın**, s. 77.

hareketlerle eş zamanda bulunmalıdır. Bu bakımdan kartın kullanılması veya kullandırılması sonrasında gerçekleşen rıza m. 245/1'in oluşumuna etki etmez²⁵⁸.

bbb. Kartın Fizikî Anlamda Kullanılması veya Kullandırılması

Gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçunun oluşabilmesi için bu kartların bir şekilde ele geçirilmiş ya da elde bulundurulmuş olması yetmez, suçun oluşabilmesi için bu kartların kullanılması veya kullandırılması yoluyla yarar sağlanması da gerekmektedir. Zira m. 245/1'de yer alan suçun icra hareketleri, bu kartların kullanılması veya kullandırılması ile başlamaktadır. Kanun koyucu kartları ele geçiren veya elinde bulunduran kişinin kartları bizzat kullanmasının yanında, “*kullandırarak*” ifadesine yer vererek kartların bir başkasına kullandırılması yoluyla yarar elde edilmesini de madde kapsamına almıştır. Bir banka veya kredi kartının kullanılması, bu kartların fonksiyonlarını yerine getirmeye yönelik faaliyetlerde bulunulması şeklinde anlaşılması gerekir. Bu fonksiyonlar dışındaki kullanımlar m. 245/1 kapsamında düşünülemez. Bankacılık hizmetlerinin teknolojik gelişmelere dayalı olarak gün geçtikçe çeşitlenmesi, bu kartların da kullanım alanını genişletmektedir. Bu alanlarla sınırlı olmamak kaydıyla banka veya kredi kartlarının günümüzde yaygın kullanım alanları ATM'ler, üye iş yerlerindeki POS cihazları, internet ve kiosklar²⁵⁹dir. Bununla birlikte banka veya kredi kartının mutlaka bir bilişim sisteminde kullanılması zorunluluğunun bulunmadığı söylenmelidir. Örneğin, günümüzde kredi kartı ile ankesörlü telefonlar aracılığıyla

---

²⁵⁸ **Taşdemir**, s. 327; **Yaşar/Gökcan/Artuç**, s. 6805; farklı görüşte olan *Kurt*'a göre ise, rıza kartın kullanılmasından sonra da, bir başka deyişle icazet şeklinde de verilebilir. Yazara göre, babasının kartını rızasına aykırı olarak kullanan çocuğun eylemi babanın daha sonra vereceği rızayla hukuka uygun hale gelecektir. Bkz. **Kurt**, s. 194. Kanımızca bu durumda suç tamamlanmıştır ancak failin sıfatı gereği TCK m. 245/4 nedeniyle ilgili akraba hakkında cezaya hükümlenmez.

²⁵⁹ Kiosk bankacılığı, estetik ve ergonomik olarak dizayn edilmiş olan kabinlerin içine yerleştirilmiş bilgisayar aracılığı ile reklam, tanıtım veya bilgilendirme amacıyla kullanılan Kiosk'ların gerekli güvenlik şartlarının gerçekleştirilmesi ile birlikte görüntüleme veya bankacılık işlemi yapmak amacıyla kullanılmasıdır. www.denizbank.com ; Kiosk cihazlarında para çekmek veya yatırmak dışında hemen hemen tüm bankacılık işlemleri gerçekleştirilebilir. Bu cihaz ATM'den bu yönüyle ayrılmaktadır. Öncelikle banka müşterisi banka veya kredi kartının manyetik şeridini cihazda okutarak şifresini girer. Bununla birlikte işlem yapılabilen alana geçiş yapılmış olunur. Bu cihazlar son derece güvenlidir çünkü parasal bir işlem gerçekleştirildiğinde işlemi tamamlamadan hemen önce işlemlere başlarken kullanılan kartı bir kez daha okuyucudan geçirilmesi istenir. Ayrıca ekranın kullanımı için süre kontrolü vardır. Belirli bir sürenin geçmesi durumunda otomatik olarak sistemden çıkılır ve sisteme giriş için tekrar kartın okutulması ve şifrenin girilmesi gerekir. www.isbank.com.tr.

görüşme yapılabilmektedir. Bu anlamda başkasına ait kredi kartı ile rızaya aykırı olarak bu cihazlardan telefon görüşmesi yapılması durumunda da m. 245/1’de yer alan suç oluşacaktır.

aaaa. Adına Düzenlenen Kişiyeye Ulaşmayan Kartların Kullanılması ya da Kullandırılması

Herhangi bir şekilde ele geçirilmiş ya da elde bulundurulmuş kart çok değişik şekillerde kötüye kullanılabilir. Kötüye kullanma çeşitleri açıklanırken kartın üretilmesinden iptaline kadar geçen süreç dikkate alındığında, kuşkusuz ilk ihtimal kartın üretildikten sonra adına kart düzenlenmesi uygun bulunan kişiye teslim edilmeden kart sahibi dışındaki kişilerce kullanılması ya da kullandırılmasıdır. Bilindiği gibi bankalar üretmiş oldukları banka veya kredi kartını şubeler aracılığıyla teslim edebildikleri gibi, kartların dağıtımını ve teslimini için PTT, özel kargo ya da özel kurye şirketleri ile de anlaşabilmektedirler²⁶⁰. Kanun koyucu kartların bu aşamada kötüye kullanılması eylemlerini de, “*kartın kendisine verilmesi gereken kişi*” ifadesiyle TCK m. 245/1 kapsamında düzenlemiştir. Kanun koyucu adına kart düzenlenmesi uygun bulunan ancak henüz kartın hamili sıfatını almamış kişileri de koruma altına almak istemiştir. Bu bakımdan kartın, adına düzenlenmesi uygun görülen kişinin rızasına aykırı olarak banka görevlisi ya da kart dağıtım elemanları tarafından kullanılarak veya kullandırılarak yarar sağlanması halinde m. 245/1’deki suç oluşacaktır²⁶¹.

bbbb. Kredi Kartının Limit Üzerinde Kullanılması ya da Kullandırılması

Bilineceği gibi banka kartının işlevini yerine getirilebilmesi için kart hamilinin mevduat hesabında yapılacak işlem oranında karşılık bulunması

---

²⁶⁰ Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik m. 21/4’e göre, “*Kart çıkaran kuruluşlar, kartın basımı da dahil olmak üzere, kartın hamile teslimine kadar geçen süre içinde bilgilerin gizliliğini sağlayacak uygun kontrol ortamını tesis etmek ve olabilecek her türlü suistimale karşı gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.*”.

²⁶¹ 765 sayılı TCK döneminde bu tür eylemler için Yargıtay dolandırıcılık suçundan hüküm kurmaktaydı.

gerekmektedir. Kredi kartında ise, söz konusu işlem gerçekleşirken, daha önce kart sahibi ve kart çıkararan kuruluşun arasındaki sözleşme çerçevesinde belirlenen limitin²⁶² yeterli olup olmadığı, online olarak yetkilendirme(otorizasyon) işlemi ile tespit edilmektedir. Bu bakımdan gerçekleştirilmek istenen işlem kredi kartı hamilinin limitini aşıyorsa, sistem bu işleme onay vermeyecektir. Bu duruma rağmen belirlenen kart limitine aykırı olarak kart hamili tarafından mal veya hizmet alınması ya da nakit para çekilmesi durumunda cezai sorumluluğun doğup doğmayacağı önem arz etmektedir. Kanımızca kart çıkararan kuruluşça belirlenen limitin kart hamili tarafından aşılması mal veya hizmet alımı ya da nakit çekilmesi durumu üç halde incelenmelidir. 1. Kart hamilinin kredi kartını limit üzerinde kullanması ve bankanın bu işleme sessiz kalması. 2. Bilişim sistemine etki edilmek suretiyle, limitin bilişim sistemi tarafından olduğundan farklı algılanması sağlanarak kredi kartının limit üzerinde kullanılması. 3. Yetkilendirme(otorizasyon) aşamasında kaynaklanan hatadan faydalanarak kredi kartının limit üzerinde kullanılması. Birinci durum çoğunlukla kredi kartının ilk çıktığı dönemlerde mal veya hizmet alımının “imprinter²⁶³” cihazıyla gerçekleştirildiği işlemlerde söz konusu olmaktadır. Bu durumlarda *Dülger*'e göre²⁶⁴, yetkilendirme(otorizasyon) alışveriş işlemi gerçekleştirildikten sonra ve telefonla alındığı için, limitin aşılması hali banka tarafından öngörülen bir durum olduğu gerekçesiyle “ceza hukukuyla izin verilen risk²⁶⁵” kavramı ile suç oluşmamaktadır. *Bayraktar*'a göre²⁶⁶ ise, bu durumda failin kastından hareket etmek gerekmektedir. Şayet fail hata, kişisel dalgınlık veya unutkanlık nedeniyle limiti aşmışsa eylemi hukuki ihtilaf olarak değerlendirmek gerekir. Ancak bu durumların dışında failin kredi kartı limitinin çok üstünde, hatadan kaynaklanmayan bir tutum içinde işyerinden alışveriş yapması halinde işyeri sahibine

---

²⁶² 5464 sayılı BKKKK m. 9 : “Kart çıkararan kuruluşlar, kredi kartı almak isteyen kişilerin yasaklılık veya engel durumu, ekonomik ve sosyal durumu, aylık veya yıllık ortalama geliri, diğer kart çıkararan kuruluşlarca bu kişilere tahsis edilen kredi kartı limiti, bir model veya skorlama sistemi sonuçları, müşterini tanı ilkeleri ile 29 uncu madde çerçevesinde temin edilecek bilgileri dikkate alarak yapacakları değerlendirmeye istinaden kullanım limiti tespit etmek zorundadır.”

²⁶³ Imprinter, işyerinin kredi kartı kabul ederken kullandığı ve kredi kartının ön yüzündeki kabartma bilgileri satış belgesi üzerine geçiren mekanik cihazdır. Imprinter ile yapılan işlemlerde işyeri, bankanın kredi kartları provizyon servisini telefonla arayıp kart numarasını vererek işlem için onay talep eder. <http://www.bkm.com.tr/sozluk.aspx> (Erişim Tarihi: 11.05.2010).

²⁶⁴ *Dülger*, s. 183.

²⁶⁵ Ceza hukukuyla izin verilen risk kavramı için bkz. *Ünver Yener*, Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk, İstanbul, 1998, s. 8 vd.

²⁶⁶ *Bayraktar* Köksal, “Banka Kredi Kartları Aracılığı İle İşlenebilen Suçlar”, Hukuki Açından Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim, Bolu 1996, s. 57.

karşı dolandırıcılık suçunun meydana geldiği kabul edilecektir. Kanımızca kredi kartının limit üzerinde kullanılması eylemini 5464 sayılı BKKKK'nın ilgili hükümleri dikkate alınarak değerlendirmek gerekecektir. Kanunun geneline bakıldığında kart hamilinin yükümlülükleri arasında kart limitine uyma yükümlülüğünün düzenlenmediği görülmektedir²⁶⁷. Kart çıkaran kuruluşların yükümlülükleri arasında ise, kart limiti belirleme, talep olmadıkça limit artıramama gibi yükümlülükler düzenlendiği görülmektedir²⁶⁸. Ancak kanun koyucu kart hamili tarafından limitin aşılması halini öngörmüş olmalıdır ki, 5464 sayılı BKKKK m. 9/1'in son cümlesinde “*Kart hamillerinin harcamalarıyla kart limitlerini aşmaları halinde, aşılan miktara işlem tarihi ile ödeme tarihi arasındaki süre için, akdi faizden başka herhangi bir ücret talep edilemez.*” düzenlemesine yer vermiştir²⁶⁹. Bu düzenlemeden de anlaşılacağı üzere kart hamilinin limiti aşarak gerçekleştirdiği işlemlerde kart hamilinin limit üzerindeki tutarı ödeme yükümlülüğü ortadan kalkmamakta, özel hukuk anlamında bu tutarların faizi ile birlikte tahsili söz konusu olmaktadır. Bir başka deyişle üye işyerinin veya kart çıkaran bankanın herhangi bir zararı doğmamaktadır. Her ne kadar kart çıkaran kuruluşların yükümlülükleri arasında kredi kartının limiti oranında kullanılmasını sağlayacak mekanizmayı(otorizasyon/provizyon) oluşturma gerekliliği açıkça yer almasa da,

---

²⁶⁷ 5464 sayılı BKKKK m. 15 ve 16'da kart hamilinin yükümlülükleri düzenlenmiştir. Madde 15 kapsamında; kartın kullanılmasından doğan sorumluluğun ne zaman başlayacağı, kartın imza hanesini imzalama yükümlülüğü, üye işyeri tarafından istenilmesi halinde kimlik ibraz etme yükümlülüğü ve harcama belgesi düzenlenmeksizin çeşitli iletişim araçlarıyla gerçekleştirilen veya sipariş formu vasıtasıyla gerçekleştirilen işlemlerde sorumlu olunmadığı düzenlenmiştir. Madde 16'da ise, tevdi edilen kartın ve kartın kullanılması için gerekli bilgilerin güvenli bir şekilde korunması yükümlülüğü ve kartın kaybolması, çalınması veya irade dışında gerçekleşmiş herhangi bir işlemin öğrenilmesi halinde kart çıkaran kuruluşu haberdar etme yükümlülüğü düzenlenmiştir.

²⁶⁸ 5464 sayılı BKKKK m. 9/1: “*Kart çıkaran kuruluşlar, kredi kartı almak isteyen kişilerin yasaklılık veya engel durumu, ekonomik ve sosyal durumu, aylık veya yıllık ortalama geliri, diğer kart çıkaran kuruluşlarca bu kişilere tahsis edilen kredi kartı limiti, bir model veya skorlama sistemi sonuçları, müşterini tanı ilkeleri ile 29 uncu madde çerçevesinde temin edilecek bilgileri dikkate alarak yapacakları değerlendirmeye istinaden kullanım limiti tespit etmek zorundadır. Kart çıkaran kuruluşlar kart limitlerini bu hüküm çerçevesinde güncelleyebilirler. Kart çıkaran kuruluşlar, kart hamilleri talep etmedikçe kart limitlerini artıramazlar. Kart hamillerinin harcamalarıyla kart limitlerini aşmaları halinde, aşılan miktara işlem tarihi ile ödeme tarihi arasındaki süre için, akdi faizden başka herhangi bir ücret talep edilemez.*”.

²⁶⁹ Benzer hüküm Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik' m. 17/5'de de yer almaktadır: “*Kredi kartı sözleşmelerinde;... f) Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca belirlenecek kredi kartı limitinin kart çıkaran kuruluşun insiyatifi dışında kart hamilinin harcamalarıyla aşılması durumunda veya tahsis edilen limitin yüzde yirmisini geçmemesi ve bir sonraki hesap döneminde kapatılması koşuluyla, bir takvim yılında ikiden fazla olmamak üzere, kart limitinde aşım oluşması halinde, aşılan miktara işlem tarihi ile ödeme tarihi arasındaki süre için akdi faiz yürütüleceğine,.. ilişkin hükümler yer alır.*”.

tacir sıfatına sahip bu kuruluşların basiretli davranma yükümlülükleri bulunduğundan işlemlerin limit oranında gerçekleşmesini sağlayacak önlemleri sağlamaları zorunludur²⁷⁰. Zira kredi kartı haklı hamil tarafından limit aşılma suretiyle kullanılabilmesi gibi haksız hamiller tarafından da limitin üzerinde işlem yapılmak suretiyle kullanılabilir. Bu nedenlerle haklı hamil tarafından limit üzerinde yapılan alışverişlerde kanımızca cezai sorumluluk doğmamaktadır. Haksız hamil açısından ise kartın limit dahilinde veya limitin aşılması suretiyle kullanılmasının bir önemi yoktur, her halde m. 245/1'deki suç oluşacaktır. Ceza hukuku normlarının son araç olma özelliğini ifade eden “*ultima ratio*” ilkesi gereğince de limit üzerinde gerçekleştirilen işlemlerde ceza hukukunun devreye girmemesi gerektiği ifade edilebilir. Zira ceza hukuku ancak hukuksal değeri ihlal eden davranışı önlemek açısından diğer hukuk dallarının yetersiz kaldığı ve söz konusu değer bir ceza normu ile korunmasının kaçınılmaz olduğu durumlarda devreye girecektir²⁷¹. Ceza hukukunun son araç olma özelliğini ifade eden “*ultima ratio*” ilkesi sadece kanun koyucunun bir fiili suç olarak nitelendirip nitelendirmemesi açısından göz önünde bulundurulması gereken bir ilke değildir. Bu incelemenin yanında “*ultima ratio*” ilkesi var olan kanun metinlerinin yorumunda da gözetilmek zorundadır²⁷². Bir davranışı ceza yaptırımına altına alınabilmesi ancak söz konusu davranış ile ortaya çıkan hukuksal değer ihlalinin başka bir hukuksal araçla giderilememesi durumunda söz konusu olacaktır. Şayet diğer hukuk disiplinleri ve toplumsal düzen mekanizmaları aracılığıyla bu ihlallerin önüne geçilebilecekse bir araç olarak ceza hukuku sistemi işletilmemelidir²⁷³. Yargıtay da limit üzerinde mal veya hizmet alımı şeklinde gerçekleşen eylemin hukuki bir uyumsuzluk olduğunu ve bu nedenle suç

---

²⁷⁰ “Kart ile yapılan harcamanın tanınan limiti aşması halinde provizyon verme yetkisi tamamen bankaya aittir. Bu gibi hallerde banka tedbirli bir tacir gibi davranmalıdır. Özellikle kart sahibinin rızası dışında harcama yapılmak istendiği de düşünülmesi ve bu değerlendirme sonucunda limit aşımı suretiyle yapılan harcamaya izin verilmemelidir.” Y. , 13. HD. , E. 2006/13661, K. 2007/2723, T. 27.02.2007 (www.kazanci.com).

²⁷¹ Ünver, s. 692; Ceza hukukunun son araç olma özelliği sadece kanun koyucunun bir fiili suç olarak nitelendirip nitelendirmemesi açısından göz önünde bulundurulması gereken bir ilke değildir. Bu incelemenin yanında “*ultima ratio*” ilkesi var olan kanun metinlerinin yorumunda da gözetilmek zorundadır.

²⁷² Hakeri Hakan, “Ceza Hukukunda Önemsiz Hareketler”, TBBD, S. 69, 2007, s. 64.

²⁷³ Özbek Veli Özer, “21. Yüzyılda Ceza Adaleti”, HFSA(Der: Hayrettin Ökçesiz), S. 13, İstanbul, 2005, s. 101.

oluşturmadığına hükmetmiştir²⁷⁴. Kaldı ki bu durumda zaten başkasına ait bir banka veya kredi kartı bulunmadığından eylem tipik olmayacaktır. Yargıtay bir başka kararında özellikle imprinter cihazı ile kart üzerindeki numaraların mekanik olarak satış belgesine geçirildiği işlemler açısından somut olayın özelliklerini dikkate alarak dolandırıcılık suçunun olduğu yönde karar vermiştir²⁷⁵. Bu kararda kartın iptal edildikten sonra kullanılması durumunun gözden kaçırılmaması gereklidir. Bilindiği gibi kart hamili kartı iptal ettirmek ya da sözleşmeyi feshetmek yetkisine sahiptir. Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik m. 18/2 uyarınca, “*Kart hamili, talep etmek suretiyle kartı iptal ettirmek ve sözleşmeyi feshetmek hakkına sahiptir. Kartın iptal edilmesine ve sözleşmenin feshine ilişkin kart hamiline yapılan talebin en geç yedi gün içinde kart çıkaran kuruluşça yerine getirilmesi zorunludur.*(Ek cümle: 17/12/2010 - 27788 S.R.G. Yön/2.mad.) Şubeler kanalıyla yapılan kart iptaline ilişkin taleplerde, bu talebin hangi tarihte alındığına dair şube yetkililerince imzalanmış bir belgenin veya doldurulan iptal talep formunun bir örneğinin kart hamiline verilmesi zorunludur.”. Bu noktada kart hamilinin bu talepte bulunduktan sonra kart iptal edilene kadar, kartı ya da fiziki varlığı olmayan kredi kartı numarasını kullanması hususu önem arz etmektedir. Bu durumda kanımızca kart iptal edilene kadar kart hamilliği sıfatı devam ettiğinden başkasına ait bir banka veya kredi kartının kullanılmasından söz edilemez. Ayrıca kart hamilinin kartı kullanımı sonucu oluşan maddi değer bankaya veya diğer kuruluşa geri ödeme yükümlülüğü ortadan kalmadığı ya da aynen devam ettiği için burada TCK m. 245/1’deki suçun oluştuğundan söz edilemez.

---

²⁷⁴ “Özel banka olan Y...Bankası ile 21 milyon lira limitli viza kartı sözleşmesi yapan sanığın, aldığı bu kartla limitin üzerinde alım yapmaktan ibaret eylemin hukuki mahiyette olduğu gözetilmeden hükümlülüğüne karar verilmesi,...” Y. , 6. CD. , E. 1999/577, K. 1999/385, T. 15.02.1999 (YKD. , C. 25, S. 5, Mayıs 1999, s. 719).

²⁷⁵ “Dolandırıcılık suçundan sanık hakkında; kredi kartını kullanımı sonucu oluşan borçlarını ödemeyen sanığın, kredi kartının iptal edilip aynı gün noter kanalıyla ihtar çekilip icra takibine başlandıktan sonra, takip eden günlerde otomatik okuma yapmayan, manuel çalışan ancak telefon ile karşılığı sorulabilen imprinter adlı makinelerin kullanıldığı yerlerden alışveriş yapması, kredi limitini ve ödeme yapmadığını bilmesine rağmen limit üzerinde yüksek meblağlı mal alması, alışveriş sırasında kendisini olduğundan farklı göstererek yarattığı güven duygusu ile hileli davranışlar sonucu kendisine haksız çıkar sağlaması nedeniyle yüklenen suçun yasal unsurları itibariyle oluştuğu gözetilmesi gerekir.” Y. , 11. CD. , E. 2004/4840, K. 2005/1563, T. 31.03.2005 (www.kazanci.com).

Bilişim sistemine etki edilmek suretiyle limitin bilişim sistemi tarafından olduğundan farklı algılanması sağlanarak, kredi kartının limit üzerinde kullanılması eyleminin öğretilde haklı olarak 765 sayılı TCK'daki 525 b/2²⁷⁶'deki suçu oluşturacağı belirtilmektedir²⁷⁷. Bilindiği gibi 765 sayılı TCK m. 525 b/2 kapsamındaki eylemler 5237 sayılı TCK'da birden fazla maddede düzenlenmiştir. Bunlar m. 142/2-e (bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık), m. 158/1-f (bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık), m. 244/4 (bilişim sisteminin işleyişine veya verilere müdahale yoluyla yarar sağlama) ve nihayet m. 245 (banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması) şeklinde belirtilebilir. Bilişim sistemine etki edilmek suretiyle limitin bilişim sistemi tarafından olduğundan farklı algılanması kanımızca bir bilişim sistemindeki verilerin değiştirilmesi²⁷⁸ yoluyla mümkün olmaktadır. Bu bakımdan söz konusu eylem m. 244/4'de yer alan suçu (bilişim sisteminin işleyişine veya verilere müdahale yoluyla yarar sağlama) oluşturmaktadır.

Yetkilendirme(otorizasyon) aşamasında kaynaklanan hatadan faydalanarak kredi kartının limit üzerinde kullanılması durumunda ise, Yargıtay kartın limit üzerinde kullanılmasının bankadan kaynaklanan hata sebebiyle gerçekleşmesi nedeniyle eylemin TCK m. 160'daki(hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf) suçunu oluşturacağına hükmetmiştir²⁷⁹. Kanımızca yetkilendirme(otorizasyon) aşamasındaki bir hata sonucu kart limiti üzerinde nakit çekme ve daha sonra kartının

---

²⁷⁶ “Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlayan kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis...cezası verilir.”.

²⁷⁷ **Dülger**, s. 182.

²⁷⁸ Verinin değiştirilmesi, verinin içeriğinin değiştirilmesini, bir veri yerine başka bir veri konmasını, bir verinin başka bir görünüm veya konuma getirilmesini ifade eder. Bkz. **Koca Mahmut**, “Hukumumuzda TCK'nun 244. Maddesi Kapsamında Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu”, Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, 09-10 Ekim, 2008, s. 95.

²⁷⁹ “Sanık, katılan bankadan 1.250 TL limitli olarak aldığı kredi kartı ile suç tarihinde Bankalar Arası Kart Merkezi'nden kaynaklanan bir hatadan faydalanarak limitinin çok üzerinde nakit çekimi yapıp daha sonra kartının çalındığı ihbarında bulunmuş ise de bu durumun ilgili banka şubesi tarafından çekilen para miktarının limite uygun olmadığı kontrolü sonucunda ortaya çıkması nedeniyle bilişim ve hileli hareketlerin aldatıcı özelliğinin bulunmayıp yeterli boyuta ulaşmadığından dolandırıcılık suçlarının oluşmayacağı, bankadan kaynaklanan hata sebebiyle 765 sayılı TCK'nun 511. (5237 sayılı TCK'nun 160) maddesindeki ‘hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf’ suçunu oluşturacağına gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşülerek bilişim suçundan yazılı şekilde mahkumiyet kurulması, bozmayı gerektirmiştir.” Y. , 11. CD. , 1728-15597, T. 09.12.2009 (**Parlar**, s. 72).

çalındığı ihbarında bulunma eylemi, TCK m. 160'da²⁸⁰ düzenlenmiş “kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf” suçu açısından incelenmelidir. Bu suçun maddi konusunu kaybolmuş ya da hata sonucu ele geçmiş eşya²⁸¹ oluşturmaktadır. Somut olaya bakıldığında ise, hata sonucu ele geçen bir eşya olmayıp, hata sonucu kişinin limit üstünde kredi çekme olanağı ve hakkına kavuşması söz konusudur. Bu bakımdan eylem suç tipine uymamaktadır. TCK m. 160 düzenlemesine bakıldığında eşya üzerinde malikmiş gibi tasarrufta bulunmaktan söz edilmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere bu suçla korunan hukuki yarar mülkiyet hakkıdır²⁸². Olayda ise limit üstünde para çekilmesi eylemi ile kart hamilinin kullanmış olduğu bu krediyi geri ödeme yükümlülüğü, limite uygun gerçekleştirilen işlemlerde olduğu gibi aynen devam ettiğinden, bankanın mülkiyet hakkı zedelenmemektedir. Bu durumda kart hamili her halde dönem borcu²⁸³ kapsamında bu çekmiş olduğu tutarı bankaya faiziyle birlikte geri ödeme yükümlülüğü altında olduğundan taraflar arasında herhangi bir zarar doğmamaktadır. Bu nedenlerle daha önce de belirtildiği gibi, kart hamilinin kart limitini aşarak gerçekleştirdiği işlemlerde, bu sonucu sağlamak için kart hamili tarafından gerçekleştirilen bir bilişim sistemine müdahale söz konusu değilse, herhangi bir cezai sorumluluk doğmayacaktır. Söz konusu kararda cezai sorumluluk açısından tartışılması gereken eylem, kartın çalınmamasına rağmen kart hamili tarafından çalındığı yönünde ihbarda bulunulmasıdır. Bu eylem aşağıda geniş şekilde açıklanacaktır.

---

²⁸⁰ “Kaybedilmiş olması nedeniyle malikinin zilyedliğinden çıkmış olan ya da hata sonucu ele geçirilen eşya üzerinde, iade etmeksizin veya yetkili mercileri durumdan haberdar etmeksizin, malik gibi tasarrufta bulunan kişi, şikâyet üzerine, bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.”

²⁸¹ “Eşya” kavramı kapsamına nelerin gireceğinin tespiti açısından öncelikle kavramın tanımı yapılmalıdır. Hukuki anlamda eşya, üzerinde ferdi hakimiyet sağlanabilecek, iktisadi bir değer taşıyan, kişi dışı cismani varlıklardır. **Oğuzman Kemal/Seliçi Özer**, Eşya Hukuku, İstanbul, 2002, s. 6.

²⁸² **Özbek Veli Özer/Kanbur M. Nihat/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010, s. 707.

²⁸³ 5464 sayılı BKKKK m. 3: “Dönem borcu: Hesap kesim tarihine kadar oluşan borç ve alacak kayıtlarının bakiyesi ile önceki hesap özeti bakiyesinin toplamını, ...ifade eder.”.

cccc. Gerçeğe Aykırı Beyanda Bulunarak Kartın Kullanılması ya da Kullandırılması

Kart hamilinin banka veya kredi kartının kaybolduğu ya da çalındığı yönünde gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartın iptal edilmesine kadar geçen sürede kartı bizzat kullanarak veya kullandırarak yarar sağlaması halinde kanımızca m. 245/1'de yer alan suç oluşmaz. Zira burada başkasına ait bir banka veya kredi kartı söz konusu olmadığı gibi, kullanma eylemi bizzat kart hamili veya onun gözetimindeki kişilerce gerçekleştirilmektedir. Kart hamilinin kayıp ya da çalıntı ihbarında bulunarak bir başkasına kartını kullandırması eylemi açısından bakıldığında, m. 245/1'deki "her ne surette olursa olsun" ifadesi kart hamilinin kartını faile vermiş olmasını da kapsar²⁸⁴. Ancak bu durumda kart hamilinin rızası tipikliği kaldırır. Burada kayıp veya çalıntı ihbarıyla hileli davranışlar gerçekleştirilerek, banka zararına yarar elde edilmesi söz konusu olduğu için dolandırıcılık suçunun oluştuğu söylenebilir²⁸⁵. Nitekim 765 sayılı TCK döneminde bu eylemler Yargıtay tarafından dolandırıcılık olarak kabul edilmiş, alışverişler gerçeğe aykırı bildirim zamanından önce gerçekleşmişse m. 504/3'deki suçun(banka veya kredi kurumlarını vasıta olarak kullanmak suretiyle dolandırıcılık), sonra gerçekleşmiş ise ve banka özel bir banka ise m. 503/1'deki suçun(basit dolandırıcılık) oluşacağı belirtilmişti²⁸⁶. Fakat kanun koyucu bu tür eylemleri artık 5464 sayılı BKKKK'da özel olarak düzenlediği için, gerek sonraki gerekse özel kanun olması nedeniyle, bu tür eylemlere bu kanunun 37/1. maddesinde düzenlenen "Gerçeğe Aykırı Beyan, Sözleşme ve Eki Belgelerde Sahtecilik" başlıklı suç uygulanmalıdır²⁸⁷. Bu düzenlemeye göre, "*Banka kartı veya kredi kartını kaybettiği ya da çaldığı yolunda gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartı bizzat kullanan veya başkasına kullandıran kart hamilleri ile bunları bilerek kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki bin güne kadar adli para*

²⁸⁴ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1033.

²⁸⁵ **Dülger**, s. 256-257.

²⁸⁶ "*Saniğin Kenan'a bankadan verilen kredi kartını ele geçirerek çeşitli yerlerde kullanması eyleminde ; kartın kaybolduğunun bildirilme saati belirlenmeli, alışverişlerin bildirme saatinden önce yapıldığının tesbiti halinde TCK.nun 504/3, 80. maddeleri, sonra yapılmış olması halinde Y...Bankası özel kuruluş olduğundan TCK.nun 503/1, 80. maddeleri uygulanmalıdır.*" Y. , 6. CD. , E. 1998/11178, K. 1998/11223, T. 03.12.1998 (YKD. , C. 25, S. 4, Nisan 1999, s. 561).

²⁸⁷ Aynı yönde bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1033; **Taşkın**, s. 71; **Yılmaz**, s. 273; **Taşdemir**, s. 328.

cezası ile cezalandırılırlar.” Bu suçta aslında banka veya kredi kartı, hamilin elinden çıkmamış ya da rızası dışında çıkmamış, ancak hamil gerçeğe aykırı olarak kartın elinden rızası dışında çıktığını kart çıkaran kuruluşa bildirmektedir²⁸⁸. Dikkat edilecek olursa suç tipinde gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartın kart hamili tarafından kullanılması, başkasına kullandırılması ve gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunu bildiği halde kartın üçüncü kişi tarafından kullanılması suç olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle bu suç ancak gerçeğe aykırı beyanda bulunulduktan sonra, kart çıkaran kuruluş tarafından kart iptal edilene kadar geçen sürede gündeme gelebilecektir. Nitekim madde gerekçesi de bu görüşü destekler niteliktedir²⁸⁹. Bu nedenle kanımızca şayet kart hamili kayıp ya da çalıntı beyanından sonra kartını kullanmayıp, beyandan önceki kullanımların kendisine ait olmadığını belirten gerçeğe aykırı beyanlarda bulunmuşsa bu suç oluşmaz. Söz gelimi kart hamili ödeyemeyeceğini bildiği yüksek tutarda alışveriş yaptıktan sonra, ödemesi gereken bu tutardan kurtulmak için, bu alışverişten iki gün sonra, kartı üç gün önce çaldığı ya da kaybettiğini bankaya bildirirse, 5464 sayılı BKKKK m. 37/1’de yer alan suç oluşmaz. Zira madde metninde suçun oluşabilmesi açısından salt gerçeğe aykırı beyanda bulunmak yeterli görülmemiş, bu beyanda bulunarak kartın kullanılması ya da kullandırılması zorunlu tutulmuştur. Öğretide bazı yazarlar²⁹⁰ kartın haksız kullanılması durumunda kart hamilinin özel hukuk anlamında sorumlu olduğu tutar üzerinde gerçekleştirilen işlemlerin de m. 37/1’deki suç kapsamına gireceğini savunmaktadırlar. Bu görüşe göre, 5464 sayılı BKKKK m. 12/1²⁹¹ uyarınca, kartın kaybolması ya da çalınması halinde kart hamili, yapacağı bildirimden önceki yirmi dört saat içinde gerçekleşen hukuka aykırı kullanımdan doğan zararlardan 150 TL ile sınırlı olarak sorumludur. Bu durumda kart hamili belirtilen tutar üstündeki işlemlerden sorumlu olmadığından, şayet kart hamili 24 saatlik dilimde 2000 TL’lik

---

²⁸⁸ **Yaşar/Gökcan/Artuç**, s. 6825.

²⁸⁹ “Maddenin birinci fıkrasında gerçeğe aykırı olarak kredi kartını kaybettiği ya da çaldığı yönündeki beyanlarını müteakip kartı bizzat kullanan ya da başkasına kullandıran kart hamilleri ile bunları bilerek kullananların cezalandırılması öngörülmektedir. Bu suretle kart hamilleri tarafından kartların kullanımının suistimal edilmesi engellenmeye çalışılmaktadır.”

²⁹⁰ **Yaşar/Gökcan/Artuç**, s. 6825.

²⁹¹ “Kartın ya da 16 ncı maddede belirtilen bilgilerin kaybolması veya çalınması halinde kart hamili, yapacağı bildirimden önceki yirmidört saat içinde gerçekleşen hukuka aykırı kullanımdan doğan zararlardan yüzelli Yeni Türk Lirası ile sınırlı olmak üzere sorumludur. Hukuka aykırı kullanım, hamilin ağır ihmeline veya kastına dayanması veya bildirim yapılmaması hallerinde bu sınır uygulanmaz.”

alışveriş yapıp, daha sonra kartını 3 gün önce kaybettiğini bildirirse yine de bu suç gerçekleşebilecektir²⁹². Kanımızca bu görüşe katılmak mümkün değildir. Zira verilen örnekte kartın haksız ya da hukuka aykırı kullanılması nedeniyle kart hamilinin sorumluluğu 150 TL ile sınırlı değildir. Bu durumda kart hamili, kartını kaybetmesi durumunu derhal kart çıkaran kuruluşa bildirme yükümlülüğü altında olduğundan²⁹³ ve bu yükümlülüğe aykırı davranarak bildirimini 3 gün sonra yaptığı için gerçekleştirilen işlemlerin tümünden sorumludur. Ayrıca özel hukuk anlamında kartın hukuka aykırı kullanımı kart hamilinin kastına dayandığında 150 TL'lik sınır uygulanmamaktadır. Söz konusu olayda kişi kartı hukuka aykırı kullanmamakta ise de daha sonra gerçekleştirdiği gerçek dışı beyanla hukuka aykırı yarar elde etmek istemektedir. Bu durumda da kanımızca kıyas yoluyla, kartın hukuka aykırı kullanımının kart hamilinin kastına dayanması durumunda sınırın uygulanmayacağı hükmün uygulanması gerekmektedir.

dddd. Ölen Kişilerin Kartlarının Kullanılması ya da Kullandırılması

Ölen bir kişinin banka kartını bu kartı tahsis eden kuruma iade etmeyerek ölen kişi adına yatırılmış maaşların çekilmesi durumunda da m. 245/1'deki suç oluşur²⁹⁴. Bu durumda fail ile kart sahibi ölen kişi arasında m. 245/4'de yer alan akrabalık ilişkisi bulunsa dahi, suç maaşı yatıran kurumun zararına işlenmiş olduğu için, fail bu cezasızlık sebebinden yararlanamaz. Maaşların periyodik olarak belirli aralıklarla çekilmesi halinde ise zincirleme suç hükümleri uygulanacaktır.

---

²⁹² Yaşar/Gökcan/Artuç, s. 6825.

²⁹³ 5464 sayılı BKKKK m. 16/1: “Kart hamili, ...kartın kaybolması, çalınması veya iradesi dışında gerçekleşmiş herhangi bir işlemi öğrenmesi halinde kart çıkaran kuruluşu derhal haberdar etmek zorundadır.”

²⁹⁴ “Sanığın, babasının ölümünden sonra onun adına Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından banka hesabına çeşitli tarihlerde yatırılan emekli maaşını bankamatik kartı ile ATM'den çektiğinin anlaşılması karşısında; eyleminin suç ve karar tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK'nun 525/b-2. (5237 sayılı Yasanın 245/1.) maddesinde öngörülen suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması...” Y. , 11. CD. , E. 2008/2533, K. 2010/12765, T. 10.11.2010; “...sanığın 20.07.2002 günü ölen babasına ait banka kartını tahsis eden katılan kuruma iade etmeyerek haksız surette elinde bulundurup ölü babası hesabına yatırılan 01.09.2002-30.11.2004 dönemini kapsayan maaşlarını çekmeye devam ettiğinin anlaşılmasına göre, suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK'nın 525/b-2, 80 (5237 sayılı Yasa'nın 245/1, 43) maddeleri kapsamındaki suçu oluşturduğu gözetilmeden...” Y. , 11. CD. , E. 2006/1891, K. 2008/1623, T. 18.03.2008(www.kazanci.com).

eeee. ATM Cihazına Müdahale Sonucu veya ATM Önünde Kart Hamili Yanıltılarak Ele Geçen Kartların Kullanılması ya da Kullandırılması

ATM cihazına yapılan müdahaleler sonucu veya ATM cihazında işlem yapan kişilere yönelik davranışlarla kartın ele geçirilip kullanılması suretiyle haksız yarar sağlama eylemlerinin hangi suçu ya da suçları oluşturduğunun belirlenmesi önem arz etmektedir. Öncelikle cebir veya tehdit kullanarak kart hamilinin ATM cihazından para çekmeye zorlanmasında TCK m. 148/1'de²⁹⁵ düzenlenen yağma suçu oluşur. Eğer fail bu zorlamada silah kullanmışsa TCK m. 149/1-a'daki nitelikli yağma suçu oluşur. ATM cihazına fiziki müdahalede bulunma eylemlerini ise kanımızca ikiye ayırarak incelemek gerekmektedir. Bunlar; para çıkış kısmına yapılan müdahaleler ve kartı ele geçirmeye yönelik müdahalelerdir. Kart hamili tarafından ATM cihazında gerçekleştirilen nakit çekme işlemi sonrası, kurulan düzenek ile paranın çıkmasının engellenmesi²⁹⁶ ve kart hamilinin cihaz önünden ayrılması ardından paranın sıkıştığı yerden alınması eyleminde kanımızca hırsızlık suçu oluşur. Zira burada fail tarafından başkasına ait bir banka veya kredi kartı kullanılmayıp, kartı kullanmaya yetkili kişinin kartı kullanması sonucu elde etmek istediği maddi değer bulunduğu yerden alınmaktadır. Yargıtay da bu eylemi hırsızlık olarak değerlendirmiş ancak bir kararında eylemin basit hırsızlık suçunu²⁹⁷, bir başka kararında ise nitelikli hırsızlık (bina içinde muhafaza altına alınmış olan eşya

---

²⁹⁵ “Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

²⁹⁶ Paranın çıkması para çıkış haznesinin bant veya sahte bir aparat ile kapatılması suretiyle engellenmektedir. Bkz. **Güler** Kubilay, “Kartlı Ödeme Sistemlerinde Dolandırıcılık/Sahtekarlık Tipleri ve Alınan Önlemler”, Hukuki Açından Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, Antalya, 2006, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını, s. 23.

²⁹⁷ “Sanıkların, Y...K...bankasına ait bankamatiğin paranın çıkmakta olan bölümüne ve yapışkan bant yapıştırmak suretiyle, paranın çıkmasını engellemek ve sonradan buradan almak üzere yakında beklemekten ibaret eylemlerin bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş sisteme teknik anlamda bir müdahale sayılmayacağı gözetilmeden ve bankamatiğin bulunduğu yerin bina vasfında bulunup bulunmadığı da araştırılıp sonucuna göre; TCK. nun 492/1, 491/ilk maddelerinin tatbiki olanağı da karar yerinde tartışılmadan aynı yasanın 525/b maddesi ile uygulama yapılması, ...bozmayı gerektirmiş...” Y., 6. CD., E. 1997/2358, K. 1997/2515, T. 11.3.1997 (www.kazanci.com); Yargıtay kararına konu olayda fail tarafından paranın sıkışması sağlanmış ancak henüz parayı bulunduğu yerden almaya yönelik bir harekette bulunulmamıştır. Bu nedenle paranın failin egemenlik alanına girdiğinden bahsedilemez. Kanımızca olayda hırsızlık suçu tamamlanmamış, teşebbüs aşamasında kalmıştır.

hakkında hırsızlık) suçunu oluşturduğuna karar vermiştir²⁹⁸. Kanımızca eylem bakımından bu nitelikli halin uygulanabilmesi mümkün değildir. Zira her ne kadar ATM içinde yer alan paralar ATM'nin bulunduğu yapı içinde muhafaza altına alınmış olsa da kart hamili tarafından şifre girilerek para çekme işlemi gerçekleştirildiğinde, söz konusu para muhafaza altına alınmış konumdan otomatik olarak herkesin ulaşabileceği alana aktarılmaktadır. Esasen ATM'nin temel işlevlerinden biri de budur. Bu nedenle ATM'nin para çıkış kısmına düzenek kurulması ile çıkan paraların sıkışmasını sağlayıp daha sonra alma eylemi, bina içinde muhafaza altında alınmış eşya üzerinde işlenmemektedir.

Öğretideki bir görüşe göre²⁹⁹, bu eylem TCK m. 244/1'deki bilişim sisteminin engellenmesi suçunu, eylem bankaya ait bilişim sistemi üzerinde gerçekleştiğinden TCK m. 244/3'deki suçu ve yarar sağlandığı için TCK m. 244/4'deki suçu oluşturur. Dolayısıyla ATM'nin para çıkan bölümüne düzenek kurularak yarar sağlanması eyleminde faile sadece TCK m. 244/4'den ceza verilir. Kanımızca bu görüşe katılmak mümkün değildir. "Engelleme" sözlükte, bir şeyin gerçekleşmesini veya yapılmasını önlemek³⁰⁰, şeklinde tanımlanmaktadır. Buradan çıkacak sonuç, bilişim sisteminin işleyişinin engellenmesi, bilişim sistemine verileri işleme yönünde bir komut olmasına rağmen, verilerin otomatik işleme tabi tutulmasının kısmen veya tamamen önlenmesi şeklinde tanımlanabilir³⁰¹. Oysa belirtilen eylemde bilişim sisteminin verilen komuta rağmen işlevini kısmen veya tamamen yerine getirememesi durumu mevcut değildir. Bu bakımdan bir bilişim sistemi olan ATM

---

²⁹⁸ "Hükümlünün Türkiye H...Bankası A.Ş ve Türkiye E....Bankası A.Ş'nin Afyon şubelerinde bulunan ATM cihazlarının para çıkış kısmına spiral aleti yerleştirilerek şikayetçiler N...T... ve N....S... 'ın bankamatikten işlem yaparak almaya çalıştığı paraların çıkmasını engelleyip şikayetçilerin uzaklaşmasının ardından söz konusu paraları almaya teşebbüs etmek olarak belirlenen eylemlerinin sonradan 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 142/1-b, 35. maddelerinde düzenlenen "bina içinde muhafaza altına alınmış eşya hakkında hırsızlık" suçunu oluşturduğu gözetilmeden aynı yasanın uygulama yeri bulunmayan 245/1, 35/2. maddeleriyle karşılaştırma yapıp buna göre lehe yasa belirlenerek yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir." Y. , 11. CD., 16372-16791, T. 25.12.2009 (**Parlar**, s. 71).

²⁹⁹ **Karagülmez**, s. 272-273.

³⁰⁰ <http://tdkterim.gov.tr/bts/> (Erişim Tarihi: 23.10.2010).

³⁰¹ *Koca*'ya göre, bilişim sisteminin veri işleme fonksiyonunu yerine getirememesine yol açacak müdahaleler, bilişim sisteminin işleyişinin engellemesi olarak nitelendirilir. Bkz. **Koca**, *TCK'nun 244. Maddesi Kapsamında Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu*, Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, s. 93.

cihazına bilişim alanında müdahaleler dışındaki bu tarz fiziki müdahalelerde TCK m. 244'deki suç gündeme gelmeyecektir³⁰².

ATM cihazına kartı ele geçirmeye yönelik fiziki müdahalede bulunulması ise kartın kart okuyucu bölmede sıkışmasını sağlayıcı düzenekler kurulması suretiyle gerçekleştirilmektedir. Özellikle ATM'nin kart okuyucu bölgesine kağıt, yapışkan maddeli kart ve benzeri yabancı maddeler bir kart vasıtası ile sıkıştırıldıktan sonra, ATM'de kartını kullanmaya çalışan kart hamilinin kartı bu bölmede sıkışmaktadır. ATM'nin kart haznesinde sıkışan kartın şifresi ise değişik yollarla edinilebilmektedir. Bunlar, kart sahibine yardımcı olma bahanesi ile ya da bankayı aradığı izlenimi yaratarak telefon aracılığıyla, omuz üzerinden şifre okuma(shoulder surfing) yoluyla, dikkatin başka tarafa çekilmesi suretiyle ve benzeri yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Bu aşamadan sonra ise kart hamilinin ATM önünden ayrılması sonrasında ele geçirilen kart ve şifre ile yarar sağlanmaktadır. 765 sayılı TCK döneminde Yargıtay tarafından eylemin dolandırıcılık suçunu oluşturacağı belirtilmişti³⁰³. 5237 sayılı TCK döneminde ise Yargıtay değişik yönde kararlar vermiştir. Yargıtay bir kararında ATM cihazına kartı sıkıştırıp, yardım bahanesiyle banka görevlisiymiş gibi telefonla kart hamili ile görüşüp kartın şifresini öğrendikten sonra edinilen kart ve şifre ile para çekilmesi durumunda kanunda belirtilmeyen bir nitelikli hale dayandırarak nitelikli dolandırıcılık (telefonu vasıta kullanmak suretiyle dolandırıcılık) suçunun oluştuğunu belirtmiştir³⁰⁴. Bir diğer kararında ise, ATM

---

³⁰² Yargıtay da aynı görüşü benimsemiştir: “Sanıkların, Y...K...bankasına ait bankamatik kartın çıkarmakta olan bölümüne ve yapışkan bant yapıştırmak suretiyle, paranın çıkmasını engellemek ve sonradan buradan almak üzere yakında beklemekten ibaret eylemlerin bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş sisteme teknik anlamda bir müdahale sayılmayacağı gözetilmeden ve bankamatik kartın bulunduğu yerin bina vasfında bulunup bulunmadığı da araştırılıp sonucuna göre; TCK. nun 492/1, 491/ilk maddelerinin tatbiki olanağı da karar yerinde tartışılmadan aynı yasanın 525/b maddesi ile uygulama yapılması,...bozmayı gerektirmiş...” Y., 6. CD., E. 1997/2358, K. 1997/2515, T. 11.3.1997 (www.kazanci.com).

³⁰³ “Sanığın Bankamatik cihazında önceden hazırladığı tertibatla bankamatik kartının makinasında sıkışmasını sağlayıp banka görevlisi ile telefonla görüştüğü izlenimini de uyandırarak yaptığı hile ile şikayetçiden bankamatik kartını ve şifresini ele geçirdiği ve para çektiği anlaşılmasına göre; eylemin dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden sanığın bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçundan mahkumiyetine karar verilmesi kamuna aykırıdır.” Y., 11. CD., E. 2002/11700, K. 2003/7599, T. 10.11.2003 (www.kazanci.com).

³⁰⁴ “Sanıkların birlikte yaptıkları plan gereği V...bank'a ait ATM makinasının kart yuvasına kağıt sıkıştırıp, yakınının bankamatik kartının cihazda sıkışmasını sağladıkları, daha sonra yardım etme bahanesiyle, sanki banka görevlisiymiş gibi cep telefonu ile yakınlarla görüşüp kartın şifresini

cihazına kartı sıkıştırıp şifresini de öğrendikten sonra kartın kullanılması yoluyla yarar sağlanması durumunda banka kartının ekonomik değerinin bulunduğundan bahisle hem hırsızlık suçunun hem de 245/1'deki suçun oluştuğuna karar vermiştir³⁰⁵.

ATM cihazı önünde kendisine yardımcı olabileceğini söyleyerek aldığı kart ile para çekip daha sonra parayı kart sahibine vermeden uzaklaşan kişinin eylemi ise kanımızca hırsızlık suçunu oluşturur³⁰⁶. Zira burada kart hamilinin hileli davranışlarla yanıltılması ya da rızasının bulunmaması söz konusu değildir. Bu durumda güveni kötüye kullanma suçu da oluşmaz. Fail kendisine belirli bir şekilde kullanmak üzere teslim edilen kredi kartını devir amacına aykırı kullanmamaktadır.

öğrendikleri ve sıkışan kartı çıkarıp öğrendikleri şifre ile ATM cihazından para çektiklerinin anlaşılması karşısında; sanıkların eylemlerinin telefonu vasıta olarak kullanmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delilleri takdir ve tartışmanın üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, duruşmaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiş...” Y., 6. CD., E. 2004/6254, K. 2006/3200, T. 30.03.2006 (YKD. , C. 33, S. 9, Eylül 2007, s. 1771-1772).

³⁰⁵ “5237 sayılı TCY'nin 245/1. maddesindeki banka veya kredi kartlarını kötüye kullanma suçu bileşik suç olarak düzenlenmemiş olup, yasa maddesinde geçen “her ne surette olursa olsun” ifadesi banka veya kredi kartlarının sadece hukuka uygun yollardan ele geçirilmesini kapsamaktadır. Bunun sonucu olarak; sanığın kurduğu düzenek ile ATM makinesine para çekmek için gelen mağdurların şifresini de öğrenmek suretiyle ele geçirdiği, ekonomik değeri bulunduğu kuşku bulunmayan menkul mal niteliğindeki banka kartı ile başka bir ATM cihazına gidip para çekmesi şeklinde gerçekleştirdiği eylemlerinde, banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu yanında hırsızlık suçu da oluşmaktadır.” YCGK. , E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (YKD. , C. 36, S. 9, Eylül 2010, s. 1701); Ayrıca Yargıtay 765 sayılı TCK döneminde gerçekleştirilen bu tarz eylemlerde lehe yasanın belirlenmesinde karşılaştırmanın 5237 sayılı TCK'daki 244/4'deki suç ile değil, 245/1'deki suç ile yapılması gerektiğini belirtmiştir: “Sıkıştırdıkları bankamatik makinesinden çıkartıp ele geçirdikleri şikayetçiye ait bankamatik kartı ile para çektikleri iddia ve sübutu kabul edilen sanıklar hakkında 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 ile 5237 sayılı TCK.nun 245/1. maddesinin karşılaştırılması suretiyle lehe yasanın belirlenmesi gerektiği gözetilmeden, karşılaştırmanın 5237 sayılı TCK.nun 244/4. maddesi ile yapılması, 765 sayılı TCK.nun 525/b-2. maddesi uyarınca kurulan mahkûmiyet hükmünün, cezanın asgari haddine göre açıkça sanıklar lehine olması nedeniyle sonuca etkili görülmediğinden bozma sebebi yapılmamıştır.” Y., 11. CD., E. 2009/15538, K. 2011/2096, T. 19.04.2011(yayımlanmamıştır).

³⁰⁶ Yargıtay da aynı görüşü benimsemiştir: “Suç tarihinde ATM'den para çekmek isteyen katılanın yardım isteği üzerine kartı alıp şifreyi öğrenen sanığın, katılanın huzurunda çekmiş olduğu parayı miktarını söylemeden ve cihazın para vermediğini ifade ederek el çabukluğuyla cebine koyup, başka bir ATM'den çekim yapılması gerektiğini söyleyerek kartı iade edip, birlikte bu mahale gidilirken aniden uzaklaştığının iddia ve kabul olunması karşısında, kartın sahibinin önceden var olan rızası ve izin verilen limitler dahilinde kullanılması nedeniyle kartın kötüye kullanıldığından söz edilemeyeceği, kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun oluşmayacağı ancak, menkul mal niteliğinde olan katılana ait paranın el çabukluğuyla gizlenmesi suretiyle zilyedinin rızası dışında alıkonulması nedeniyle eylemin katılanın icra hareketlerinin sonuna kadar sanığın yanından ayrılmadığı cihetle hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmelidir.” Y., 11 CD., E. 2011/821, K. 2011/1777, T. 31.03.2011 (www.kazanci.com).

ccc. Kart Bilgilerinin Kullanılması veya Kullanılması

5464 sayılı BKKKK banka ve kredi kartı tanımı yaparken, banka ve kredi kartı arasında önemli bir ayrıma yer vermiş, banka kartının fiziki varlığının bulunması gerekliliğini düzenlemişken kredi kartında böyle bir zorunluluğa ihtiyaç duymamıştır. Günümüzde kredi kartı üzerindeki bilgilerin, ödemede araç olarak çeşitli iletişim araçları vasıtasıyla yaygın şekilde kullanılıyor olması(mektupla/telefonla sipariş, e-ticaret³⁰⁷) ve bu kullanımların kredi kartının fiziki anlamda kullanılmasıyla aynı finansal sonuçları doğurması, kanun koyucuyu kredi kartı tanımını yaparken fiziki anlamda kredi kartının yanında kart numarasını da tanıma dahil etmeye sevk etmiştir. Öyle ki kanun koyucu bazı hallerde finansal işlemlerin salt kart numarası bildirilmek suretiyle gerçekleştirilebileceğine özel olarak 5464 sayılı BKKKK'nun imza gerektirmeyen işlemler başlıklı 20. maddesinde, *“İşlemin niteliği nedeniyle harcama ve alacak belgesi düzenleme imkânı olmayan hallerde kartlar, hamil tarafından çeşitli iletişim araçları ile kart numarası bildirilmek veya imza yerine geçen kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici benzeri başka bir yöntemle işlem yapılmak suretiyle de kullanılabilir.”* şeklinde düzenlemiştir. Kredi kartı tanımı ve imza gerektirmeyen işlemler düzenlemeleri ile birlikte 5464 sayılı BKKKK'nun değişik maddelerinde kart bilgilerini ya da salt kredi kartı bilgileriyle gerçekleştirilen işlemleri düzenleyen birçok hükme yer verilmiştir³⁰⁸. Yüz yüze gerçekleşmeyen işlemlerde salt bu bilgilerin(kart numarası, kart güvenlik kodu) bildirilmesi ile finansal işlem gerçekleştirilebildiğinden, 5464 sayılı BKKKK'na dayanılarak çıkartılan yönetmelikte de bu bilgilerin *“karta ilişkin*

---

³⁰⁷ Bankalar arası Kart Merkezinin verilerine göre, 2010 yılı içerisinde 148.866.012 adet mektupla/telefonla sipariş ve e-ticaret işlemi gerçekleştirilmiştir. Bkz. http://www.bkm.com.tr/istatistik/islem_sayilari.asp (Erişim Tarihi: 21.04.2011).

³⁰⁸ Kart bilgilerinin çalınması veya kaybedilmesi halinde kart hamilinin sorumluluğu (m. 12), kart hamilinin kart bilgilerini öğrendiği andan itibaren sorumluluğu (m. 15/1), kart hamilinin harcama belgesi düzenlenmeksizin gerçekleştirilen işlemlerde sorumsuzluğu (m. 15/3), kart hamilinin bilgileri güvenle saklama ve bildirim yükümlülüğü (m. 16/1), imza gerektirmeyen işlemlerde kart numarası ve imza yerine geçen kodların kullanımı (m. 20), üye işyerlerinin ve kart çıkaran kuruluşların kart bilgilerini saklama yükümlülüğü (m. 23), kart numarası kullanılan işlemlerde ispat yükü (m. 32), bilgi güvenliği yükümlülüğüne aykırı davranılması suçu (m. 39) bu hükümlerden bazılarıdır.

hassas veri” ler olduğu kabul edilmiştir³⁰⁹. Bu düzenlemelerin yanında kart bilgilerinin kullanılması, çoğu kez satıcı ile tüketicinin karşı karşıya gelmediği mesafe sözleşmelerinde söz konusu olduğundan, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve bu Kanunun 9/A ve 31. maddelerine dayanılarak çıkartılan 06.03.2011 tarihli ve 27866 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Mesafe Sözleşmelerine Dair Yönetmelik hükümlerinden de bahsetmekte fayda vardır. 4077 sayılı Kanunun 9/A maddesinde mesafeli sözleşme, “*Yazılı, görsel, telefon ve elektronik ortamda veya diğer iletişim araçları kullanılarak ve tüketicilerle karşı karşıya gelinmeksizin yapılan ve malın veya hizmetin tüketicie anında veya sonradan teslimi veya ifası kararlaştırılan sözleşmeler*” olarak tanımlanmıştır³¹⁰. Ayrıca Mesafe Sözleşmelerine Dair Yönetmelik 4/1-ı maddesinde uzaktan iletişim aracı, “*Mektup, katalog, telefon, faks, radyo, televizyon, elektronik posta mesajı, internet gibi fiziksel olarak karşı karşıya gelinmeksizin sözleşme kurulmasına imkân veren her türlü araç veya ortam*” olarak düzenlenmiştir. Esasen kart bilgilerinin iletişim araçlarında finansal işlem gerçekleştirmede kullanılması maddede belirtilen bu araçlar vasıtası ile olmaktadır.

Kart bilgilerinin çeşitli iletişim araçları vasıtasıyla kullanıldığı finansal işlemlerde, üye işyeri finansal işlemi gerçekleştiren kişinin gerçekte kartın haklı kullanıcısı olup olmadığını belirleme ya da kartın kontrolünü yapma³¹¹ imkanına sahip değildir. Bu nedenle işlem gerçekleştirilirken sadece kart numaralarının gerçek bir karta ait olup olmadığı, limitin gerçekleştirilen işlem için uygunluğu ya da kartın çalıntı olup olmadığı hususları yetkilendirme(otorizasyon) işlemi ile doğrulanmaktadır. Kuşkusuz nakit olmaksızın ödeme sisteminde en önemli husus

---

³⁰⁹ Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik m. 4/1-ç, “*Banka kartı veya kredi kartı üzerinde yer alan ve ele geçirilmesi durumunda finansal işlem gerçekleştirmede kullanılacak bilgi setini/setlerini, ve ayrıca kart hamili doğrulamada kullanılan ve gizli kalması gereken PIN bilgisi*” karta ilişkin hassas veri kabul edilmiştir.

³¹⁰ Aynı tanım Mesafeli Sözleşmelere Dair Yönetmelik 4/1-e maddesinde de yapılmıştır.

³¹¹ 5464 sayılı BKKKK m. 17/2 üye işyerlerinin kartın kontrolü ile yükümlü olduğunu düzenlemiştir: “*Üye işyerleri, mal ve hizmet bedeli karşılığını banka kartı veya kredi kartı ile ödemek isteyen kişilerin imza gerektiren işlemlerde imza kontrolünü yapmak, kartın tahrifata uğrayıp uğramadığını kontrol etmek ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarca kendilerine ulaştırılan bilgiler çerçevesinde kartın geçerliliğini tespit etmekle yükümlü olup, gerekli durumlarda kart üzerinde yer alan bilgilerle kimlik belgesi üzerinde yer alan bilgileri karşılaştırmak üzere geçerli bir kimlik belgesi ibrazını talep etmek ve harcama belgesi üzerindeki bilgilerle kredi kartı üzerindeki bilgileri karşılaştırarak kontrol etmekle yükümlüdür. Bu kontrollerin yapılmamasından doğan zararlardan üye işyerleri sorumludur.*”.

kart kullanıcısının kimliğinin doğrulanmasıdır³¹². Finansal işlemleri barındıran benzer işlemlerde kimlik doğrulama mekanizmasının hangi unsurlara sahip olması gerektiği BDDK tarafından özellikle düzenlenmiştir. Örneğin internet bankacılığında, müşterilere uygulanan kimlik doğrulama mekanizmasının birbirinden bağımsız en az iki bileşenden oluşması gerektiği, bu iki bileşenin müşterinin "bildiği", müşterinin "sahip olduğu" veya müşterinin "biyometrik bir karakteristiği olan" unsur sınıflarından farklı ikisine ait olması gerektiği düzenlenmiştir³¹³. Buna karşılık örneğin, internet üzerinden gerçekleştirilen alışverişlerde kredi kart numarası ve kart güvenlik kodunun bildirilmesi finansal işlemin gerçekleştirilebilmesi açısından yeterlidir. Bu yüzden kart bilgileri kullanılarak gerçekleştirilen finansal işlemlerde kartın kötüye kullanılması suçunun işlenmesi, yüz yüze gerçekleştirilen işlemlerden daha kolaydır.

Öğretide m. 245/1'de yer alan suçun işlenilebilmesi için mutlaka kartın fiziksel anlamda kullanılması ya da kullandırılmasının zorunlu olup olmadığı tartışılmış, bazı yazarlar kart bilgileri kullanılarak bu suçun gerçekleşmeyeceğini belirtmiştir³¹⁴. *Özbek*'e göre, bu durumda bir bilişim sistemindeki verinin gönderilmesi söz konusu olduğundan duruma göre m. 244/2³¹⁵ veya m. 244/3'deki³¹⁶ suçlar, şayet yarar sağlanmışsa m. 244/4'deki³¹⁷ suç oluşacaktır³¹⁸. Nitekim Yargıtay da bir kararında bu görüşü benimsemiştir³¹⁹. Diğer görüşteki yazarlara göre ise, 5464

---

³¹² Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelerle İlişkin Tebliğ m. 3/1-t'de kimlik doğrulama, "*Bildirilen bir kimliğin gerçekten bildiren şahsa ait olduğuna dair güvence sağlayan mekanizma*" olarak tanımlanmıştır.

³¹³ Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelerle İlişkin Tebliğ m. 27/4.

³¹⁴ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1032; **Kurt**, s. 187; **Tezcan/Ertem/Önok**, s.783; **Taşdemir**, s. 327.

³¹⁵ "*Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*"

³¹⁶ "*Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.*"

³¹⁷ Bilişim sisteminin işleyişine veya verilere müdahale suretiyle yarar sağlama suçu.

³¹⁸ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1032.

³¹⁹ "*Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için 765 sayılı TCK'nın hile ve desise ile 5237 sayılı TCK'daki hilenin gerçek kişiye yöneltilerek aldatılması ve bu işlemler sonucunda onun veya başkasının zararına olarak sanığın veya bir başkasının lehine haksız yarar sağlanması gerekli olup, somut olayda; sanığın şikayetçiye ait kredi kartı bilgilerini ele geçirip kendisine ait cep telefonu faturasını ....İletişim Hizmetleri A.Ş nin Web sayfasına girerek interaktif ortamda ödediğinin iddia ve kabul olunması karşısında, gerçek kişiye yöneltilen hile ve desise bulunmadığından yüklenen fiilinin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK'nın 525/b-2*

sayılı BKKKK'nun kredi kartı tanımına fiziki varlığı olmayan kart numarasını da dahil ettiğinden kart bilgileri kullanılması suretiyle yarar sağlanması durumunda m. 245/1'deki suç oluşacaktır³²⁰. Yargıtay son dönemde istikrarlaşan kararlarında kredi kartı bilgilerinin kullanılması suretiyle yarar sağlanması eylemini m. 245/1 içerisinde değerlendirmiştir³²¹. Kanımızca 5464 sayılı BKKKK hükümleri uyarınca, kredi kartı tanımının fiziki varlığı olmayan kart numarasını da kapsamı nedeniyle, kart bilgilerinin kullanılması suretiyle yarar sağlanması halinde m. 245/1'de yer alan suç oluşacaktır. Bu durumda haklı olarak belirtildiği gibi³²², bir verinin gönderilmesi söz konusu olacağından, şayet bu verilerin gönderilmesi suretiyle yarar sağlanmışsa hem m. 244/4'deki suç hem de m. 245/1'deki suç oluşacaktır. TCK m. 244/4 düzenlemesine bakıldığı zaman, bilişim sisteminin işleyişine veya sistemdeki verilere müdahale suretiyle haksız çıkar sağlama eylemi, maddede geçen "*fiilin başka bir suç oluşturmaması*"³²³ ibaresi nedeniyle ancak başka bir suçu oluşturmaması halinde, bu madde kapsamına girecek şekilde düzenlenmiştir³²⁴. Söz konusu ifade bizim

---

(5237 sayılı Yasanın 244/4) maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden vasıfta hataya düşülerek banka vasıta alınarak nitelikli dolandırıcılık suçunun oluştuğunun kabulü ile yazılı şekilde hüküm kurulması bozmayı gerektirmiştir." Y., 11 CD., E. 8415, K. 87, T. 23.01.2007 (**Karagülmez**, s. 280); *Karagülmez'* e göre, söz konusu karardaki eylemde, kredi kartı bilgilerinin kullanılmış olması ve buna ilişkin 245. maddenin bulunması nedeniyle, m. 244/4 'deki suç oluşmaz. Bkz. **Karagülmez**, s. 281.

³²⁰ **Yaşar/Gökcan/Artuç**, s. 6805; **Yılmaz**, s. 274; **Taşkın**, s. 73.

³²¹ "...sankiler **Ergin, Erkan ve Elveda'nın** yakınana ait kredi kartı numarasını kullanarak bilişim sistemi üzerinden kontör satın alması ve aynı sistem üzerinden başkalarına kontörlerin satılması eylemleri nedeniyle dava açıldığının anlaşılması karşısında; fiilin 5237 sayılı TCK'nın 245/1 ve 43. maddelerinde öngörülen zincirleme suretiyle banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacağı ve eylemde sahte oluşturulmuş veya üzerinde sahtecilik yapılmış bir banka veya kredi kartından söz edilemeyeceği gözetilmeden, aynı maddenin 3. fıkrası ile uygulama yapılması...yasaya aykırı...olduğundan ...hükümün...bozulmasına" (YKD. , C. 35, S. 5, Mayıs 2009, s. 999) ; "5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 3/e maddesi uyarınca, "kredi kartının, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını" ifade etmesi karşısında, mağdur A. O.'a ait kredi kartı bilgilerini haksız şekilde ele geçirerek internet üzerinden kendisine ait banka hesabına 2.500 TL para aktaran sanığın eyleminin, TCK.nun 245/1. maddesinde öngörülen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacağı gözetilmeden..." Y., 11 CD., E. 2010/7788, K. 2010/11083, T. 13.10.2010 (www.kazanci.com); benzer yönde bkz. Y., 11 CD., E. 2007/849, K. 2009/14539, T. 24.11.2009(www.kazanci.com).

³²² **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1032.

³²³ Madde gerekçesinde bu husus "*fiilin daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmaması*" şeklinde yer almış, madde metni ile gerekçesi arasında çelişki meydana gelmiştir. Ancak bağlayıcılık noktasında sadece kanunda yer alan düzenlemeye itibar edileceğinden, söz konusu fiilin TCK'da başka bir suçu oluşturup oluşturmadığına bakılacak, bu suçun daha ağır bir suç olması gerekmeyecektir.

³²⁴ Bu husus madde gerekçesinde de vurgulanmıştır: "...*fiilin örneğin dolandırıcılık, hırsızlık, güveni kötüye kullanma veya zimmet suçunu oluşturması hâlinde, bu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedilmeyecektir.*"

yasaların teklifi (görünüşte içtima) hallerinden biri olarak kabul etmiş olduğumuz asli-tali norm ilişkisi içinde değerlendirilmelidir³²⁵. Bir norm diğer bir norm uygulanmadığı sürece uygulanabilir hale geliyorsa ikincil ya da talidir. Bu nedenle kart bilgilerinin çeşitli iletişim araçları aracılığıyla kullanılarak yarar sağlanması eyleminde, m. 244/4'deki normun tali norm olarak düzenlenmesi nedeniyle, sadece m. 245/1 uygulanacaktır.

Burada tartışılması gereken bir başka sorun ise fail tarafından yarar sağlama amacıyla verilerin gönderilmesi ancak yararın sağlanamamış olması durumunda hangi normun uygulanacağıdır. Kanımızca, m. 244/4' de düzenlenen, bilişim sistemine veya verilere müdahale suretiyle haksız çıkar sağlanması suçu, bağımsız bir suç³²⁶ olarak değil, m. 244/1 (bilişim sisteminin işleyişini engellemek veya bozmak) ve m. 244/2 (bilişim sistemindeki verileri bozmak, yok etmek, değiştirmek veya erişilmez kılmak, sisteme veri yerleştirmek, var olan verileri başka bir yere göndermek) 'deki suçların nitelikli hali olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle, temel suç tipi oluşmadığı sürece, yani 244/1 ve 244/2' deki suçlar oluşmadığı sürece, bu nitelikli halin uygulanması mümkün değildir. Ayrıca, nitelikli halin gerçekleşmemesi durumunda teşebbüsten söz edilemez. Sadece bu hal uygulanmaz ancak suçun basit şeklinden(m. 244/1 veya m. 244/2) ceza verilebilir³²⁷. Bu nedenle kredi kartına ait bilgileri içeren verilerin yarar sağlamak amacıyla gönderilmesi fakat yarar sağlanamaması durumunda m. 244/4'e teşebbüsten söz edilemez. Zira burada nitelikli hal gerçekleşmemiştir. Burada verilere müdahale eylemi bankaya ait bir bilişim sistemi üzerinde gerçekleştiğinden m. 244/3'deki suç ile, yarar sağlamak amacıyla kredi kartı bilgileri kullanıldığından fakat netice gerçekleşmediğinden m. 245/1'deki suça teşebbüs oluşacaktır. Bu durumda tek bir fiil ile birden fazla suça sebebiyet verildiğinden sorun TCK m. 44'e göre çözülecektir.

---

³²⁵ Birden fazla ceza kanunundan ya da aynı kanunda yer alan birden fazla ceza normundan birinin uygulanması diğerinin uygulanmasını gereksiz kılıyor ise yasaların teklifinden (görünüşte içtima) söz edilir. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 541-542.

³²⁶ *Koca*, m. 244/4'deki hükmü bağımsız bir suç olarak nitelemekte ve bu suçun TCK. m. 42 gereğince bileşik suç özelliğine sahip olduğunu belirtmektedir. Bkz. **Koca**, *TCK'nun 244. Maddesi Kapsamında Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu*, Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, s. 96 vd.

³²⁷ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 921.

Öte yandan kart bilgilerinin kullanılması ile kartın fiziki anlamda kullanılması eylemleri açısından suçla korunan hukuki yararın ihlali noktasında herhangi bir fark bulunmamaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi, m. 245/1'deki suçun oluşabilmesi için, sadece kredi kartının fiziki olarak kullanılmasının zorunlu olmadığı, banka kartının ise fiziki anlamda kullanılmasının zorunlu olmasıdır. Bilindiği gibi banka kartı ile kredi kartının kullanım alanları çoğu kez ortaktır. Bu iki kart arasında en temel fark banka kartında işlem yapılabilmesi için mevduat sahibinin hesabında gerçekleştirilmek istenen işlem tutarının karşılığının olmasıdır. Kredi kartında ise bu tutarın karşılığını, kart çıkaran kuruluşça belirlenen kredi limiti oluşturmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kanımızca banka kartı ve kredi kartı tanımlarındaki fiziki anlamda kullanım zorunluluğu açısından yapılan bu ayırım, yakın gelecekte kartlı ödeme sistemindeki teknolojik gelişmelerle ortadan kalkacaktır. Bir başka deyişle banka kartı numaralarının kullanılması suretiyle de çeşitli iletişim araçları aracılığıyla mal veya hizmet alınabilecektir³²⁸. Ancak şu an yürürlükteki 5464 sayılı BKKKK'da yapılan tanımlar dikkate alındığında kredi kartı bilgilerinin kullanılarak yarar sağlanması durumunda m. 245/1, banka kartı bilgilerinin kullanılarak yarar sağlanması durumunda m. 244/4'deki suç oluşacaktır. Kanımızca haksızlık içeriği aynı olan bu eylemlerin cezalandırılması bakımından oluşan bu farklılık giderilmelidir.

Mal veya hizmet alımı gerçekleştirmek için kart bilgilerinin iletişim araçlarıyla üye işyerine bildirildiği sipariş yöntemleri üzerinde durulmalıdır. Bu yöntemler genellikle gerçekleştirildikleri vasıtalar dikkate alınarak yanına sipariş vermek anlamında İngilizce "order" sözcüğü getirilerek isimlendirilmektedir (mail-order³²⁹, telefon order vb.)³³⁰. Bu yöntemler aracılığıyla hizmet sunan iş yerleri,

---

³²⁸ Nitekim internet üzerinden banka kartı ile alışveriş yapılabileceği bazı bankalarca belirtilmiştir. Bkz. http://www.isbank.com.tr/content/TR/Kartlar/Bankamatik_Kartlari-198-364.aspx#1_2 (Erişim Tarihi: 12.08.2010).

³²⁹ Mail-order üye işyeri sözleşmelerinde, "Kart Hamillerinin üye işyerinden satın aldıkları mal ve hizmetlerin bedellerini ödeme noktalarına gitmeden, kartları ile ilgili bilgileri broşür, katalog, talep formu, vb. ile üye işyerlerine bildirmelerine ve ödeme yapmalarına yarayan sistem" şeklinde tanımlanmaktadır.

sunmuş oldukları mal veya hizmetleri zaman ve mekana bağlı olmaksızın tüm müşterilerin ulaşabilmesine olanak tanımakta ve böylece müşteri kitlesini arttırabilmektedir. Bu yöntemler aracılığıyla üye iş yerine ulaştırılan kart bilgilerinde yetkilendirme(otorizasyon) işlemi, iletilen bilgilerin ve işlem tutarının POS cihazına girilmesi ile ya da üye işyeri sözleşmesi yapan banka tarafından üye işyerine daha önceden verilmiş yazılım kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Bu işlem gerçekleştirildikten sonra sipariş edilen mal veya hizmet kart hamiline ulaştırılır³³¹. Yargıtay haklı olarak başkasına ait kart bilgileri kullanılarak mal siparişinde bulunup, gönderilen malı teslim alma eyleminin m. 245/1'deki suçu oluşturacağına hükmetmiştir. Yargıtay'a göre, elektronik ortamda veya telefonla alınacak mallar hakkında görüşmeler yapılması, ön bilgi alınması hazırlık hareketi olup, suç mail order yöntemiyle başkalarına ait kredi kartı bilgilerinin, üye işyerine ulaşması ve buna dayanılarak malların gönderilmesi ile işlenip tamamlanmaktadır³³². Kanımızca bu değerlendirme yerinde değildir. Failin kartı kullanması sonucu yarar sağlamış sayılabilmesi için yararın her ne kadar mutlaka somut ve fiziki olarak eline geçmiş olması ya da yarar üzerinde fail tarafından fiili bir hakimiyet kurulmuş olması şart değilse de en azından tasarruf edebileceği bir durumda olması gerekmektedir. Fakat

---

³³⁰ Kart bilgilerinin üye işyerine ulaştırılmasında şüphesi sadece mail, telefon kullanılmamaktadır. Bu bilgiler üye işyerince hazırlanmış formların doldurulması ve bu formların faks yoluyla ya da mektup yoluyla ya da benzeri uzaktan iletişimi sağlayan araçlarla iletilebilmektedir.

³³¹ Mesafeli Sözleşmelere Dair Yönetmelik m. 9'da sözleşmenin ifasının hangi şartlarda yerine getirileceği düzenlenmiştir: Buna göre, “ (1) Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, satıcı veya sağlayıcı, tüketici tarafından kendisine siparişin iletildiği günden itibaren en geç otuz gün içinde sipariş konusunu ifa eder. Bu süre tüketiciye daha önceden yazılı olarak veya bir sürekli veri taşıyıcısıyla bildirilmek koşuluyla en fazla on gün uzatılabilir.

(2) Sipariş konusu mal ya da hizmet ediminin yerine getirilmesinin imkânsızlaştığı hâllerde tüketicinin bu durumdan haberdar edilmesi ve ödemiş olduğu toplam bedelin ve onu borç altına sokan her türlü belgenin en geç on gün içinde kendisine iade edilmesi gerekir. Malın stokta bulunmaması durumu, mal ediminin yerine getirilmesinin imkânsızlaşması olarak kabul edilmez.

(3) Satıcı veya sağlayıcı, aşağıdaki şartları sağlaması hâlinde tüketiciye eşit kalite ve fiyatta başka bir mal veya hizmet tedarik edebilir.

a) Sözleşmede kararlaştırılmış olması.

b) Haklı bir nedenle sözleşme konusu mal veya hizmetin tedarik edilemeyeceğinin anlaşılması.

c) Tüketicileri açık ve anlaşılabilir bir şekilde bilgilendirerek onaylarını alması.”

³³² “Sanıkların, elektronik ortamda veya telefonla alınacak mallar hakkında görüşmeleri, ön bilgi almaları hazırlık hareketi olup suç; mail order yöntemiyle başkalarına ait kredi kartı bilgilerinin, mağdur olan satıcılara ulaşması ve buna dayanılarak malların gönderilmesi ile işlenip tamamlanmaktadır. Olayda, bankaların maddi varlığı olan kredi kartları fiziki olarak kullanılmamış, satıcı firma yetkilileri olan gerçek kişilerle görüşülüp bu bilgilerin doğru olduğu, kendilerine veya yakınlarına ait bulunduğu gibi bir takım hileli hareketlerle satıcılar yanıtılmamış olduğundan nitelikli dolandırıcılık suçunun unsurları gerçekleşmemiştir.” Y., 11 CD., E. 2008/11610, K. 2008/13495, T. 16.12.2008 (www.kazanci.com); benzer yönde bkz. Y., 11 CD., E. 2007/849, K. 2009/14539, T. 24.11.2009 (www.kazanci.com).

olayda üye işyerince malın kargoya verilmesi anında ya da malın faile ulaşmasına kadar geçen sürede failin mal üzerinde tasarrufta bulunma imkanı bulunmamaktadır. Bu durumda failin yarar sağlamış olduğundan söz edilemez. Kanımızca suçun tamamlanma anı malın failce teslim alındığı andır. Bu bakımdan üye işyerince malın kargoya verilmesi ya da malın kargoda olması durumunda icra hareketleri tamamlanmış ancak suç tamamlanmamıştır. Bu nedenle malın faile teslim edilmesi öncesindeki aşamada teşebbüs hükümleri uygulanabilir. Bu noktada dikkat edilecek olursa suç nedeniyle ortaya çıkan zarar ve yarar farklı zamanlarda gerçekleşmektedir. Üye işyerince kart bilgileri kullanılarak gerçekleştirilen işleme bankadan onay alındığında, işlem tutarı kadar üye işyerinin banka hesabına alacak kaydedilmektedir. Bu işlemle birlikte aynı zamanda gerçekleştirilen tutarda kart hamilinin malvarlığında pasifin artması nedeniyle zarar oluşmaktadır. Buna karşılık suç nedeniyle ortaya çıkan yarar ancak söz konusu malın faile teslimi ile gerçekleşmektedir.

Nihayet, internet bankacılığı şifresinin haksız olarak ele geçirildiği durumlarda kredi kartı numarası da ele geçirilmiş olduğundan, internet bankacılığı yoluyla kredi kartı kullanılarak bir yarar elde edilmesi durumunda da m. 245/1'deki suç oluşur.

b. Netice

Ceza hukukunda hukuki anlamda hareketin dış dünyada meydana getirdiği değişikliğe netice denilmektedir³³³. Ancak bu değişikliğin netice sayılabilmesi için bu değişikliğin herhangi bir değişiklik değil, suç tipinde unsur olarak yer verilen dış dünyadaki değişiklik olması gerekmektedir³³⁴. TCK m. 245/1'deki düzenlemeye bakıldığında suçun tamamlanması için ele geçirilen veya elde bulundurulmuş bir banka veya kredi kartının kullanılması ya da kullandırılması yetmemekte, bu kullanımlar

---

³³³ Dönmezer/Erman, s. 381; Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 214; Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 210.

³³⁴ Dönmezer/Erman, s. 381.

sonucu bir yararın da sağlanması gerekmektedir³³⁵. Elde edilmiş yararın mutlaka failin somut ve fiziki olarak eline geçmiş olması ya da yarar üzerinde fail tarafından fiili bir hakimiyet kurulmuş olması şart değildir³³⁶. Örneğin, başkasına ait banka veya kredi kartının kullanılarak hesaba havale yapılması suçun tamamlanması için yeterlidir³³⁷. Fail tarafından ayrıca bu paranın çekilmiş olması gerekmez. Ancak söz konusu yararın failin üzerinde tasarruf edebileceği şekilde bulunması gerekmektedir³³⁸. Başkasına ait kart bilgilerini kullanarak sipariş verme eylemlerinde ise Yargıtay, suçun söz konusu malın üye işyerince gönderilmesiyle tamamlandığına hükmetmiştir³³⁹. Ayrıca suçun oluşabilmesi açısından yararın sağlanması gerekmekte ise de maddede zarardan bahsedilmemiştir. Kuşkusuz başkasına ait olan bir banka veya kredi kartının kullanılması sonrasında yarar elde edilirken, kart sahibinin mal varlığında elde edilmiş yarar ölçüsünde zarar da ortaya çıkacaktır. Ancak oluşan bu zararın kart sahibine kart çıkaran kuruluş tarafından yansıtılmamasının suçun oluşumuna herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

TCK m. 245/1’de sağlanacak olan yararın maddi bir yarar olduğu açıkça düzenlenmese de, bu yararın maddi bir yarar olacağı muhakkaktır. Bir banka veya kredi kartının kullanılması çoğu kez kartın kullanıcısı açısından finansal etkiler göstereceğinden, bu kapsam dışında kalan kullanımlarda m. 245/1 oluşmayacaktır. Örneğin, bankanın sadece maddi durumu iyi olan müşterilerine verdiği başkasına ait kartı arkadaşlarına hava atmak isteyen kişinin bu amaçla kullanması, banka veya kredi kartı sahibi müşterilerine şubede sıra konusunda imtiyaz gösteren bankada başkasına ait kartı sıra beklememek için kullanmakta olduğu gibi.

---

³³⁵ Bu bağlamda netice esas alınarak suçlar sınıflandırıldığında, TCK m. 245/1’de yer alan suçun neticeli suç, zarar suçu ve ani suç olduğu söylenebilir.

³³⁶ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1034; **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 261.

³³⁷ Yargıtay da benzer durumda bu yönde karar vermiştir: “*Bilişim sistemindeki verileri değiştirmek suretiyle haksız menfaat elde edilmesi suçunun sanık tarafından havalenin şikayetçilerin hesaplarından kendi hesabına intikali anında tamamlandığı gözetilmeyerek eylemin teşebbüs aşamasında kaldığından bahisle eksik ceza tayini, isabetsizdir.*” Y., 11. CD., E. 2007/6963, K. 2007/5533, T. 18.9.2007. (www.kazanci.com.tr).

³³⁸ **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 261.

³³⁹ “*...mail order yöntemiyle başkalarına ait kredi kartı bilgilerinin, mağdur olan satıcılara ulaşması ve buna dayanılarak malların gönderilmesi ile işlenip tamamlanmaktadır.*” Y., 11 CD., E. 2008/11610, K. 2008/13495, T. 16.12.2008 (www.kazanci.com).

4. Suçu Etkileyen Sebepler

Bu suçu etkileyen herhangi bir sebep bulunmamaktadır. Bilindiği gibi 5237 sayılı TCK'da, 765 sayılı TCK m. 308'de yer alan kendiliğinden hak alma suçuna yer verilmemiş bunun yerine bazı suçlarda suçun hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi indirim sebebi olarak öngörülmüştür. Daha önce de belirtildiği gibi gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu ile korunan hukuki yarar kart kullanıcısının malvarlığıdır. Bu bakımdan hırsızlık³⁴⁰, dolandırıcılık³⁴¹ gibi bazı malvarlığına karşı suçlarda indirim sebebi olarak kabul edilen suçun “*bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla*” işlenmesi halinin TCK m. 245/1 için düzenlenmemesi haklı olarak eleştirilmektedir³⁴². Öyle ki bu sebebin varlığı halinde bu suçlar hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun şikayetine bağlı tutulmuştur. Gerekçede de belirtildiği üzere bu suç aslında hırsızlık, dolandırıcılık gibi bazı malvarlığına karşı işlenen suçların özel bir şeklidir. Bu nedenle kanımızca başkasına ait gerçek bir banka veya kredi kartının haksız kullanımı daha önce mevcut bulunan hukuki alacağın tahsili amacıyla işlenmişse aynı hırsızlık ve dolandırıcılık suçlarında olduğu gibi bu eylem şikayete tabi olmalı ve failde bulunan hukuki ilişkiye dayanan tahsil amacı cezadan indirim sebebi olarak düzenlenmelidir.

D. Suçun Sübjektif (Manevi) Nitelikteki Unsuru

Suçun oluşabilmesi için suç tipinde belirtilen unsurların fail tarafından bilinmesi ve istenmesi gerekmektedir. Gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçunda kanun koyucu suçun oluşabilmesi için genel kastın varlığını

³⁴⁰ TCK m. 144 :

“ (1) Hırsızlık suçunun;

a) Paydaş veya elbirliği ile malik olunan mal üzerinde,

b) Bir hukukî ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla,

İşlenmesi hâlinde, şikâyet üzerine, fail hakkında iki aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.”

³⁴¹ TCK m. 159:

“ (1) Dolandırıcılığın, bir hukukî ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi hâlinde, şikâyet üzerine, altı aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.”

³⁴² Kurt, s. 195; Özbek, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1034; Yazıcıoğlu Yılmaz, “Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirmesi”, Yeditepe ÜHFD, C. II, S. 2, 2005, s. 396.

yeterli görmüştür³⁴³. Bu bakımdan her ne kadar suçun tamamlanması için kişinin kendisi veya başkasına haksız yarar sağlaması gerekmekte ise de, failin mutlaka bu suçu “kendisi veya başkasına haksız yarar sağlama” özel kastı ile işlemesi gerekmemektedir³⁴⁴. 765 sayılı TCK döneminde benzer eylemleri cezalandıran m. 525 b/2’de yer alan bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak yarar sağlama suçunun oluşabilmesi için failde özel kast aranmaktaydı³⁴⁵. 5237 sayılı TCK m. 245/1 bu noktada eski düzenlemeden ayrılmaktadır. Bu suçta failin özel kastının aranmamasının bir sonucu olarak, suç olası kast³⁴⁶ ile de işlenebilmektedir³⁴⁷. Ayrıca TCK m. 22/1 uyarınca taksirle işlenen fiiller kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılacağından, bu suçun taksirle işlenebilmesi mümkün değildir.

E. Hukuka Aykırılık Unsuru

Daha önce de ifade edildiği gibi kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası suç tipinde özellikle belirtildiğinden, m. 245/1’de yer verilen rıza bir hukuka uygunluk sebebi değil, tipikliği kaldıran haldir³⁴⁸. Bir başka deyişle rızada bulunabilecek ilgili kişilerin kartın kullanılması, kullandırılması ve sağlanacak yararın kapsamı yönündeki rızası, eylemi m. 245/1’de düzenlenen suç tanımına uymaktan çıkaracaktır. Rızanın suç tipinde özellikle belirtilmesi nedeniyle kart hamilinin rızası ile ilgili açıklamalar, eylem unsuru içinde banka veya kredi kartının rıza dışında kullanılması veya kullandırılması başlığı altında açıklanmıştır.

---

³⁴³ “Kastın niteliğinin belirlenebilmesi için dış dünyaya yansıyan davranışlardan hareketle sonuç çıkarmak olanaklıdır. Başka deyişle, failin olay öncesi, sırası ve sonrasında davranışları kastının belirlenmesinde ölçü olarak alınmalıdır.” YCGK, E. 2005/1-131, K. 2005-167, T. 27.12.2005.(www.kazanci.com.tr).

³⁴⁴ **Doğan** Koray, “Bilişim Suçları ve Yeni Türk Ceza Kanunu”, Hukuk ve Adalet, Y. 2, S. 6-7, Ekim 2005, s. 312.

³⁴⁵ **Dönmezer**, s. 623; **Yazıcıoğlu** R. Yılmaz, Bilgisayar Suçları, İstanbul, 1997, s. 272; **Eker** Ö. Umut, “ ‘Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Suçları’ Eski TCK Bağlamında Hukukumuzda Yer Alan İlk Düzenlemeler ve 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu’nun İlgili Hükümlerinin Yorumu” , TBBD, S. 62, Ocak/Şubat, 2006, s. 117.

³⁴⁶ TCK m. 21/2 : “Kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi halinde olası kast vardır.”

³⁴⁷ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 245.

³⁴⁸ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1033; **Yaşar/Gökcan/Artuç** s. 6804. Bazı yazarlar ise söz konusu rızayı hukuka aykırılığı kaldıran hal olarak incelemektedir. Bkz. **Dülger**, s. 261; **Taşkın**, s. 77.

5237 sayılı TCK’ da yer verilen diğer hukuka uygunluk sebeplerinin(meşru savunma, hakkın kullanılması ve kanun hükmünün yerine getirilmesi) m. 245/1’deki suça uygulanması mümkün görünmemektedir.

F. Kusurluluk

Kusurluluk fail ile suçun tipiklik ve hukuka aykırılık unsurlarının ilişkisini ifade etmektedir³⁴⁹. Bu bakımdan kusur suçun yapısında tipikliğin maddi ve manevi unsurları ile hukuka aykırılık unsurunun varlığının tespitinden sonraki üçüncü safhada incelenmektedir³⁵⁰. “*Kusursuz suç ve ceza olmaz*” ilkesi gereği, kusurun olmaması bir kişinin tipik ve hukuka aykırı eyleminden dolayı cezalandırılmaması sonucunu doğurmaktadır. 5237 sayılı TCK açısından bakılacak olursa, kusurluluğa ilişkin hükümler “*Ceza Sorumluluğunun Esasları*” başlığı altında düzenlenmiştir. Bu başlık altındaki düzenlemelere bakıldığında, kusurluluğu kaldıran veya azaltan haller ile birlikte bazı hukuka uygunluk sebeplerinin de bu bölümde düzenlendiği görülmektedir³⁵¹. Bu açıklamalar ışığında kusurluluktan söz edilebilmesi için, kusur yeteneğinin varlığı ve olayda bir mazeret sebebinin veya kusurluluğu kaldıran ya da azaltan bir halin bulunmaması şartları aranacaktır.

Kusurluluk açısından TCK m. 245/1 incelenecek olursa, hata kavramı yakından incelenmelidir. TCK m. 30/1’de kastı kaldıran suçun objektif unsurlarında hata düzenlenmiştir³⁵². Örneğin, fail banka veya kredi kartını kullanırken mağdurun rızasının bulunmamasına rağmen, rızanın var olduğunu zannetmiş ise hata nedeniyle cezalandırılmayacaktır³⁵³. Bu durumda taksirli sorumluluk devam etmesine rağmen TCK m. 245’de suçun taksirle işlenebileceğine ilişkin bir hüküm olmaması nedeniyle failin cezalandırılması söz konusu olmayacaktır.

---

³⁴⁹ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 328.

³⁵⁰ **Koca/Üzülmüş**, s. 295.

³⁵¹ Hukuka uygunluk sebepleri ile kusurluluğu kaldıran veya azaltan hallerin aralarındaki nitelik farkı nedeniyle aynı başlık altında düzenlenmesi öğretide eleştirilmektedir. Bkz. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 327.

³⁵² “*Failin icrası sırasında suçun kanunî tanımındaki maddî unsurları bilmeyen bir kimse, kasten hareket etmiş olmaz. Bu hata dolayısıyla taksirli sorumluluk hâli saklıdır.*”

³⁵³ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1044.

Kusurluluk açısından incelenmesi gereken bir başka husus TCK m. 25/2'de düzenlenen zorunluluk halidir³⁵⁴. Nitekim 5237 sayılı TCK ile zorunluluk hali bir hukuka uygunluk sebebi olarak düzenlenmemiştir³⁵⁵. Bir mazeret sebebi³⁵⁶ olan zorunluluk halinin şartlarının varlığında da söz konusu eylem tipik ve hukuka aykırı olsa da faile ceza verilemeyecektir. Örneğin, bir kişinin cami avlusunda terk edilmiş aılıktan ölmek üzere olan bebeğe, yanında bulunan ve sadece iş ile ilgili mallar alması için kendisine verilmiş kredi kartı ile süt alması durumunda bu kişiye zorunluluk hali nedeniyle ceza verilemeyecektir.

G. Unsurlar Dışında Kalan ve Cezalandırılmaya Etkili Olan Şartlar

Kanunun suç olarak göstermiş olduğu eylemin fail tarafından gerçekleştirilmesine rağmen bazı şartların bulunması durumunda gerçekleştirilen eylem cezalandırılmamaktadır. Bu şartlar suçun tipikliği dışında olan bir başka deyişle suçun oluşmasına etkisi bulunmayan fakat cezalandırılmaya etkili olan hususlardır. Bu şartlar objektif cezalandırılabilme şartları, muhakeme şartları, şahsi cezasızlık sebepleri olarak sayılabilir.

TCK m. 245/1'de yer alan gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu açısından bakıldığında, cezalandırılmaya etkili iki durumun bulunduğu söylenebilir. Bunlar; şahsi cezasızlık sebebi olarak akraba ilişkisi(TCK m. 245/4) ve cezada indirim sebebi olarak etkin pişmanlık(TCK m. 245/5)tır.

---

³⁵⁴ “Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.”

³⁵⁵ Madde gerekçesinde de bu husus şu şekilde açıklanmıştır: “...kusurluluğu ortadan kaldıran bir neden olarak zorunluluk (zaruret, ıztırar) hâli düzenlenmiştir. Zorunluluk hâlinde, kişinin, kendisinin veya başkasının sahip bulunduğu bir hakka yönelik bir tehlikeyi gidermek amacıyla gerçekleştirdiği davranış dolayısıyla, ceza sorumluluğu yoktur.”

³⁵⁶ Mazeret sebeplerinde kişiye ceza verilmemesinin nedeni, içinde bulunduğu durumda failden tehlikeye katlanmasının beklenmesinin imkansız olmasıdır. Bkz. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 362.

1. Şahsi Cezasızlık Sebebi Olarak Akrabalık İlişkisi(TCK m. 245/4)

Kanun koyucu madde metnine daha sonradan 29.06.2005 tarihli 5377 sayılı kanun ile eklemek suretiyle, malvarlığına karşı suçlardakine benzer bir düzenleme ile³⁵⁷, TCK m. 245/1 için belirli akrabalık ilişkisinin varlığı halinde fail açısından cezaya hükmedilemeyeceğini düzenlemiştir. TCK m. 245/4'deki düzenlemeye göre, “Birinci fıkrada yer alan suçun;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın,

c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,

Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.”

Böyle bir şahsi cezasızlık sebebine yer verilmesinin nedeni, fiilin daha az haksızlık içeriğine sahip olması ya da failin daha az kusurlu olması değildir. Tersine suç, bu ilişkilerin sağladığı güven ilişkisinden yararlanmak suretiyle işlendiğinden daha fazla haksızlık ve daha yoğun bir kusur içeriğine sahiptir³⁵⁸. Bu duruma rağmen failin cezalandırılmaması iki gerekçeye dayandırılabilir³⁵⁹; 1) Ailenin mensubu bulunan kişilerin malik bulunduğu mallara müştereken tasarruf etmesi, 2) Aile mensupları ilişkilere adli mercileri karıştırmaktan mümkün olduğu ölçüde sakınmak ve böylece aile bütünleşmesini korumak. Ayrıca bu kişilerin cezalandırılmamalarının bir başka sebebi ise, bu fiiller nedeniyle sosyal bir huzursuzluğun meydana

---

³⁵⁷ TCK m. 167: “ (1) Yağma ve nitelikli yağma hariç, bu bölümde yer alan suçların;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın,

c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,

Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

(2) Bu suçların, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi hâlinde; ilgili akraba hakkında şikâyet üzerine verilecek ceza, yarısı oranında indirilir.” Öğretide bazı yazarlar bu tarz bir düzenlemenin yerinde olmadığı görüşündedirler. Zira bu görüşe göre, akrabalar arasındaki hırsızlık, diğer kimseler arasında olan hırsızlıktan toplumsal bakımdan daha az vahim değildir. Bkz. **Hafizoğulları Zeki/Özen** Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2010, s. 324- 325.

³⁵⁸ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 642.

³⁵⁹ **Dönmezer** Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul, 2001, s. 605.

gelmemesi; bu fiil dolayısıyla vatandaşların bütününün herhangi bir endişe duymamasıdır³⁶⁰. Madde gerekçesinde malvarlığına karşı işlenen suçlarda bazı akrabalık ilişkilerinin cezasızlık sebebi olarak kabul edilmesinin nedeni izlenen suç politikası şeklinde gösterilmiştir³⁶¹.

TCK m. 245/4’de şahsi bir cezasızlık sebebi düzenlenmiş olduğu için, iştirak halinde işlenen suçlarda diğer suç ortakları bu sebepten yararlanamaz (TCK m. 40/1 c. 2³⁶²). Şahsi cezasızlık sebebi öngören düzenlemeye bakıldığında, suçun aralarında akrabalık ilişkisi bulunan kişilerin zararına işlenmesi halinde bu cezasızlık sebebinin uygulanacağı görülmektedir. Bu durumda suçun sadece maddede gösterilen akrabaların zararına işlenmiş olması gerekir. Suç bu kişilerle birlikte bir başkası zararına da işlenmişse söz konusu hüküm uygulanmaz³⁶³. TCK m. 245/1’deki suçun işlenmesi ile kart çıkaran banka veya kredi kuruluşları da zarar göreceğinden neredeyse bu cezasızlık sebepleri uygulanamaz hale geleceği söylenmelidir³⁶⁴. Durum böyle olmakla beraber Yargıtay kart çıkaran kuruluşların davaya katılma taleplerini suçtan doğrudan doğruya zarar görmedikleri gerekçesiyle uygun görmemektedir³⁶⁵. Suçun TCK m. 245/4’de düzenlenen kişilerin zararına işlenmesi

---

³⁶⁰ **Dönmezer**, s. 606.

³⁶¹ TCK m. 167’nin madde gerekçesinde bu husus şu şekilde açıklanmıştır: “İzlenen suç politikası nedeniyle, aralarında belli akrabalık ilişkisi bulunan kişilerin birbirlerinin malvarlığına karşı işlemiş buldukları suçlardan dolayı cezalandırılmamaları kabul edilmiştir. Ancak, yağma ve nitelikli yağma suçları açısından bu şahsî cezasızlık sebebinden yararlanma kabul edilmemiştir. Şahsî cezasızlık sebebinin söz konusu olduğu durumlarda, ilgili kişinin sadece cezaî sorumluluğuna gidilemez. İşlenen fiil, suç oluşturma özelliğini devam ettirmektedir.”

³⁶² “Suçun işlenişine iştirak eden her kişi, diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır.”

³⁶³ **Toroslu** Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara, 2005, s. 192; **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1036; **Doğan**, s. 311.

³⁶⁴ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1036.

³⁶⁵ “Sanığın bankamatikte kurduğu tertibatla şikayetçinin kartının sıkışmasını sağlayıp yardım etme bahanesi ile şifresini de öğrenerek para çekmekten ibaret eyleminde suçtan doğrudan doğruya zarar görmeyen bankanın kamu davasına katılmasına karar verilerek ücreti vekaletle hükmolunması, yasaya aykırı...düzeltilecek onanmasına...karar verildi.” Yargıtay 11. CD., T. 11.12.2007, 177-9139(**Parlar**, s. 162.); “Somut olayda ise; katılan İ... K.. adına A...bank Van Şubesinde açılan hesaba internet üzerinden girilerek, mevduatında bulunan paraların, fikir ve eylem birliği içerisinde hareket edip, ayırma kararı verilen sanıklar tarafından aynı tarihte Aydın ilinde sahte isimlerle açtırılmış üç ayrı banka hesabına havale edilerek, yine aynı tarihte bankalardan çekilmesinden ibaret eylemlerinin yarar sağlama unsuru da gözetilerek suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 (Ceza Genel Kurulunun 17.11.2009 tarih ve 2009/11-193, 2009/268 sayılı kararında açıklandığı üzere, 5237 sayılı Yasanın 142/2-e) maddesinde öngörülen ve teselsül eden bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturacağı gözetilmeden bilişim ve nitelikli dolandırıcılık suçlarından yazılı şekilde ayrı ayrı mahkumiyet hükmü kurulması,

durumunda hakime bu cezasızlık sebebini uygulama konusunda takdir yetkisi tanınmamıştır. Bu durumda hakim suçtan zarar gören ile failin arasındaki akrabalık ilişkisini tespit etmekle birlikte söz konusu cezasızlık sebebini uygulamak zorundadır.

Dikkat edilecek olursa malvarlığına karşı işlenen suçlarda akrabalık ilişkileri nedeniyle şahsi cezasızlık sebeplerinin yanında TCK m. 167/2’de³⁶⁶ cezada indirim yapılmasını sağlayan şahsi sebeplere de yer verilmiştir. Bu düzenlemeye bakıldığında bu kişilerin zararına işlenen suçlar şikayete bağlı tutulmuştur. TCK m. 245/4’de ise cezadan indirim yapılmasını gerektiren şahsi bir sebebe yer verilmemiştir.

a. Suçun Haklarında Ayrılık Kararı Verilmemiş Eşlerden Birinin Zararına İşlenmesi

Söz konusu cezasızlık sebebini uygulanabilmesi için öncelikle kişilerin eş sıfatına sahip olması gerekmektedir. Bu sığata sahip olabilmek için ise ortada Medeni Kanun hükümlerine göre kurulmuş bir evlilik olmalıdır. Söz gelimi imam nikahı ile evlenen kişilerin evlilik işlemleri yoklukla hükümsüz olduğundan bu kişiler arasındaki kartın kötüye kullanılması eylemlerinde bu cezasızlık sebebini uygulanması mümkün değildir. Aynı şekilde mevcut evlilik Medeni Kanun hükümlerine göre evliliğı sona erdiren hallerden birisi ile sona ermemiş olmalıdır. Bu bakımdan mutlak butlan ile batıl evlilikler³⁶⁷ nedeniyle evliliğın iptali, boşanma,

---

2-Suçtan doğrudan zarar görmeyen A...bank ve İ...bankası AŞ.nin davaya katılmasına ve İ... Bankası AŞ. Lehine vekalet ücretine hükmolunması...yasaya aykırı olduğundan...bozulmasına...” Y. , 11. CD, E. 2009/20344, K. 2011/339, T. 25.01.2011, (yayımlanmamıştır).

³⁶⁶ “Bu suçların, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi hâlinde; ilgili akraba hakkında şikâyet üzerine verilecek ceza, yarısı oranında indirilir.”

³⁶⁷ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 145’de mutlak butlan halleri sayılmıştır:

“Aşağıdaki hallerde evlenme mutlak butlanla batıldır:

1. Eşlerden birinin evlenme sırasında evli bulunması,
2. Eşlerden birinin evlenme sırasında sürekli bir sebeple ayırt etme gücünden yoksun bulunması,
3. Eşlerden birinde evlenmeye engel olacak derecede akıl hastalığı bulunması,
4. Eşler arasında evlenmeye engel olacak derecede hısımlığın bulunması.”

eşlerden birinin ölmesi veya evliliğin feshedilmesi³⁶⁸ gibi hallerde kişiler eş sıfatına sahip olmadıklarından cezasızlık sebebinin uygulanması mümkün değildir. Kanun koyucu cezasızlık sebebinin uygulanması için tarafların eş olmasını belirtmekle birlikte bu eşler hakkında ayrılık kararının verilmemiş olmasını da aramaktadır. Eşler hakkında Medeni Hukuk hükümleri uyarınca ayrılık kararı verilmiş ise bu durum eş hakkında cezasızlık sebebinin uygulanmasına engel olacaktır. MK m. 167 ve devamı maddeleri uyarınca eşler bir boşanma sebebinin varlığı halinde boşanmaya veya ayrılığa karar verilmesini isteyebilirler. 4721 sayılı Medeni Kanun'a göre ayrılık kararı, açılmış olan bir boşanma davası sonucunda³⁶⁹ ya da direkt ayrılık davası sonucu³⁷⁰ verilebilir. Burada belirtilen ayrılık kararı bir hakim kararıdır. Eşlerden birinin MK m. 197/1'e³⁷¹ dayanarak birlikte yaşamaya ara vermesi durumu cezasızlık sebebinin uygulanmasını engellemez. Bu cezasızlık sebebi açısından kanun koyucu eşler hakkında ayrılık kararı verilmemiş olmasını arayarak eşler arasındaki ortak hayatın devamını cezalandırılabilme açısından dikkate almıştır.

Bu cezasızlık sebebinin uygulanması için sadece eşler hakkında ayrılık kararı verilmiş olmaması halinin aranması öğretide haklı olarak eleştirilmiştir³⁷². Bu görüşe göre, haklarında ayrılık kararı verilmemekle birlikte boşanma davaları devam eden eşler arasında artık bir "husumet" bulunacağından eşlerden birinin diğerinin sahip olduğu limiti yüksek kredi kartını kullanarak zarar vermeyi amaçlaması durumunda da bu cezasızlık sebebi uygulanmak zorunda kalınacaktır. Kanımızca TCK m. 245/4'deki şahsi cezasızlık sebeplerinin uygulanması için hakime takdir yetkisi verilmemesi eleştirilmelidir. Zira yukarıda verilen örnekte olduğu gibi haklarında ayrılık kararı verilmemiş olmakla birlikte şiddet görme, zina veya evlilik birliğinin temelinden sarsılması sonucunu doğuran olaylara istinaden açılmış boşanma

³⁶⁸ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu m. 131:

"Gaipliğine karar verilen kişinin eşi, mahkemece evliliğin feshine karar verilmedikçe yeniden evlenemez.

Kayıbolanın eşi evliliğin feshini, gaiplik başvurusuyla birlikte veya ayrıca açacağı bir dava ile isteyebilir.

Ayrı bir dava ile evliliğin feshi, davacının yerleşim yeri mahkemesinden istenir."

³⁶⁹ MK m. 170/3: *"Dava boşanmaya ilişkinse, ancak ortak hayatın yeniden kurulması olasılığı bulunduğu takdirde ayrılığa karar verilebilir."*

³⁷⁰ MK m. 170/2: *"Dava yalnız ayrılığa ilişkinse, boşanmaya karar verilemez."*

³⁷¹ *"Eşlerden biri, ortak hayat sebebiyle kişiliği, ekonomik güvenliği veya ailenin huzuru ciddi biçimde tehlikeye düştüğü sürece ayrı yaşama hakkına sahiptir."*

³⁷² **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1037.

davalarında da artık eşler arasında ortak hayat çekilmez hale gelmiş olabilir. Bu durumda eşler arasındaki rızaya dayalı olmayan banka veya kredi kartı kullanımı eylemlerinin sırf ayrılık kararı bulunmaması nedeniyle cezalandırılmaması ceza adaleti açısından yerinde olmayacaktır.

b. Suçun Üstsoy veya Altsoyunun veya Bu Derecede Kayın Hısımlarından Birinin veya Evlat Edinen veya Evlathğın Zararına İşlenmesi

Ceza normlarının güvence işlevini temsil eden suçta ve cezada kanunilik ilkesi gereği ceza normları açık, belirli ve kapsamının anlaşılır olması gerekmektedir. Kanımızca suçun “*Üstsoy veya Altsoyunun veya Bu Derecede Kayın Hısımlarından Birinin*” zararına işlenmesi ifadesinin anlamı anlaşılır değildir. Zira kan hısımlığında üstsoy ve altsoy, sınırsız derecede hısımlık ilişkisini belirtmektedir. Bu bakımdan bir kişinin çocuğu altsoyu olduğu gibi torunu ve torununun altsoyu da bu kavrama dahildir. Aynı durum üstsoy açısından da geçerlidir. Belirtilen cezasızlık sebebinde üstsoy ve altsoy hısımlığı kapsamına dahil kişiler arasındaki eylemler için cezasızlık sebebi öngörölmüşken, daha sonra bu derecedeki kayın hısımlığından söz edilmiştir. Buradan çıkan anlam bir kişi ile sınırsız derecede kayın hısımlığı bağı olan kişilere karşı m. 245/1’deki suçun işlenmesi durumunda da cezasızlık sebebinin uygulanacağıdır.

Kanımızca, kanun koyucu üstsoy ve altsoya gönderme yaparak “*bu derecede kayın hısımlığı*” ifadesi ile sadece eşin üstsoyu ve altsoyunu kastetmektedir. Ayrıca kayın hısımlığı ifadesinin anlamını iyi ortaya koymak gerekmektedir. MK. m. 18/1’e göre, eşlerden biri ile diğer eşin kan hısımları, aynı tür ve dereceden kayın hısımları olur. Bu bakımdan söz gelimi eşin anne-babası birinci dereceden kayın hısımlardır. Bu cezasızlık sebebi, üstsoy ve altsoyda olduğu gibi kayın hısımlığı için de sınırsız derecede kabul edilecek olursa, failin eşinin büyükbabasının banka veya kredi kartını rızaya aykırı bir şekilde kullanması durumunda söz konusu eylem cezalandırılmayacaktır.

Burada değinilmesi gereken bir başka sorun ise, MK. m. 18/2 düzenlemesidir. Bu düzenlemeye göre, “*Kayın hısımlığı, kendisini meydana getiren evliliğin sona ermesi ile ortadan kalkmaz.*” Kayın hısımlığı evlilik sona erse bile devam edeceğinden, cezasızlık sebebinin uygulanması açısından kayın hısımlığını oluşturan evliliğin devam ediyor olması gerekmemektedir³⁷³. Aşağıda açıklandığı üzere kanun koyucu TCK m. 245/1’deki suçtan dolayı ceza verilmemesi için, bu suçun kardeşler arasında işlenmesini tek başına yeterli görmemiş, bu kardeşlerin aynı konutta beraber yaşamalarını şart koşturmuştur. Bu bakımdan sadece akrabalık ilişkisi değil örf ve adet gereği ya da ortak yaşamdan kaynaklanan birtakım ilişkiler nedeniyle bu eylemlerin cezalandırılmadığı anlaşılmaktadır. Ancak yukarıda belirtildiği gibi kayın hısımlığı evliliğin sona ermesiyle ortadan kalkmayacağından, eski eşinin kan hısımlarına karşı gerçekleştirilen eylemler cezalandırılmazken, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşler arasındaki eylemler cezalandırılacaktır. Kanımızca bu sonuç madde ile amaçlanan bir durum değildir. Kanımızca bu sorun, madde kapsamında belirtilen cezasızlık sebeplerinin varlığı halinde ceza verilmemesi ya da cezadan indirim yapılması konusunda hakime takdir yetkisi verilmesiyle çözümlenebilecektir. Bu durumda hakim cezasızlık sebebinin uygulanmaması ya da uygulanarak ceza verilmemesi veya cezadan indirim yapılması durumunu kararında sebepleri ile birlikte gerekçeli bir şekilde gösterecektir.

Benzer şahsi sebepleri düzenleyen 765 sayılı TCK’nın 524. maddesinde “analık” ve “babalık” ifadesinin kullanıldığı görülmektedir³⁷⁴. 5237 sayılı TCK’da ise bu ifadeler yer verilmeyerek üvey anne ve babanın zararına işlenen suçlar cezasızlık sebebinin uygulanması bakımından kapsam dışında bırakılmıştır³⁷⁵. Suçun evlat edinen veya evlatlığın zararına işlenmesi durumunda da suç dolayısıyla cezaya

---

³⁷³ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 644; karşı görüş için bkz. **Dönmezer**, s. 610.

³⁷⁴ Nitekim 765 sayılı TCK döneminde Yargıtay, şahsi cezasızlık sebeplerini düzenleyen 524. maddenin üvey ana ve üvey babayı da kapsayacağına hükmetmiştir: “*TCK.nun 524. maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendi gözönünde tutulmaksızın, "üvey anne"sine karşı TCK.nun 516/ilk maddesi kapsamında "ızzar suçunu işleyen sanık Halil İbrahim'in bu suçundan dolayı mahkumiyetine karar verilmesi yasaya aykırı olduğundan, C. Başsavcılığı itirazının açıklanan bu gerekçe ile reddine karar verilmelidir.*” YCGK., E. 1988/8-177, K. 1988/238, T. 30.05.1988(www.kazanci.com).

³⁷⁵ Bazı yazarlar ise cezasızlık sebebinin uygulanabilmesi için, üstsoy ve altsoyun üvey veya öz olmasının bir önemi bulunmadığını belirtmektedirler. Bkz. **Yaşar/Gökcan/Artuç**, s. 6811.

hükmedilmeyecektir. Evlatlık ilişkisinin kurulması MK m. 305-316'de yer alan düzenlemelere göre belirlenecektir.

c. Suçun Aynı Konutta Beraber Yaşayan Kardeşlerden Birinin Zararına İşlenmesi

Kardeşler arasında rızaya aykırı banka veya kredi kartı kullanılması eylemlerinin cezalandırılmaması için, kardeşlerin aynı konutta beraber yaşamaları gerekmektedir. Bu bakımdan aynı işyerinde birlikte çalışıyor olmak veya aynı binada birlikte kalıyor olmak cezasızlık sebebinin uygulanmasını sağlamaz³⁷⁶. Aynı konutta beraber yaşama durumu geçici olmamalıdır. Örneğin, tatil için bir haftalığına kardeşinin evine gelen kişi hakkında cezasızlık sebebi uygulanmayacaktır.

2. Cezada İndirim Sebebi Olarak Etkin Pişmanlık(Suç Sonrası Pişmanlık)

5237 sayılı TCK'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte, etkin pişmanlık kurumu 765 sayılı TCK'da yer alan halinden farklı bir yapıda düzenlenmiştir. 765 sayılı TCK döneminde etkin pişmanlık kurumu suç öncesi ve suç sonrası etkin pişmanlık olarak düzenlenmekteydi. Kanunda yer verilen eksik teşebbüs-tam teşebbüs ayırımı sonucu tam teşebbüs aşamasındaki suçlarda failin icra hareketlerini tamamlamasına rağmen etkin pişmanlık göstererek neticenin gerçekleşmesini önlemesi durumunda suç öncesi etkin pişmanlıktan söz edilmekteydi. 5237 sayılı TCK ile, 765 sayılı TCK'da yer alan eksik teşebbüs-tam teşebbüs ayırımı kaldırılmış ve TCK'nın 36. maddesi ile gönüllü vazgeçme kurumu etkin pişmanlığı da kapsar şekilde düzenlenmiştir. Bu bakımdan 5237 sayılı TCK'da etkin pişmanlık hükümlerine suç sonrası etkin pişmanlık olarak sadece kanunun özel hükümler kısmında bazı suç tipleri için özel olarak yer verilmiştir³⁷⁷.

5237 sayılı TCK'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte TCK m. 245/1'de yer alan suç için öngörölmüş bir etkin pişmanlık düzenlemesi mevcut değildi. Bu dönemde

---

³⁷⁶ Tezcan/Erdem/Önok, s. 644.

³⁷⁷ Aynı yönde bkz. Özbek, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1037; Katoğlu, s. 40.

hamili tarafından ATM cihazında unutulmuş banka kartının kullanılarak haksız yarar sağlanması eylemi nedeni ile malvarlığına karşı işlenen suçlarda uygulanan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmaması durumunun Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmuştur. Anayasa Mahkemesi ise başvuruyu şu gerekçeler ile reddetmiştir:

“...Hukuk devletinde ceza siyasetinin gereği olarak yasa koyucu, Anayasanın ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla, cezalandırmada güdülen amacı da gözeterek hangi eylemlerin suç sayılacağına, bunlara verilecek cezanın türü, miktarı, artırım ve indirim nedenleri ve oranları ile suçun takibine ve yargılama usulüne ilişkin koşullar öngörebilir.

Suç sayılan eylemler arasında benzerlikler olduğu gibi farklılıklar da bulunabilir. Kimi benzerliklere rağmen eylemin toplumda yarattığı infial, kişiler üzerinde oluşturduğu tehlike, işlenme oranındaki artış ve azalma gibi faktörlere bağlı olarak daha ağır cezayla yaptırıma bağlanması veya bu sonucu doğuracak biçimde indirim nedenlerine yer verilmemesi yasa koyucunun takdirindedir.

Banka ve kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle çıkar sağlayanlar hakkında üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası öngören kurala, Türk Ceza Kanunu'nun bilişim alanında suçlara ilişkin bölümünde yer verilmiştir. Bundan, kartın bağlı bulunduğu hesap sahibinin malvarlığı yanında kişisel verilerinin de hukuki koruma kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda, kuralın salt malvarlığı aleyhine işlenen suçlara benzemesine rağmen, onlara uygulanan etkin pişmanlık hükümleri içermemesi nedeniyle eşitliğe aykırı olduğu sonucu çıkarılamaz. Cezayı hafifletici sebepler de ceza siyasetine bağlı olarak yasa koyucunun takdirindedir.

Kuralla korunmak istenen hukuki yarar, suçun niteliği ile öngörülen cezanın tür ve miktarı gözetildiğinde kuralda yer alan cezanın adaletsiz ve ölçüsüz olduğundan söz edilemez.”³⁷⁸

06/12/2006 tarih ve 5560 sayılı kanunla TCK m. 245’e eklenen beşinci fıkraya ile³⁷⁹, TCK m. 245/1 kapsamına giren fiillerle ilgili TCK’nın malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir. Getirilen bu düzenleme failin lehine olduğundan, daha önce işlenmiş suçlara da uygulanmalıdır³⁸⁰. TCK m. 168’de yer alan³⁸¹ bu düzenlemeye bakıldığında söz konusu etkin pişmanlık hükmünün uygulanabilmesi için bazı şartların bulunduğu söylenmelidir. Bunlar, a. Suçun Tamamlanmış Olması, b. Failin ya da Suça İştirak Edenin Bizzat Pişmanlık Göstererek Geri Verme veya Tazmin Suretiyle Mağdurun Zararını Gidermesi, c. Geri Verme veya Tazminin Hüküm Verilmeden Önce Gerçekleşmesi, olarak sayılabilir.

a. Suçun Tamamlanmış Olması

Yukarıda da ifade edildiği gibi 5237 sayılı TCK sadece suç sonrası etkin pişmanlığı kabul etmiştir. Nitekim bu husus TCK m. 168’in gerekçesinde de, “Suç

³⁷⁸ AMK., E. 2006/123, K. 2009/43, T. 05.03.2009 (www.kazanci.com.tr).

³⁷⁹ “Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır.”

³⁸⁰ “Yargılama boyunca gerek sözleriyle, gerekse bir takım davranışlarıyla pişmanlığını ortaya koymuş ancak herhangi bir ödemede bulunmamış olan hükümlünün, 5237 sayılı Yasanın 245. maddesinde 19.12.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasanın 11. maddesiyle yapılan değişiklik nedeniyle hakkında 5237 sayılı Yasanın 168. maddesindeki “etkin pişmanlık” hükümlerinin uygulanma olasılığının ortaya çıkması üzerine, ailesini harekete geçirmek suretiyle ödemenin yapılmasını sağladığı anlaşılacakla, hükümlü hakkında 5237 sayılı Yasanın 168. maddesinde düzenlenmiş bulunan “etkin pişmanlık hükümlerinin” uygulanmasına bir engel bulunmamaktadır.” YCGK., E. 2008/11-127, K. 2008/147, T. 27.05.2008(www.kazanci.com).

³⁸¹ “(1) Hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, taksirli iflâs ve karşılıksız yararlanma suçları tamamlandıktan sonra ve fakat bu nedenle hakkında kovuşturma başlamadan önce, failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisine kadarı indirilir.

(2) Etkin pişmanlığın kovuşturma başladıktan sonra ve fakat hüküm verilmezden önce gösterilmesi halinde, verilecek cezanın yarısına kadarı indirilir.

(3) Yağma suçundan dolayı etkin pişmanlık gösteren kişiye verilecek cezanın, birinci fıkraya giren hallerde yarısına, ikinci fıkraya giren hallerde üçte birine kadarı indirilir.

(4) Kısmen geri verme veya tazmin halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için, ayrıca mağdurun rızası aranır.”

tamamlandıktan sonra kişi pişmanlık gösterebilir. Bu durumda, işlenmiş ve tamamlanmış olan suç işlenmemiş hâle artık döndürülemez. Ancak, suç tamamlandıktan sonra, pişmanlık duyarak, gerçekleştirilen haksızlığın neticeleri mümkün olduğunca ortadan kaldırılabılır.” şeklinde açıklanmıştır. Bu bakımdan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için ilk şart suçun tamamlanmış olmasıdır. Suçun tamamlanması, suç için kanunda öngörülen tüm unsurların gerçekleşmesi demektir. Bir başka ifade ile fail tarafından yapılmış olan fiilin, kanun koyucunun kavram olarak tanımını verdiği suç tipini sağlamasını, suç tipine tümden uymasını, suç tipiyle tümüyle benzeşmesini ifade etmektedir³⁸². Bu bakımdan suçun son bulmasından ayrılır. Suçun sona ermesi, suçun tamamlanmasından sonra haksızlık teşkil eden fiilin son bulmasıdır. Yani suçun tamamlanması suçun var olduğu, gerçekleştiği anı, suçun sona ermesi ise, suçun son bulunduğu suç yolu(iter criminis)’nun kapandığı anı gösterir³⁸³. Suçun tamamlanması ve sona ermesi kavramları her suç bakımından ayrı ayrı tespit edilmesi gereken bir konudur. Zira bu aşamalar ani(*şekli*) suçlarda birbiriyle örtüşmekteyken, kesintisiz(*mütemadi*) suçlarda farklı zamanları ifade eder³⁸⁴.

TCK m. 245/1 açısından bakıldığında, suçun tamamlanma anı fail tarafından başkasına ait banka veya kredi kartının kullanılması veya kullandırılması sonucu yararın sağlandığı andır. Yararın sağlanması çoğu kez kartın kullanılması veya kullandırılması anında ortaya çıkmaktadır. Başkasına ait kart bilgilerini kullanarak çeşitli iletişim araçlarıyla (internet, telefon, faks vb.) sipariş verme eylemlerinde ise Yargıtay, suçun söz konusu malın üye işyerince gönderilmesiyle tamamlandığına hükmetmiştir³⁸⁵. Bu açıklamalar ışığında TCK m. 245/1’de yer alan suç için etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için, suçun tamamlanmış olması yani haksız yararın sağlanmış olması gerekmektedir. Henüz suç tamamlanmamışsa, TCK m. 36’da düzenlenen gönüllü vazgeçme gündeme gelecektir.

---

³⁸² **Hafizoğulları/Özen**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 328.

³⁸³ **Toroslu**, Ceza Hukuku Genel Kısım, s. 249.

³⁸⁴ *Tezcan/Erdem/Önok*’a göre, TCK m. 168’de yer verilen etkin pişmanlık hükmünün uygulanabilmesi için gerekli olan suçun tamamlanması şartı, kesintisiz suçlar için suçun sona ermesi olarak anlaşılmalıdır. Bkz. **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 639.

³⁸⁵ “...*mail order yöntemiyle başkalarına ait kredi kartı bilgilerinin, mağdur olan satıcılara ulaşması ve buna dayanılarak malların gönderilmesi ile işlenip tamamlanmaktadır.*” Y., 11 CD., E. 2008/11610, K. 2008/13495, T. 16.12.2008 (www.kazanci.com).

b. Failin ya da Suça İştirak Edenin Bizzat Pişmanlık Göstererek Geri Verme veya Tazmin Suretiyle Mağdurun Zararını Gidermesi

Etkin pişmanlık nedeniyle cezadan indirim yapılabilmesi için failin ya da suça iştirak edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun zararını gidermesi gereklidir. Tamamlanmış suçun cezasından etkin pişmanlık nedeniyle indirim yapılabilmesi için, geri verme veya tazmini failin ya da suça iştirak edenin bizzat gerçekleştirmesinin gerekip gerekmediği tartışılmalıdır. Hükümde geçen “...*bizzat pişmanlık göstererek...*” ifadesi geri verme ve tazminin fail ya da suça iştirak edenler tarafından gerçekleştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Zararın giderilmesi işlenmiş olan suçtan pişmanlık duyulması sonucu gerçekleşmelidir. Zira TCK m. 168 ortaya çıkan zararın giderilmesinden çok suçlunun pişmanlık esasına dayanmaktadır. Bu bakımdan geri verme veya tazmin, failin ya da suça iştirak edenlerin iradesi dışında gerçekleşmişse, cezadan indirim yapılabilmesi mümkün değildir. Bu noktada failin ya da suç ortağının pişmanlık göstermesine rağmen zararın giderilmesinin bu kişilerin iradesi ile bir başkası tarafından gerçekleştirilmesi durumunda da etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanacağı söylenmelidir³⁸⁶. Geri verme veya tazmin doğrudan suçun mağduruna yapılacağı gibi mağdura ulaşması muhtemel kişiler aracılığıyla da yapılabilir³⁸⁷.

---

³⁸⁶ “Yargılama boyunca gerek sözleriyle, gerekse bir takım davranışlarıyla pişmanlığını ortaya koymuş ancak herhangi bir ödemede bulunmamış olan hükümlünün, 5237 sayılı Yasanın 245. maddesinde 19.12.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasanın 11. maddesiyle yapılan değişiklik nedeniyle hakkında 5237 sayılı Yasanın 168. maddesindeki “etkin pişmanlık” hükümlerinin uygulanma olasılığının ortaya çıkması üzerine, ailesini harekete geçirmek suretiyle ödemenin yapılmasını sağladığı anlaşılmakla, hükümlü hakkında 5237 sayılı Yasanın 168. maddesinde düzenlenmiş bulunan “etkin pişmanlık hükümlerinin” uygulanmasına bir engel bulunmamaktadır.” YCGK, E. 2008/11-127, K. 2008/147, T. 27.05.2008 (www.kazanci.com).

³⁸⁷ “Fail veya ortağının iade veya tazmini doğrudan mağdura yapacakları gibi mağdura ulaşması muhtemel kişiler aracılığı ile de mağdur veya mağdura ulaşması muhtemel kişilere de yapılması olanaklı olduğu, iadenin kabul edilmemesinin düşünülemeyeceği yasa normu olup yakınının değişik nedenlerle zararının karşılanmasını istememesi yeterli olmayıp, iadenin, sanığın pişmanlığının etkin bir yansıması olarak ortaya çıkmış olması aranmaktadır.” Y., 6. CD., E. 2009/20714, K. 2010/16790, T. 26.10.2010 (www.kazanci.com).

Öte yandan söz konusu geri verme veya tazminin pişmanlık sonucu kendiliğinden gerçekleşmesi gerekir³⁸⁸. Bu nedenle üst araması sonucu ele geçirilen ya da yakalanma korkusu nedeniyle fail tarafından atılmış eşyanın pişmanlık sonucu geri verme olarak nitelendirilmesi mümkün değildir. Ancak Yargıtay failin yağma sonucu ele geçirdiği malı aynı zaman diliminde atıp kaçması eylemini pişmanlık sonucu geri verme olarak değerlendirmiştir³⁸⁹.

İştirak halinde işlenen suçlarda ise mağdurun zararının giderilmesi fail azmettiren veya yardım eden kişilerden biri tarafından gerçekleştirilmişse, diğer kişilerin etkin pişmanlıktan yararlanıp yararlanamayacağı tartışılmalıdır. Bu durumda hükümde bizzat pişmanlıktan söz edildiğinden, zararı tazmin eden kişi dışındaki kişilerin pişmanlık gösterip göstermedikleri ayrıca araştırılmalıdır³⁹⁰. İşlenen suç nedeniyle pişmanlık gösteren ve zararın giderilmesinde bir şekilde katkısı olan diğer kişilerin de etkin pişmanlıktan yararlanması gerekmektedir³⁹¹.

Geri verme veya tazmin yoluyla zararın giderilmesi durumunda TCK m. 168/1 uyarınca verilecek cezanın üçte ikisine kadarı indirilir. Bu halde mağdurun rızası aranmaz. Ancak kısmen geri verme ve tazmin halinde TCK m. 168/4 uyarınca ayrıca mağdurun rızası aranır.

---

³⁸⁸ **Dönmezer**, s. 599.

³⁸⁹ “Yakınanın işyerinden ayrıldığı sırada sanığın içeri girip açıkta olan çantayı aldığı, yakınanın dönmesi üzerine, yakınanı yere yatırıp tekmeyle vurduktan sonra çantayı atıp kaçması biçimindeki olayda yağma eyleminin tamamlandığı, ancak çantayı atması eyleminin ise, etkin pişmanlık olduğu gözetilmelidir.” Y., 6. CD., E. 2006/19226, K. 2007/4732, T. 10.04.2007 (YKD. , C. 35, S. 6, Haziran 2009, s. 1193).

³⁹⁰ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1040; Nitekim Yargıtay da bu yönde karar vermiştir: “Bunun yanında, diğer sanıklar Y. C. ve T. Y. ile hakkındaki kamu davası yaşı nedeniyle ayrılan sanık E. E.'ün, yağma eylemine katılan ve kendileriyle birlikte yakalanmayan diğer kişinin isminin sanık Ö. A. olduğunu ve mağdura ait cep telefonunun bu sanıkta bulunduğunu söylemeleri, gösterdikleri açık bir pişmanlık olup buldukları koşullar çerçevesinde ellerinden gelen çabayı göstererek dolaylı olarak iadeye katkı sağladıkları göz önüne alındığında, mağdurun kısmi iadeye rıza göstermesi koşuluyla etkin pişmanlık hükümlerinden sanık Ömer ile birlikte yararlanmaları gerekmektedir.” YCGK, E. 2009/6-132, K. 2009/251, T. 27.10.2009 (www.kazanci.com).

³⁹¹ Karşı görüş için bkz. **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 641; **Yaşar/Gökcan/Artuç** s. 6813.

c. Geri Verme veya Tazminin Hüküm Verilmeden Önce Gerçekleşmesi

TCK m. 168/1 ve 2’de failin etkin pişmanlık göstererek geri verme veya tazmin suretiyle mağdurun zararını gidermesi durumunda cezadan indirim oranları mağdurun zararının giderildiği ana göre farklı düzenlenmiştir. TCK m. 168/1’e göre bu zararın giderilmesi henüz kovuşturma başlamadan önce gerçekleşmişse, verilecek cezanın üçte ikisine kadar indirileceği düzenlenmiştir. 5271 sayılı CMK m. 2/1-f’de kovuşturma evresi, iddianamenin kabulüyle başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evre şeklinde tanımlandığına göre, soruşturma evresinde ya da bu evre öncesinde zararın giderilmesi durumunda verilecek ceza TCK m. 168/1’e göre indirilecektir.

TCK m. 168/2’ye göre ise, zararın giderilmesi kovuşturma başladıktan sonra fakat hüküm verilmeden önce gerçekleşmişse, verilecek cezanın yarısına kadarı indirilir. Kanun koyucu indirim yapılabilmesi için hükmün verilmemiş olması halini şart koştuğundan, burada hükmün kesinleşip kesinleşmemiş olması önem arz etmemektedir³⁹². Nitekim Yargıtay kesinleşmiş ilk hükümden sonra uyarlama aşamasındaki iade veya tazminde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanamayacağına dolayısıyla cezadan indirim yapılamayacağına hükmetmiştir³⁹³.

H. Teşebbüs

Suçta teşebbüs, 5237 sayılı TCK’nın 35. maddesinde, kişinin işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaması olarak tanımlanmıştır. Bir başka deyişle suçta teşebbüs, failin suç yolunda suç işleme kararını, suç tipinde düzenlenmiş neticeyi gerçekleştirmeye yönelik elverişli hareketlerle dış dünyaya yansıtmasına rağmen, elinde olmayan sebeplerle suçu tamamlayamaması durumudur. 5237 sayılı TCK’

---

³⁹² **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1038.

³⁹³ “ Yağma suçuna ilişkin 168/3 maddesindeki etkin pişmanlık düzenlemesinin kesinleşen ilk hüküm öncesinde yapılan iadeyi kapsamaması itibarıyla, hükümlülerin uyarlama aşamasında kurulan hükümden önce yağmaya konu parayı iade etmesi nedeniyle hakkında 5237 sayılı TCK’nın 168/3. maddesi uyarınca indirim yapılamayacağına gözetilmemesi...” Y., 5. CD., E. 2008/4283, K. 2008/5472, T. 29.05.2008 (YKD. , C. 34, S. 10, Ekim 2008, s. 2058-2059).

daki düzenleme ile birlikte 765 sayılı TCK'da yer alan teşebbüs düzenlemesinden uzaklaşarak eksik teşebbüs-tam teşebbüs ayırımına son verilmiştir³⁹⁴. 5237 sayılı TCK'da teşebbüs durumunda cezalandırma açısından, olayın özelliklerine göre hakime, meydana gelen zarar ve tehlikenin ağırlığını ölçüt olarak cezada indirim yapma yetkisi tanınmıştır.

TCK m. 245/1'de düzenlenen gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu teşebbüse elverişli bir suçtur³⁹⁵. Suçun teşebbüs aşaması suçun tamamlanması ile kapanacağından, TCK m. 245/1'deki suça teşebbüsten söz edilebilmesi için, henüz fail tarafından kartın kullanılması veya kullandırılması sonucu bir yarar sağlanmamış olması gerekmektedir. Yarar sağlanmış ancak suç henüz sona ermemişse teşebbüsten söz edilemez. Örneğin, başkasına ait kredi kartı ile ankesörlü telefonda görüşme yapan kişinin görüşme sürerken yakalanması durumunda teşebbüsten söz edilemez. Daha önce de belirtildiği gibi kartın ele geçirilmesi veya elde bulundurulması hareketleri suçun hazırlık hareketleri olup, suçun icrası kartın kullanılması ya da kullandırılması ile başlamaktadır³⁹⁶. Bu açıdan

---

³⁹⁴ Madde gerekçesinde bu ayırmadan vazgeçilmesinin nedenleri şu şekilde açıklanmıştır: “...Ancak teşebbüs hâlinde karşılaşılan en önemli sorunlardan biri, cezanın belirlenmesinde "eksik teşebbüs"- "tam teşebbüs" ayırımının esas alınmasıdır. Çünkü, "eksik teşebbüs"- "tam" teşebbüs ayırımında her olaya uygulanabilen ve duraksamaya yer bırakmayan objektif bir ölçüt bulunamamaktadır. Bu nedenle suçun tamamlanamadığı durumlarda ceza miktarı belirlenirken, yapılan hareketin ulaştığı gerçekleşme aşamasından ziyade, fiilin doğurduğu zarar veya tehlikenin ağırlığı dikkate alınmalıdır. Çünkü bir olayda icra hareketleri bitmemesine rağmen ortaya çıkan zarar veya tehlike, icra hareketlerinin bitmesinden sonra meydana gelen zarar veya tehlikeden daha ağır olabilir. Özellikle silâhla yapılan ve tekrarlanan hareketlerle gerçekleştirilmek istenen adam öldürme suçunda bu durum söz konusu olmaktadır. Örneğin tabancasındaki mermilerden sadece birini atıp mağduru yaraladıktan sonra engellenen fail, icra hareketleri bitmediği için adam öldürmeye "eksik teşebbüs"ten dolayı, buna karşılık silâhındaki tek kurşunu atıp mağdura isabet ettiremeyen fail, icra hareketleri bittiği için "tam teşebbüs"ten dolayı cezalandırılmaktadır. ...”. Doktrinde bu ayırımın kaldırılmasının yerinde olduğu söylenmektedir Bkz. **Özbek Veli Özer**, “5237 Sayılı YTC’nın Teşebbüs ve Kusurluluğa İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, Kazancı Hukuk Dergisi, S. 5, 2005, s. 23; **Mahmutoğlu** Fatih Selami, “TBMM Adalet Komisyonu’nda Kabul Edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Görüş”, Türk Ceza Kanunu Reformu, Türkiye Barolar Birliği Yayını 2. Kitap, Ankara, 2004, s. 367.

³⁹⁵ Bankalararası Kart Merkezi tarafından hazırlattırılan kanun tasarısının 17. maddesinde TCK m. 245/1 benzeri bir suça teşebbüs suçu olarak yer verilmişti: “Çalınan veya hamili tarafından kaybedilen ya da hamiline henüz ulaşmamış veya herhangi bir nedenle iptal edilmiş bir kredi kartını ya da banka kartını herhangi suretle ele geçirerek kullanan veya kullanmaya teşebbüs edenler...mahkum edilirler.” Tasarının tam metni için bkz. **Ekinci**, s. 117-144.

³⁹⁶ Aynı yönde bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s.1031; **Taşdemir**, s. 326. **Karagülmez**’e göre, başkasına ait kartın elde edilmesinden sonra henüz kullanılmamış olması durumunda failin kastına bakılmalıdır. Şayet kast TCK m. 245/1’deki suçu işlemekse teşebbüsten söz edilecektir. **Karagülmez**, s. 316.

herhangi bir yolla başkasına ait banka veya kredi kartının ele geçirilmesinden sonra, bu kartın kullanılmasına yönelik bir harekette bulunulmaksızın failin üzerinde kartın yakalanması durumunda, sadece kartın ele geçirilmesi ayrı bir suç oluşturuyorsa faile bu suçtan dolayı ceza verilmelidir. Örneğin, başkasına ait kart ile ATM’de sıra bekleyen kişinin her ne kadar kastı şüpheye yer vermeyecek şekilde ortaya çıksa da, suçun icrasına doğrudan doğruya başlanılmadığından TCK m. 245/1’e teşebbüs suçü oluşmayacaktır³⁹⁷. Ancak Yargıtay bazı kararlarında kartın ele geçirilmiş olması ancak kullanmaya ilişkin herhangi bir harekette bulunulmaması durumunda da suçun teşebbüs aşamasında kaldığına hükmetmiştir³⁹⁸. Kartın kullanılması ya da kullandırılması yanında bu hareketlerle zorunlu bağlantı içinde olan hareketler de icra hareketi sayılacaktır³⁹⁹. Bu bakımdan örneğin, failin başkasına ait kartı ATM’nin kart bölümüne yerleştirirken yakalanması durumunda da teşebbüsten söz edilecektir.

Başkasına ait banka veya kredi kartının kullanılması veya kullandırılmasına rağmen elde olmayan sebeplerle yararın sağlanamamış olması değişik durumlarda gerçekleşebilir. Bu durumlara kart borcunun ödenmemesi nedeniyle kartın kullanıma

---

³⁹⁷ Aynı şekilde suçun icrasına başlamamış olan bir kişinin salt önceden aynı suçü işlediği gerekçesiyle mahkumiyetine karar verilemez: “*Saniğin, ATM’den para çekmek isteyen mağdur Remziye Bayın’a yardımcı olabileceğini söyleyerek bankamatik kartını alıp ATM cihazına yerleştirdiği, mağdurun kendisinin kart şifresini girip cihazdan parayı almasından sonra para ve kartı çantasına koyduğu sırada olay yerine banka görevlisinin geldiğini gören saniğin olay yerinden kaçmaya başladığı iddia ve kabul olunmasına göre; saniğin şifre ile buna bağlı olarak parayı almaya yönelik belli bir boyuta erişen hileli davranışlarda bulunulmaması, şikayetçinin şifresini girdikten sonra ATM’nin verdiği parayı almak için herhangi bir harekette bulunduğu ileri sürülmemesi karşısında savunmanın aksini gösterir kuşkudan uzak yeterli kanıt bulunmadığı gözetilmeden saniğin geçmişi, Bursa’ya gelen grup içinde yer alan saniğin ATM önündeki başka mağdurlara ait kartların şifrelerini öğrenip bankamatik kartlarını el çabukluğuyla üçüncü kişilerin bankamatik kartları ile değiştirmek ve mağdurların hesaplarından paraları çekmek suçlarını işlediği, bu olaydaki amacının da mağdur Remziye Bayın’a ait kartı başka bir kart ile değiştirmek olduğu, güvenlik görevlisi geldiğinden suçü gerçekleştirilmeden yakalandığından bahisle varsayımlara dayalı olarak yazılı şekilde mahkumiyet kararı verilmesi,” Y., 11 CD., E. 2007/7139, K. 2010/14535, T. 15.12.2010(yayımlanmamıştır).*

³⁹⁸ “*Saniğin telefonla G... Bankasını arayarak K.Ş. adına mevcut kredi kartını kayıptan iptal ettirerek kendisinin telefon ve adresini verip kredi kartlarını alırken yakalandığı olayda; kredi kartlarını sağlamaya yönelik icra hareketlerini bitirip herhangi bir menfaat sağlamadan yakalanması nedeniyle suçun teşebbüs aşamasında kaldığı ve üç kredi kartının ayrı hesaplara ait olup olmadığı araştırılarak sonucuna göre tek veya üç suçun oluşup oluşmadığının kararda tartışılmaması...bozmayı gerektirmiştir.” Y., 11 CD., E. 2007/9870, K. 2008/1403, T. 10.03.2008 (Yaşar/Gökcan/Artuç s. 6886-6887; Parlar, s. 98-99).*

³⁹⁹ Bu durum TCK m. 35’in gerekçesinde “...Böylece işlenmek istenen suç tipiyle belirli bir yakınlık ve bağlantı içindeki hareketlerin yapılması durumunda suçun icrasına başlanılmış sayılacaktır...” şeklinde ifade edilmiştir.

kapalı olması⁴⁰⁰, ATM’de işlem yaparken görevlilerin gelmesi⁴⁰¹, kartın limitinin yetersiz olması, satıcının kartın kullanımı esnasında kimlik istemesi⁴⁰², ATM’nin alarm vermesi⁴⁰³ ya da bankanın işleme onay vermemesi gibi haller örnek gösterilebilir.

Suçta teşebbüsten söz edilebilmesi için işlenmek istenilen suçun icrasına elverişli hareketlerle başlanılmalıdır. Kanımızca hareketin elverişliliği konusunda işlenemez suça değinmekte fayda vardır. İşlenemez suç bir suç tipini ihlale yönelmiş olmasına rağmen, ya vasitanın ihlal edilmek istenen suçu oluşturan zarar veya tehlikeyi meydana getirmeye elverişli olmaması, ya da suçun maddi konusunun bulunmaması nedeniyle başarısız kalmak durumunda olan davranıştır⁴⁰⁴. TCK m. 245/1 açısından bakılacak olursa limitin yetersiz olması, kartın daha önce kart hamili tarafından iptal edilmiş olması ya da banka hesabında para olmadığı için herhangi bir yarar sağlanamayan hallerde teşebbüs hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağı sorunu ortaya çıkmaktadır. Failin işlenemez suç oluşturan eylemine, teşebbüs hükümleri uygulanarak cezalandırıp cezalandırılmayacağı konusunda üç teori

---

⁴⁰⁰ “...kredi kartı borcu ödenmediğinden kartın kullanıma kapalı olması nedeniyle bu hesaptan da para çekemediğinin anlaşılması...karşısında..sanığın sonraki eyleminin TCK.nun 245/1. maddesinde öngörülen ‘banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına teşebbüs’ suçunu oluşturacağı...gözetilmeden..” Y., 11. CD., 7788-11083, T. 13.10.2010 (**Parlar**, s. 57).

⁴⁰¹ “...hazırladıkları tertibatla şikayetçiye ait kredi kartının ATM makinesine sıkışmasını sağlayıp, şikayetçinin kartın iadesi için işlem yaparken yardım etme bahanesi ile bankamatik kartının şifresini öğrenerek, şikayetçinin ATM makinesinden ayrılmasını müteakip, bankamatikde işlem yaparken görevlilerin gelmesi üzerine olay yerinden kaçan sanıkların eylemlerinin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 504/3,61(5237 sayılı TCK’nın 245/1,35) maddesindeki suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması” Y., 11 CD., E. 2010/14814, K. 2010/13333, T. 25.11.2010(yayımlanmamıştır).

⁴⁰² “Sanığın, akaryakıt istasyonundan arkadaşının aracına benzin aldıktan sonra bedelini haksız olarak ele geçirdiği mağdura ait kredi kartı ile ödemek istediği ancak pompacı B.Ç.’nin kimlik istemesi ve ancak kart sahibinin bu kartı kullanabileceğini belirtmesi üzerine kredi kartının kullanılmadığının anlaşılması karşısında; sanığın kredi kartını kullanmaya yönelik icrai hareketleri tamamlamasına rağmen kredi kartının pos makinesinden geçirilerek bir menfaat sağlanamadığından suçun teşebbüs aşamasında kaldığı gözetilmeden, suçun tamamlandığından bahisle yazılı şekilde fazla ceza verilmesi,..” Y., 11 CD., E. 2008/1935, K. 2008/4672, T. 07.05.2008 (**Yaşar/Gökcan/Artuç** s. 6691).

⁴⁰³ “...kartı konulan yuvadan çıkartarak kullanmak istemesi ve ATM’nin alarm vermesi üzerine başladığı icra hareketlerini elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaması...” Y., 11. CD., 9432-8983, T. 18.09.2008 (**Parlar**, s. 92).

⁴⁰⁴ **Alacakaptan**, s. 1-2; Ancak **Özbek** işlenemez suça teşebbüsün mümkün olduğunun kabul edildiği hallerde failin cezalandırılabilmesi olanaksız olduğundan, kullanılan terim ile varılan sonuç arasında bir çelişki ortaya çıktığı için, işlenemez suç yerine Alman hukukunda olduğu gibi elverişsiz teşebbüs teriminin kullanılmasının daha uygun olacağını belirtmektedir. **Özbek**, *Teşebbüs ve Kusurluluğa İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi*, s. 26.

bulunmaktadır. Bunlar objektif, sübjektif ve tehlike(yeni objektif)⁴⁰⁵ teorileridir. Objektif teori çerçevesinde hareketin elverişsizliği konusunda yapılan ilk ayırım hareketin mutlak elverişsizliği veya nispi elverişsizliği ayırımıdır. Bu ayırma göre, failin kullandığı araç ile hiçbir koşul altında neticenin meydana gelme imkanı yoksa araç mutlak elverişsizdir ve suça teşebbüs nedeniyle cezalandırma söz konusu olmaz. Buna karşılık aracın kullanılış biçimi ya da suç konusundan doğan nedenlerden dolayı netice meydana gelmemişse nisbi elverişsizlik söz konusudur ve suça teşebbüsten dolayı cezalandırma yapılabilir⁴⁰⁶. Bu kritere göre, kredi kartının limitinin dolmuş olması, banka hesabında para olmaması, kartın borcu nedeniyle geçici olarak bloke olması gibi hallerde nispi elverişsizlik söz konusu olduğundan bu hallerde teşebbüs hükümleri uygulanacaktır. Zira bu durumlarda kartın borcunun ödenmesi ile ya da hesaba para yatırılması ile birlikte söz konusu kart elverişli hale geleceğinden teşebbüs hükümleri uygulanabilecektir. Banka veya kredi kartının daha önceden kart hamili tarafından iptal edilmiş olması durumunda ise bu kart ile hiçbir koşul altında yarar sağlama imkanı olmaması nedeniyle mutlak elverişsizlik söz konusudur ve teşebbüs hükümleri uygulanamaz. Ayrıca bu durumda söz konusu kart TCK m. 245/1'deki suçun maddi konusu olamayacağından yokluğundan da söz edilebilecektir.

---

⁴⁰⁵ *Objektif teoriye* göre önemli olan, failin yaptığı hareket sonucu neticenin meydana gelmesinin mümkün olup olmamasıdır. Bu nedenle failin salt suç işleme kastının ortaya çıkması cezalandırılabilme açısından yeterli değildir. Ayrıca, hareketin yasa da korunan hukuki değere zarar vermiş veya onu tehlikeye düşürmüş olması da gerekir. Yani failin hareketi neticenin meydana gelmesi bakımından elverişsiz ise ya da suçun konusu bulunmuyorsa, failin hareketi suçla korunan hukuki değere zarar vermemiş veya onu tehlikeye düşürmemiştir.

Sübjektif teoriye göre failin cezalandırılması bakımından, failin suç işleme kastını dış dünyaya açıkça yansıtmış olması yeterlidir. Ayrıca failin hareketinin, suç konusu üzerinde zarar meydana getirmesi veya tehlike yaratması gibi kriterlere bakılmamalıdır. Yani bir başka ifade ile teşebbüsün cezalandırılması için objektif anlamda bir tehlike şart değildir. Eğer bir tehlike söz konusu olacaksa, bu tehlike, suça yönelmiş iradenin, geri alınmayacak bir şekilde dış dünyaya yansıtılması ile birlikte doğan tehlikedir. Bu nedenlerle ölmüş bir kişiyi öldürmek isteyen kişinin silahını ateşlemekle, hırsızlık yapmak isteyen kişinin bir başkasının boş olan cebine elini atmasıyla, suç işleme kastı açıkça dış dünyaya yansıdığı için bu davranışlar cezalandırılmalıdır.

Tehlike(yeni objektif) teoriye göre elverişsizliği mutlak ve nispi olarak ayırma tabi tutmak yanlıştır. Teoriye göre failin yaptığı hareket, suç konusu üzerinde herhangi bir tehlike yaratmayacak nitelikte ise, ya da tehlike önemli değilse teşebbüs nedeniyle cezalandırma yapılamaz. Tehlikenin belirlenmesi ise failin hareketi yaptığı sıradaki bilgisi, genel yaşam kuralları ve tecrübelerine bakılarak somut olayın özelliklerine göre hakim tarafından belirlenir. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 448.

⁴⁰⁶ **Sözür**, Suça Teşebbüs, s. 186.

J. İştirak (Suçluların Çokluğu)

5237 sayılı TCK, suça iştirak konusunda 765 sayılı TCK'daki asli iştirak-feri iştirak ayırımına yer vermemiş, suç ortaklığı konusunda azmettiren ve yardım eden şeklinde ikili bir ayırım yapmıştır. Ayrıca kimlerin fail sayılacağı konusunda, m. 37/1'de, “*Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri fail olarak sorumlu olur.*” düzenlemesi ile “birlikte faillik” kurumuna yer vermiştir. Suça iştiraktan söz edebilmek için birden çok kişi tarafından gerçekleştirilen aralarında nedensel bağlantı bulunan birden çok hareket ile bu kişiler arasında iştirak iradesi bulunmalı ve nihayet karar verilen suç işlenmelidir⁴⁰⁷.

TCK m. 245/1'de yer alan gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu birden fazla hareketli suç olduğundan, bu suçun birlikte(müşterek) faillik açısından incelenmesi gerekmektedir. Birlikte(müşterek) faillikte, birlikte suç işleme kararının yanı sıra, fiil üzerinde ortak hâkimiyet kurulduğu için, her bir suç ortağı fail statüsündedir. Ortak hâkimiyetin kurulup kurulmadığının saptanmasında suç ortaklarının suçun icrasındaki rolleri ve katkılarının taşıdığı önem göz önünde bulundurulacaktır⁴⁰⁸. Nitekim Yargıtay da birlikte faillikten söz edebilmek için, sanığın suçun işlenmesindeki rolü, suça olan katkısı, fiilin işlenişi üzerinde kurduğu hakimiyet gibi durumların dikkate alınması gerektiğini vurgulamıştır⁴⁰⁹. Bu bakımdan birlikte(müşterek) faillikten söz edebilmek için, 1. Fiilin birlikte icra edilmesine katkı ve 2. Birlikte suç işleme kararı bulunmalıdır⁴¹⁰.

TCK m. 245/1'deki suç açısından bakıldığında, kartın ele geçirilmesinin ayrı bir suçu oluşturduğu haller bakımından, şayet kartı kullanan kişi kartın ele geçirilmesindeki suçu birlikte gerçekleştirmemiş ve bu suçun işlenmesine yönelik

---

⁴⁰⁷ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 501-503.

⁴⁰⁸ TCK m. 37 gerekçesi.

⁴⁰⁹ “*Sanığın, suçun işlenmesindeki rolü, suça olan katkısı, fiilin işlenişi üzerinde kurduğu hakimiyet dikkate alındığında müşterek fail olduğu gözetilmeden yazılı şekilde suça yardım eden olarak kabulü ile TCK.nun 39.maddesinin uygulanması ve temel cezanın tayininde, suçun işleniş şekli, sanığın kişiliği, amaç ve zarar miktarı gözetilerek birim gün sayısı alt sınırın üzerinde tayin edildiği halde hapis cezasının alt sınırdan tayini karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır.*” Y., 11 CD., E. 2010/13027, K. 2010/14545, T. 15.12.2010(yayımlanmamıştır).

⁴¹⁰ **Koca/Üzülmez**, s. 417.

iradesi yoksa sadece TCK m. 245/1'den sorumlu olur⁴¹¹. Aynı şekilde kartı ele geçiren kişinin kartın kullanılması fiilini birlikte gerçekleştirmemiş ve bu suçun işlenmesine yönelik suç işleme iradesi yoksa, sadece kartın ele geçirilmesi fiilinin oluşturmuş olduğu suçtan dolayı sorumlu olur. Bu durumlar bakımından birlikte(müşterek) faillikten söz edilemez. Buna karşılık birden fazla kişi aynı suç işleme kararı kapsamında fiil üzerinde ortak hakimiyet kurarak hem suç işleyerek kartı ele geçirmiş hem de bu kartı kullanarak haksız yarar sağlamışlarsa ortada birlikte(müşterek) faillik vardır⁴¹². Bu durumda failler hem kartı ele geçirme eyleminin ihlal ettiği suçtan hem de TCK m. 245/1'deki suçtan birlikte fail olarak cezalandırılacaktır. Örneğin, ATM üzerinde kartın sıkışmasını sağlayan düzeneğe ile kart hamilinin şifresini öğrenmek için kameralı cep telefonu düzeneği yerleştiren kişi ile, kameralı cep telefonunun şifre görüntüsünü gönderdiği kişiler hem kartın ele geçirilmesindeki fiil açısından hem de kartın daha sonra bu şifre ile kullanılması fiili açısından birlikte (müşterek) fail konumundadır. Öğretideki bir görüşe göre⁴¹³, TCK m. 245/1'deki suç ancak kartı hukuka aykırı olarak ele geçiren kişi tarafından işlenebileceğinden özgü suç niteliğindedir. Bu nedenle bu suçta ancak azmettiren veya yardım eden şeklinde katılmak mümkündür. Kanımızca TCK m. 245/1'de yer alan suçun oluşabilmesi için failin banka veya kredi kartını mutlaka hukuka aykırı yollardan elde etmiş olması gerekmez. Fail kartı sözleşme gereği(kurye ve dağıtım elemanlarında olduğu gibi) ya da kart hamilinin rızası ile hukuka uygun yollarla da ele geçirmiş olabilecektir. Burada hukuka aykırı olarak gerçekleştirilen eylem kartın kullanılması ya da kullandırılmasıdır. Özgü suçlar ancak belirli bir sığata veya özelliğe sahip kişiler tarafından işlenebilen suçlardır. TCK m. 245/1'de ise suç işleyecek olan kişide böyle bir özellik aranacağı düzenlenmemiştir. Bu nedenle TCK m. 245/1'de yer alan suçta, kullanma veya kullandırma eylemlerini gerçekleştiren kişiye birlikte fail olarak suçun işlenmesinde katkıda bulunulması mümkündür.

Kartı elinde bulunduran kişi, kartın hukuka aykırı bir şekilde kullanılacağını bilmeyen bir kişiyi kartın kullanılması konusunda ikna ederse, bu durumda kartı

---

⁴¹¹ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s.1041.

⁴¹² *Tezcan/Erdem/Önok*'a göre ise, hem kartı kullanan hem de kullandıran suçun birlikte failidir. Bkz. **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 788.

⁴¹³ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 788.

kullanmanın iştirak iradesi bulunmadığından kartı kullanan kişi bakımından suç oluşmaz⁴¹⁴. Bu sonuca “dolayısıyla faillik⁴¹⁵” düzenlemesi ile de ulaşmak mümkündür.

K. Suçların İçtimaı (Suçların Birleşmesi)

1. Bileşik suç

Bileşik suç TCK m. 42’de, “*Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini⁴¹⁶ oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir.*” şeklinde tanımlanmıştır^{417 418}. Bileşik suç birden fazla fiilin bulunması halinde birden çok suçun oluşacağı kuralının bir istisnası olarak görülmektedir. Bileşik suç halinde ortada esasında birden çok suç değil, tek fiil ve tek suç, kanunun ifadesiyle “*tek fiil sayılan suç*” bulunmaktadır⁴¹⁹. Nitekim TCK m. 42/1 son cümlede “*Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.*” şeklindeki düzenleme ile bileşik suçun genel içtima kurallarının bir istisnası olduğu vurgulanmıştır. Kanun koyucu esasen görünüşte içtimanın(tüketen-tüketilen norm ilişkisi) bir çeşidi olan⁴²⁰ bileşik suç, diğer

---

⁴¹⁴ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s.1041; **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 263.

⁴¹⁵ Dolayısıyla faillik TCK m. 37/2’de, “*Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur. Kusur yeteneği olmayanları suçun işlenmesinde araç olarak kullanan kişinin cezası, üçte birden yarısına kadar arttırılır.*” şeklinde düzenlenmiştir. Dolayısıyla faillikten söz edilebilmesi için, üzerinde etkinlik kurulan kimse kusur yeteneğine sahip olmayabilir, kendisinde cezasızlık sebebi bulunabilir ya da hataya düşürülmüş bir kişi olabilir. Bkz. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 499-500.

⁴¹⁶ Maddede “ağırlaştırıcı sebep” teriminin kullanılması, 5237 sayılı TCK’nın cezanın arttırılması ya da azaltılmasını gerektiren sebepler için kullanılmış olduğu “nitelikli haller” terminolojisine aykırı olduğu ifade edilmiştir. Bkz. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 516; **Özgenç İzzet**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010, s. 492.

⁴¹⁷ Bu tanımın “*Bir suç diğer bir suçun unsuru veya ağırlatıcı nedeni olduğunda, içtima hükümleri uygulanmaz.*” şeklinde yapılması gerektiği yönde görüş için bkz. **Hafizoğulları/Özen**, s. 377.

⁴¹⁸ Madde gerekçesinde bileşik suçun düzenlenmesinin nedeni şu şekilde açıklanmıştır: “*Maddede biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması nedeniyle tek fiil sayılan ve doktrinde bileşik suç (mürekkep suç) olarak adlandırılan fiilin tanımı yapılmakta ve bu tür suçlarda, suçu oluşturan araç suçtan dolayı ayrıca ceza verilmeyeceği, dolayısıyla cezaların içtima hükümlerinin uygulanmayacağı açıkça belirtilerek bu konuda meydana gelen bir kısım yanlış uygulamaların bundan böyle giderilmesi amacı güdülmektedir.*”

⁴¹⁹ **Koca/Üzülmez**, s. 481.

⁴²⁰ **İçel** Kayıhan, Suçların İçtimaı, İstanbul, 1972, s. 204; **İçel** Kayıhan, “*Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Türk Ceza Kanunu*”, İTÜSBD, Y. 7, S. 14, Güz 2008, s. 44; **Koca/Üzülmez**, s. 480-481; **Demirbaş**, s. 487.

görünüşte içtima hallerinin aksine kanunda ayrıca düzenleme gereği duymuştur⁴²¹. Bileşik suçta, gerçekte kanunun diğer normlarının düzenlediği suçlara bünyesinde unsur veya ağırlatıcı sebep olarak yer veren norm, bunu yapmak suretiyle onları tüketmiş, bağımsızlıklarını kaybettirmiş olmaktadır⁴²².

TCK m. 245/1’de yer alan suçun bileşik suç olup olmadığı tartışmalıdır. Daha önce de ifade edildiği gibi TCK m. 245/1’de yer alan suç birden fazla hareketli suç olarak düzenlenmiştir. Bu bakımdan kartın kullanılması veya kullandırılması öncesinde failin madde metnindeki ifadeyle “*her ne surette olursa olsun*” kartı ele geçirmiş veya elinde bulundurmuş olması gerekmektedir. Kartın ele geçirilmesi veya elde bulundurulması hareketlerinin ayrı bir suç oluşturduğu durumlarda, faile ayrıca bu suçtan ceza verilip verilemeyeceği önem arz etmektedir. Bir başka deyişle “*her ne surette olursa olsun*” ifadesinin, kartın ele geçirilmesi veya elde bulundurulmasının oluşturduğu bağımsız suçların, TCK m. 245/1’deki suçun unsuru sayılmasını ve ayrıca bu suçların TCK m. 245/1 içinde bağımsızlıklarını yitirmesi sonucunu doğurup doğurmayacağı değerlendirilmelidir.

Öğretide TCK m. 245/1’deki suçun bileşik suç olarak kabul edilemeyeceği, zira bileşik suçta bağımsızlıklarını kaybeden dolayısıyla tüketilen suçların nitelik ve yaptırım ağırlığı olarak bileşik suç teşkil edecek suçtan daha hafif olması gerektiği vurgulanmıştır⁴²³. Bir başka deyişle kanun koyucu bileşik suçta, birbirinden bağımsız iki suçu birleştirmekte ve oluşan yeni suçun haksızlık içeriğinin daha yoğun olması nedeniyle bu suça daha ağır bir yaptırım öngörmektedir⁴²⁴. Oysa TCK m. 245/1’e bakıldığında kartın her ne surette olursa olsun ele geçirilmesi ya da elde bulundurulmasından bahsedilmektedir. Bu bakımdan haksızlık yoğunluğu TCK m. 245/1’de yer alan suçtan daha ağır olan bir suçla örneğin yağma suçu ile de kartın ele

---

⁴²¹ Özgenç’e göre, bileşik suça ilişkin Kanunun genel hükümlerinde düzenleme yapılması gereksizdir. **Özgenç**, s. 492.

⁴²² **İçel**, s. 204; **İçel**, Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri, s. 44.

⁴²³ **Taner** Fahri Gökçen, “*Banka veya Kredi Kartının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç mudur?*”, AÜHFD , C. 56, S. 2, Y. 2007, s. 79.

⁴²⁴ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s.1043.

geçirilmesi mümkündür. Bu nedenle TCK m. 245/1’de yer alan suç bileşik suç olarak kabul etmek mümkün değildir⁴²⁵.

Yukarıda açıklanan husus dışında bileşik suçun varlığından söz edilebilmesi için bağımsızlığını yitiren ya da tüketilen suçlardan birinin, kanundaki açık hüküm gereğince diğer suçun unsuru veya ağırlatıcı sebebinin teşkil etmesi şarttır⁴²⁶. Buradan çıkan sonuç unsur ya da ağırlatıcı sebep olarak öngörülen suç, bileşik suç kabul edilen suç içinde ayrıca gösterilmelidir⁴²⁷. Nitekim Yargıtay da 19.02.1984 tarihli kararında bu hususu şu şekilde açıklamaktadır: “*Eriyen ve eriten, başka ifade ile kaynaşan suçlardan biri diğerinin unsuru veya ağırlatıcı sebebinin teşkil ettiğinin yasada açıkça gösterilmesi şarttır.*”⁴²⁸. Açıklanan bu nedenlerle TCK m. 245/1’de yer alan suçun bileşik suç olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Bu nedenle kartın suç teşkil eden bir fiil ile ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması sonucu kartın kullanılması veya kullandırılması yoluyla yarar sağlanması durumunda gerçek içtima gereği hem TCK m. 245/1’deki suçtan hem ilk hareketin oluşturduğu suçtan ceza verilmesi gerekecektir⁴²⁹. Yargıtay’ın son dönemde bu konuya ilişkin vermiş olduğu karar da bu görüşü destekler niteliktedir⁴³⁰.

---

⁴²⁵ Aksi görüş için Bkz. **Karagülmez**, s. 268; **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 254; **Kurt**, s. 184; **Tezcan/Erdem/Önok** ise, bu durumda her iki suç arasında tüketen-tüketilen norm ilişkisi söz konusu olduğundan yalnızca TCK m. 245/1’de yer alan suçtan ceza verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Bkz. **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 788; **Katoğlu**’na göre, amaçtaki birlik nedeniyle kartın ele geçirilmesi ile kullanılması tek fiil olarak sayılmalı ve sadece TCK m. 245/1’den ceza verilmelidir. Bkz. **Katoğlu**, s. 39.

⁴²⁶ **Dönmezer/Erman**, s. 408.

⁴²⁷ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1043.

⁴²⁸ YCGK., 19.02.1984, 322/64 (**Dönmezer/Erman**, s. 408).

⁴²⁹ Aynı yönde bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1043; **Taner**, s. 79; **Yaşar/Gökcan/Artuç**, s. 6619; **Yılmaz**, s. 284.

⁴³⁰ “5237 sayılı TCY’nin 245/1. maddesindeki banka veya kredi kartlarını kötüye kullanma suçu bileşik suç olarak düzenlenmemiş olup, yasa maddesinde geçen “her ne surette olursa olsun” ifadesi banka veya kredi kartlarının sadece hukuka uygun yollardan ele geçirilmesini kapsamaktadır. Bunun sonucu olarak; sanığın kurduğu düzenek ile ATM makinesine para çekmek için gelen mağdurların şifresini de öğrenmek suretiyle ele geçirdiği, ekonomik değeri bulunduğu kuşku bulunmayan menkul mal niteliğindeki banka kartı ile başka bir ATM cihazına gidip para çekmesi şeklinde gerçekleştirdiği eylemlerinde, banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu yanında hırsızlık suçu da oluşmaktadır.” YCGK., E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (YKD. , C. 36, S. 9, Eylül 2010, s. 1701).

2. Fikri İçtima

Fikri içtima, TCK m.44'de, “İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.” şeklinde düzenlenmiştir. Ancak hemen belirtmek gerekecektir ki bu düzenleme fikri içtimanın bir türü olan farklı neviden fikri içtimayı belirtmektedir. Bir fiille aynı suçun birden fazla kişiye karşı işlendiği hallerde aynı neviden fikri içtima söz konusudur(TCK m. 43/2)⁴³¹. Fikri içtima düzenlemesi ile birlikte “*non bis in idem*” kuralı uyarınca bir fiilin ikinci kez cezalandırılmasının önüne geçilmek istendiği belirtilmektedir⁴³². Gerek aynı neviden fikri içtimanın gerekse farklı neviden fikri içtimanın gerçekleşebilmesi açısından iki şart bulunmaktadır. Bunlar; 1. Fiilin tek olması, 2. Birden fazla farklı suçun işlenmesi olarak belirtilebilir.

Tipe uygun fiil hareket, bu hareketin doğurduğu netice ve bu kavramlar arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koyan nedensellik bağıını ifade etmektedir. Bu bakımdan TCK m. 44'de yer alan “İşlediği bir fiil ile...” ifadesindeki fiilin hareketi mi yoksa neticeyi mi ifade ettiği çözümlenmesi gereken bir husustur. Fiilin tekliği incelemesinde kanımızca hareket esas alınarak belirleme yapılmalıdır⁴³³. Bu tespiti yaptıktan sonra TCK m. 245/1'de yer alan suç bakımından kartın ele geçirilmesi veya elde bulundurulması hareketleri ile kartın kullanılması veya kullandırılması hareketlerinin tek hareket olarak sayılıp sayılamayacağı durumu ortaya konulmalıdır. Nitekim ATM cihazına düzenek kurup banka kartını ele geçirdikten sonra bu karttan para çekme eylemiyle ilgili olayda, belirtmiş olduğumuz

---

⁴³¹ Bazı yazarlar aynı neviden fikri içtimanın varlığını kabul etmemekte ve bu yüzden TCK m. 44'de yer alan düzenlemenin de farklı neviden fikri içtima olmadığını savunmaktadırlar. Bkz. **Hafizoğulları/Özen**, s. 380.

⁴³² Madde gerekçesinde bu husus şu şekilde açıklanmıştır: “Kişi, işlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşumuna neden olabilir; ancak *non bis in idem* kuralı gereğince bu fiilden dolayı ancak bir defa cezalandırılabilir. Gerçekleştirdiği fiilin birden fazla farklı suçun oluşumuna neden olması durumunda, failin bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren suç nedeniyle cezalandırılması yoluna gidilmelidir. Böylece, bir fiilden dolayı kişinin birden fazla cezalandırılmasının önüne geçilmek amaçlanmıştır.”

⁴³³ Aynı yönde Bkz. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 528; **Özbek Veli Özer**, “Suç Genel Teorisi Bakımından Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar ve Görüşlerimiz”, CHD, Y. 6, S. 15, Nisan 2011, s. 23-24; **Koca/Üzülmez**, s. 468; **Koca Mahmut**, “Fikri İçtima”, CHD, Y. 2, S. 4, Ağustos 2007, s. 202. Bazı yazarlar ise, fiilin tekliği incelemesinde neticeyi esas almaktadırlar. Bkz. **İçel**, Suçların İçtimaı, s. 64; **Hafizoğulları/Özen**, s. 380-381; **Özen Mustafa**, “Ceza Hukukunda Fikri İçtima”, TBBD, S. 73, 2007, s. 140.

bu husus Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından YCGK'a itiraz yasa yoluna başvurulmasında gerekçe olarak gösterilmiştir:

“...somut olayımıza baktığımızda; başlangıç aşamasından itibaren hedeflediği parayı alabilmek için önce ATM cihazına plastik düzenek yerleştiren ve bu şekilde müşterilere ait kartların sıkışmasını sağlayan sanığın çeşitli bahanelerle şifreyi öğrendikten sonra her iki kartı da ele geçirip, başka bir bankamatikten para çekmekten ibaret eylemlerindeki nihai amacının bankamatik kartından para çekmek olduğu konusunda herhangi bir kuşku bulunmamaktadır. Kredi kartlarının alınması müşteriler açısından zarar oluşturmasına karşın, sanık açısından herhangi bir değer ifade ettiğinden söz edilemez. Kartların ele geçirilmesi, hedeflenen fiilin işlenmesi için sadece vasıtaadır. Sonuç itibariyle sanık da; bankamatik kartlarını ele geçirdikten sonra suç yolunda ilerlemeye devam ederek başka bankamatikten para çekmek suretiyle gerçek amacını kuşkuyla yer vermeyecek şekilde ortaya koymuştur. Suçun dört kurucu unsurundan birisi olan ve manevi unsur olarak adlandırılan kastın da para çekmeye yönelik olduğu anlaşılınca, ortada birden fazla hareketi tek bir sonuca bağlayan bir fiilden söz edilmesi mümkün hale gelecektir...”⁴³⁴

Kanımızca kartın ele geçirilmesi veya elde bulundurulması ile kartın kullanılması veya kullandırılması hareketlerinin tek hareket olarak sayılabilmesi mümkün değildir. Zira birden fazla doğal hareketin hukuksal manâda tek hareket sayılabilmesi için, bu hareketler arasında amaçta ve hedefte birlik bulunması ve ayrıca bu hareketler arasında önemli sayılır zaman aralığının olmaması gerekmektedir. Söz konusu eylemde ATM'ye düzenek kurulması suretiyle kartın ele geçirilmesi ile ele geçirilen kartın kullanılması hareketleri her ne kadar nihai amaç olan yarar sağlamaya yönelik hareketler olsa da, kanımızca birbirinden bağımsız iki hareket mevcuttur. Zira kartın ele geçirilmesi doğal anlamda hareket olan ATM'ye düzenek kurulması ile gerçekleştirilmektedir. Bir başka deyişle kartın ele geçmesi düzenek kurulmasının bir sonucu, kartın haksız kullanımı suçu için bir araçtır. Bilindiği gibi 5237 sayılı TCK'nın suçların içtimaı açısından benimsemiş olduğu

---

⁴³⁴ YCGK., E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (YKD. , C. 36, S. 9, Eylül 2010, s. 1690).

sistem, “Kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza vardır.”⁴³⁵ anlayışının etkili olduğu gerçek içtima sistemidir. Bu nedenle amaç suç araç suç ilişkisinde amaçlanan suçun ayrıca işlenmesi halinde gerçek içtima kuralları uygulanacaktır⁴³⁶. Burada ATM cihazına düzenek kurulması ile banka veya kredi kartının ele geçirilmesi eyleminin hırsızlık suçunu oluşturup oluşturmadığı önem arz etmektedir. Öğretide banka veya kredi kartlarının hırsızlık suçuna konu olup olmayacağı tartışılmıştır. Bir görüşe göre⁴³⁷, kart bankamatikteki paraya ulaşmak için kullanılan bir anahtardır. Hak sahipliği karttan değil, hesaptan doğmaktadır. Kart hesabın ekonomik değerini yansıtmamaktadır. Bu nedenle hırsızlık suçuna konu olamaz. Diğer bir görüşe göre⁴³⁸, başkasına ait banka veya kredi kartının zilyedin rızası olmadan kendisine veya başkasına yarar sağlamak amacıyla bulunduğu yerden alınması hırsızlık suçunu oluşturur. Yargıtay Ceza Genel Kurulu da banka veya kredi kartlarının hırsızlık suçuna konu olabileceğine karar vermiştir⁴³⁹.

Yukarıda açıklanan sebeplerle banka veya kredi kartının çeşitli yollarla ele geçirilmesi ve bu kartların rızaya aykırı olarak kullanılması ya da kullandırılması hareketlerinin tek fiil sayılması mümkün değildir. Bu nedenle fikri içtima kuralının uygulanabilmesi için gerekli olan tek fiil ile kanunun değişik hükümlerinin ihlal edilmesi, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunda yer alan birden fazla hareket ve fiil dikkate alındığında TCK m. 245/1 açısından gündeme gelmeyecektir.

---

⁴³⁵ TBMM Adalet Komisyonu'nun Türk Ceza Kanunu Tasarısına ilişkin 03.08.2004 tarih ve E. 1/593, K. 60 sayılı Raporu, TBMM Dönem: 22, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 664, s. 229.

⁴³⁶ **Özgenç**, s. 488.

⁴³⁷ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 522-523; **Centel Nur/Zafer Hamide/Çakmut Özlem**, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C. I, İstanbul, 2011, s. 294; **Erdem Mustafa Ruhan/Özbek Veli Özer**, “Ceza Hukuku Açısından Bankamatiklerin Kötüye Kullanılması”, İzmir Barosu Dergisi, S. 3, Temmuz 1997, s. 65-66.

⁴³⁸ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 588.

⁴³⁹ “Sanığın kurduğu düzenek ile ATM makinesine para çekmek için gelen mağdurların şifresini de öğrenmek suretiyle ele geçirdiği, ekonomik değeri bulunduğu kuşku bulunmayan menkul mal niteliğindeki banka kartı ile başka bir ATM cihazına gidip para çekmesi şeklinde gerçekleştirdiği eylemlerinde, banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu yanında hırsızlık suçu da oluşmaktadır.” YCGK., E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (YKD. , C. 36, S. 9, Eylül 2010, s. 1701).

3. Zincirleme Suç

Zincirleme suç, TCK m. 43'de, “(1) Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. (Ek cümle: 29/06/2005-5377 S.K./6.mad) Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır.

(2) Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır.

(3) Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, ... ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz.” şeklinde düzenlenmiştir.

Görüldüğü üzere aslında birden çok suçun bulunmasına rağmen, kanun koyucu belli şartların gerçekleşmesi durumunda bir cezaya hükmedileceğini ancak bu cezanın belli oranda ağırlaştırılacağını öngörmüştür⁴⁴⁰. Dikkat edilecek olursa zincirleme suçtan bahsedilebilmesi için, önce ortada tek suç mu, birden çok suç mu olduğunun belirlenmesi gerekecek, birden çok suç olduğu görüldükten sonra, zincirleme suçun diğer şartlarının gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılacaktır. Bir tek suçun olduğu bir yerde, zincirleme suçtan bahsedilemez⁴⁴¹. Birden fazla suçun tamamlanmış olması gerekmemektedir. Bu suçların bir veya birkaçının ya da tümünün teşebbüs aşamasında kalması mümkündür. Bu açıklamalar ışığında birden fazla işlenen suçun zincirleme suç sayılabilmesi için gereken şartlar, 1. Aynı suçun birden fazla işlenmesi, 2. Aynı suçun değişik zamanlarda işlenmesi, 3. Aynı suç işleme kararı, 4. Mağdurun aynı kişi olması, şeklinde sayılabilir.

---

⁴⁴⁰ Madde gerekçesinde de bu husus vurgulanmıştır: “Zincirleme suç hâlinde aynı suçun birden fazla işlenmiş olması söz konusudur. Ancak, bu suçlar, aynı suç işleme kararı kapsamında işlenmektedirler, yani, bu suçlar arasında sübjektif bir bağ bulunmaktadır. Bu nedenle, kişiye bu suçların her birinden dolayı ayrı ayrı değil, bir ceza verilmekte ve fakat cezanın miktarı artırılmaktadır.”

⁴⁴¹ **Yalçın Sancar** Türkan, “Yeni Türk Ceza Kanunu'nda ‘Zincirleme Suç’ ”, TBBB, S. 70, 2007, s. 247.

TCK m. 245/1’de yer alan suç açısından bakıldığında, ele geçirilen ya da elde bulundurulmuş aynı kişiye ait banka veya kredi kartının değişik zamanlarda kullanılması ya da kullandırılması durumunda zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir. Zincirleme suçun uygulanabilmesi için ortada öncelikle birden fazla suç bulunmalıdır. Bu bakımdan tek suç sayılabilecek olan hareketlerle suçun işlenmesi durumunda, zincirleme suç hükümleri uygulanamaz⁴⁴². Zincirleme suç açısından üzerinde durulması gereken sorun, oluşan suç sayısının tespitinde kart çıkaran bankanın mı yoksa kart hamilinin mi esas alınacağıdır. Kanımızca TCK m. 245/1’in mağduru malvarlığında eksilme olan kart hamilidir. Bu nedenle oluşan suç sayısı ve zincirleme suç açısından kart hamilinin esas alınması gerekmektedir⁴⁴³. Hukuka aykırı olarak kullanılan kartların hamillerinin farklı olması durumunda kart hamili sayısının suç oluştuğunun kabulü gerekecektir. Esasen kötüye kullanılan aynı kart hamiline ait kartların aynı bankaya ya da farklı bankaya ait olması zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasına etki etmez⁴⁴⁴. Yargıtay bir kararlarında bu durumun tespitinde yerinde olmayarak kart hamilini değil, kullanılan kartları çıkaran banka sayısını esas almıştır⁴⁴⁵. Ancak daha önce de belirtildiği gibi kanımızca kartın

---

⁴⁴² “...şifresini bilmediği şikayetçiye ait bir adet İ. Bankası kredi kartı ile aynı zaman diliminde değişik şifreler denemek suretiyle üç kez para çekmeye çalışan sanığın eyleminde teselsül hükmünün uygulanamayacağına gözetilmemesi...” Y., 11. CD, T. 10.03.2010, 5251-2624 (Parlar, s. 66).

⁴⁴³ Aynı yönde bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1042; **Doğan**, s. 313; **Taşdemir**, s. 324.

⁴⁴⁴ “Sanığın haksız olarak ele geçirdiği şikayetçinin farklı bankalara ait olan 2 adet gerçek kredi kartı ile değişik zamanlarda banka ATM’lerinden para çektiğinin anlaşılması karşısında; sanığa yüklenen 5237 sayılı TCK’nun 245/1. maddesinde öngörülen “banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması” suçundan verilen cezanın zincirleme suç hükümleri gereğince arttırılması gerektiğinin gözetilmemesi...” Y., 11 CD., E. 2010/12241, K. 2010/13287, T. 25.11.2010(yayımlanmamıştır).

⁴⁴⁵ “5237 sayılı TCK’nun 245/1 maddesinde öngörülen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun, hükmün düzenlenme amacı ve düzenleniş biçimi ile korunan hukuki menfaat gözetildiğinde kart sayısının oluşacağı ve zincirleme suç hükmünün de aynı kartın farklı zamanlarda birden fazla kullanılması halinde uygulanacağı gözetilmeden aynı şikayetçinin farklı bankalara ait birden fazla kredi kartının hukuka aykırı şekilde kullanılması eyleminde zincirleme suç hükümleri uygulanmak suretiyle tek mahkumiyet kararı verilerek eksik cezaya hükmolünmesi...” Y., 11. CD., E. 2007/7255, K. 2007/7837, T. 12.11.2007 (YKD. , C. 34, S. 7, Temmuz 2008, s. 1458); öğretilde Yargıtay’ın bu yaklaşımı eleştirilmiş ve bu görüşün kabulü halinde hırsızlık suçunda da çalınan eşya adedince suçun oluşacağı gibi bir sonucun çıkacağı belirtilmiştir. Bkz. **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, dp. 44; “5237 sayılı TCK’nun 245/1 maddesinde öngörülen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun hükmün düzenlenme amacı ve düzenleniş biçimi ile korunan hukuki menfaat gözetildiğinde kartları düzenleyip veren banka sayısının suçun oluşacağı, ...Başkasına ait banka veya kredi kartının birden fazla kullanılması eyleminde ise, zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği ve 3 ayrı bankaya ait kredi kartı kullanımının banka sayısının suç

üretildikten sonra henüz adına kart düzenlenen kişiye teslim edilmeden önce kötüye kullanılması durumunda mağdur kartı çıkararak kuruluştur. Bu nedenle örneğin, kurye görevlisi tarafından değişik isimlere çıkartılmış kartların kötüye kullanılması söz konusu olsa da bu durumda tek suç olduğu kabul edilip zincirleme suç nedeniyle ceza arttırılacaktır. Ancak farklı banka veya kredi kuruluşunca çıkartılmış kartlar varsa, banka veya kredi kuruluşu sayısınca suçun var olduğu kabul edilmelidir.

L. Yaptırım

Kanun koyucu TCK m. 245/1'deki suç için, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası öngörmüştür. 765 sayılı TCK döneminde madde kapsamındaki eylemlerin cezalandırıldığı 525/b-2'deki düzenlemede yer alan bir yıldan beş yıla kadar hapis cezasının, 5237 sayılı TCK ile arttırıldığı görülmektedir. Ayrıca maddede hapis cezasının yanında adli para cezasının da hükmedilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Bir gün karşılığı en az yirmi en fazla yüz Türk Lirası olarak hükmedilecek adli para cezasının, maddede beş bin güne kadar hükmedilebileceği göz önüne alınır, tutarın önemli miktarlara ulaşması söz konusu olabilecektir. Kuşkusuz adli para cezasının miktarı kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önüne alınarak belirlenir(TCK m. 52/2). TCK m. 245/1 ile benzer suçların yaptırımlarına bakıldığında bu suçların yaptırımının TCK m. 245/1'de yer alan suç ile yakın olduğu görülmektedir. TCK m. 244/4'de yer alan suçun yaptırımı iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin gün adli para cezası, TCK m. 142/2-e'de yer alan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun yaptırımı üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası, TCK m. 158/1-f'de yer alan suçun yaptırımı ise iki yıldan yedi yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası olarak öngörülmüştür. Buradan da anlaşılacağı üzere kanun koyucu haksızlık içerikleri birbirine yakın olan suçlarda ceza politikası gereği yakın yaptırımlar öngörmüştür.

---

oluşturacağı gözetilmeden teselsül eden tek suç kabulüyle 5237 sayılı TCK'nın 245/1, 43. maddelerinin bir defa uygulanması suretiyle eksik ceza tayini karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır.” Y., 11. CD., E. 2009/23362, K. 2010/581, T. 08.02.2010 (Karagülmez, s. 283).

TCK m. 246'ya göre, TCK m. 245'de yer alan suçun işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirlerine hükümlenacaktır. Tüzel kişiler hakkında uygulanacak güvenlik tedbirleri ise, TCK m. 60'da düzenlenmiştir. Buna göre, “ (1) Bir kamu kurumunun verdiği izne dayalı olarak faaliyette bulunan özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle ve bu iznin verdiği yetkinin kötüye kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına işlenen kasıtlı suçlardan mahkûmiyet hâlinde, iznin iptaline karar verilir. (2) Müsadere hükümleri, yararına işlenen suçlarda özel hukuk tüzel kişileri hakkında da uygulanır. (3) Yukarıdaki fıkralar hükümlerinin uygulanmasının işlenen fiile nazaran daha ağır sonuçlar ortaya çıkarabileceği durumlarda, hâkim bu tedbirlere hükmetmeyebilir. (4) Bu madde hükümleri kanunun ayrıca belirttiği hâllerde uygulanır.”.

Maddeden de açıkça anlaşılacağı gibi tüzel kişiler hakkında iki güvenlik tedbirine hükmedilebileceği düzenlenmiştir. Bunlar, iznin iptali ve müsadere güvenlik tedbirleridir.

M. Muhakeme

Mahkemelerin görevini belirleyen 5235 sayılı Kanununun 11. maddesi uyarınca TCK m. 245/1'de yer alan suç bakımından görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemeleridir.

Daha önce de belirtildiği gibi TCK m. 245/1'de yer alan suçun mağduru esasen malvarlığında eksilme olan kart hamilidir. Kartı çıkaran banka veya diğer finansal kuruluşların ise bilişim sistemi(ATM, POS, İnternet Şubesi...vs.) aynı zamanda kredi ve banka kartları kullanılmaktadır. Bu bağlamda her ne kadar banka veya diğer finansal kuruluşların mal varlığında bir eksilme söz konusu olmasa da, oluşan suç nedeniyle bu kuruluşların genel olarak bilişim sistemlerine ve kartlarına olan güvenin sarsılması ayrıca ticari itibarlarının zedelenmesi sonuçları ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerle kart çıkaran banka veya diğer finansal kuruluşlar “suçtan zarar gören” sayılmalıdır. Bu nedenle ilgili banka veya diğer finansal kuruluşun TCK m. 245/1'de yer alan suçun işlenmesi sonucunda davaya katılması mümkün

olmalıdır. Ancak Yargıtay bu durumlarda ilgili bankanın davaya katılmasına karar verilmesini yerinde görmemiştir⁴⁴⁶. Özellikle Yargıtay'ın bu tespiti, daha önce açıklandığı üzere zincirleme suç açısından oluşan suç sayısını belirlemede kart çıkaran banka sayısını esas alması tespiti ile çelişki arz etmektedir. Bir başka deyişle Yargıtay davaya katılma konusunda ilgili bankanın suçtan zarar görmediğini belirtmekte ancak oluşacak suç sayısının tespitinde mağdur sayısı dikkate alınırken ilgili banka sayısının dikkate alınması gerektiğini kabul etmiştir. Böylece Yargıtay'ın vermiş olduğu bir kararda suçtan zarar gören dahi kabul edilmeyen kart çıkaran kuruluşlar, diğer bir kararında mağdur kabul edilerek oluşan suç sayısının tespitinde esas alınmıştır. Kanımızca bu çelişki giderilerek kart çıkaran kuruluşlar suçtan zarar gören olarak kabul edilmeli ve bu nedenle kart çıkaran kuruluşlara davaya katılma hakkı tanınmalı, oluşacak suç sayısı tespitinde ise kart hamili esas alınmalıdır.

Cumhuriyet savcısı 245/4'de yer alan şahsi cezasızlık sebeplerinin varlığı halinde kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verebilir(CMK m. 171/1). Ayrıca başka türlü delil elde etme imkanı bulunmaması halinde kart bilgileri ile internet aracılığıyla işlenen suçlarda, bilgisayarlarda ve programlarında veya kütüklerinde arama, kopyalama ve elkoyma koruma tedbirine başvurulabilir(CMK m. 134). Ayrıca TCK m. 245/1'de yer alan suçun şirket kredi kartlarının kötüye kullanılmasında olduğu gibi bir tüzelkişi aleyhine işlenmesi durumunda, tüzel kişinin soruşturma ve kovuşturmada temsili CMK m. 249'da yer alan hükme göre gerçekleştirilecektir⁴⁴⁷.

---

⁴⁴⁶ “Sanığın bankamatikte kurduğu tertibatla şikayetçinin kartının sıkışmasını sağlayıp yardım etme bahanesi ile şifresini de öğrenerek para çekmekten ibaret eyleminde suçtan doğrudan doğruya zarar görmeyen bankanın kamu davasına katılmasına karar verilerek ücreti vekaletle hükmolunması, yasaya aykırı...düzeltilecek onanmasına...karar verildi.” Yargıtay 11. CD., T. 11.12.2007, 177-9139(**Parlar**, s. 162).

⁴⁴⁷ CMK m. 249: “ (1) Bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada tüzel kişinin organ veya temsilcisi, katılan veya savunma makamı yanında yer alan sıfatıyla duruşmaya kabul edilir.
(2) Bu durumda, tüzel kişinin organ veya temsilcisi bu Kanunun katılana veya sanığa sağladığı haklardan yararlanır.
(3) Birinci fıkra hükmü, sanığın aynı zamanda tüzel kişinin organ veya temsilcisi sıfatını taşıması hâlinde uygulanmaz.”

II. BAŞKALARINA AİT BANKA HESAPLARIYLA İLİŞKİLENDİREREK SAHTE BANKA VEYA KREDİ KARTI ÜRETME, SATMA, DEVRETME, SATIN ALMA VEYA KABUL ETME SUÇU (TCK m. 245/2)

A. Genel Olarak

5237 sayılı TCK m. 245 içinde bağımsız olarak düzenlenmiş ikinci suç, başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek sahte banka veya kredi kartı üretme, satma, devretme, satın alma veya kabul etme suçudur(TCK m. 245/2⁴⁴⁸). Bu suç TCK m. 245 metnine, 29.06.2005 tarih ve 5377 sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile sonradan eklenmiştir⁴⁴⁹. Bu değişiklik ile birlikte kanunkoyucu sahte oluşturulmuş ya da üzerinde sahtecilik yapılmış banka veya kredi kartı ile yarar sağlamanın yanında münhasıran sahte banka veya kredi kartı üretme, satma, devretme, satın alma veya kabul etme gibi eylemlerini de suç haline getirmiştir. Şüphesiz sahte kartlar ile yarar sağlanması için mutlaka bizzat sahte kart üretilmeli ya da sahte oluşturulmuş bu kartların bir şekilde ele geçirilmesi gerekmektedir. Bu durumu gözeten kanunkoyucu sahte kartların henüz kullanılma aşamasına gelmeden kullanacak kişiye doğru el değiştirmesini öngören birtakım hareketleri yaptırım altına almak istemiştir.

B. Suçla Korunan Hukuki Değer

TCK m. 245/2’de yer alan suçla korunan hukuki değer karma nitelik taşımaktadır. Bir taraftan nakit olmaksızın kartlı ödeme sistemlerinin güvenli işlediğine ilişkin toplumda var olan güven korunmakta, diğer taraftan ise daha önce

---

⁴⁴⁸ “Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

⁴⁴⁹ Değişiklikten önce TCK m. 245’de yer alan düzenleme şu şekildeydi: “(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne surette olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

de belirtildiği gibi sahte kartların henüz kullanım aşamasına gelmeden üretilmesinin veya el değiştirmesinin önlenmesi suretiyle banka veya kredi kartı hamillerinin zarara uğratılmaması korunmaktadır. Nitekim düzenlemede geçen “başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek” ifadesi ile gerçek kart hamillerinin zarara uğrama ihtimalinin gözetildiği görülmektedir. Bu düzenlemenin getiriliş amacı TBMM Adalet Komisyonu raporunda, “Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek üretilen sahte banka veya kredi kartlarının ticari amaçlı olarak piyasaya sürülmesi karşısında, bu filleri yaptırıma bağlamak amacıyla maddeye yeni ikinci fıkra eklenmiştir.” şeklinde açıklanmıştır⁴⁵⁰.

C. Suçun Objektif (Maddi) Nitelikteki Unsurları

1. Suçun Maddi Konusu

TCK m. 245/2’de yer alan suçun maddi konusu başkasına ait hesap ile ilişkilendirilmiş olan sahte banka veya kredi kartıdır. Şayet söz konusu kart gerçek bir banka veya kredi kartı ise TCK m. 245/1’deki suç gündeme gelecektir. Sahte banka veya kredi kartı tamamıyla sahte üretilebileceği gibi gerçek bir kart üzerinde değişiklik yapılarak da ortaya çıkarılabilir. Ayrıca Yargıtay başkasına ait bilgilerin kullanılarak kart çıkaran kuruluşlardan başvuru sonucu edinilen kartların da sahte kart niteliğine sahip olduğuna hükmetmiştir⁴⁵¹. Sahte oluşturulmuş kartın TCK m. 245/2’de yer alan suçun konusunu oluşturabilmesi için tek başına sahte olması yeterli değildir. Sahteliğin yanında söz konusu kartın “başkasına ait hesap ile ilişkilendirilmiş” olması da gereklidir. Tek başına başkasına ait hesap ile ilişkilendirilmemiş sahte kart TCK m. 245/2’deki suçun konusunu oluşturamaz. Kart hamilinin başvurusu sonucunda gerçek bir kredi kartına ait hesap ile ilişkilendirilerek ek kart üretilmesi durumunda, ek kartın sahteliğinden söz edilemeyeceğinden bu şekilde oluşturulmuş ek kart TCK m. 245/2’de yer alan suçun konusunu oluşturamaz.

---

⁴⁵⁰ Adalet Komisyonu Raporu, 16.05.2005, Esas No: 2/452, Karar No: 79 (Karagülmez, s. 308).

⁴⁵¹ “Sanığın ele geçirdiği başkasına ait nüfus cüzdanını kullanarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartı “sahte oluşturulan” kart niteliğinde olup bu kartın kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlaması eylemi daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturmadığından 5237 sayılı Yasanın 245/3. maddesinde düzenlenen suçu oluşturmaktadır.” YCGK, E. 2008/11-87, K. 2008/150, T. 27.5.2008. (www.kazanci.com).

Aynı durum kart hamilinin internet işlemlerinde kullanmak için talep ettiği sanal kart için de geçerlidir.

2. Fail-Mağdur

a. Fail

TCK m. 245/2’de yer alan suçta fail açısından herhangi bir özellik aranmamıştır. Bu suçun faili herkes olabilir. Bununla birlikte suçun failinin mutlaka bilişim konusunda uzman olması gerekli değildir. Zira suç tipinde failin niteliğine ilişkin herhangi bir düzenleme yer almamaktadır⁴⁵². Suçun işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişi suçun faili sayılamayacak ancak TCK m. 246 uyarınca tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirine hükmedilecektir.

b. Mağdur

TCK m. 245/2’de yer alan suçta mağdur açısından herhangi bir özellik aranmamıştır. Bu suçun mağduru herkes olabilir. Bununla birlikte suçun mağdurunun sahte kartın ilişkilendirildiği hesabın sahibi mi yoksa kartı çıkaran banka veya diğer finansal kuruluş mu olduğu önem arz etmektedir. Kanımızca sahte kartın üretilmesi veya diğer seçimlik hareketlerle hesap sahibinin herhangi bir zarara uğradığı söylenemez. Zira TCK m. 245/2’de yer alan suç bir tehlike suçu olarak düzenlenmiştir. Maddede sayılan hareketlerin gerçekleştirilmesiyle birlikte, herhangi bir zararın oluşup oluşmadığına bakılmaksızın salt zarar tehlikesi dikkate alınarak suçun oluştuğu kabul edilecektir. Bu bakımdan TCK m. 245/2’de yer alan suçun mağduru kart çıkaran banka veya diğer finansal kuruluştur. Yargıtay da bu yönde kararlara hükmetmiş⁴⁵³ ve ayrıca sahte kartta kullanılan hesap sahibini suçtan zarar

---

⁴⁵² **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1046.

⁴⁵³ “5237 sayılı TCK’nun 245/2. maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun, kartın henüz kullanılmamış olması nedeniyle hesap sahibi olmayıp banka veya kredi kartını çıkartma yetkisine haiz banka olacağı, banka veya kredi kartının manyetik şeritlerinde yer alan ilk altı rakama ilgili katalogdan bakıldığında kartı çıkaran bankanın belirlenebileceği cihetle; ele geçirilen ve sahte olduğu belirlenen kartların manyetik şeritlerinde yapılan inceleme sonucu tesbit edilen Yapı Kredi Bankası A.Ş. Citibank South Dakota N.A ve Wells Fargo Bank N.A adlı bankalar sayısınca sahte kredi kartlarındaki manyetik şerit numaralarının farklı olması durumunda ise anılan yasanın

gören olarak kabul etmiştir⁴⁵⁴. Yurtdışındaki banka ya da diğer finansal kuruluşlara ait kartların sahtesinin oluşturulması açısından mağdurun belirlenmesinde banka veya kredi kartının manyetik şeridinde yer alan ilk altı rakama bakılacağı belirtilmiştir⁴⁵⁵.

3. Eylem

a. Hareket

TCK m. 245/2'ye bakıldığında başkalarına ait hesaplarla ilişkilendirerek sahte banka veya kredi kartı üretilmesi ve sahte üretilen bu kartın el değiştirmesine yönelik birtakım hareketler yaptırım altına alınmıştır. TCK m. 245/2'de yer alan suç neticesi harekete bitişik bir suç olduğundan bu suçun hareket ve netice kısmını maddede sayılan seçimlik hareketler oluşturmaktadır. Ayrıca suçun oluşabilmesi için gerekli hareketler maddede tek tek sayıldığı için suçun bağlı hareketli suç olduğu söylenebilir⁴⁵⁶. Hareketin sayısına göre bakıldığında ise bu suç seçimlik hareketli bir suçtur. Bu bakımdan maddede sayılan hareketlerin biri gerçekleştirildiğinde suç oluşur. Bu seçimlik hareketlerin birden fazlasının gerçekleştirilmesi halinde tek suç oluşur ancak bu durum TCK m. 61'e göre cezanın belirlenmesinde dikkate alınacaktır⁴⁵⁷. Bu açıklamalar ışığında TCK m. 245/2'de yer alan hareketlerin ayrıntılı olarak incelenmesi gerekmektedir.

43.maddesi de değerlendirilerek zincirleme biçimde ayrı ayrı suçların oluşacağı nazara alınmadan sanık O.K hakkında sahte kredi kartları nedeniyle üç kez yerine on beş kez , sanıklar E.B ve M.A haklarında ise üç kez mahkumiyet hükmü kurulması,...yasaya aykırı...” Y., 11. CD, E. 2007/8458, K. 2008/915, T. 20.02.2008 (www.kazanci.com); aynı yönde bkz. Y., 11. CD, E. 2009/630, K. 2009/4067, T. 09.04.2009(www.kazanci.com).

⁴⁵⁴ “Sahte oluşturulan banka kredi kartının, kime ait banka hesabıyla ilişkilendirildiği araştırılıp suçtan zarar gören saptanarak...” Y., 11. CD, 7203-9808, T. 04.12.2006 (Budak Mesut, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2009, s. 70).

⁴⁵⁵ Y., 11. CD, E. 2007/8458, K. 2008/915, T. 20.02.2008 (www.kazanci.com).

⁴⁵⁶ Özbek, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1047.

⁴⁵⁷ Öğretideki bazı yazarlara göre, maddede sayılan seçimlik hareketlerin birden fazlasının gerçekleştirilmesi durumunda faile gerçekleştirilen seçimlik hareket sayısınca ayrı ayrı ceza verilecektir. Bkz. Biçkin İnci, “Siber Suç Sözleşmesi ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları”, C. 32, Ocak-Nisan 2006, S. 1-2, s. 159-160.

aa. Başkasına Ait Hesap ile İlişkilendirilmiş Sahte Banka veya Kredi Kartı Üretme

Daha önce de belirtildiği üzere TCK m. 245/2’de yer alan suçun oluşabilmesi için tek başına sahte kart üretilmesi yetmemekte, üretilen sahte kartın başkasına ait hesaplarla ilişkilendirilmiş olması da gerekmektedir. Suçun oluşabilmesi açısından ilişkilendirme başkasına ait bir hesapla olmalıdır. Bu açıdan örneğin, kara listede olan bir kişinin kendisine kredi kartı verilmemesi nedeniyle kendi hesabı ile ilişkilendirerek kredi kartı üretmesi durumunda bu suç oluşmayacaktır⁴⁵⁸. Madde metninde “başkalarına ait banka hesapları ile ilişkilendirilerek” ifadesi kullanılmakla birlikte bu ifadenin “başkalarına ait hesaplar ile ilişkilendirilerek” şeklinde anlaşılması daha doğrudur. Zira kartlı sistem kurma ya da kredi kartı çıkarma yetkisi sadece bankalara ait bir yetki değildir. Bankaların yanında 5464 sayılı BKKKK’nın ilgili hükümlerine uygun hareket etmek kaydıyla diğer finansal kuruluşlar da kredi kartı çıkarmaya yetkilidir. Nitekim bu durum gözetilerek Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik m. 4/1-b’de diğer kuruluşlar, “Kredi kartı çıkarma yetkisini haiz banka dışında kalan kuruluşlar” şeklinde tanımlanmıştır.

Üretmek sözcüğü sözlükte “Oluşturmak, yaratmak, meydana getirmek⁴⁵⁹,” şeklinde tanımlanmaktadır. Öğretide üretmek fiilinin kopyalamak anlamını da kapsamaması gerektiği belirtilmiştir⁴⁶⁰. Kopyalamak eyleminin anlamı sözlükte, “Aynısını veya benzerini çoğaltmak” şeklinde yer almaktadır. Bu anlam esas alındığında kartın kopyalanması da sahte kart üretimi içinde değerlendirilebilir. Ancak kanımızca kart kopyalamak eylemi iki anlamı içinde barındırmaktadır. Birinci anlamı kartın bire bir aslına uygun eşini meydana getirmek, ikincisi ise kartın manyetik şeridinde yer alan bilgilerin bir cihaz(*skimmer/reader*) vasıtası ile bir örneğinin dijital ortamda kaydedilmesidir. Bu bakımdan kopyalamak eylemi ilk anlamı bakımından sahte kart üretmek kapsamına dahil edilebilirse de ikinci anlamı bakımından bu mümkün görünmemektedir. Zira gerçek bir kartın manyetik şeridindeki bilgilerin dijital ortamda kopyasının alınması aslında TCK m. 245/1

⁴⁵⁸ Yaşar/Gökcan/Artuç, s. 6806.

⁴⁵⁹ <http://tdkterim.gov.tr/bts/> (Erişim Tarihi: 25.04.2011).

⁴⁶⁰ Özbek, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1047; Taşdemir, s. 342.

anlamında kartın ele geçirilmesidir⁴⁶¹. Fail bu bilgileri kullanarak sahte kart üretebileceği gibi salt bu bilgileri satarak ya da kullanarak da haksız menfaat sağlayabilir. Örneğin, elde edilmiş bu bilginin başkasına satılması durumunda ortada sahte kart bulunmadığından TCK m. 245/1’de yer alan başkasına ait bir banka veya kredi kartının kullandırılmasından söz edilecektir. Bu bakımdan Yargıtay’ın aşağıda belirtilen kararının incelenmesi gerekmektedir:

*“Sanık M. B...’ın mağdurlara ait banka veya kredi kartlarını ‘reader’ denilen bir cihazı kullanarak kopyalayıp satmaktan ibaret eyleminin TCK. nun 245/2. maddesinde düzenlenen sahte kredi kartı üretmek suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması...”*⁴⁶²

Belirtilen kararda yukarıda değindiğimiz kopyalamak eyleminin ilk anlamı çerçevesinde kartın bir örneğinin oluşturulması söz konusu ise, TCK m. 245/2’deki suçtan söz edilecektir. Ancak çeşitli cihazlar kullanılarak karta ait manyetik şerit bilgilerinin ele geçirilmesi ve ardından bu bilgilerin satılması sonucu haksız yarar sağlanması söz konusu ise TCK m. 245/1’de yer alan başkasına ait banka veya kredi kartının kullandırılmasından söz edilecektir. Zira burada sahte karttan söz etmek mümkün değildir. Satılan bilgiler gerçek karta ait bilgilerdir.

Sahte kart üretilmesi eylemi çeşitli şekillerde gerçekleştirilebilir. Bu yöntemlerin çeşitliliği de göz önüne alınarak sahte kart üretilmesi eyleminin iki başlık altında incelenmesi gerekmektedir. Bunlar; gerçeğe aykırı başvuru sonucu sahte kart üretilmesi ve başkasına ait gerçek kart bilgileri kullanılarak sahte kart üretilmesi eylemleridir.

---

⁴⁶¹ Burada ifade edilmelidir ki, 5464 sayılı BKKKK’da banka kartı tanımına göre bu kartın fiziki varlığının bulunması gerekliliği karşısında, yukarıda zikredilen değerlendirme sadece kredi kartı için söz konusu olmaktadır. Ancak TCK m. 245/1 açıklanırken belirtildiği gibi kanımızca banka kartının da fiziki varlığı olmayan kart numarası şeklinde tanımlanması, gelecekte bu kartların kullanım alanlarının kredi kartı kullanım alanları ile örtüşeceği düşünülürse, daha yerinde olacaktır.

⁴⁶² Y., 11. CD, E. 2006/7420, K. 2007/1026, T. 21.02.2007 (Taşdemir, s. 343; Yaşar/Gökcan/Artuç, s. 6807).

aaa. Gerçeğe Aykırı Başvuru Sonucu Sahte Kart Üretilmesi

Bu durumda fail başkasına ait kimlik bilgilerini ya da sahte oluşturulmuş bazı belgeleri kullanarak kart çıkaran kuruluşa başvurmakta ve bu başvuru sonucunda kartın üretilmesi sağlanmaktadır. Bu yolla edinilen kart her ne kadar kart çıkarmaya yetkili bir kuruluş tarafından başvuruya uygun şekilde üretilmişse de, kanımızca içermiş olduğu bilgilerin gerçeğe aykırı olması nedeniyle “sahte kart” olarak kabul edilmelidir⁴⁶³. Bu durum belgede sahtecilik suçlarındaki fikri sahteciliğe benzemektedir⁴⁶⁴. Ortada kart çıkarma yetkisine sahip kuruluş tarafından üretilmiş bir kart mevcuttur fakat kartın dayanağını oluşturan belgelerin gerçeğe aykırılığı ya da sahteliği, kartın gerçek bir kart olmasını engellemektedir. Nitekim Yargıtay da bu yollarla üretilmiş kartın “sahte kart” olduğuna hükmetmiştir⁴⁶⁵. Burada 5464 sayılı BKKKK m. 37/2’de yer alan kredi kartı sözleşmesi ve eklerinde sahtecilik veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibrazı suçuna değinmekte yarar vardır. Bu düzenlemeye göre, “*Kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanlar veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilirler.*”. Dikkat edilecek olursa, burada sahtecilik kredi kartı üzerinde değil, kredi kartı sözleşmesi veya eki belgelerde yapılmaktadır. Bu nedenle bu gibi hallerde TCK m. 245/2 gündeme gelmeyecektir.

Burada tartışılması gereken husus başkasına ait kimlik bilgilerini içeren belgeler ile başvuru sonucu kart çıkaran kuruluş tarafından kartın sahte olarak üretilmesi halinde, bu başvuruyu gerçekleştiren kişinin TCK m. 245/2’de yer alan

---

⁴⁶³ Aksi görüşte olan *Taşkın*’a göre, bu durumda üretilen kart sahte olarak üretilmiş bir kart değildir. Sahtecilik sadece kimlik bilgisindedir. Bir başka deyişle kart gerçektir fakat banka yanıtılmak suretiyle kredi kartı sağlanmıştır. Bkz. **Taşkın**, s. 74.

⁴⁶⁴ TCK m. 206’da düzenlenen resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun madde gerekçesinde bu durum, “*Madde, doktrinde “fikri sahtecilik” olarak adlandırılan bir suç tipini düzenlemektedir. Kişi, kendi beyanıyla, sahte bir resmî belgenin düzenlenmesine neden olmak hakkına sahip değildir.*” şeklinde açıklanmıştır. Aynı şekilde TCK m. 245/2 için değerlendirme yapılacak olursa, bir kişinin gerçeğe aykırı kendi beyanı ve başvurusuyla kart üretilmesine neden olmak hakkına sahip olmadığı söylenebilir.

⁴⁶⁵ “*Sanığın ele geçirdiği başkasına ait nüfus cüzdanını kullanarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartı “sahte oluşturulan” kart niteliğinde olup bu kartın kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlaması eylemi daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturmadığından 5237 sayılı Yasanın 245/3. maddesinde düzenlenen suçu oluşturmaktadır.*” YCGK, E. 2008/11-87, K. 2008/150, T. 27.5.2008 (www.kazanci.com).

sahte kart üretmekten cezalandırılıp cezalandırılmayacağıdır. Yargıtay bu durumda değişik yönde kararlar vermiştir. Yargıtay bir kararında bu durumda TCK m. 245/3'de düzenlenen sahte kartın kullanılması suretiyle haksız yarar sağlama suçuna teşebbüs suçunun oluştuğuna karar vermiştir⁴⁶⁶. Diğer kararlarında ise başvuru sonucu kart çıkarmaya yetkili kuruluş tarafından kartın üretilmesi ya da söz konusu kart kredi kartı ise, fiziki varlığı bulunmayan kart numarasının oluşturulması halinde eylemin TCK m. 245/2'de yer alan sahte kart üretmek suçunu oluşturduğuna hükmetmiştir⁴⁶⁷. Kanımızca başkasına ait kimlik bilgilerinin başvuruda kullanılması sonucu kartın üretilmesi halinde TCK m. 245/2'de yer alan başkasına ait banka hesapları ile ilişkilendirilmiş sahte kart üretme suçundan söz edilemez. TCK m. 245/2'de sahte kartı bizzat üreten kişinin eylemi yaptırım altına alınmıştır. Oysa yukarıda belirtilen durumda sahte kartın üretilmesi eylemi, kart çıkaran kuruluş tarafından gerçekleştirilmektedir. Kanımızca başkasına ait kimlik bilgilerini içeren belgeler ile kart çıkaran kuruluşlarda kartın üretilmesinin sağlanması durumunda, Yargıtay'ın TCK m. 245/2'deki sahte kart üretmek suçunun oluşacağı yönde tespiti, kıyasa varan bir değerlendirmedir. Zira bu durumda kişinin eylemi sahte kart üretmek değil, sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz etmektir. Bu durumda kişiye ancak 5464 sayılı BKKKK m. 37/2'den ceza verilebilir. Ancak sahte olarak üretilmiş kartın kart çıkaran kuruluştan teslim alınması halinde, TCK m. 245/2'de

---

⁴⁶⁶ “Sanığın, ...sahte kimlik bilgilerini kullanarak İnternet üzerinden H ... Bank A.Ş.'ye yaptığı kredi kartı başvurusu sonucu üretilen sahte kredi kartının, başvurunun gerçeğe aykırı olduğunun tespiti üzerine bankaca teslim edilmeden iptal edilmesi eylemlerinin de ayrı ayrı teşebbüs aşamasında kalan 5237 sayılı TCK'nın 245/3. maddesinde öngörülen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacağı gözetilmeden yazılı şekilde mahkumiyet hükümleri kurulması, ...” Y., 11. CD, E. 2008/8860, K. 2008/9215, T. 24.09.2008 (www.kazanci.com).

⁴⁶⁷ “Sanığın, A. G. adına oluşturulmuş sahte sürücü belgesi ile A...bank C... Şubesine 26.04.2009 tarihinde kredi kartı talebiyle başvurup sözleşme imzaladığı, ancak banka tarafından yapılan incelemede şüphelenilmesi nedeniyle 27.04.2009 günü polise haber verilmesi üzerine kredi kartını teslim almaya gittiği sırada yakalandığı iddia ve kabul olunmasına göre; dosya içerisinde bulunan kredi kartı sözleşmesini imzalayan sanığın talebi sonucu düzenlenen kredi kartı bulunup bulunmadığı ilgili bankadan sorulup buna ilişkin kayıtların celbi ile kredi kartı veya kart numarası bulunması halinde eylemin TCK nun 245/2. maddesindeki "kredi kartının sahte olarak üretilmesi" suçunu hesabın henüz açılmaması ve kredi kartının düzenlenmemesi halinde ise 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 37/2. maddesindeki gerçeğe aykırı kredi kartı sözleşmesi düzenlemek suçunu oluşturacağı gözetilmeden eksik soruşturma sonucu olayda uygulama yeri bulunmayan 5237 sayılı TCK.nun 245/3,35. maddesiyle yazılı şekilde hüküm tesisi,” Y., 11. CD, E. 2010/14173, K. 2010/14817, T. 22.12.2010 (yayımlanmamıştır); aynı yönde bkz. Y., 11. CD, E. 2009/6640, K. 2009/7968, T. 24.06.2009 (www.kazanci.com); Y., 11. CD, E. 2010/4547, K. 2010/7082, T. 21.06.2010 (www.kazanci.com).

sahte kartın kabul edilmesi suç olarak düzenlendiğinden kişiye ayrıca TCK m. 245/2'den ceza verilecektir.

Bilindiği gibi 5464 sayılı BKKKK m. 8/1 uyarınca, kart çıkaran kuruluşlar, talepte bulunmayan veya sözleşme imzalamayan kişiler adına hiçbir şekil ve surette kart veremezler. Ortada hiçbir başvuru veya imzalanmış sözleşme olmamasına rağmen banka görevlilerince banka hesap sahiplerinin hesapları ile ilişkilendirerek kart üretilmesi durumunda TCK m. 245/2 anlamında sahte kart üretmek suçu söz konusu olup olmayacağı üzerinde durulmalıdır. Bu durumda kanunkoyucu 5464 sayılı BKKKK m. 35/1-a'da, yukarıda yer alan yükümlülüğe aykırı davranan kart çıkaran kuruluşlar için idari para cezası öngörmüştür. Kanımızca kartın üretimi herhangi bir talebe bağlı değilse de burada üretilmiş kart, sahte kart olarak değerlendirilemez. Zira kart üretildikten sonra adına kart düzenlenen kişiye teslimi anında kredi kartı sözleşmesi de imzalatılmaktadır. Bu açıdan kişi talepte bulunmasa dahi kart üretilip kendisine yollanmış ise ve kartın teslimi anında sözleşmeyi adına kart düzenlenen kişi imzalamış ise artık ortada sahte kart değil gerçek kart bulunmaktadır.

bbb. Başkasına Ait Gerçek Kart Bilgileri Kullanılarak Sahte Kart Üretilmesi

aaaa. Kart Kopyalama (Skimming) ve Manyetik Şerit Sahteciliği

Bu yöntemle sahte kart üretilebilmesi için şüphesiz önce başkasına ait kart bilgilerinin ele geçirilmesi gerekmektedir. TCK m. 245/1'de yer alan kartın ele geçirilmesi veya elde bulundurulması yöntemlerinin yanı sıra, birtakım cihazlarla(skimmer/reader⁴⁶⁸) kartın arka yüzünde yer alan manyetik şerit bilgilerinin kopyalanması ve bu elde edilen bilgilerin başka bir karta ait manyetik şeride kodlayıcı(encoder) cihazlar vasıtasıyla yüklenebilmesi mümkündür. Banka veya

---

⁴⁶⁸ Bu cihazlar kartların manyetik şerit bilgilerini okur ve bağlantılı bilgisayarın hard diskine kart bilgilerinin transferini sağlar. Bilgisayara aktarılan bu bilgiler yine bu cihazın yazma özelliği vasıtasıyla sahte kartların manyetik şeridine kodlanabilmektedir. Bkz. **Güler**, s. 19.

kredi kartlarının manyetik şeridinde “Track⁴⁶⁹” adı verilen bilgi alanında Track 1, 2 ve 3 olmak üzere üç farklı bilgi bulunmaktadır. Track 1 bilgi alanı kart numarası ve kart sahibini, Track 2 bilgi alanı kartın son kullanma tarihini ve hesap numarasını, Track 3 ise Track 1 ve 2’nin barındırdığı bilgileri içermektedir⁴⁷⁰. Dikkat edilecek olursa kartın manyetik şeridinde karta ait güvelik kodu(CVV2/CVC2) ve karta ait şifre yer almamaktadır. Bu nedenle kopyalanmış kartın kullanılabilmesi için şifresinin ya da güvenlik kodunun da ele geçirilmesi gerekmektedir. Kartın kopyalanması genellikle ATM cihazlarının kart giriş kısmına yerleştirilen cihazlar sayesinde ya da alışverişlerde üye işyerlerinde gerçekleştirilmektedir. Kartın kopyalanması ile birlikte kart şifresinin ele geçirilmesi için, ATM cihazı etrafına tuş takımını görecektir şekilde mikro kamera yerleştirildiği gibi, tuş takımı üzerine basılan tuşların kaydedildiği düzenekler de yerleştirilebilmektedir. Bu şekilde elde edilen kart şifresi kablosuz bağlantıyı sağlayan teknoloji destekli olarak yakında bulunan kişilere gönderilebilmektedir. Elde edilmiş gerçek karta ait manyetik şerit bilgileri başka bir karta⁴⁷¹ kodlanarak, sahte kart üretilmekte ve bu kart ATM cihazlarında şifre ile kullanılarak haksız yarar sağlanmaktadır. Sahte olarak üretilen bu kartın “iğfal kabiliyeti” nin bulunması gerekmemektedir. Zira sahte kartın bir bilişim sistemi olan ATM’de kullanılması durumunda, sahte kart ATM cihazınca gerçek bir banka veya kredi kartı gibi algılanmakta ve işlemler aynı gerçek kartlarda olduğu gibi gerçekleştirilebilmektedir. Ancak kartın üye işyerlerinde mal veya hizmet alımı şeklinde kullanılması durumunda, sahte kartın ödeme işlemlerinde görevli kişiyi aldatmaya elverişli bulunması gerekmektedir.

---

⁴⁶⁹ Track, hareketli depolama aygıtlarından olan drive, disket veya teyp kartuşunda sürücü kafasının ulaşabildiği özel bir bölüm olarak tanımlanmaktadır. Bkz. **Eralp**, s. 135.

⁴⁷⁰ **Yücesoy** Mehmet, “Bilişim Suçları Açısından Örnek Olaylar ve Türk Ceza Kanunu Açısından Değerlendirilmesi”, Hukuki Açısından Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, Antalya, 2006, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını, s. 44.

⁴⁷¹ Bu kart manyetik şeridindeki bilgiler silinmiş failin kendisine ait banka veya kredi kartı olabileceği gibi manyetik şerit barındıran mağaza kartları, kayıp/çalıntı kartlar ya da son kullanma tarihi geçmiş kartlar da olabilir.

bbbb. Boş/Beyaz Plastik(White Plastik) Sahteciliği

Bu yöntemde çeşitli şekillerde ele geçirilmiş gerçek bir banka veya kredi kartı bilgilerinin boş plastik üzerine kabartma cihazı(embosser⁴⁷²) kullanılarak basılması suretiyle sahte kart üretilmektedir. Bu yöntem kartın üzerinde yer alan bilgilerin mekanik olarak satış belgesine aktarıldığı imprinter⁴⁷³ cihazının kullanıldığı üye işyerlerinde gerçekleştirilen eylemler açısından söz konusudur⁴⁷⁴.

bb. Başkasına Ait Hesap İle İlişkilendirilmiş Sahte Banka veya Kredi Kartı Satma, Devretme, Satın Alma veya Kabul Etme

TCK m. 245/2'de başkasına ait hesap ile ilişkilendirilmiş banka veya kredi kartının üretilmesi yanında, sahte olarak üretilmiş bu kartların bedelli veya bedelsiz el değiştirmesine yönelik bazı fiillere de yer verilmiştir. Bu nedenle kartın sahte olarak üretilmemesine rağmen sırf maddede sayılan sahte kartı satma, devretme, satın alma veya kabul etme fiillerinin gerçekleştirilmesiyle de TCK m. 245/2'de yer alan suç oluşabilecektir. Sahte kart üretmekte olduğu gibi, diğer seçimlik hareketlerde de söz konusu sahte kartın başkasına ait hesap ile ilişkilendirilmiş olması gerekmektedir.

Sahte kart üretme sonrasında maddede sayılan seçimlik hareketlere bakılacak olursa;

Satmak, bir değer karşılığında bir malı alıcıya vermek⁴⁷⁵,

Devretmek, bir malın mülkiyetini, bir mal üzerindeki hakkı başkasına geçirmek⁴⁷⁶,

---

⁴⁷² Bir şekilde ele geçirilen kart bilgilerinin boş plastiklerin üzerine kabartma olarak basılmasında kullanılan cihazdır. Bilgisayar ekranında girilen bilgiler embosser cihazına gönderilmekte ve boş kartların üstüne baskı yapılmaktadır. **Güler**, s. 19.

⁴⁷³ Imprinter, işyerinin kredi kartı kabul ederken kullandığı ve kredi kartının ön yüzündeki kabartma bilgileri satış belgesi üzerine geçiren mekanik cihazdır. Imprinter ile yapılan işlemlerde işyeri, bankanın kredi kartları provizyon servisini telefonla arayıp kart numarasını vererek işlem için onay talep eder. <http://www.bkm.com.tr/sozluk.aspx> (Erişim Tarihi: 11.05.2010).

⁴⁷⁴ Imprinter cihazının kullanıldığı işyerlerinde kullanılan sahte kartları meydana getirme yöntemlerinden birisi de kart üzerindeki kabartma numaraların kesilerek ya da ütülünerek yerine yenilerinin basılmasıdır. Bu kartlara değiştirilmiş kartlar denilmektedir. Bkz. **Güler**, s. 17.

⁴⁷⁵ <http://tdkterim.gov.tr/bts/>

Satın almak, bir nesneyi belirlenen fiyatını ödeyerek kendine mal etmek⁴⁷⁷,

Kabul etmek, sunulan bir şeyi almak⁴⁷⁸ şeklinde tanımlanabilir. Bu seçimlik hareketlere bakıldığında sahte olarak üretilmiş banka veya kredi kartının bir bedel karşılığında ya da karşılıksız olarak el değiştirmesi tek başına suç olarak düzenlenmiştir Bu bakımdan TCK m. 245/2’de yer verilen satma, devretme, satın alma veya kabul etme fiillerinin birisi gerçekleştiğinde ortada birden fazla failin olduğu söylenecektir.

Öğretide sahte kart bulundurmanın kabul etme içinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve bu nedenle cezalandırılabilirliği tartışılmıştır. TCK m. 245/2’de sahte kart bulundurulması açıkça düzenlenmemiş olmakla birlikte, kabul etmenin bulundurmaya da kapsayacağı açıktır⁴⁷⁹. Burada kişi üzerinde sahte bir kart ele geçtiğinde, kişinin bu kartı üstünde bulundurması durumunun maddede sayılan satın alma veya kabul etme fiilleri haricinde gerçekleşip gerçekleşmeyeceği yönünde incelemesi yapılması gerekmektedir. Satın alma ve kabul etme fiilleri bedelli veya bedelsiz her türlü sahte kartın bulundurulması sonucunu doğuracağından, üstünde sahte kart ile yakalanan kişinin bu sahte kartı satın almış veya kabul etmiş olduğundan söz edilebilecektir. Yine de tesadüflerin cezalandırılmasının önüne geçilebilmesi açısından maddeye “bilerek bulundurmak” ifadesinin eklenmesi yerinde olacaktır⁴⁸⁰. Yargıtay da her ne kadar maddede “bulundurmak” fiiline yer verilmemiş olsa da, sahte kart bulundurmaktan hüküm kurmuştur⁴⁸¹. Kanımızca somut olayda failin hareketinin madde kapsamında hangi fiili oluşturduğunun somut olarak kararda gösterilmesi gerekmektedir.

---

⁴⁷⁶ <http://tdkterim.gov.tr/bts/>

⁴⁷⁷ <http://tdkterim.gov.tr/bts/>

⁴⁷⁸ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1047.

⁴⁷⁹ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1047; *Taşdemir*, maddede bulundurmak hareketine yer verilmemesi nedeniyle, üzerinde sahte olduğunu bildiği kredi kartını bilerek taşıyan kişiye ceza verilmesinin suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırı olacağını belirtmektedir. Bkz. **Taşdemir**, s. 342-343.

⁴⁸⁰ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1047; **Taşdemir**, s. 343.

⁴⁸¹ “Başka bir hesapla ilişkilendirilerek sahte üretilmiş olduğu iddia edilen ve üst aramasında ele geçen S. Y. adına C...bank’ın 4271.....1010, 4271.....9117 nolu, sahte kredi kartı düzenlemek veya bulundurmak suçlarından (TCK.nun 245/2.maddesi)zamanaşımı süresi içinde karar verilmesi ve Ali Sarıkaya adına Y... K... Bankası, F...bank ve İ...bankası’nın adları yazılı ancak alışverişte kullanılmayan kartlar hakkında ise gereğinin mahallinde takdiri mümkün görülmüştür.” Y., 11. CD, E. 2007/6707, K. 2010/15251, T. 28.12.2010 (yayımlanmamıştır).

b. Netice

Daha önce de belirtildiği gibi TCK m.245/2’de yer alan suç neticesi harekete bitişik bir suçtur. Bu nedenle maddede sayılan satma, devretme, satın alma ve kabul etme hareketleri gerçekleştiği anda netice de gerçekleşmiş olur. Bu bakımdan failin sahte olan söz konusu kart ile yarar sağlaması suçun oluşması açısından gerekli değildir.

c. Nedensellik Bağlantısı

TCK m. 245/2’de yer alan suç nedensellik bağlantısı açısından özellik arz etmez. Bu bakımdan neticenin gerçekleşmesi failin nedensel hareketlerinin sonucu olmalıdır. Örneğin, başkasına ait sahte kimlik oluşturarak kredi kartı almak için bankaya başvurulması durumunda, daha önce kimliğin gerçek sahibinin aynı bankaya başvurmuş olması nedeniyle kartın üretilmesi durumunda, failin hareketi netice bakımından nedensel olmadığından suç oluşmaz.

D. Suçun Sübjektif(Manevi) Nitelikteki Unsuru

Bu suç ancak kasten işlenebilir. Kural olarak kasten işlenen suçlar olası kast ile de işlenebildiğinden TCK m. 245/2’de yer alan suç olası kast ile işlenebilir. Ancak maddede sayılan seçimlik hareketlerden sahte kart üretmek sonrasında “bilerek” ifadesine yer verilmesi durumunda bu suçların olası kast ile işlenmesi mümkün olmayacaktır.

E. Hukuka Aykırılık

TCK m. 245/2’de yer alan suç bakımından uygulanabilecek hukuka uygunluk sebebi bulunmamaktadır.

F. Kusurluluk

Kusurluluk açısından TCK m. 245/2 incelenecek olursa, hata kavramı üzerinde durulmalıdır. TCK m. 30/1’de kastı kaldıran suçun objektif unsurlarında hata düzenlenmiştir⁴⁸². Sahte banka veya kredi kartının kabul edilmesi anında bu kartın sahteliğini bilmeyen kişi bu hatasından yararlanır. Ancak somut olayın özelliklerine göre, banka veya kredi kartı vermeye yetkili olmadığı açıkça anlaşılan kişilerden kartın alınması halinde hata savunması dinlenmez⁴⁸³. Maddi unsurlara ilişkin hatada taksirli sorumluluk devam etmesine rağmen TCK’da sahte kart üretme, satma, devretme, satın alma ya da kabul etme suçunun taksirle işlenebileceğine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

G. Teşebbüs

TCK m. 245/2’de yer alan suç neticesi harekete bitişik bir suç olduğundan maddede sayılan hareketler gerçekleştiği an suç tamamlanır. Bu yüzden kural olarak bu suça teşebbüs mümkün değildir. Ancak hareketin kısımlara bölünebildiği durumlarda bu suça teşebbüs mümkündür. Örneğin sahte kart basımı için kullanılan cihazın bozuk olması nedeniyle sahte kart üretiminin gerçekleştirilememesi durumunda teşebbüsten söz edilecektir. Bu suç bakımından kart kopyalamaya yarayan ya da sahte kart basımında kullanılan cihazlarının edinilmesi, sahte kartın satılması için pazarlık yapılması, elde edilmiş manyetik şerit bilgisinin kodlanacağı kartın manyetik şeridinin silinmesi, boş plastik bulundurma gibi hareketler hazırlık hareketidir.

TCK m. 245/2’de yer alan suça teşebbüs açısından üzerinde durulması gereken bir başka husus, başkasına ait bilgileri içeren sahte belgelerle kredi kartı başvurusunda bulunulması ve bu başvuruya istinaden kartın bankaca üretilmemesi durumudur. Bu durumda Yargıtay kredi kartı sözleşmesinin imzalanmış olup olmamasına göre farklı sonuçlara ulaşmaktadır. Yargıtay’a göre, başkasına ait

---

⁴⁸² “Fiilin icrası sırasında suçun kanunî tanımındaki maddî unsurları bilmeyen bir kimse, kasten hareket etmiş olmaz. Bu hata dolayısıyla taksirli sorumluluk hâli saklıdır.”

⁴⁸³ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1051.

bilgileri içeren sahte belge kullanarak kredi kartı başvurusu sonucu kredi kartı sözleşmesi imzalanmış ancak kart üretilmemişse TCK m. 245/2'ye teşebbüs suçu oluşmaktadır⁴⁸⁴. Ancak Yargıtay benzer durumda bir başka kararda 5464 sayılı BKKKK m. 37/2'de yer alan sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz etme suçunun oluştuğuna karar vermiştir⁴⁸⁵. Yine Yargıtay'a göre, başvuru bulunmasına rağmen kredi kartı sözleşmesi imzalanmadan bankaca durumun anlaşılması sonucu kartın üretilmemesi durumunda 5464 sayılı BKKKK m. 37/2'de düzenlenen suç⁴⁸⁶ oluşmaktadır⁴⁸⁷. Kanımızca Yargıtay'ın 5464 sayılı BKKKK m. 37/2'de yer alan sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz etme suçunun sözleşmenin imzalanmasını da kapsayacak aşamaya kadar uygulanabileceği tespiti suni bir ayrımı ortaya koymaktadır. Zira bu düzenleme ile TCK m. 245/2'de yer alan suç açısından

---

⁴⁸⁴ “Sanığın katılan A...bank'a müracaat ederek kredi kartı talebinde bulunduğu ancak başvurunun sahte kimlikle yapıldığı ihbarı üzerine sanığa herhangi bir teslimat yapılmadığından ve kredi kartı henüz kullanılmadığından eylemin TCK.nun 245/3. maddesindeki sahte kredi kartını kullanmaya teşebbüs suçunu oluşturmayacağı, kredi kartı sözleşmesi imzalandıktan sonra kredi kartı düzenlenmiş ise fiilin TCK.nun 245/2. madde ve fıkrasında öngörülen suçu oluşturacağı, sözleşme imzalandıktan fakat kartın düzenlenmemesi halinde ise TCK.nun 245/2. madde ve fıkrasında öngörülen suçun teşebbüs aşamasında kalacağı gözetilerek, bu hususların araştırılmasından sonra sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdiri gerektiği nazara alınmadan, suçun vasfının tayininde yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması...” Y., 11. CD, E. 2010/9643, K. 2010/9400, T. 20.09.2010 (www.kazanci.com).

⁴⁸⁵ “5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 37/2. maddesinde yer alan “kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanlar veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenler” şeklindeki düzenlemenin sözleşmenin imzalanmasını da kapsayacak aşamaya kadar uygulanabileceği kredi kartı sözleşmesinin düzenlenmesinden sonra kartın üretilmesi halinde 5237 sayılı TCK.nun 245/2, sahte üretilen bu kartın kullanılarak menfaat temin edilmesi halinde ise ayrıca 245/3.maddesine temas eden suçu oluşturacağı, somut olayda ise; sanığın, Ahmet Gülmez adına oluşturulmuş sahte sürücü belgesi ile Akbank Carrefour Şubesine 26.04.2009 tarihinde kredi kartı talebiyle başvurup sözleşme imzaladığı, ancak banka tarafından yapılan incelemede şüphelenilmesi nedeniyle 27.04.2009 günü polise haber verilmesi üzerine kredi kartını teslim almaya gittiği sırada yakalandığı iddia ve kabul olunmasına göre; dosya içerisinde bulunan kredi kartı sözleşmesini imzalayan sanığın talebi sonucu düzenlenmiş kredi kartı bulunup bulunmadığı ilgili bankadan sorulup buna ilişkin kayıtların celbi ile kredi kartı veya kart numarası bulunması halinde eylemin TCK nun 245/2. maddesindeki "kredi kartının sahte olarak üretilmesi" suçunu hesabin henüz açılmaması ve kredi kartının düzenlenmemesi halinde ise 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 37/2. maddesindeki gerçeğe aykırı kredi kartı sözleşmesi düzenlemek suçunu oluşturacağı gözetilmeden eksik soruşturma sonucu olayda uygulama yeri bulunmayan 5237 sayılı TCK.nun 245/3,35. maddesiyle yazılı şekilde hüküm tesisi,” Y., 11. CD, E. 2010/14173, K. 2010/14817, T. 22.12.2010 (yayımlanmamıştır).

⁴⁸⁶ “Kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanlar veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilirler.”

⁴⁸⁷ “Sanığın şikayetçi A...Bank'a müracaat ederek kredi kartı talebinde bulunması üzerine başvuru aşamasında anılan banka tarafından kredi kartı sözleşmesi imzalanmadan istemin reddine karar verildiği anlaşılmalı eylemin 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 37/2.maddesinde düzenlenen suçu oluşturup oluşturmayacağı karar yerinde tartışılmadan olayda uygulama yeri olmayan TCK.nun 245/3, 35. maddeleri ile hüküm kurulması...” Y., 11. CD, E. 2010/4547, K. 2010/7082, T. 21.06.2010 (www.kazanci.com).

tek suçtan ceza verilebilmesi için gerekli içtima ilişkisi bulunmamaktadır. Kanun koyucu 5464 sayılı BKKKK m. 37/2’de yer alan suçu düzenlemekle birlikte sahte kartların üretilmeden bir başka ifade ile finansal işlemlerde kullanılabilir hale gelmeden önüne geçmek istemiş ve bu nedenle söz konusu eylemleri bağımsız olarak suç haline getirmiştir. Bu açıklamalar ışığında fail tarafından sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edilmesi halinde 5464 sayılı Kanun m. 37/2’de yer alan suç, bu başvuruya istinaden kart üretildikten sonra fail tarafından bu kart kabul edilmişse TCK m. 245/2’de yer alan suç ve kabul edilen sahte kartın kullanılması yoluyla yarar sağlanmışsa ayrıca TCK m. 245/3’de yer alan suç oluşacaktır. Böylece bu üç suç hakkında gerçek içtima uygulanacaktır.

H. İştirak(Suçluların Çokluğu)

TCK m. 245/2’de yer alan suç iştirak bakımından özellik göstermez. Bu bakımdan iştirak ile ilgili genel kurallar uygulanacaktır. TCK m. 245/2’de yer alan eylemleri gerçekleştiren kişilerin her biri ayrı ayrı fail olarak sorumludur. Örneğin, sahte banka veya kredi kartını bir kişi üretse, diğer kişi bu kartı satsa bu durumda iştirak değil müstakil eylemler nedeniyle TCK m. 245/2 anlamında cezalandırılabilir eylemler vardır⁴⁸⁸. Ancak bu kişiler eylemler öncesinde bu suçların işlenmesi konusunda anlaşmışlar ise iştirak iradesinin varlığı nedeniyle bu kişiler müşterek fail olarak kabul edilir. Bunun yanında sahte kartın üretilmesinde kullanılan cihazların temin edilmesi örneğinde olduğu gibi TCK m. 245/2’deki suça yardım eden şekilde iştirak da mümkündür.

J. Suçların İçtiması (Suçların Birleşmesi)

TCK m. 245/2’deki suça bakıldığında TCK m. 245/3’de düzenlenen sahte bir banka veya kredi kartının kullanılması yoluyla yarar sağlamak suçunun işlenebilmesi için gerekli hareketleri düzenlediği görülmektedir. Bu bakımdan aslında TCK m. 245/2’de yer alan suçta, TCK m. 245/3’deki suçun hazırlık hareketleri bağımsız suç olarak düzenlenmiştir. Başkasına ait hesaplarla ilişkilendirerek sahte kart üretilmesi,

---

⁴⁸⁸ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1050.

satılması, devredilmesi, satın alınması ve kabul edilmesi fiilleri ile sahte oluşturulmuş kartın kullanılarak yarar sağlanması fiilini tek bir fiil sayabilmek mümkün değildir. Bu nedenle kanımızca tek bir fiil ile TCK m. 245/2 ve TCK m. 245/3’de yer alan suçların oluştuğundan bahisle farklı neviden fikri içtima uygulaması yapılamaz. Bu durumda birbirinden bağımsız iki suçun varlığı kabul edilecektir. Bir başka deyişle söz gelimi sahte kartın üretilmesi ve üretilen bu kartın kullanılması yoluyla yarar sağlanması durumunda gerçek içtima uygulanarak faile hem TCK m. 245/2’deki suçtan hem de TCK m. 245/3’de yer alan suçtan ceza verilecektir⁴⁸⁹. Ancak Yargıtay bu durumda farklı yönde kararlar vermiştir. Yargıtay bir kararında bu durumda faile hem TCK m. 245/2’deki suçtan hem de TCK m. 245/3’deki suçtan ceza verileceği yönde karar vermiş⁴⁹⁰, bir kararında ise sadece TCK m. 245/3’den ceza verileceğine karar vermiştir⁴⁹¹. Failin sahte kart üretme, kabul etme, satın alma gibi fiillerden sonra ayrıca bu kartı kullanarak yarar sağlama durumunda sadece TCK m. 245/3’den ceza verilmesi şu durumda anlamsız olmaktadır⁴⁹². Fail sahte kartı ürettikten sonra bu kartı kullanmaya çalışırken suç teşebbüs aşamasında kalmışsa, TCK m. 245/3’deki suçun cezasından(dört yıldan sekiz yıla kadar hapis) teşebbüs nedeniyle dörtte birinden dörtte üçüne kadar indirim yapılacaktır. Oysa fail sadece kartı ürettiğinde TCK m. 245/2 nedeniyle en az üç yıl ceza alacaktır. Bu bakımdan kartı üreten ve üretmekle kalmayıp kullanmaya teşebbüs eden fail, kartı sadece üreten kişiden daha az ceza ile cezalandırılma şansına kavuşacaktır. Bu durum ceza adaletine ve eylemlerin haksızlık içeriğine uyan bir sonuç olmayacaktır.

---

⁴⁸⁹ Aynı yönde bkz. **Karagülmez**, s. 315-316; **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1050.

⁴⁹⁰ “5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 37/2. maddesinde yer alan “kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanlar veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenler” şeklindeki düzenlemenin sözleşmenin imzalanmasını da kapsayacak aşamaya kadar uygulanabileceği kredi kartı sözleşmesinin düzenlenmesinden sonra kartın üretilmesi halinde ise ayrıca 245/3.maddesine temas eden suç oluşturacağı...” Y., 11. CD, E. 2010/14173, K. 2010/14817, T. 22.12.2010 (yayımlanmamıştır).

⁴⁹¹ “Sanığın başka bir şahsın kimlik bilgilerini haiz üzerinde kendi fotoğrafı yapılandırılmış sahte nüfus cüzdamı ile katılan bankaya başvurup aldığı kredi kartını kullanarak menfaat sağlamaktan ibaret eyleminin, TCK’nın 245/3. maddesine uyan “sahte oluşturulan banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlamak” suçunu oluşturduğu gözetilmelidir.” Y., 11. CD., E. 2008/9636, K. 2008/9181, T. 23.09.2008 (YKD. , C. 35, S. 2, Şubat 2009, s. 388).

⁴⁹² Bu görüş için bkz. **Taşdemir**, s. 347.

Öte yandan TCK m. 245/3’de yer alan suç, TCK m. 245/2’deki suçun nitelikli hali olarak da düzenlenmemiştir. Ayrıca TCK m. 245/2’de yer alan suç TCK m. 245/3’deki suçun bir unsuru olarak da düzenlenmemiştir. Bu nedenlerle TCK m. 245/3’de yer alan suçun bileşik suç olarak kabulü de mümkün değildir. Bu haliyle TCK m. 245/2 ve TCK m. 245/3’de yer alan suçlar birbirinden bağımsız hükümlerdir. Öğretide haklı olarak TCK m. 245/3’deki suçun TCK m. 245/2’de yer alan suçun nitelikli hali olarak düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir⁴⁹³. Böyle bir düzenlemenin varlığı halinde fail sahte kartı kullanmak istemesine rağmen elinde olmayan sebeplerle gerçekleştiremezse, nitelikli hal gerçekleşmediğinden sadece TCK m. 245/2’den cezalandırılacaktır. Kanımızca bu çözüm TCK m. 245/2 ve 3’de yer alan suçların cezaları göz önüne alındığında ceza adaleti bakımından daha yerindedir.

Belirtilmesi gereken bir başka husus ise, oluşan suç sayısı tespitinde banka sayısının mı yoksa sahtesi üretilen kartların hamilinin sayısının mı esas alınacağıdır. Mağdur başlığı altında açıklandığı üzere TCK m. 245/2’de yer alan suçun mağduru kart çıkaran banka veya diğer finansal kuruluştur⁴⁹⁴. Bu bakımdan sahtesi üretilen kartın ait olduğu banka sayısınca suç oluşmaktadır. Aynı bankanın birden fazla kartı sahte olarak üretilmişse bu durumda zincirleme suçtan söz edilecektir⁴⁹⁵.

TCK m. 245/2’de yer alan suç genellikle örgütlü olarak işlenmektedir. Zira sahte kart üretilmesi, kart üretilmesinde kullanılan cihazların temini, üretilen sahte

---

⁴⁹³ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1050.

⁴⁹⁴ “5237 sayılı TCK’nun 245/2. maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun, kartın henüz kullanılmamış olması nedeniyle hesap sahibi olmayıp banka veya kredi kartını çıkartma yetkisine haiz banka olacağı, banka veya kredi kartının manyetik şeritlerinde yer alan ilk altı rakama ilgili katalogdan bakıldığında kartı çıkaran bankanın belirlenebileceği cihetle; ele geçirilen ve sahte olduğu belirlenen kartların manyetik şeritlerinde yapılan inceleme sonucu tesbit edilen Yapı Kredi Bankası A.Ş. Citibank South Dakota N.A ve Wells Fargo Bank N.A adlı bankalar sayısınca sahte kredi kartlarındaki manyetik şerit numaralarının farklı olması durumunda ise anılan yasanın 43.maddesi de değerlendirilerek zincirleme biçimde ayrı ayrı suçların oluşacağı nazara alınmadan sanık O.K hakkında sahte kredi kartları nedeniyle üç kez yerine on beş kez , sanıklar E.B ve M.A haklarında ise üç kez mahkumiyet hükmü kurulması,...yasaya aykırı...” Y., 11. CD, E. 2007/8458, K. 2008/915, T. 20.02.2008 (www.kazanci.com); aynı yönde bkz. Y., 11. CD, E. 2009/630, K. 2009/4067, T. 09.04.2009(www.kazanci.com).

⁴⁹⁵ “...sanıkların iki farklı bankaya ait sahte kredi kartları ile birisi tamamlanmış ancak kendi içinde teselsül eden diğeri teşebbüs aşamasında kalmış iki ayrı suçtan mahkumiyetleri yerine kart sayısınca yazılı şekilde hüküm kurulması,..” Y., 11. CD, E. 2010/13024, K. 2010/13805, T. 02.12.2010 (yayımlanmamıştır).

kartlara pazar bulunması gibi faaliyetler çoğu kez örgütlü bir organizasyonu gerektirmektedir. Bu bakımdan şayet bu yönde bir örgüt oluşturulmuş ise, hem TCK m. 220'deki suç işlemek amacıyla örgüt kurma veya örgüte üye olma suçundan hem de TCK m. 245/2'den ceza verilecektir⁴⁹⁶.

Daha önce de belirtildiği üzere TCK m. 245/2'de yer alan suç hareketin sayısına göre bakıldığında seçimlik hareketli bir suçtur. Bu bakımdan maddede sayılan hareketlerin biri gerçekleştirildiğinde suç oluşur. Bu seçimlik hareketlerin birden fazlasının gerçekleştirilmesi halinde tek suç oluşur. Çünkü seçimlik hareketli suçlarda bu durumda aynı normun birden çok ihlali ve bunun sonucu olarak ihlal sayısınınca suçun bulunması görünüştedir. Gerçekte norm bir defa ihlal edilmiştir ve dolayısıyla ortada bir suç vardır. Gerçek anlamda suçların birleşmesi bu nedenle yoktur⁴⁹⁷. Ancak suçun işlenmesinde birden fazla seçimlik hareketin fail tarafından gerçekleştirilmesi TCK m. 61'e göre cezanın belirlenmesinde dikkate alınacaktır⁴⁹⁸.

TCK m. 245/2'de yer alan başkalarına ait banka hesapları ile ilişkilendirilerek sahte kart üretmek suçu ile 5464 sayılı BKKKK m. 38/1'de⁴⁹⁹ yer alan izinsiz kart çıkarma suçunun ilişkisinin de incelenmesi gerekmektedir. Şayet gerekli izinler alınmaksızın başkasına ait hesaplarla ilişkilendirilerek kart üretilmiş ise hem TCK m. 245/2'de yer alan suç hem de 5464 sayılı BKKKK m. 38/1'de yer alan suç oluşmuş olacaktır. Bu durumda farklı neviden fikri içtima kuralları gereğince, fail en ağır cezayı gerektiren suçtan cezalandırılacaktır⁵⁰⁰.

---

⁴⁹⁶ “5237 sayılı TCK'nın benimsediği gerçek içtima kuralına göre, suç oluşturan kaç eylem varsa o kadar suç ve ceza vardır. Bu nedenle, örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen sanıkların, hem silahlı örgüt üyesi olma suçundan hem de suç oluşturan fiilleri nedeniyle cezalandırılmaları gerekir.” Y., 9. CD., E. 2007/233, K. 2007/1928, T. 08.03.2007 (YKD. , C. 33, S. 5, Mayıs 2007, s. 1013).

⁴⁹⁷ İÇEL, s. 198; İÇEL, Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri, s. 44.

⁴⁹⁸ Öğretideki bazı yazarlara göre, maddede sayılan seçimlik hareketlerin birden fazlasının gerçekleştirilmesi faille gerçekleştirilen seçimlik hareket sayısınınca ayrı ayrı ceza verilecektir. Bkz. BİÇKİN, s. 159-160.

⁴⁹⁹ “Bu Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen izinleri almaksızın kartlı sistem kuran, kredi kartı çıkaran veya üye işyeri anlaşması yapan veya ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilân ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu işlerle uğraştıkları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.”

⁵⁰⁰ Artuk/Gökçen/Yenidünya, s. 737.

K. Yaptırım

Kanun koyucu TCK m. 245/2'deki suç için, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası öngörmüştür. Ayrıca maddede TCK m. 245/1'de olduğu gibi hapis cezasının yanında adli para cezasının da hükmedilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Bir gün karşılığı en az yirmi en fazla yüz Türk Lirası olarak hükmedilecek adli para cezasının, maddede on bin güne kadar hükmedilebileceği göz önüne alınır, tutarın önemli miktarlara ulaşması söz konusu olabilecektir. Kuşkusuz adli para cezasının miktarı kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önüne alınarak belirlenir(TCK m.52/2).Suçun işlenmesi yoluyla yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirine hükmedilecektir(TCK m. 246).

TCK m. 245/2'de yer alan suçun yaptırımına bakıldığında, TCK m. 245/1'de yer alan gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçunun yaptırımından daha ağır yaptırım düzenlendiği görülmektedir. Kanun koyucu başkasına ait hesaplarla ilişkilendirilerek sahte kart üretilmesi ve bu kartların el değiştirmesini ayrıca suç olarak düzenleyerek hem gerçek kart sahiplerinin malvarlığındaki oluşabilecek zarar tehlikesinin önüne geçmek istemiş hem de kartlı sistemin önemli bir parçası olan banka ve kredi kartlarının sıhhatine olan güvenin korunmasını sağlamaya çalışmıştır.

L. Muhakeme

Mahkemelerin görevini belirleyen 5235 sayılı Kanununun 11. maddesi uyarınca TCK m. 245/2'de yer alan suç bakımından görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemeleridir. Bu suç resen kovuşturulan bir suçtur.

III. SAHTE BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI KULLANMAK SURETİYLE KENDİSİNE VEYA BAŞKASINA YARAR SAĞLAMA SUÇU (TCK m. 245/3)

A. Genel Olarak

5237 sayılı TCK m. 245 içinde bağımsız olarak düzenlenmiş son suç, sahte bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlama suçudur(TCK m. 245/3⁵⁰¹). Bu suçla birlikte TCK m. 245/1’de yer alan fiillerin sahte oluşturulmuş ya da üzerinde sahtecilik yapılmış bir banka veya kredi kartı ile işlenmesi yaptırım altına alınmıştır. TCK m. 245/3’de kullanılan banka veya kredi kartının sahte olması, bu suçun yaptırımının TCK m. 245/1’de yer alan gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçundan daha ağır olmasını gerektirmiştir⁵⁰². Sahte bir banka veya kredi kartının kullanılması yoluyla yarar sağlanması kuşkusuz ancak TCK m. 245/2’de yer alan fiillerden sonra gerçekleştirilebilecektir. Ayrıca TCK m. 245/3’de yer alan düzenlemeye bakıldığında bu suçun tali norm olarak düzenlendiği görülmektedir. Madde kapsamındaki fiillerin gerçekleştirilmesi suretiyle yarar sağlanması durumunda ancak bu fiillerin daha ağır ceza gerektiren başka bir suçu oluşturmaması halinde faile TCK m. 245/3’den dolayı ceza verilecektir.

B. Suçla Korunan Hukuki Değer

TCK m. 245/3’de düzenlenen suçla korunan hukuki değer karma nitelik taşımaktadır. Bir taraftan TCK m. 245/1 ve 2’de olduğu gibi nakit olmaksızın kartlı ödeme sistemlerinin güvenli işlediğine ilişkin toplumda var olan güven korunmakta, diğer taraftan ise sahte kartlarla gerçekleştirilen finansal işlemler vasıtasıyla gerçek banka ve kredi kartı hamillerinin zarara uğratılmaması korunmaktadır. TCK m.

---

⁵⁰¹ “Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

⁵⁰² Karagülmez’e göre, TCK m. 245/3’de yer alan suç bir bakıma TCK m. 245/1’deki suçun ağırlaştırılmış şeklidir. Bkz. Karagülmez, s. 313.

245/3'deki suça bakıldığında TCK m. 245/2'deki suçtan farklı olarak, sahte oluşturulmuş ya da üzerinde sahtecilik yapılmış banka veya kredi kartının "başkalarına ait hesaplarla ilişkilendirilmiş" olması gerekliliğinin aranmadığı görülmektedir. Esasen bir banka veya kredi kartının işlevlerini yerine getirebilmesi için kullanım sonucu üzerinde finansal sonuçlar doğacak bir hesabın bulunması gerekmektedir. Bu nedenle TCK m. 245/3 anlamındaki sahte kartın da bu özelliğe sahip bulunması gerektiği söylenebilir. Ancak kart üzerindeki bilgilerin mekanik olarak satış belgesine aktarıldığı imprinter cihazı ile gerçekleştirilen işlemlerde, şayet provizyon satış sonrası malın tesliminden sonra alınmak istenmiş ise burada üye işyerinin mal veya hizmet bedelini kart çıkaran kuruluştan tahsil edememesi söz konusu olacağından üye işyeri de mağdur olarak kabul edilecektir.

C. Suçun Objektif (Maddi) Nitelikteki Unsurları

1. Suçun Maddi Konusu

TCK m. 245/3'de yer alan suçun maddi konusu sahte banka veya kredi kartıdır. Fıkroda sahte banka veya kredi kartının meydana getirilmesi bakımından iki durumun düzenlendiği görülmektedir. Bunlardan ilki "sahte oluşturulan" banka veya kredi kartıdır. TCK m. 245/2'deki bölümde açıklandığı üzere sahte banka veya kredi kartı oluşturulması, başkalarına ait kimlik bilgilerini içeren sahte belgelerle kart çıkaran kuruluşa başvuru sonucu, boş plastiklere başkasına ait kart bilgilerinin kabartma cihazı ile basılması sonucu ya da manyetik şeride sahip mağaza kartlarına başkasına ait kart bilgilerinin encoder cihazı vasıtasıyla yüklenmesi sonucu gerçekleştirilebilir. Bir başka deyişle sahte kart oluşturma gerçek kart üzerinde yapılanlar dışındaki sahtecilik fiillerini anlatmaktadır⁵⁰³. "Üzerinde sahtecilik yapılan" banka veya kredi kartı ise değişik şekillerde meydana getirilebilir. Örneğin, gerçek bir banka veya kredi kartının manyetik şeridinin silinip üzerine başka karta ait bilgilerin yüklenmesi, gerçek kart üzerindeki unsurların (kart hamilinin ismi, fotoğrafı, imzası ya da kart numarası) değiştirilmesi halinde üzerinde sahtecilik yapılmış bir karttan söz edilecektir.

---

⁵⁰³ Karagülmez, s. 310.

2. Fail-Mağdur

a. Fail

TCK m. 245/3’de yer alan suçun faili sahte kartı kullanarak kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişidir. Bu suçun faili herkes olabilir. Bununla birlikte suçun failinin mutlaka bilişim konusunda uzman olması gerekli değildir. Ayrıca sahte kartı kullanan kişi ile yarar sağlayan üçüncü kişinin iştirak iradesi varsa bu kişileri birlikte fail saymak gerekecektir⁵⁰⁴. Zira suç tipinde failin niteliğine ilişkin herhangi bir düzenleme yer almamaktadır. Suçun işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişi suçun faili sayılamayacak ancak TCK m. 246 uyarınca tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirine hükmedilecektir. Sahtesi oluşturulan gerçek kartın hamili ile failin akrabalık ilişkisi TCK m. 245/3 bakımından şahsi cezasızlık sebebi olarak düzenlenmemiştir.

b. Mağdur

TCK m. 245/3’de yer alan suçun mağduru sahtesi üretilen gerçek kartı çıkaran banka ya da diğer finansal kuruluş⁵⁰⁵ ve sahte üretilmiş kartın ilişkilendirildiği hesap sahibidir. Sahtesi üretilen kartı ihraç eden banka yabancı bir banka ya da finansal kuruluş da olabilecektir. Öğretide bazı yazarlar, TCK m. 245/3’de tümüyle sahte, hayali hesaplara bağlı olarak üretilen kartlar söz konusu olduğundan bu suçun mağdurunun banka ya da finans kurumu olduğunu belirtmektedir⁵⁰⁶. Ancak kanımızca TCK m. 245/2’nin aksine TCK m. 245/3’de “başkasına ait banka hesapları ile ilişkilendirilmiş” ibaresine yer verilmemiş olması

---

⁵⁰⁴ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1053.

⁵⁰⁵ “*Fikir ve eylem birliği içerisinde hareket eden sanıkların manyetik şeridi kopyalanmış yabancı bankalara ait sahte oluşturulmuş kredi kartlarıyla aynı işyerinden kısa tarihlerde alışveriş yapmaktan ibaret eylemlerinde; kredi kartlarını çıkartan yabancı bankaların zarar görmesi nedeniyle mağdur olan yabancı banka sayısınca suçun oluşacağı...*” Y., 11. CD, E. 2010/13024, K. 2010/13805, T. 02.12.2010 (yayımlanmamıştır).

⁵⁰⁶ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1053; **Taşdemir**, s. 346. Ancak **Özbek** daha sonra bu görüşünü değiştirerek bu suçun mağdurunun banka veya finans kuruluşunun yanında sahte kartın ilişkilendirildiği banka hesabı sahibi olduğunu belirtmiştir. Bkz. **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 957.

sahte olarak üretilen kartın mutlaka hayali ya da gerçekte var olmayan bir hesaba bağlı olmasını gerektirmemektedir. Bu bakımdan başkasına ait gerçek bir banka veya kredi kartının bilgileri kullanılarak da sahte kart oluşturulmuş olabilecektir. Söz konusu bu kartın kullanılarak yarar sağlanması durumunda ise, sahte kartın üretilmesine dayanak teşkil eden gerçek kart hamilinin malvarlığında eksilme olacaktır. Yargıtay da TCK m. 245/2’de yer alan suçun mağdurunu tespit ederken sahte kartın henüz kullanılmamasını esas almıştır⁵⁰⁷. Bu bakımdan şayet sahte kart kullanılarak yarar sağlanmışsa sahte kartın üretilmesine dayanak teşkil eden gerçek kartın hamilinin de mağdur sayılması gerekmektedir. Şayet yabancı bir bankanın çıkarmış olduğu kartın manyetik şerit bilgileri kullanılarak sahte kart üretilmiş ve bu kart Türkiye’de alışverişte kullanılmışsa, gerçek kartın hamili, üye işyeri, üye işyerine ödemeleri gerçekleştiren aracı Türk bankanın suçtan zarar gören olarak kabul edilmesi gerekmektedir⁵⁰⁸.

3. Eylem

a. Hareket

TCK m. 245/3’de yer alan suçun hareket unsurunu sahte banka veya kredi kartını kullanmak oluşturmaktadır. Kanun koyucu TCK m. 245/1’den farklı olarak TCK m. 245/3’de kişinin kartları bizzat kullanmasının yanında, “*kullandırtarak*” ifadesine yer vermemiştir. Bu bakımdan failin sahte kartı bizzat kullanmayarak bir

---

⁵⁰⁷ “5237 sayılı TCK’nun 245/2. maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun, kartın henüz kullanılmamış olması nedeniyle hesap sahibi olmayıp banka veya kredi kartını çıkartma yetkisine haiz banka olacağı, banka veya kredi kartının manyetik şeritlerinde yer alan ilk altı rakama ilgili katalogdan bakıldığında kartı çıkaran bankanın belirlenebileceği cihetle; ele geçirilen ve sahte olduğu belirlenen kartların manyetik şeritlerinde yapılan inceleme sonucu tesbit edilen Yapı Kredi Bankası A.Ş. Citibank South Dakota N.A ve Wells Fargo Bank N.A adlı bankalar sayısınca sahte kredi kartlarındaki manyetik şerit numaralarının farklı olması durumunda ise anılan yasanın 43.maddesi de değerlendirilerek zincirleme biçimde ayrı ayrı suçların oluşacağı nazara alınmadan sanık O.K hakkında sahte kredi kartları nedeniyle üç kez yerine on beş kez , sanıklar E.B ve M.A haklarında ise üç kez mahkumiyet hükmü kurulması, ...yasaya aykırı...” Y., 11. CD, E. 2007/8458, K. 2008/915, T. 20.02.2008 (www.kazanci.com); aynı yönde bkz. Y., 11. CD, E. 2009/630, K. 2009/4067, T. 09.04.2009(www.kazanci.com).

⁵⁰⁸ “Mal ve hizmet alımı bedellerinin sözleşmeler gereği üye işyerine ödeyen Türk bankalarının bu işlemlerde aracılık yaptıkları, olayın arz ettiği özellik itibariyle kart hamili, üye işyeri, aracı banka ve kartı çıkaran banka veya kurumun dolandırıcılık suçundan zarar görme ihtimalleri bulunduğu katılma taleplerinin kabulü gerekir.” Y., 11. CD, E. 2008/11714, K. 2008/8918, T. 17.09.2008 (YKD. , C. 35, S. 9, Eylül 2009, s. 1813).

başkasına kullandırması suretiyle yarar sağlaması durumunda cezai sorumluluğunun tespiti önem arz etmektedir. Bu durumda failin sahte kartı bir başkasına kullandırması ancak sahte kartı satması ya da devretmesi suretiyle olabileceğinden bu durumda faile TCK m. 245/2’de yer alan suçtan ceza verilecektir. Zira kullandırarak yarar sağlama TCK m. 245/3 kapsamına alınmamıştır⁵⁰⁹. Sahte banka veya kredi kartının kullanılması, bu kartların fonksiyonlarını yerine getirmeye yönelik faaliyetlerde bulunulması şeklinde anlaşılmalıdır. Bu fonksiyonlar dışındaki kullanımlar m. 245/3 kapsamında düşünülemez.

TCK m. 245/3’deki suçtan bahsedilebilmesi için failin sahte kartı kullanması yetmemekte, ayrıca kendisine veya başkasına yarar da sağlaması gerekmektedir. Kartın kullanılması ancak yarar sağlanamaması halinde teşebbüs hükümleri uygulanacaktır. Diğer taraftan hareket şekli bakımından TCK m. 245/3’de yer alan suç ancak icraî hareketle işlenebilen bir suçtur ve bu nedenle ihmali hareketle işlenemez⁵¹⁰.

TCK m. 245/3’de yer alan suçun oluşabilmesi için sahte kartı kullanarak yarar sağlayan kişinin mutlaka kartı bizzat sahte oluşturmuş olması gerekmektedir. Başkasına ait kimlik bilgilerini içeren sahte belgeler ile kart çıkaran kuruluşlara başvuru sonucu üretilen kartlarla ilgili TCK m. 245/2’de yer alan açıklamalara bakılmalıdır.

Sahte oluşturulmuş ya da üzerinde sahtecilik yapılmış banka veya kredi kartı değişik şekillerde kullanılabilir. Bu kartlar ATM’lerde, üye işyerlerinde POS cihazı vasıtasıyla, kiosklarda ya da çeşitli iletişim araçlarında karta ait bilgilerin verilmesi suretiyle kullanılabilir. Failin sahte bir kredi kartını ürettikten, satın aldıktan ya da kabul ettikten sonra kart üzerindeki kart numarasını kullanmak suretiyle internet üzerinden alış veriş yapması durumunda hangi suç veya suçlardan dolayı cezalandırılacağı önem arz etmektedir. Burada faile ilk olarak sahte kartı üretmesi, satın alması ya da kabul etmesi hareketi nedeniyle TCK m. 245/2’den ceza verilecek,

---

⁵⁰⁹ Aksi görüş için bkz. **Karagülmez**, s. 314-315.

⁵¹⁰ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1054.

daha sonra kart numarasının kullanılması suretiyle yarar sağlaması açısından TCK m. 245/3'deki suçun mu, yoksa TCK m. 245/1'deki suçun mu oluştuğunun incelenmesi gerekir. Burada her ne kadar ortada fiziki olarak sahte bir kredi kartı mevcut ise de şayet sahte kredi kartı oluşturulurken hesap ilişkilendirmede gerçek bir kredi kartı hesabı ve numarası kullanılmış ise, alış veriş esnasında kullanılan kart numarası gerçek bir kredi kartı olacağından TCK m. 245/1'de yer alan suç oluşacaktır.

b. Netice

TCK m. 245/3'deki düzenlemeye bakıldığında suçun tamamlanması için sahte banka veya kredi kartının kullanılması tek başına yetmemekte, bu kullanımlar sonucu bir yararın da sağlanması gerekmektedir⁵¹¹. Elde edilmiş yararın mutlaka failin somut ve fiziki olarak eline geçmiş olması ya da yarar üzerinde fail tarafından fiili bir hakimiyet kurulmuş olması şart değildir⁵¹². Örneğin, sahte banka veya kredi kartının kullanılarak hesaba havale yapılması suçun tamamlanması için yeterlidir⁵¹³. Fail tarafından ayrıca bu paranın çekilmiş olması gerekmez. Ancak söz konusu yararın failin üzerinde tasarruf edebileceği şekilde bulunması gerekmektedir⁵¹⁴. Ayrıca suçun oluşabilmesi açısından yararın sağlanması gerekmekte ise de maddede zarardan bahsedilmemiştir. Kuşkusuz başkasına ait olan bir banka veya kredi kartının kullanılması sonrasında yarar elde edilirken, kart sahibinin mal varlığında elde edilmiş yarar ölçüsünde zarar da ortaya çıkacaktır. Ancak oluşan bu zararın kart sahibine kart çıkaran kuruluş tarafından yansıtılmamasının suçun oluşumuna herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. TCK m. 245/3 açısından sağlanacak olan yararın maddi bir yarar olduğu açıkça düzenlenmese de, bu yararın maddi bir yarar olacağı muhakkaktır.

---

⁵¹¹ Bu bağlamda netice esas alınarak suçlar sınıflandırıldığında, TCK m. 245/3'de yer alan suçun neticeli suç, zarar suçu ve ani suç olduğu söylenebilir.

⁵¹² **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1034; **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 261.

⁵¹³ Yargıtay da benzer durumda bu yönde karar vermiştir: “*Bilişim sistemindeki verileri değiştirmek suretiyle haksız menfaat elde edilmesi suçunun sanık tarafından havalenin şikayetçilerin hesaplarından kendi hesabına intikali anında tamamlandığı gözetilmeyerek eylemin teşebbüs aşamasında kaldığından bahisle eksik ceza tayini, isabetsizdir.*” Y., 11. CD., E. 2007/6963, K. 2007/5533, T. 18.9.2007. (www.kazanci.com.tr).

⁵¹⁴ **Dülger**, Bilişim Suçları, s. 261.

c. Nedensellik Bağlantısı

TCK m. 245/3'de yer alan suç nedensellik bağlantısı açısından özellik arz etmez. Bu bakımdan neticenin gerçekleşmesi failin nedensel hareketlerinin sonucu olmalıdır. Yararın sağlanması sahte kartın kullanımını nedeniyle gerçekleşmemişse TCK m. 245/3'den söz edilemez.

D. Suçun Sübjektif (Manevi) Nitelikteki Unsuru

Bu suç ancak kasten işlenebilir. Kural olarak kasten işlenen suçlar olası kast ile de işlenebildiğinden TCK m. 245/3'de yer alan suç olası kast ile işlenebilir. Bu suçun taksirle işlenebileceği kanunda açıkça öngörülmediğinden taksirle işlenebilmesi mümkün değildir⁵¹⁵.

E. Hukuka Aykırılık Unsuru

TCK m. 245/3'de kullanılan kartın sahte olması nedeniyle bu suç için herhangi bir hukuka uygunluk sebebinin uygulanması mümkün değildir. Burada her ne kadar gerçek bir banka veya kredi kartı hamilinin malvarlığında eksilme olsa da, kopyası üretilen kart hamilinin rızası fiili hukuka uygun hale getirmez. Zira bu durumda banka veya diğer finansal kuruluşların maddi varlıkları arasında yer alan kartların sahte olarak kullanımı konusunda gerçek kart hamilinin üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabileceği bir hak söz konusu değildir.

F. Kusurluluk

Kusurluluk açısından TCK m. 245/3 incelenecek olursa, hata kavramı üzerinde durulmalıdır. TCK m. 30/1'de kastı kaldıran suçun objektif unsurlarında

---

⁵¹⁵ *Biçkin*'ye göre bu suç taksirle de işlenebilecektir. Bkz. **Biçkin**, s. 163-164.

hata düzenlenmiştir⁵¹⁶. Sahte banka veya kredi kartının kullanılması yoluyla kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi kartı hukuka aykırı olarak kullandığını bilmekle birlikte kartın sahteliğini bilmiyorsa, bu hatasından yararlanır. Örneğin, başkasına ait kimlik bilgilerini içeren sahte belgelerle kart çıkaran kuruluşa başvuru sonucu kart üretilmiş ve kuryeye verilmişse, daha sonra kurye bu kartı kullanmışsa TCK m. 245/3 değil, TCK m. 245/1'deki suç oluşmuştur. Zira kurye görevlisi kartın sahteliğini bilmemektedir. Ancak somut olayın özelliklerine göre, banka veya kredi kartının sahte olduğu açıkça anlaşılıyorsa hata savunması dinlenmez. Ancak kartın sahteliği konusunda hata bulunduğu durumlarda faile TCK m. 245/3'den değil, TCK m. 245/1'de yer alan suçtan dolayı ceza verilecektir. Maddi unsurlara ilişkin hatada taksirli sorumluluk devam etmesine rağmen TCK'da sahte kart kullanmak suretiyle yarar sağlama suçunun taksirle işlenebileceğine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

G. Teşebbüs

TCK m. 245/3'de düzenlenen sahte banka veya kredi kartının kullanılması suretiyle yarar sağlama suçu teşebbüse elverişli bir suçtur. Suçun teşebbüs aşaması suçun tamamlanması ile kapanacağından, TCK m. 245/3'deki suça teşebbüsten söz edilebilmesi için, henüz fail tarafından sahte kartın kullanılması sonucu bir yarar sağlanmamış olması gerekmektedir. Yarar sağlanmış ancak suç henüz sona ermemişse teşebbüsten söz edilemez. Örneğin, başkasına ait kredi kartı ile ankesörlü telefonda görüşme yapan kişinin görüşme sürerken yakalanması durumunda teşebbüsten söz edilemez. Bu suç bakımından TCK m. 245/2'de yer alan fiiller hazırlık hareketi niteliğindedir. Bu bakımdan kişi üzerinde sahte kartın bulunması, daha sonra kullanmak üzere sahte kart satın alınması gibi fiillerin bulunması durumunda TCK m. 245/3'deki suça teşebbüsten söz edilemez⁵¹⁷. TCK m.

---

⁵¹⁶ “Fiilin icrası sırasında suçun kanunî tanımındaki maddî unsurları bilmeyen bir kimse, kasten hareket etmiş olmaz. Bu hata dolayısıyla taksirli sorumluluk hâli saklıdır.”

⁵¹⁷ “Sanığın, A. G. adına oluşturulmuş sahte sürücü belgesi ile A...bank C... Şubesine 26.04.2009 tarihinde kredi kartı talebiyle başvurup sözleşme imzaladığı, ancak banka tarafından yapılan incelemede şüphelenilmesi nedeniyle 27.04.2009 günü polise haber verilmesi üzerine kredi kartını teslim almaya gittiği sırada yakalandığı iddia ve kabul olunmasına göre; dosya içerisinde bulunan kredi kartı sözleşmesini imzalayan sanığın talebi sonucu düzenlenmiş kredi kartı bulunup bulunmadığı ilgili bankadan sorulup buna ilişkin kayıtların celbi ile kredi kartı veya kart numarası bulunması halinde eylemin TCK nun 245/2. maddesindeki "kredi kartının sahte olarak üretilmesi"

245/3'deki suçun sahte kartın kullanılmasıyla başladığının kabulü gerekir⁵¹⁸. TCK m. 245/1 açısından suçun tamamlanmasını engelleyen elde olmayan sebepler, niteliğine uygun olduğu ölçüde TCK m. 245/3 açısından da geçerlidir.

H. İştirak (Suçluların Çokluğu)

İştirak açısından TCK m. 245/3'de yer alan suç özellik göstermemektedir. Suça azmettiren ya da suçun işlenmesine yardım eden kişinin iştirak iradesi sadece sahte kartın üretimini içeriyorsa bu durumda, asıl fail bu sahte kartı kullanarak yarar sağlamış olsa dahi azmettiren ya da yardım eden sadece TCK m. 245/2'deki suçtan cezalandırılacaktır. Örneğin, sadece sahte kartın üretilmesinde kullanılan cihazları temin eden kişi, sahte üretilmiş kartın kullanılması yoluyla yarar sağlanması yönünde iştirak iradesi yoksa, sadece sahte kart üretmeye iştiraktan cezalandırılacaktır.

J. Suçların İçtimai (Suçların Birleşmesi)

TCK m. 245/3'de yer alan düzenlemeye bakıldığında, maddede yer alan “*fil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde*” ifadesi nedeniyle bu suçun tali norm olarak düzenlendiği görülmektedir. Bir norm diğer bir norm uygulanmadığı sürece uygulanabilir hale geliyorsa ikincil ya da talidir. Bu bakımdan öncelikle sahte kartın kullanılması suretiyle yarar sağlama eylemlerinin TCK'da, m. 245/3'den daha ağır yaptırım altına alınmış herhangi bir suçu oluşturup oluşturmadığı araştırılmalıdır. Burada gündeme gelebilecek suçlar özel belgede sahtecilik ve nitelikli dolandırıcılık(banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık) suçlarıdır. Bu suçların yaptırımlarına bakılacak olursa, TCK m. 207'de düzenlenen özel belgede sahtecilik suçunun yaptırımını bir

---

suçunu hesabın henüz açılmaması ve kredi kartının düzenlenmemesi halinde ise 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 37/2. maddesindeki gerçeğe aykırı kredi kartı sözleşmesi düzenlemek suçunu oluşturacağı gözetilmeden eksik soruşturma sonucu olayda uygulama yeri bulunmayan 5237 sayılı TCK.nun 245/3,35. maddesiyle yazılı şekilde hüküm tesisi,” Y., 11. CD, E. 2010/14173, K. 2010/14817, T. 22.12.2010 (yayımlanmamıştır).

⁵¹⁸ “*Sanığın katılan A...bank'a müracaat ederek kredi kartı talebinde bulunduğu ancak başvurunun sahte kimlikle yapıldığı ihbarı üzerine sanığa herhangi bir teslimat yapılmadığından ve kredi kartı henüz kullanılmadığından eylemin TCK.nun 245/3. maddesindeki sahte kredi kartını kullanmaya teşebbüs suçunu oluşturmayacağı,...” Y., 11. CD, E. 2010/9643, K. 2010/9400, T. 20.09.2010 (www.kazanci.com).*

yıldan üç yıla kadar hapis cezası, TCK m. 158/1-f’de düzenlenen banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunun yaptırımı ise iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezasıdır. TCK m. 245/3’de düzenlenen suçun yaptırımı dört yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası olarak öngörüldüğünden her halde sahte kartın kullanılması suretiyle yarar sağlama eylemlerine TCK m. 245/3 uygulanacaktır⁵¹⁹. Kanımızca TCK m. 245/3’de yer alan suçun tali norm olarak düzenlenmesi yukarıda açıklanan nedenlerle yerinde olmamıştır. Zira TCK m. 245/3 özel norm niteliğine sahiptir⁵²⁰. Esasen kanun koyucu tarafından TCK m. 245 düzenlemesinin getiriliş amacı 765 sayılı TCK dönemindeki banka veya kredi kartları ile işlenen suçlarda oluşan içtihat farklılığını gidermektir. Bu nedenle banka veya kredi kartlarında gerçekleştirilen sahtecilik eylemlerinde ve sahte kart kullanımı nedeniyle yarar sağlama eylemlerinde öncelikli uygulama TCK m. 245/2 ve 3 olmalıdır. Bir başka deyişle TCK m. 245/3 normu herhangi bir sahtecilik suretiyle yarar sağlamayı değil, banka veya kredi kartlarında meydana gelmiş sahtecilik sonucu kartların kullanılması suretiyle yarar sağlamayı yaptırım altına alan bir düzenlemedir. Ayrıca yaptırım olarak TCK’da oluşabilecek diğer suçlardan ağır cezalar içermektedir.

TCK m. 245/3’de yer alan suçun zincirleme suç şeklinde işlenmesi mümkündür. Burada suç sayısı konusunda kanımızca sahtesi üretilen kartların hamil sayısı esas alınacaktır. Bir başka deyişle sahtesi üretilen kartlar değişik hamillere ait ise, kart hamili sayısınca suçun oluştuğunu söylemek gerekir. Aynı hamile ait farklı bankalardan kartın kullanılması önemli değildir. Aynı hamile ait kartların değişik zamanlarda aynı suç işleme iradesi ile kullanılarak yarar sağlanması durumunda zincirleme suç hükümleri nedeniyle ceza arttırılacaktır. Ancak bu konuda Yargıtay

---

⁵¹⁹ Nitekim YCGK da bu yönde karar vermiştir: “Sanığın ele geçirdiği başkasına ait nüfus cüzdanını kullanarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartı “sahte oluşturulan” kart niteliğinde olup bu kartın kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlama eylemi daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturmadığından 5237 sayılı Yasanın 245/3.maddesinde düzenlenen suçu oluşturmaktadır. Burada sanığın eyleminin TCY’nın 158/1-j maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunu oluşturabileceği düşünülebilir ise de, yasakoyucunun banka ve kredi kartları için getirdiği ve miktar olarak daha ağır cezayı gerektiren özel düzenleme nedeniyle bu maddenin olayda uygulanma yeri bulunmamaktadır.” YCGK, E. 2008/11-87, K. 2008/150, T. 27.5.2008 (www.kazanci.com).

⁵²⁰ **Özbek**, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, s. 1057.

değişik kararlar vermiştir. Bir kararında kullanılan kart sayısınca suçunoluştüğünü⁵²¹, bir başka kararda ise kartları sahte üretilen banka veya diğer kuruluş sayısınca suçun oluştuğuna⁵²² hükmetmiştir.

TCK m. 245/3'de yer alan suçun TCK m. 245/2 ile olan ilişkisi bakımından TCK m. 245/2'deki suç için içtima başlığı altında yapılan açıklamalara bakılmalıdır.

K. Yaptırım

Kanun koyucu TCK m. 245/3'deki suç için, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası öngörmüştür. Görüldüğü üzere maddede TCK m. 245/1 ve 2'de olduğu gibi hapis cezasının yanında adli para cezasının da

---

⁵²¹ Ancak Yargıtay kullanılan kart sayısınca suçun oluştuğuna karar vermiştir: “Oluşa uygun kabule göre, fikir ve eylem birliği içerisinde bulunan sanıkların, sahte olarak oluşturulmuş kredi kartlarını yanlarına alarak, sanık Cemil tarafından kiralanmak suretiyle temin edilen otomobil ile Salihli ilçesine geldikleri, saat 20.00 sularında mağdur Serdar'ın işyerine sanıklar Sinan ile Ferhat girerek 1220 YTL değerinde iki adet cep telefonu ile 4 adet 250'lik kontör satın aldıkları, cep telefonlarının bedelini sanık Sinan adına, kontörlerin bedelini ise Ferhat adına oluşturulmuş sahte kredi kartları ile ödedikleri, buradan çıkan sanıkların kendilerini bekleyen diğer sanıklarla buluşup aldıklarını bıraktıktan sonra saat 20.40'da mağdur Ozan'ın işyerine giderek toplam 360 YTL değerindeki 3 adet cep telefonunu aldıkları ve ödemenin sanık Sinan adına oluşturulmuş sahte kredi kartı ile yapıldığı, tekrar diğer sanıklarla buluşup aldıkları cep telefonlarını bıraktıktan sonra bu defa sanıklar Sinan, Ferhat ve Battal'ın saat 21.10'da mağdur Murat'ın işyerine gelip toplam 1870 YTL değerinde 3 adet cep telefonunu aldıkları ve ödemeyi sanık Battal adına oluşturulmuş sahte kredi kartı ile yaptıktan sonra Salihli ilçesinden ayrıldıkları, mağdur Murat'ın kredi kartı slibinde "yurt dışı" ibaresini görmesi üzerine yaptığı araştırma sonunda kartın sahte olduğunun anlaşıldığı ve şikayet üzerine sanıkların aynı akşam saat 22.30'da Alaşehir ilçesinde sanık Cemil'in sevk ve idaresindeki otomobil içerisinde yakalandıkları, otomobilde yapılan aramada cep telefonlarının ele geçtiği, böylece olayın başlangıcından beri fikir ve eylem birliği içerisinde olan sanıklar Sinan, Ferhat ve Battal'ın adlarına oluşturulmuş kredi kartlarının kullanılması suretiyle haksız menfaat temini sırasında birbirlerinin yanında bulunmak suretiyle birbirlerinin fiillerine iştirak ederek 5237 sayılı TCK'nın 245/3. maddesinde düzenlenen "kredi kartının kötüye kullanılması" suçunu işledikleri, bu suçun yapılan alışveriş sayısınca değil, haksız olarak kullanılan kart sayısınca oluştuğu ve sanık Sinan adına oluşturulan kartın 2 kez kullanılmış olması nedeniyle suçun teselsül ettiği, sanık Cemil'in ise diğer sanıkların suçlarına aynı Kanun'un 39/2-c maddesi anlamında iştirak ettiği gözetilerek, sanıklar Sinan, Ferhat ve Battal'ın 5237 sayılı TCK'nın 37/1. maddesi, sanık Cemil'in ise 39/2-c maddesi aracılığıyla 245/3. maddesiyle iki kez 245/3 ve 43. maddeleriyle de bir kez mahkumiyetlerine karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, suç vasfının tayininde yanılığa düşülerek eylemlerinin dolandırıcılık suçunu oluşturduğunun kabulüyle yazılı şekilde hüküm kurulması,” Y., 11. CD., E. 2006/5208, K. 2006/8493, T. 30.10.2006 (YKD. , C. 33, S. 3, Mart 2007, s. 588-599).

⁵²² “Fikir ve eylem birliği içerisinde hareket eden sanıkların manyetik şeridi kopyalanmış yabancı bankalara ait sahte oluşturulmuş kredi kartlarıyla aynı işyerinden kısa tarihlerde alışveriş yapmaktan ibaret eylemlerinde; kredi kartlarını çıkartan yabancı bankaların zarar görmesi nedeniyle mağdur olan yabancı banka sayısınca suçun oluşacağı...” Y., 11. CD, E. 2010/13024, K. 2010/13805, T. 02.12.2010 (yayımlanmamıştır).

hükmedilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Bir gün karşılığı en az yirmi en fazla yüz Türk Lirası olarak hükmedilecek adli para cezasının, maddede beş bin güne kadar hükmedilebileceği göz önüne alınır, tutarın önemli miktarlara ulaşması söz konusu olabilecektir. Kuşkusuz adli para cezasının miktarı kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önüne alınarak belirlenir(TCK m.52/2). Suçun işlenmesi yoluyla yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirine hükmedilecektir(TCK m. 246). Bu suçun işlenmesi nedeniyle ortaya çıkan maddi yararların müsaderesine karar verilecektir. Ancak bu yararların müsadere edilebilmesi için, TCK m. 55/1 gereği bu yararın suçun mağduruna iade edilememesi gereklidir⁵²³.

L. Muhakeme

Mahkemelerin görevini belirleyen 5235 sayılı Kanunun 11. maddesi uyarınca TCK m. 245/3’de yer alan suç bakımından görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemeleridir. Bu suç resen kovuşturulan bir suçtur.

---

⁵²³ “Kazanç müsaderesine, suçtan sağlanan maddi menfaatin suçun mağduruna iade edilememesi halinde karar verilebileceği gözetilerek kredi kartı ile alışverişten kimin zarar gördüğü belirlenip emanette bulunan altınların ona iadesi gerekirken, koşulları oluşmadığı halde kazanç müsaderesine hükmedilmesi, bozmayı gerektirmiştir.” Y., 11. CD., 20286-14227, T. 16.11.2009 (Parlar, s. 75).

SONUÇ

5237 sayılı TCK'nın yürürlüğe girmesi ile birlikte, başkasına ait banka veya kredi kartlarının haksız kullanılması eylemleri 765 sayılı TCK'nın aksine bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiştir. Bu döneme kadar bu eylemlerin bir bilişim suçu mu yoksa klasik malvarlığına karşı işlenen suçlar olduğu tartışmaların TCK m. 245 ile son bulduğu söylenebilir. Ancak TCK m. 245'de düzenlenen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu gerek kanun sistematigiindeki yeri gerekse düzenleniş tarzı bakımından birçok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Bu tartışmalarla birlikte çalışma kapsamında incelediğimiz hususlar ve ulaşılmış olduğumuz sonuçları maddeler halinde açıklamayı uygun görüyoruz.

1. Öncelikle TCK m. 245'de yer alan suçla korunan hukuki değer dikkate alındığında kanun sistematigi içindeki yerinin yanlış olduğu söylenmelidir. TCK m. 245'de yer alan banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu ile korunan hukuki değer karma nitelik taşımaktadır. Bu suç ile bir yönüyle banka veya kredi kartı kullanıcılarının bu kartlar dolayısıyla eriştiği malvarlığı değerleri korunmakta, diğer yönüyle bir bütün olarak nakit olmaksızın kartlı ödeme sistemlerinin güvenilirliğine ilişkin güven korunmaktadır. Kuşkusuz toplumda var olan nakit olmaksızın kartlı ödeme sistemlerine olan güvenin zedelenmesi ticari yaşam ve bankacılık sektörü açısından olumsuz etkilere sahiptir. Ancak TCK m. 245'de yer alan suçun işlenmesi ile birinci planda kart hamillerinin malvarlığı değerleri zedelenmektedir. Başkasına ait banka veya kredi kartının rıza dışı kullanılması eyleminin suç olarak düzenlenmesinde, suç neticesinde zedelenen söz konusu malvarlığı değerlerinin toplum açısından korunmasından çok birey(kart hamili) açısından korunması ön plandadır. Bu özellik nedeniyle TCK m. 245/1'deki suçun TCK'nın "*Kişilere Karşı Suçlar*" kısmı içinde "*Malvarlığına Karşı Suçlar*" bölümünde düzenlenmesi kanımızca daha doğrudur.

2. TCK m. 245/1'de yer alan gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu açısından mağdurun tespiti özellikle zincirleme suç ve etkin pişmanlık hükümleri açısından önem arz etmektedir. kartın kötüye kullanılması

sonucu malvarlığında eksilme olan kart hamilidir. Ek kart hamili de, ek kart ile yapılmış olan harcamalardan sorumlu olacağından, bu suçun mağduru olabilecektir. Ek kartın kötüye kullanılması durumunda kanımızca ek kartın bağlı olduğu asıl kartın hamili suçtan zarar görendir. Asıl kartın rıza dışında kullanılması halinde ise bu eylem ek kart hamilinin malvarlığında bir etki doğurmayacağından, ek kart hamili suçtan zarar gören olarak kabul edilemez. Ayrıca gerçek bir banka veya kredi kartının kötüye kullanılması durumunda, kartı çıkaran banka veya diğer finansal kuruluşların bilişim sistemi(ATM, POS, İnternet Şubesi...vs.) aynı zamanda kredi ve banka kartları kullanılmaktadır. Bu bağlamda her ne kadar banka veya diğer finansal kuruluşların mal varlığında bir eksilme söz konusu olmasa da, oluşan suç nedeniyle bu kuruluşların genel olarak bilişim sistemlerine ve kartlarına olan güvenin sarsılması ayrıca ticari itibarlarının zedelenmesi sonuçları ortaya çıkmaktadır. Bu nedenlerle kart çıkaran banka veya diğer finansal kuruluşlar “suçtan zarar gören” sayılmalıdır. Bu nedenle ilgili banka veya diğer finansal kuruluşun TCK m. 245/1’de yer alan suçun işlenmesi sonucunda davaya katılması mümkün olmalıdır. Ancak Yargıtay bu durumlarda ilgili bankanın davaya katılmasına karar verilmesini yerinde görmemiştir. Özellikle Yargıtay’ın bu tespiti, daha önce açıklandığı üzere zincirleme suç açısından oluşan suç sayısını belirlemede kart çıkaran banka sayısını esas alması tespiti ile çelişki arz etmektedir. Bir başka deyişle Yargıtay davaya katılma konusunda ilgili bankanın suçtan zarar görmediğini belirtmekte ancak oluşacak suç sayısının tespitinde mağdur sayısı dikkate alınırken ilgili banka sayısının dikkate alınması gerektiğini kabul etmiştir. Böylece Yargıtay’ın vermiş olduğu bir kararda suçtan zarar gören dahi kabul edilmeyen kart çıkaran kuruluşlar, diğer bir kararında mağdur kabul edilerek oluşan suç sayısının tespitinde esas alınmıştır. Kanımızca bu çelişki giderilerek kart çıkaran kuruluşlar suçtan zarar gören olarak kabul edilmeli ve bu nedenle kart çıkaran kuruluşlara davaya katılma hakkı tanınmalı, oluşacak suç sayısı tespitinde ise kart hamili esas alınmalıdır.

3. TCK m. 245/1’de suçun oluşabilmesi açısından rızanın bulunmaması suç tipinde açıkça düzenlendiği için, söz konusu rıza hukuka uygunluk sebebi değil, tipikliği kaldıran bir haldir. Ancak TCK m. 245/1’de kart sahibinin rızasının yanında, kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızasına yer verilmesi yerinde olmamıştır.

Zira hayatın normal akışına göre kartı henüz teslim almamış bir kişinin kartı teslim ile görevlendirilmiş kişilere(banka görevlisi, PTT çalışanı veya özel kurye şirketi elemanı vb.) kartın kullanılması veya kullandırılması yönünde rıza göstermesi mümkün değildir. Zira adına kart düzenlenen kişi kartın üretilip üretilmediğini, dağıtım görevlilerine verilir verilmeyeceğini hatta kartın hangi görevlide bulunduğu hususlarını bilebilecek durumda değildir. Ayrıca 5464 sayılı BKKKK m. 15/1'e göre kart hamilinin kartın kullanılmasından doğan sorumluluğu, sözleşmenin imzalanması ve kartın zilyetliğinin kendisine geçmesi veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmesiyle başlamaktadır. Buradan çıkarılacak sonuç, adına kart düzenlenen kişi sözleşme imzalamasına rağmen henüz kartı teslim almamışsa veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmemişse, kartın kullanılmasından sorumlu değildir. Bu durumda suçla korunan hukuki yararın sahibi yani malvarlığında eksilme olan taraf banka olmasına rağmen, rızası aranacak kişi adına kart düzenlenmesi uygun görülen kişi olmaktadır. Esasen bu sonuca kart hamili tanımından yola çıkılarak da ulaşılabilir. Zira kartı teslim almamış veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını öğrenmemiş kişi, henüz banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan kişi sıfatına dolayısıyla kart hamili sıfatına sahip değildir. Uygulamada özellikle kredi kartı taleplerinin T.C. kimlik no bildirmek ve aylık ortalama gelir beyan etmek şeklinde internet, SMS ya da çeşitli yollarla bankaya bildirildiği görülmektedir. Bankalar ise uygun gördükleri kişiler adına kredi kartı üretilip, özel dağıtım şirketleri vasıtasıyla kredi kartı üyelik sözleşmelerini ilgiliye imzalattıktan sonra kartın teslimi yoluna gitmektedirler. Bir başka deyişle bu gibi durumlarda kredi kartının üretilmesi ve özel kurye şirketine teslimi, henüz kredi kartı talebinde bulunan kişinin herhangi bir sözleşmeye imzası olmadan gerçekleşmektedir. Bu durumlarda da eğer kart özel kurye elemanı tarafından rızaya aykırı olarak kullanılırsa, rızası aranacak kişi TCK m. 245/1'e göre, başvuruda bulunan kişidir. Bu durumda da, suçla korunan hukuki yararın sahibi ile kanunun mağdur saydığı kişi farklı olacaktır.

4. Kredi Kartının kart hamili tarafından limit üzerinde kullanılması durumunda TCK m. 245/1'de yer alan suçun oluşup oluşmadığı incelenmesi gerekir. Bilineceği gibi banka kartının işlevini yerine getirilebilmesi için kart hamilinin

mevduat hesabında yapılacak işlem oranında karşılık bulunması gerekmektedir. Kredi kartında ise, söz konusu işlem gerçekleşirken, daha önce kart sahibi ve kart çıkaran kuruluşun arasındaki sözleşme çerçevesinde belirlenen limitin yeterli olup olmadığı, online olarak yetkilendirme(otorizasyon) işlemi ile tespit edilmektedir. Bu bakımdan gerçekleştirilmek istenen işlem kredi kartı hamilinin limitini aşıyorsa, sistem bu işleme onay vermeyecektir. Bu duruma rağmen belirlenen kart limitine aykırı olarak kart hamili tarafından mal veya hizmet alınması ya da nakit para çekilmesi durumunda cezai sorumluluğun doğup doğmayacağı önem arz etmektedir. Kart çıkaran kuruluşların yükümlülükleri arasında, kart limiti belirleme, talep olmadıkça limit artıramama gibi yükümlülükler düzenlendiği görülmektedir. Ancak kanun koyucu kart hamili tarafından limitin aşılması halini öngörmüş olmalıdır ki, 5464 sayılı BKKKK m. 9/1'in son cümlesinde “*Kart hamillerinin harcamalarıyla kart limitlerini aşmaları halinde, aşılan miktara işlem tarihi ile ödeme tarihi arasındaki süre için, akdi faizden başka herhangi bir ücret talep edilemez.*” düzenlemesine yer vermiştir. Bu düzenlemeden de anlaşılacağı üzere kart hamilinin limiti aşarak gerçekleştirdiği işlemlerde kart hamilinin limit üzerindeki tutarı ödeme yükümlülüğü ortadan kalkmamakta, özel hukuk anlamında bu tutarların faizi ile birlikte tahsili söz konusu olmaktadır. Bir başka deyişle üye işyerinin veya kart çıkaran bankanın herhangi bir zararı doğmamaktadır. Her ne kadar kart çıkaran kuruluşların yükümlülükleri arasında kredi kartının limiti oranında kullanılmasını sağlayacak mekanizmayı(otorizasyon/provizyon) oluşturma gerekliliği açıkça yer almasa da, tacir sıfatına sahip bu kuruluşların basiretli davranma yükümlülükleri bulunduğundan işlemlerin limit oranında gerçekleşmesini sağlayacak önlemleri sağlamaları zorunludur. Zira kredi kartı haklı hamil tarafından limit aşılma suretiyle kullanılabilmesi gibi haksız hamiller tarafından da limitin üzerinde işlem yapılmak suretiyle kullanılabilir. Bu nedenlerle haklı hamil tarafından limit üzerinde yapılan alışverişlerde kanımızca cezai sorumluluk doğmamaktadır. Haksız hamil açısından ise kartın limit dahilinde veya limitin aşılması suretiyle kullanılmasının bir önemi yoktur, her halde m. 245/1'deki suç oluşacaktır. Ceza hukuku normlarının son araç olma özelliğini ifade eden “*ultima ratio*” ilkesi gereğince de limit üzerinde gerçekleştirilen işlemlerde ceza hukukunun devreye girmemesi gerektiği ifade edilebilir. Zira ceza hukuku ancak hukuksal değeri ihlal eden davranışı önlemek

açısından diğer hukuk dallarının yetersiz kaldığı ve söz konusu değer bir ceza normu ile korunmasının kaçınılmaz olduğu durumlarda devreye girecektir. Ceza hukukunun son araç olma özelliğini ifade eden “*ultima ratio*” ilkesi sadece kanun koyucunun bir fiili suç olarak nitelendirip nitelendirmemesi açısından göz önünde bulundurulması gereken bir ilke değildir. Bu incelemenin yanında “*ultima ratio*” ilkesi var olan kanun metinlerinin yorumunda da gözetilmek zorundadır. Bir davranışı ceza yaptırımına altına alınabilmesi ancak söz konusu davranış ile ortaya çıkan hukuksal değer ihlalinin başka bir hukuksal araçla giderilememesi durumunda söz konusu olacaktır. Şayet diğer hukuk disiplinleri ve toplumsal düzen mekanizmaları aracılığıyla bu ihlallerin önüne geçilebilecekse bir araç olarak ceza hukuku sistemi işletilmemelidir.

5. Kart hamilinin banka veya kredi kartının kaybolduğu ya da çalındığı yönünde gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartın iptal edilmesine kadar geçen sürede kartı bizzat kullanarak veya kullandırarak yarar sağlaması halinde kanımızca m. 245/1’de yer alan suç oluşmaz. Zira burada başkasına ait bir banka veya kredi kartı söz konusu olmadığı gibi, kullanma eylemi bizzat kart hamili veya onun gözetimindeki kişilerce gerçekleştirilmektedir. Kart hamilinin kayıp ya da çalıntı ihbarında bulunarak bir başkasına kartını kullandırması eylemi açısından bakıldığında, m. 245/1’deki “her ne surette olursa olsun” ifadesi kart hamilinin kartını faile vermiş olmasını da kapsar. Ancak bu durumda kart hamilinin rızası tipikliği kaldırır. Burada kayıp veya çalıntı ihbarıyla hileli davranışlar gerçekleştirilerek, banka zararına yarar elde edilmesi söz konusu olduğu için dolandırıcılık suçunun oluştuğu söylenebilir. Nitekim 765 sayılı TCK döneminde bu eylemler Yargıtay tarafından dolandırıcılık olarak kabul edilmiş, alışverişler gerçeğe aykırı bildirim zamanından önce gerçekleşmişse m. 504/3’deki suçun(banka veya kredi kurumlarını vasıta olarak kullanmak suretiyle dolandırıcılık), sonra gerçekleşmiş ise ve banka özel bir banka ise m. 503/1’deki suçun(basit dolandırıcılık) oluşacağı belirtilmişti. Fakat kanun koyucu bu tür eylemleri artık 5464 sayılı BKKKK’da özel olarak düzenlediği için, gerek sonraki gerekse özel kanun olması nedeniyle, bu tür eylemlere bu kanunun 37/1. maddesinde düzenlenen “Gerçeğe Aykırı Beyan, Sözleşme ve Eki Belgelerde Sahtecilik” başlıklı suç

uygulanmalıdır. Bu düzenlemeye göre, “Banka kartı veya kredi kartını kaybettiği ya da çaldığı yolunda gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartı bizzat kullanan veya başkasına kullandıran kart hamilleri ile bunları bilerek kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.” Bu suçta aslında banka veya kredi kartı, hamilin elinden çıkmamış ya da rızası dışında çıkmamış, ancak hamil gerçeğe aykırı olarak kartın elinden rızası dışında çıktığını kart çıkarıcı kuruluşa bildirmektedir. Dikkat edilecek olursa suç tipinde gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartın kart hamili tarafından kullanılması, başkasına kullandırılması ve gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunu bildiği halde kartın üçüncü kişi tarafından kullanılması suç olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle bu suç ancak gerçeğe aykırı beyanda bulunulduktan sonra, kart çıkarıcı kuruluş tarafından kart iptal edilene kadar geçen sürede gündeme gelebilecektir. Bu nedenle kanımızca şayet kart hamili kayıp ya da çalıntı beyanından sonra kartını kullanmayıp, beyandan önceki kullanımların kendisine ait olmadığını belirten gerçeğe aykırı beyanlarda bulunmuşsa bu suç oluşmaz. Söz gelimi kart hamili ödeyemeyeceğini bildiği yüksek tutarda alışveriş yaptıktan sonra, ödemesi gereken bu tutardan kurtulmak için, bu alışverişten iki gün sonra, kartı üç gün önce çaldığı ya da kaybettiğini bankaya bildirirse, 5464 sayılı BKKKK m. 37/1’de yer alan suç oluşmaz. Zira madde metninde suçun oluşabilmesi açısından salt gerçeğe aykırı beyanda bulunmak yeterli görülmemiş, bu beyanda bulunarak kartın kullanılması ya da kullandırılması zorunlu tutulmuştur.

6. ATM cihazının para çıkışı kısmına düzenek kurulması ve bunun sonucunda paraların sıkışmasını sağlayarak bu paraların bulunduğu yerden alınması eylemlerinde kanımızca TCK m. 244/4’de yer alan suç oluşmaz. “Engelleme” sözlükte, bir şeyin gerçekleşmesini veya yapılmasını önlemek, şeklinde tanımlanmaktadır. Buradan çıkacak sonuç, bilişim sisteminin işleyişinin engellenmesi, bilişim sistemine verileri işleme yönünde bir komut olmasına rağmen, verilerin otomatik işleme tabi tutulmasının kısmen veya tamamen önlenmesi şeklinde tanımlanabilir. Oysa belirtilen eylemde bilişim sisteminin verilen komuta rağmen işlevini kısmen veya tamamen yerine getirememesi durumu mevcut değildir. Bu

bakımdan bir bilişim sistemi olan ATM cihazına bilişim alanında müdahaleler dışındaki bu tarz fiziki müdahalelerde TCK m. 244'deki suç gündeme gelmeyecektir.

7. TCK m. 245/1'de yer alan suçun oluşabilmesi için kredi kartının mutlaka fiziki olarak kullanılması zorunlu değildir. 5464 sayılı BKKKK hükümleri uyarınca, kredi kartı tanımının fiziki varlığı olmayan kart numarasını da kapsamı nedeniyle, kart bilgilerinin kullanılması suretiyle yarar sağlanması halinde m. 245/1'de yer alan suç oluşacaktır. Bu durumda, bir verinin gönderilmesi söz konusu olacağından, şayet bu verilerin gönderilmesi suretiyle yarar sağlanmışsa hem m. 244/4'deki suç hem de m. 245/1'deki suç oluşacaktır. TCK m. 244/4 düzenlemesine bakıldığı zaman, bilişim sisteminin işleyişine veya sistemdeki verilere müdahale suretiyle haksız çıkar sağlama eylemi, maddede geçen "*filin başka bir suç oluşturmaması*" ibaresi nedeniyle ancak başka bir suçu oluşturmaması halinde, bu madde kapsamına girecek şekilde düzenlenmiştir. Söz konusu ifade bizim yasaların tekliği (görünüşte içtima) hallerinden biri olarak kabul etmiş olduğumuz asli-tali norm ilişkisi içinde değerlendirilmelidir. Bir norm diğer bir norm uygulanmadığı sürece uygulanabilir hale geliyorsa ikincil ya da talidir. Bu nedenle kart bilgilerinin çeşitli iletişim araçları aracılığıyla kullanılarak yarar sağlanması eyleminde, m. 244/4'deki normun tali norm olarak düzenlenmesi nedeniyle, sadece m. 245/1 uygulanacaktır. Burada tartışılması gereken bir başka sorun ise fail tarafından yarar sağlama amacıyla verilerin gönderilmesi ancak yararın sağlanamamış olması durumunda hangi normun uygulanacağıdır. Kanımızca, m. 244/4' de düzenlenen, bilişim sistemine veya verilere müdahale suretiyle haksız çıkar sağlanması suçu, bağımsız bir suç olarak değil, m. 244/1 (bilişim sisteminin işleyişini engellemek veya bozmak) ve m. 244/2 (bilişim sistemindeki verileri bozmak, yok etmek, değiştirmek veya erişilmez kılmak, sisteme veri yerleştirmek, var olan verileri başka bir yere göndermek) 'deki suçların nitelikli hali olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle, temel suç tipi oluşmadığı sürece, yani 244/1 ve 244/2' deki suçlar oluşmadığı sürece, bu nitelikli halin uygulanması mümkün değildir. Ayrıca, nitelikli halin gerçekleşmemesi durumunda teşebbüsten söz edilemez. Sadece bu hal uygulanmaz ancak suçun basit şeklinden(m. 244/1 veya m. 244/2) ceza verilebilir. Bu nedenle kredi kartına ait bilgileri içeren verilerin yarar sağlamak amacıyla gönderilmesi fakat yarar sağlanamaması durumunda m. 244/4'e

teşebbüsten söz edilemez. Zira burada nitelikli hal gerçekleşmemiştir. Burada verilere müdahale eylemi bankaya ait bir bilişim sistemi üzerinde gerçekleştiğinden m. 244/3'deki suç ile, yarar sağlamak amacıyla kredi kartı bilgileri kullanıldığından fakat netice gerçekleşmediğinden m. 245/1'deki suça teşebbüs oluşacaktır. Bu durumda tek bir fiil ile birden fazla suça sebebiyet verildiğinden sorun TCK m. 44'e göre çözülecektir.

8. Mal veya hizmet alımı gerçekleştirmek için kart bilgilerinin iletişim araçlarıyla üye işyerine bildirildiği sipariş yöntemleri üzerinde durulmalıdır. Bu yöntemler genellikle gerçekleştirildikleri vasıtalar dikkate alınarak yanına sipariş vermek anlamında İngilizce "order" sözcüğü getirilerek isimlendirilmektedir (mail-order, telefon order vb.). Bu yöntemler aracılığıyla hizmet sunan iş yerleri, sunmuş oldukları mal veya hizmetleri zaman ve mekana bağlı olmaksızın tüm müşterilerin ulaşabilmesine olanak tanımakta ve böylece müşteri kitlesini arttırabilmektedir. Bu yöntemler aracılığıyla üye iş yerine ulaştırılan kart bilgilerinde yetkilendirme(otorizasyon) işlemi, iletilen bilgilerin ve işlem tutarının POS cihazına girilmesi ile ya da üye işyeri sözleşmesi yapan banka tarafından üye işyerine daha önceden verilmiş yazılım kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Bu işlem gerçekleştirildikten sonra sipariş edilen mal veya hizmet kart hamiline ulaştırılır. Yargıtay haklı olarak başkasına ait kart bilgileri kullanılarak mal siparişinde bulunup, gönderilen malı teslim alma eyleminin m. 245/1'deki suçu oluşturacağına hükmetmiştir. Yargıtay'a göre, elektronik ortamda veya telefonla alınacak mallar hakkında görüşmeler yapılması, ön bilgi alınması hazırlık hareketi olup, suç mail order yöntemiyle başkalarına ait kredi kartı bilgilerinin, üye işyerine ulaşması ve buna dayanılarak malların gönderilmesi ile işlenip tamamlanmaktadır. Kanımızca bu değerlendirme yerinde değildir. Failin kartı kullanması sonucu yarar sağlamış sayılabilmesi için yararın her ne kadar mutlaka somut ve fiziki olarak eline geçmiş olması ya da yarar üzerinde fail tarafından fiili bir hakimiyet kurulmuş olması şart değilse de en azından tasarruf edebileceği bir durumda olması gerekmektedir. Fakat olayda üye işyerince malın kargoya verilmesi anında ya da malın faile ulaşmasına kadar geçen sürede failin mal üzerinde tasarrufta bulunma imkanı bulunmamaktadır. Bu durumda failin yarar sağlamış olduğundan söz edilemez. Kanımızca suçun

tamamlanma anı malın failce teslim alındığı andır. Bu bakımdan üye işyerince malın kargoya verilmesi ya da malın kargoda olması durumunda icra hareketleri tamamlanmış ancak suç tamamlanmamıştır. Bu nedenle malın faile teslim edilmesi öncesindeki aşamada teşebbüs hükümleri uygulanabilir. Bu noktada dikkat edilecek olursa suç nedeniyle ortaya çıkan zarar ve yarar farklı zamanlarda gerçekleşmektedir. Üye işyerince kart bilgileri kullanılarak gerçekleştirilen işleme bankadan onay alındığında, işlem tutarı kadar üye işyerinin banka hesabına alacak kaydedilmektedir. Bu işlemle birlikte aynı zamanda gerçekleştirilen tutarda kart hamilinin malvarlığında pasifin artması nedeniyle zarar oluşmaktadır. Buna karşılık suç nedeniyle ortaya çıkan yarar ancak söz konusu malın faile teslimi ile gerçekleşmektedir.

9. TCK m. 245/1’de düzenlenen suç bir bileşik suç olarak düzenlenmemiştir. Bu nedenle kartın ele geçirilmesinin ayrı suçu oluşturduğu durumlarda faile ayrıca bu suçtan ceza verilecektir. Bileşik suçun varlığından söz edilebilmesi için bağımsızlığını yitiren ya da tüketilen suçlardan birinin, kanundaki açık hüküm gereğince diğer suçun unsuru veya ağırlatıcı sebebini teşkil etmesi şarttır. Buradan çıkan sonuç unsur ya da ağırlatıcı sebep olarak öngörülen suç, bileşik suç kabul edilen suç içinde ayrıca gösterilmelidir. Nitekim Yargıtay da 19.02.1984 tarihli kararında bu hususu şu şekilde açıklamaktadır: *“Eriyen ve eriten, başka ifade ile kaynaşan suçlardan biri diğerinin unsuru veya ağırlatıcı sebebini teşkil ettiğinin yasada açıkça gösterilmesi şarttır.”*. Açıklanan bu nedenlerle TCK m. 245/1’de yer alan suçun bileşik suç olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Bu nedenle kartın suç teşkil eden bir fiil ile ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması sonucu kartın kullanılması veya kullandırılması yoluyla yarar sağlanması durumunda gerçek içtima gereği hem TCK m. 245/1’deki suçtan hem ilk hareketin oluşturduğu suçtan ceza verilmesi gerekecektir. Yargıtay’ın son dönemde bu konuya ilişkin vermiş olduğu karar da bu görüşü destekler niteliktedir.

10. Kanımızca TCK m. 245/1’in mağduru malvarlığında eksilme olan kart hamilidir. Bu nedenle oluşan suç sayısı ve zincirleme suç açısından kart hamilinin esas alınması gerekmektedir. Hukuka aykırı olarak kullanılan kartların hamillerinin

farklı olması durumunda kart hamili sayısının suç oluştuğunun kabulü gerekecektir. Esasen kötüye kullanılan aynı kart hamiline ait kartların aynı bankaya ya da farklı bankaya ait olması zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasına etki etmez. Ancak Yargıtay kararlarında bu durumun tespitinde yerinde olmayarak kart hamilini değil, kullanılan kartları çıkaran banka sayısını esas almıştır. Ancak daha önce de belirtildiği gibi kanımızca kartın üretildikten sonra henüz adına kart düzenlenen kişiye teslim edilmeden önce kötüye kullanılması durumunda mağdur kartı çıkaran kuruluştur. Bu nedenle örneğin, kurye görevlisi tarafından değişik isimlere çıkartılmış kartların kötüye kullanılması söz konusu olsa da bu durumda tek suç olduğu kabul edilip zincirleme suç nedeniyle ceza arttırılacaktır. Ancak farklı banka veya kredi kuruluşunca çıkartılmış kartlar varsa, banka veya kredi kuruluşu sayısının suçun var olduğu kabul edilmelidir.

11. İncelenmesi gereken bir başka husus ise, başkasına ait kimlik bilgilerini içeren belgeler ile başvuru sonucu kart çıkaran kuruluş tarafından kartın sahte olarak üretilmesi halinde, bu başvuruyu gerçekleştiren kişinin TCK m. 245/2’de yer alan sahte kart üretmekten cezalandırılıp cezalandırılmayacağıdır. Yargıtay bu durumda değişik yönde kararlar vermiştir. Yargıtay bir kararında bu durumda TCK m. 245/3’de düzenlenen sahte kartın kullanılması suretiyle haksız yarar sağlama suçuna teşebbüs suçunun oluştuğuna karar vermiştir. Diğer kararlarında ise başvuru sonucu kart çıkarmaya yetkili kuruluş tarafından kartın üretilmesi ya da söz konusu kart kredi kartı ise, fiziki varlığı bulunmayan kart numarasının oluşturulması halinde eylemin TCK m. 245/2’de yer alan sahte kart üretmek suçunu oluşturduğuna hükmetmiştir. Kanımızca başkasına ait kimlik bilgilerinin başvuruda kullanılması sonucu kartın üretilmesi halinde TCK m. 245/2’de yer alan başkasına ait banka hesapları ile ilişkilendirilmiş sahte kart üretme suçundan söz edilemez. TCK m. 245/2’de sahte kartı bizzat üreten kişinin eylemi yaptırım altına alınmıştır. Oysa yukarıda belirtilen durumda sahte kartın üretilmesi eylemi, kart çıkaran kuruluş tarafından gerçekleştirilmektedir. Kanımızca başkasına ait kimlik bilgilerini içeren belgeler ile kart çıkaran kuruluşlarda kartın üretilmesinin sağlanması durumunda, Yargıtay’ın TCK m. 245/2’deki sahte kart üretmek suçunun oluşacağı yönde tespiti, kıyasa varan bir değerlendirmedir. Zira bu durumda kişinin eylemi sahte kart

üretmek değil, sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz etmektir. Bu durumda kişiye ancak 5464 sayılı BKKKK m. 37/2'den ceza verilebilir. Ancak sahte olarak üretilmiş kartın kart çıkaran kuruluştan teslim alınması halinde, TCK m. 245/2'de sahte kartın kabul edilmesi suç olarak düzenlendiğinden kişiye ayrıca TCK m. 245/2'den ceza verilecektir.

12. TCK m. 245/2' de yer alan başkalarına ait hesaplarla ilişkilendirerek sahte kart üretmek suçuna bakıldığında kopyalamak eylemi üzerinde durulmalıdır. Üretmek sözcüğü sözlükte “*Oluşturmak, yaratmak, meydana getirmek*” şeklinde tanımlanmaktadır. Öğretide üretmek fiilinin kopyalamak anlamını da kapsamı gerektiği belirtilmiştir. Kopyalamak eyleminin anlamı sözlükte, “*Aynısını veya benzerini çoğaltmak*” şeklinde yer almaktadır. Bu anlam esas alındığında kartın kopyalanması da sahte kart üretimi içinde değerlendirilebilir. Ancak kanımızca kart kopyalamak eylemi iki anlamı içinde barındırmaktadır. Birinci anlamı kartın bire bir aslına uygun eşini meydana getirmek, ikincisi ise kartın manyetik şeridinde yer alan bilgilerin bir cihaz(*skimmer/reader*) vasıtası ile bir örneğinin dijital ortamda kaydedilmesidir. Bu bakımdan kopyalamak eylemi ilk anlamı bakımından sahte kart üretmek kapsamına dahil edilebilirse de ikinci anlamı bakımından bu mümkün görünmemektedir. Zira gerçek bir kartın manyetik şeridindeki bilgilerin dijital ortamda kopyasının alınması aslında TCK m. 245/1 anlamında kartın ele geçirilmesidir. Fail bu bilgileri kullanarak sahte kart üretebileceği gibi salt bu bilgileri satarak ya da kullanarak da haksız menfaat sağlayabilir. Örneğin, elde edilmiş bu bilginin başkasına satılması durumunda ortada sahte kart bulunmadığından TCK m. 245/1'de yer alan başkasına ait bir banka veya kredi kartının kullandırılmasından söz edilecektir.

13. Sahte kart bulundurmanın TCK m. 245/2'de yer alan sahte kart kabul etme içinde değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve bu nedenle cezalandırılabilirliği üzerinde durulmalıdır. TCK m. 245/2'de sahte kart bulundurulması açıkça düzenlenmemiş olmakla birlikte, kabul etmenin bulundurmaya da kapsayacağı açıktır. Burada kişi üzerinde sahte bir kart ele geçtiğinde, kişinin bu kartı üstünde bulundurması durumunun maddede sayılan satın

alma veya kabul etme fiilleri haricinde gerçekleşip gerçekleşmeyeceği yönünde incelemesi yapılması gerekmektedir. Satın alma ve kabul etme fiilleri bedelli veya bedelsiz her türlü sahte kartın bulundurulması sonucunu doğuracağından, üstünde sahte kart ile yakalanan kişinin bu sahte kartı satın almış veya kabul etmiş olduğundan söz edilebilecektir. Yine de tesadüflerin cezalandırılmasının önüne geçilebilmesi açısından maddeye “bilerek bulundurmak” ifadesinin eklenmesi yerinde olacaktır. Yargıtay da her ne kadar maddede “bulundurmak” fiiline yer verilmemiş olsa da, sahte kart bulundurmaktan hüküm kurmuştur. Kanımızca somut olayda failin hareketinin madde kapsamında hangi fiili oluşturduğunun somut olarak kararda gösterilmesi gerekmektedir.

14. Failin sahte bir kredi kartını ürettikten, satın aldıktan ya da kabul ettikten sonra kart üzerindeki kart numarasını kullanmak suretiyle internet üzerinden alışveriş yapması durumunda hangi suç veya suçlardan dolayı cezalandırılacağı önem arz etmektedir. Burada faile ilk olarak sahte kartı üretmesi, satın alması ya da kabul etmesi hareketi nedeniyle TCK m. 245/2’den ceza verilecek, daha sonra kart numarasının kullanılması suretiyle yarar sağlaması açısından TCK m. 245/3’deki suçun mu, yoksa TCK m. 245/1’deki suçun mu oluştuğunun incelenmesi gerekir. Burada her ne kadar ortada fiziki olarak sahte bir kredi kartı mevcut ise de şayet sahte kredi kartı oluşturulurken hesap ilişkilendirmede gerçek bir kredi kartı hesabı ve numarası kullanılmış ise, alışveriş esnasında kullanılan kart numarası gerçek bir kredi kartı olacağından TCK m. 245/1’de yer alan suç oluşacaktır.

KAYNAKÇA

Açıkgül Emine/**Açıkgül** Hacı Ali, Teori ve Uygulamada Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara, 2007.

Alacakptan Uğur, İşlenemez Suç, Ankara, Tarihsiz.

Artuk M. Emin/**Gökçen** Ahmet/**Yenidünya** A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.

Aslan Çiğdem, “*Bilgisayarımızdaki Gizli Düşman*”, Bilişim ve Hukuk, S. 1, 2007.

Atamer Yeşim M., “*Kredi Kartının Üçüncü Kişi Tarafından Hukuka Aykırı Şekilde Kullanılması Halinde Doğan Zararları Kim Taşyacaktır?*”, Prof. Dr. Ünal Tekinalp’e Armağan, İstanbul, 2003.

Avşar Zakir/**Öngören** Gürsel, Bilişim Hukuku, İstanbul, 2010.

Aydın Emin D., Bilişim Suçları ve Hukukuna Giriş, Ankara, 1992.

Bayman İbrahim, “*Phissing*”, UYAP Bilişim Dergisi, S. 4, Şubat 2010.

Bayraktar Köksal, “*Banka Kredi Kartları Aracılığı İle İşlenebilen Suçlar*”, Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim, Bolu 1996.

Biçkin İnci, “*Siber Suç Sözleşmesi ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları*”, C. 32, Ocak-Nisan 2006, S. 1-2.

BKM, “*Affinity Kart Nedir?*”, Pano Dergisi, S. 4, Kasım 1998.

BKM, “*Akıllı Kart Uygulamaları*”, Pano Dergisi, S. 11, Şubat 2003.

BKM, “*Birleşik Uyarı Listesi-BUL*”, Pano Dergisi, S. 2, Kasım 1997.

BKM, “*Co-Branding Nedir?*”, Pano Dergisi, S. 2, Kasım 1997.

BKM, “*Dünya EMV Çip’e Geçiyor*”, Pano Dergisi, S. 11, Şubat 2003.

BKM, “*Geleceğin Değil Bugünün Teknolojisi: Çipli Kartlar*”, Pano Dergisi, S. 11, Şubat 2003.

BKM, “*Sanal POS uygulaması Nedir?*”, Pano Dergisi, S. 12, Temmuz 2003.

BKM, 2009 Faaliyet Raporu Kitapçığı.

Brody Richard G./Mulig Elizabeth/Kimball Valerie, “*Phishing, Pharming and Identity Theft*”, Academy of Accounting and Financial Studies Journal, Vol. 11, No. 3, 2007.

Budak Mesut, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2009.

Canbek Gürol/ Sağıroğlu Şeref, “*Kötücül ve Casus Yazılımlar: Kapsamlı Bir Araştırma*”, Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Dergisi, C. 22, S. 1, 2007.

Canbek Gürol/Sağıroğlu Şeref, “*Bilgisayar Sistemlerine Yapılan Saldırıları Ve Türleri: Bir İnceleme*”, Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, C. 23, S. 1-2.

Canko Soner, “*Gelecekteki Teknolojiler Taraflararası İlişkilerin Boyutları*”, Hukuki Açından Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, Antalya, 2006, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını.

Centel Nur/Zafer Hamide/Çakmut Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C. I, İstanbul, 2011.

Ceylan Ebru, Türk, İsviçre ve Avrupa Birliği Hukukunda Kredi Kartını Kullanan Tüketicinin Hukuki Durumu, İstanbul, 2010.

Chin Camile, “*Cybercrime and Cyberfraud*”, in: The Internet Encyclopedia, Edit: Hossein Bidgoli, Vol. 1, A-F, New Jersey, 2004.

Çeker Mustafa, Kredi Kartı Uygulaması ve Özel Hukuk Açısından Kredi Kartının Hukuka Aykırı Kullanımı, Ankara, 1996.

Çeker Mustafa, “*İnternet Bankacılığı ve Bankaların Sorumluluğu*”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, İstanbul, 2007.

Değirmenci Olgun, “*Bilişim Suçları*”, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2002.

Demirbaş Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2009.

Doğan Koray, “*Bilişim Suçları ve Yeni Türk Ceza Kanunu*”, Hukuk ve Adalet, Y. 2, S. 6-7, Ekim 2005.

Donay Süheyl, Bankacılık Ceza Hukuku, İstanbul, 2007.

Dönmezer Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul, 2001.

Dönmezer Sulhi/Erman Sahir, Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku Genel Kısım, C. II, İstanbul, 1999.

Dülger Murat Volkan, “*Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçunda 5377 Sayılı Yasayla Yapılan Değişikliğin Değerlendirilmesi*”, Güncel Hukuk Dergisi, S. 23, Kasım 2005.

Dülger Murat Volkan, *Bilişim Suçları*, Ankara, 2004.

Eker Ö. Umut, “ ‘*Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Suçları’ Eski TCK Bağlamında Hukukumuzda Yer Alan İlk Düzenlemeler ve 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu’nun İlgili Hükümlerinin Yorumu*” , TBBD, S. 62, Ocak/Şubat, 2006.

ENISA(European Network and Information Security Agency), “*ATM Crime: Overview Of The Situation And Golden Rules On How To Avoid It*”, Ağustos 2009.

ENISA(European Network and Information Security Agency) Whitepaper, “*Social Engineering: Exploiting the Weakest Links*”, October, 2008.

ENISA(European Network and Information Security Agency), “*Information Security Awareness Programmes in EU*”, Eylül, 2006.

Eralp Özgür, *Hukukçular İçin Bilişim Terimleri Sözlüğü*, Ankara, 2007.

Erdem Mustafa Ruhan, *Avrupa Birliği Hukukunun Üye Devletlerin Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukuna Etkisi*, Ankara, 2004.

Erdem Mustafa Ruhan/**Özbek** Veli Özer, “*Ceza Hukuku Açısından Bankamatiklerin Kötüye Kullanılması*”, İzmir Barosu Dergisi, S. 3, Temmuz 1997.

Erem Faruk, “*Bilgisayar Suçları ve Türk Ceza Kanunu*”, YD, C. 17, S. 4.

Ersoy Yücel, “*Genel Hukuki Koruma Çerçevesinde Bilişim Suçları*”, Prof. Dr. Yılmaz Günel’a Armağan, Ankara, 1995.

EUROPOL, “*High Tech Crimes Within The EU: Old Crimes New Tools, New Crimes New Tools*”, Ağustos, 2007.

Evcı Özge, “*Zararlı Yazılımlar*”, Bilişim ve Hukuk, S.1, 2007.

Gupta Manish/Sharman Raj, “*Pharming Attack Designs*”, in: Encyclopedia of Information Ethics and Security, Edit: Marian Quigley, New York, 2008.

Güler Kubilay, “*Kartlı Ödeme Sistemlerinde Dolandırıcılık/Sahtekarlık Tipleri ve Alınan Önlemler*”, Hukuki Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, Antalya, 2006, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını.

Hafizoğulları Zeki/ Güngör Devrim, “*Türk Ceza Hukukunda Suçların Tasnifi*”, TBBD, S. 69, Mart-Nisan 2007.

Hafizoğulları Zeki/Özen Muharrem, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.

Hafizoğulları Zeki/Özen Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, Ankara, 2010.

Hafizoğulları Zeki/Özen Muharrem, “*Hırsızlık*”, Gazi Üniversitesi HFD ,S. 1-2, C. XII, 2008.

Hakeri Hakan, “*Ceza Hukukunda Önemsiz Hareketler*”, TBBD, S. 69, 2007.

Hicks Dawn, “*Phishing and Pharming: Helping Consumers Avoid Internet Fraud*”, Communities&Banking, Sonbahar 2005.

İçel Kayıhan, “*Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Türk Ceza Kanunu*”, İTÜSBD, Y. 7, S. 14, Güz 2008.

İçel Kayıhan, Suçların İçtimai, İstanbul, 1972.

İçel Kayıhan/**Evik** A. Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler II, İstanbul, 2007.

İçel Kayıhan/**Ünver** Yener, Kitle Haberleşme Hukuku, İstanbul, 2007.

İlbaş Çığır, “*Kişisel Verilerin Korunması*”, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, Bilişim ve Hukuk, C. 2, Ankara, 08-11 Ocak 2008.

İşgüzar Hasan, Banka Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara, 2003.

Kangal Zeynel T., Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, Ankara, 2003.

Karagülmez Ali, Bilişim Suçları ve Soruşturma-Kovuşturma Evreleri, Ankara, 2011.

Katoğlu Tuğrul, “*Banka ve Kredi Kartlarının Kullanımı İle İlgili Suçlar*”, Hukuki Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, 23-25 Ekim 2009, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını.

Kaya Feridun, Türkiye’de Kredi Kartı Uygulaması, İstanbul, Ocak 2009.

Kaya Taner, “*İnternet Bankacılığı*”, Bilişim ve Hukuk Dergisi(Ankara Barosu), S. 9, 2008.

Keskin Serap/**Kocasakal** Ümit/**Zafer** Hamide, Avrupa Birliği’nin Mali Çıkarlarının Korunmasına İlişkin Ceza Hukuku Kuralları (Corpus Juris), Ankara, 2001.

Ketizmen Muammer, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Ankara, 2008.

Koca Mahmut, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)”, www.erzincan.edu.tr/userfiles/file/haber_gundem/bilisim.../TCK_sunum.ppt. (Erişim Tarihi: 10.08.2010.).

Koca Mahmut, “*Fikri İctima*”, CHD, Y. 2, S. 4, Ağustos 2007.

Koca Mahmut, “*Hukukumuzda TCK’nun 244. Maddesi Kapsamında Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu*”, Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, 09-10 Ekim, 2008.

Koca Mahmut/**Üzülmez** İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.

KOM (Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şubesi Başkanlığı) 2009 Raporu.

Kuntalp Erden, “*Kartlı Ödeme Sistemi Hakkında Genel Bilgiler, Kavramlar ve Taraflar Arasındaki Hukuki İlişkiler*”, Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını.

Kurt Levent, Bilişim Suçları, Ankara, 2005.

Mahmutoğlu Fatih Selami, “*TBMM Adalet Komisyonu’nda Kabul Edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Görüş*”, Türk Ceza Kanunu Reformu, Türkiye Barolar Birliği Yayını 2. Kitap, Ankara, 2004.

Milhorn H. Thomas, Cybercrime: How to Avoid Becoming a Victim, Florida, 2007.

Newman Robert C. , Computer Security: Protecting Digital Resources, U.S.A., 2009.

Nuhoğlu Ayşe, Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, İstanbul, 2002.

Oğuzman Kemal/Seliçi Özer, Eşya Hukuku, İstanbul, 2002.

Özbek Veli Özer, “21. Yüzyılda Ceza Adaleti”, HFSA(Der: Hayrettin Ökçesiz), S. 13, İstanbul, 2005.

Özbek Veli Özer, “5237 Sayılı YTCK'nın Teşebbüs ve Kusurluluğa İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, Kazancı Hukuk Dergisi, S. 5, 2005.

Özbek Veli Özer, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu(TCK. m. 245)”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, C. 9 Özel Sayı 2007.

Özbek Veli Özer, “Suç Genel Teorisi Bakımından Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar ve Görüşlerimiz”, CHD, Y. 6, S. 15, Nisan 2011.

Özbek Veli Özer, “İnternet Kullanımında Ortaya Çıkabilecek Bazı Ceza Hukuku Sorunları”, DEÜHFD, C.4, S. 1, 2002.

Özbek Veli Özer, Ceza Hukukunda Suçtan Doğan Mağduriyetin Giderilmesi, Ankara, 1999.

Özbek Veli Özer/Kanbur M. Nihat/Bacaksız Pınar/Doğan Koray/Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2010.

Özbek Veli Özer/Kanbur M. Nihat/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2010.

Özdamar Naci, “İnternet Bankacılığı ve Banka Kartları”, Bilişim ve Hukuk, Ankara Barosu Uluslar arası Hukuk Kurultayı, C. II, 2008.

Özdilek Ali Osman, İnternet ve Hukuk, İstanbul, 2002.

Özen Muharrem, “*Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış*”, AÜHFD, C. 52, S. 1, 2003.

Özen Mustafa, “*Ceza Hukukunda Fikri İçtima*”, TBBD, S. 73, 2007.

Özgenç İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, 2010.

Öztürk Bahri/Erdem Mustafa Ruhan, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, Ankara, 2011.

Parlar Ali, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları*, Ankara, 2011.

Sağiroğlu Şeref/Mohammed Murad A. , “*Mobil Ortamlara Yapılan Saldırıların Üzerine Bir İnceleme*”, TÜBAV Bilim Dergisi, C. 2, S. 2, Y. 2009.

Sınar Hasan, *İnternet ve Ceza Hukuku*, İstanbul, 2001.

Sokullu-Akıncı R. Füsün, *Viktimoloji*, İstanbul, 1999.

Soyaslan Doğan, *Teşebbüs Suçu*, Ankara, 1994.

Soysal Tamer, “*Elektronik Posta Yoluyla Kişilik Haklarına Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluk*”, *Bilişim ve Hukuk*, S. 1, 2006.

Şekercioğlu Burak, “*Yeni Sanal Dolandırıcılık Yöntemi Vishing(Voice Phishing)*”, <http://www.sekercioglu.eu/index.php/yeni-sanal-dolandiricilik-yontemi-vishing-voice-phishing/> (Erişim Tarihi: 20.05.2010).

Şener Oruç Hami, *Satış Noktasından Elektronik Fon Transfer Sistemi (EFTPOS) ve Hukuki Niteliği*, İstanbul, 2000.

Taner Fahri Gökçen, “*Banka veya Kredi Kartının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç mudur?*”, AÜHFD , C. 56, S. 2, Y. 2007.

Taşkın Şaban Taşkın, Bilişim Suçları, Bursa, 2008.

Tatlı Emin İslam, “*Saldırı Ağaçları*”, s. 3. <http://weisskugel.informatik.uni-mannheim.de/people/tatli/resources/pdf/saldiriagaclari.pdf>. (Erişim Tarihi: 28.04.2010).

TBB , Bankacılıkta Dolandırıcılık Eylemleri Tespit / Önleme Yöntemleri, Nisan, 2007.

TBB, “*Banka Kartları ve Kredi Kartları Uygulamaları Hakkında Yararlı Bilgiler*”, İstanbul, Nisan 2008.

Telekomünikasyon Kurumu IP Hizmetleri Raporu, “*IP Tabanlı Hizmetler: VoIP ve IPTV*”.

Teoman Ömer, Hukuki Yönden Kredi Kartı Uygulaması, İstanbul, 1996.

Tezcan Durmuş/**Erdem** Mustafa Ruhan/**Önok** R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, 2010.

Toroslu Nevzat, Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara, 2008.

Toroslu Nevzat, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara, 2005.

Toroslu Nevzat, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara, 1970.

Ulaşanoğlu M. Emin/**Yılmaz** Ramazan/**Tekin** M. Alper, Bilgi Güvenliği: Riskler ve Öneriler, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Ankara, Ağustos 2010.

Ünver Yener, Ceza Hukukunda İzin Verilen Risk, İstanbul, 1998.

Ünver Yener, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara, 2003.

Yalçın Sancar Türkan, “*Yeni Türk Ceza Kanunu’nda ‘Zincirleme Suç’*”, TBBD, S. 70, 2007.

Yaşar Osman/Gökcan Hasan Tahsin/Artuç Mustafa, Türk Ceza Kanunu, C. V, Ankara, 2010.

Yazıcıoğlu R. Yılmaz, “*Hukukumuzda TCK’nun 243. Madde Kapsamında Bilişim Sistemine Girme Eylemi*”, Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, 09-10 Ekim 2008.

Yazıcıoğlu R. Yılmaz, Bilgisayar Suçları, İstanbul, 1997.

Yazıcıoğlu Yılmaz, “*Dialler, Keylogger Programları-İnternet Bankacılığı Dolandırıcılığı*”, Türkiye II. Bilişim Hukuku Sempozyumu, Der: Mete Tevetoğlu, İstanbul, 2006.

Yazıcıoğlu Yılmaz, “*Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirmesi*”, Yeditepe ÜHFD, C. II, S. 2, 2005.

Yenidünya A. Caner/Değirmenci Olgun, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, İstanbul, 2003.

Yıldız Mehmet Emre, “*İnternet Bankacılığı Hakkında Yargıtay’ın 17.11.2009 Tarih, 2009/11-193 Esas Sayılı Kararının İncelenmesi*”, CHD, Y. 5, S. 14, Aralık 2010.

Yılmaz Eyayüp, Türkiye’de Kredi Kartı Uygulaması ve Ekonomik Etkileri, İstanbul, 2000.

Yılmaz Sacit, “*Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu*”, TBBD, S. 87, 2010.

Yılmaz Süleyman, Hukuki Açıdan İnternet Bankacılığı, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2007.

Yücesoy Mehmet, “*Bilişim Suçları Açısından Örnek Olaylar ve Türk Ceza Kanunu Açısından Değerlendirilmesi*”, Hukuki Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, Antalya, 2006, BKM(Bankalar arası Kart Merkezi) Yayını.